

62693/.B

Vol. 4

MEDICAL SOCIETY
OF LONDON

ACCESSION NUMBER

PRESS MARK

JUNCKER, J.

XIX_{2L}

LONDON MEDICAL
CROSS

TABVLA CII.

DE

FOETORE ORIS.

Fœtor oris a diuersis exoritur caussis, quarum præcipuæ sunt:

1. Scorbutus, in specie stomacace.
2. Lues venerea.
3. Vlcus, siue simplex, siue fistulosum, in pulmonibus; quod in phthisi contingit.
4. Item vlcus oris interni.
5. Caries dentium, vel quæcumque illorum impuritas.
6. Cruditates ventriculi nidorosa, a vicio concoctionis dependentes.
7. In specie *atonia* circa orificium ventriculi sinistrum, vnde vapores eius modi foetidi libere emergere possunt.

II. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

Pro diuersitate caussarum, cura quoque diuerso modo instituenda est: hinc

1. in scorbuto respiciatur *primarius* adfectus, quo superato symptoma foetoris ex ore euanescit.
2. Sic etiam res se habet cum foetore a lue venerea dependente: singula suo loco quærantur.
3. In causa vlceris pulmonum, foetor oris eandem cum phthisi & methodum & prognosin designat.
4. Vlceroso fistulosus in ore status exposcit:
 - 1) *Interne* antiuenerica & balsamica temperatiora.
 - 2) *Externe* subsidia chirurgica. *Conf. tabul. chirurgic.*
5. Dentes, carie infecti, exposcunt euulsionem; conspurcati per puluerem dentifricium & alia subsidia sunt depurandi, e.g.

Rec. Myrrh. elect.

ciner. rorismar. ana vnc. semis.

pulu. rad. irid. Florent. drachm. III.

Kkk kkk

alum.

alum. vft.

nuc. moschat. anadrach. vnam & semis.

ol. lign. rhod. gutt. X. M. F. puluis.

6. Quando *ventriculus* deprauatus foetorem oris caussatur, eadem methodus locum habet, quæ tabula de adpetitus defectu commendata est.

7. Vbi in specie sub finem curæ tonica tanto magis adhibenda sunt, quo magis atonia orificii sinistri suspecta est: laudantur in hunc finem grana mastichis, 4. 6. subinde deglutienda.

III. OBSERVATIO PRACTICA.

Interdum foetor e naribus provenit, quo casu ozæna seu vlcus narium ut plurimum subest, quod eamdem cum vlcere oris exposcit medicationem. *Conf. tabul. chirurg. de ozæna.*

TABVLA CIII.

DE

S O D A.

I. DEFINITIO.

Soda est ardor ventriculi molestus, circa oesophagum præcipue sensibilis: modo a causis internis, modo ab externis inductus.

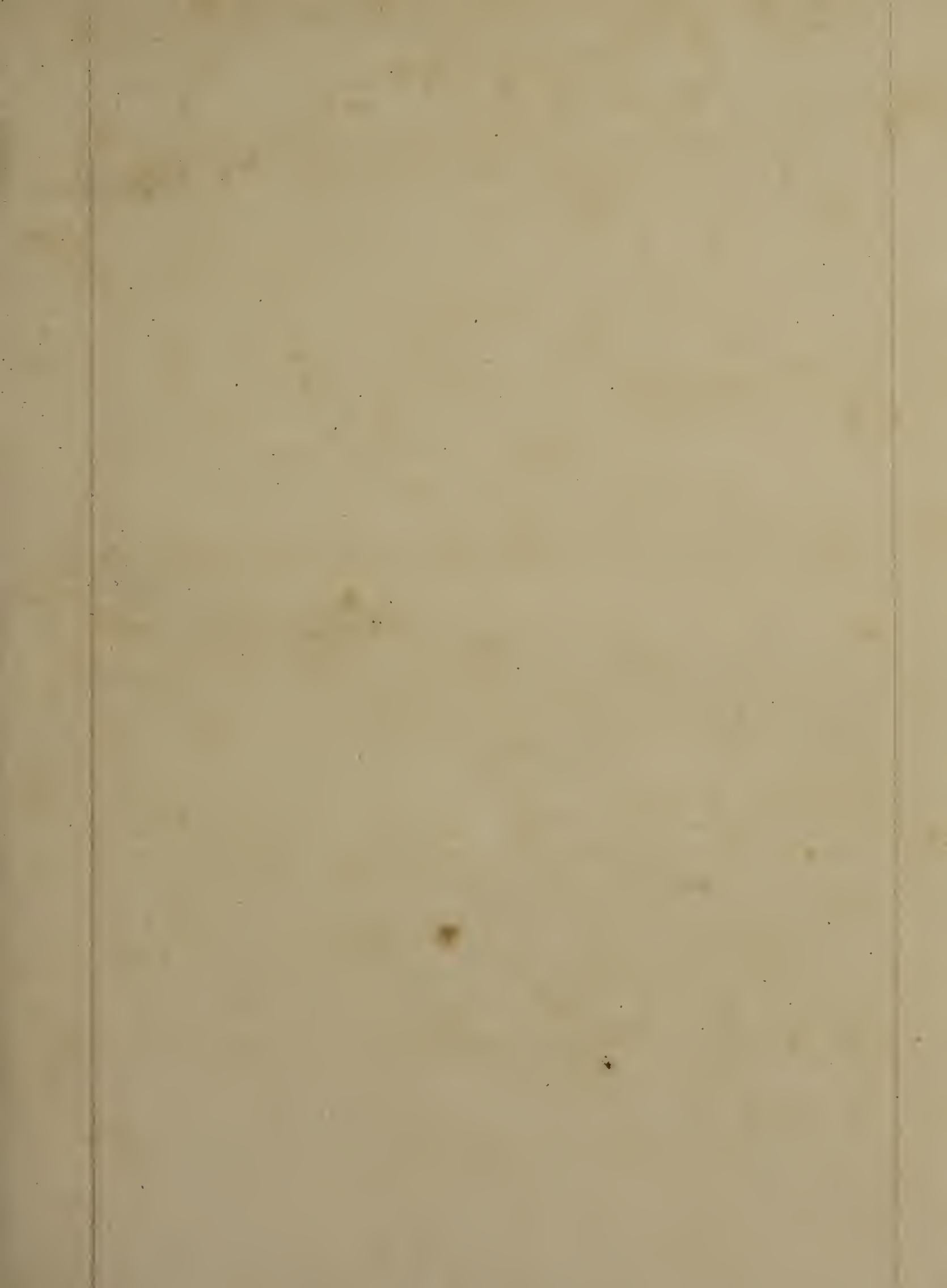
II. DIFFERENTIA.

1. Soda, uti hodie accipitur, distinguenda venit a soda antiquorum, qui per hanc vocem specialem dolentem ardorem capitis denotare solent.
2. Soda differt secundum causas, quæ differentia in praxi confert utilitatem.

III. SIGNA.

1. Conqueruntur patientes de molesto sensu in ventriculo, præcipue circa oesophagum,

2. Quem

2. Quem sensum, num verius per ardoris, an vero per frigoris denominationem exprimere debeant, nesciunt: alii enim dicunt: es brenne, alii: es fâlte; sed nota est antiqua loquendi ratio, *quod frigus adurat*, & re vera frigus ardorem quemdam inducit.
3. Cum hoc sensu concurrit dolor quidam ventriculi molestus, pressorius, tensiuus.
4. Vti & lenis constrictio per œsophagum vsque ad fauces ascendens,
5. Cum intercurrente momentanea nausea, saliuæ in os effusione, & tentamine vomibundo.

IV. SVBIECTA.

1. Euenit hic adfectus sanguineis, sanguineo - melancholicis, sanguineo - cholericis.
2. Quæ causis occasionalibus, inferius nominatis, exponuntur.
3. Quæ commotionibus sanguinis sæpius exposita sunt,

V. CAUSSAE.

Producitur hic adfectus a causis:

1. Modo *internis*; quales sunt
 - 1) congestiones sanguinis versus ventriculum & intestina.
 - 2) Biliosa saburra in primis viis.
 - 3) Motus fibrillarum subtilissime tremulus, qui multum etiam ad sensum talem contribuit.
2. Modo *externis*; hæ sunt:
 - 1) Pingua adsumta, præcipue si potus frigidus mox ingeratur.
 - 2) Calida aromata, quæ sanguinem exagitant, irritationis sensum inducunt, & cum sæculentis nimiam fermentationem caussantur; quæ fermentatio tanto acrior emergit, quo magis biliosa saburra conspirat.
 - 3) Refrigeratio ventriculi.
 - 4) Elixiria calida, sub prætextu stomachi debilitati propinata.
 - 5) Potus sæculenti, acida edulia.
3. *Recentiores* ab acrimonia acida volatili hunc adfectum deducunt.

VI. *PROGNOSIS.*

1. Magnæ quidem considerationis non est hic adfectus, in consuetudinem tamen abiens, multas molestias inducit.
2. Quando autem incongruis remediis tractatur, peiora incommoda succedunt. *Conf. cautela.*

VII. *METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.*

Si aliquid exhibendum esse videatur, vsu veniant

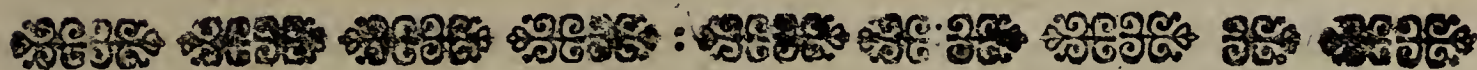
1. *Alcalica fixa*, cum sale quodam volatili combinata, e. g. mixtura tonico-neruina *Stahl*i et tinctura antimonii vel tartari & spiritu volatili C. C. ana remixta, quæ tinctura ardorem ventriculi egregie corrigit.
2. Vel alcalica fixa sola, e. g. oleum tartari per deliquium, ad guttas X - XV - XX, item tincturæ modo dictæ alcalicæ, de quibus, quo minus vel magis causticæ sunt, eo plures vel pauciores guttæ propinentur.
3. Qui adfectum habent a sanguinis commotione, iis lenia acida & nitrosa conueniunt, immo etiam spiritus vitrioli, salis &c.
4. *Bitiosa saburra* potissimum peccante nitrosa cum absorbentibus marinis locum habent.
5. Omnibus egregie conducit potus calidus, e. g. thée, coffee.
6. Qui pertinaciter & frequenter hoc adfectu laborant, & manifesto sunt plethorici, his venæ sectiones & vomitoria, verno & autumnali tempore dextre exhibenda, proderunt.

VIII. *CAVTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.*

1. Recentiores, quoniam in sola acrimonia acida causam huius adfectus collocant, ad absorbentia terrea vnice confugiunt.
2. Pæcipue autem *creta* in scenam vocatur, quæ, quando cum aciditate fermentescente in ventriculo remiscetur, insigniter adstringit, & comprimit crassiores ventriculi fibrillas: vnde patientes cardialgias grauiore, obstipationes viscerum, anorexiam, & feminæ vitium mensium incurrunt.
3. Sunt, qui loco cretæ *farinam laterum* vsurpant, quæ tamen,

men, quia per se iam adstringens est, multo magis hac efficacia prædita erit, si cum acido concurrat.

4. Idem detrimentum adferunt alia *adstringentia*, e. g. folia quercus, pulvis gallarum &c.
5. Qui, neglecta debita diætâ, solis medicamentis hunc adfectum adgrediuntur, nihil obtinent, sed potius ex abusu medicamentorum hypochondriaco - spleneticos adfectus incurrunt.
6. Sunt quibus prodest haustus spiritus vini, nempe iis, qui a pinguibus adsumtis hoc malum inuitarunt.
7. Amygdalas excortic. num. 6 - 8. contusas & comestas præsentaneum sæpius attulisse solamen, certum est.

TABVLA CIV.

DE

CARDIALGIA.

I. DEFINITIO.

Cardialgia est dolor ventriculi spasmodicus, circa superius eiusdem orificium præcipue sensibilis: qua constrictione principium agens mucida in illo contenta eliminare, flatulenta dissipare, vel sanguinem circa eundem congestum discutere aut exprimere intendit. Deriuatur a καρδία, cor, & ἀλγέω, doleo, quia circa scrobiculum cordis dolor in primis sentitur.

II. DIFFERENTIA.

1. Differt cardialgia ab *anorexia* seu *inadpetentia*, quæ magis chronicum malum, quod sensu dolorifico non ita manifestum est.
2. Cardialgia est vel
 - 1) *Idiopathica*, quæ etiam *nauseosa* dicitur, & a primarum viarum cruditatibus, ad quas etiam vermes referendi sunt, dependet; vel

- 2) *Symptomatica*, quæ a translatione sanguinis menstrui vel hæmorrhoidalis originem ducit.
3. Cardialgia differt etiam *gradu*, quo symptomatica idiopathicam facile superat, in illa enim viscera cum vena portæ adnexa simul adficiuntur: summus gradus est cardialgia *syncopica*, quæ a totius mesenterii spasmodica constrictione dependet.
4. Hæc distinguenda venit a *suffocatione* illa, in cardialgia *idiopathica* magis obueniente, da die Patienten ohne respirati-on hinliegen: hæc enim a consensuali diaphragmatis & pericardii adfectione producitur.

III. SIGNA.

1. Pressiones & tensiones circa scrobiculum cordis.
2. Angustia, immo anxietates præcordiorum.
3. Vt plurimum accedit nausea, & non raro vomitus.
4. Quo magis status verminosus concurrit, eo copiosius saliva in os effunditur, in profundis faucibus mucus ita sentitur, ac si frustum aliquod frigidum ibi hæreat.
5. *Calor & frigus* sæpius alternant, cum sudoribus anxiiis, frigidis.
6. *Leiuo* ventriculo hæc pathemata augentur, post pastum autem notabiliter mitescunt.
7. *Ructus*, quando erumpunt, leuamen patienti adferre observantur.
8. Commotiones sanguinis circa venam portæ, vbi in causis sunt, ibi febricula aliqua accedere solet.

IV. SVBIECTA.

1. Cardialgia familiariter occurrit in valetudinariis subiectis, quæ sibiurra primarum viarum laborant.
2. Specialiter in *hypochondriacis*, qui communiter sunt flatulenti.
3. Maxime omnium in *feminis hystericis*, vitio mensium obnoxiiis.
4. Infantes etiam, præsentibus vermibus, ab hoc malo instantur.

V. CAUSSAE.

1. Causa *materialis* cardialgiæ *idiopathicae* est:

i) vel

- 1) Vel flatulentia, hypochondriacis & hyſtericis præ aliis familiaris.
- 2) Vel viſcoſa muciditas, aut alia ſaburra in primis viis, quo etiam vermes referendi ſunt.
2. Cauſſa *materialis* cardialgiæ *ſymptomaticæ* eſt motus ſanguinis, ſive menſtrui ſive hæmorrhoidalis retenti, cuius cauſſa *anteceſſens* nonnumquam eſt neglectio euacuatio-
num ſanguinis artificialium adſuetarum.
3. Cauſſa *formalis* eſt reciproca laxatio & ſtriſtura toni in ven-
triculo, inteſtinis, & reliquis partibus, quæ in conſen-
ſum trahuntur: tonus enim quando relaxatur, ſtatus ex-
panduntur, & ſic partes relaxatæ ab iis diſtenduntur; ſtriſtura autem toni, ſi deinde his partibus diſtenſis indu-
catur, tam ſenſibilem, ob conſenſum præcipue ſyſtematis
neruorum, excitat dolorem, vt patientes sæpe ſuffocatiuis
vel ſyncopticis adfectibus corripiantur, es drehet ſich alles
bey ihnen um, wird grün und ſchwarz vor ihren Augen, bis ſie
gar dahin ſinken.
4. Cauſſæ *procatareticæ* & *occaſionales* ſunt:
 - 1) Obſtructiones alui, & flatuum retentiones.
 - 2) Ventriculi refrigerationes, præcipue in ſenſibilibus ſub-
iectis.
 - 3) Cibi craſſi, dyſpepti, non bene maſticati, vel nimia quan-
titate adſumpti, aut mutati in molliorem, delicatam
diætam.
 - 4) Animi tacita excandefcentia inter paſtum.

VI. PROGNOSIS.

1. Cardialgia in principio non adeo ſoniticus eſt adfectus, ſuc-
ceſſu autem temporis lipothymiam, præcipue in feminis,
ſolet cauſſari, vnde metuendum, ne congeſtio ſanguinis,
ibi facta, in ſtaſin inflammatoriam, tranſeat.
2. Cardialgia *ſymptomatica*, ſeu a motibus ſanguinis excitata,
difficilioris eſt reſtitutionis, quam idiopathica: facile
enim in habitum degenerat; vel adfectus plane conuul-
ſiuos inducit, præſertim quando calida remedia, ſub
prætextu ventriculi roborandi, offeruntur.
3. Immo proſtant exempla, quod vomitoria, hypochondria-
cis

cis cardialgicis propinata, deliria & maniam instantaneam produxerint.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

I. Cardialgiæ idiopathicæ:

- 1) Ad materiam *corrigendam* & præparandam exhibeantur digestiua, resoluentia, abstergentia & incidentia, e.g.
 - a) *Salina*: tartarus tartarifatus, vitriolatus, arcanum duplicatum &c. versus partem præcipue exhibenda.
 - b) *Aromatica* acriuscula, inter quæ primas tenet piper, utpote cruditates viscosas egregie resoluens.
 - c) *Radices* acriusculæ: ari, pimpinellæ albæ, &c.
 - d) *Vinum* calefactum aromatizatum, quod non solum facit, sed ipsum etiam subit summas in primis viis alterationes, & promptam fermentationem creat.
 - e) *Sinapi*, commendante *Paracelso* fermentationem cito promouet, & omne viscidum in ventriculo resoluit.
 - f) Ad præparantia interdum etiam pertinent *absorbentia*, ut materiam nimis tenacem reddant pulposam & volubilem.
- 2) His præmissis, si patiens melius non habet, & nihil contraindicet, ad materiæ præparatæ euacuationem *tartarus emeticus* ad grana II. III. cum tartaro tartarifato exhibeatur.
- 3) Vbi autem *vermes* in causis sunt, ibi, præmissis digestivis amaris, vermes enecantibus, mercurius dulcis cum stimulo colocynthiaco ad euacuationem propinetur.
- 4) Post vomitorium subiungatur lene quoddam *anodynum*, quod viscus adfectum quietum iterum reddat; pro quo scopo *Sydenham* aliquid theriacæ versus noctem propinare commendat.
- 5) Denique ad *tonum* ventriculi roborandum subsequen-
tibus diebus exhibeantur *martialia*, e.g. crocus martis aperitiuus sub initium gran. II, deinde gran. III, item tinct. martis aperitiua *Ludouici*, quæ meliorem adhuc habet effectum, & ob gratum saporem præ aliis laudari meretur.

6) His

6) His martialibus interponantur, aut coniungantur, *stomachica* amara, e. g. essent. absinth. centaur. min. gentianæ rubræ, quæ ad tonum restituendum efficacissima, item essent. pimpinell. alb. helen. zedoar. galang. cass. caryophyll. conferuando vbique alui legitimum successum.

2. Cardialgiæ *symptomaticæ*, & *synopticæ*.

1) In hac loco calidorum, exhibeantur temperantia *nitrosa*, cinnabarina, cum sale quodam digestiuo & guttula olei cinnamomi vel caryophyllorum; tales enim pulueres in angustiis præcordiorum vtrique sexui efficacissime eueniunt.

2) His subinde interponantur lenia laxantia, e. g. pilulæ *Stahlianæ*, flatus egregie discutientes & effectum simul roborantem exferentes, item *Beccherianæ*, *Sylvianæ*, tartareæ *Quercetani*, infusa e resoluentibus, abstergentibus & laxantibus parata.

3) Ad tonum roborandum propinentur vel superius laudata, vel mixtura tonico-neruina e tinctura alcalica & spiritu quodam volatili parata, specificè essentia millefolii cum essent. alexipharm. remixta.

4) Ad præseruandum venæ sectiones æquinoctiales commendentur, & euacuationes sanguinis naturales respiciantur.

VIII. CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. *Digestiua salina* pure magis succurrunt *materiæ*, in ventriculo hærenti, minus autem ipsi ventriculo

2. *Aromatica* vero non solum materiam reddunt fluidiorem, sed & tenum ventriculi roborant: hinc absente æstu febrili optime conueniunt; quando autem in commotionibus febrilibus offeruntur, quæ in cardialgiæ symptomatica non raro accedunt, adfectum sensibiliter exasperant.

3. Vulgare illud remedium, dextre adhibitum, in cardialgia idiopathica non reiiciendum est, quando nempe plebei gran. 15-20. piperis, vel sola, vel cum spiritu vini, deglutiunt & quietam continentiam seruant: ventriculus enim per illud simplex non solum corrigitur, sed & levis sudor excitatur.

4. *Essentiae* aromatum longe vtiliores hic sunt, quam *olea* illorum: hæc enim ventriculum saltem stimulant, fermentationem autem minime promouent.
5. *Sol vitrioli* illud habet incommodum, vt diu in ventriculo hæreat, & hinc omnis spasmus ex aliis partibus eo conuocetur; in hoc autem adfectu talia emetica eligere præstat, quæ satis cito vomitum excitant, qualia sunt septica, ventriculum corrodentia, quæ substantia latius in sale vitrioli extensa est, & hinc non statim effectum exserit.
6. E vegetabilibus *asarum*, vel illius extractum, adhiberi potest. Conf. *Coberus*, qui in obseruationibus suis, lectu dignis, illud commendat.
7. Ad vomitoria minime festinandum est, conuenit potius, salia digestiua versus pastum exhibere, & expectare, an illa sola non sufficiant ad totum negotium expediendum, & vomitum spontaneum excitandum.
8. Maxime omnium euitandus est error ille grauissimus, satis communis, vbi in cardialgia symptomatrica, nempe passionibus hypochondriacis & hysteriis vomitoria præscribuntur: hac enim ratione delirium, immo maniam induci obseruatum est.
9. Sic etiam *carminatiua*, olea destillata & alia calida stomachica in sanguinis hisce commotionibus euitanda sunt.
10. Caueant sibi patientes cardialgici in posterum a causis occasionalibus, superius descriptis,

TABVLA CV.

DE

FLATVLENTIA.

I. DEFINITIO.

Flatulentia est prompta, insolentior & copiosa generatio flatuum, tamquam substantiæ halituofo-elasticæ, ad æream

ream indolem accedentis, e resolutis humiditatibus in abdomine originem ducentis, & variis diris symptomatibus stipatæ.

II. DIFFERENTIA.

1. Non agimus hic de flatibus *vesicæ & uteri*, qui, licet rarius, vere tamen interdum contingunt, sed de iis, qui in intestinis generantur.
2. Neque de illis flatibus, qui ex hisce, in rarioribus exemplis, ipsam *abdominis cavitatem occupant*, & in ingentem molem illud distendunt, dicemus, nam de illa *stataria* flatulencia *tabula de hydropo* actum est, sed de simplice illa flatulencia, quæ, vti in intestinis gignitur, ita & in illis retinetur.
3. Hæc flatulencia est:
 - 1) vel *torpida & stupida*, quæ exiguum, immo subinde plane nullum sensum molestum infert, & phlegmaticis est familiaris.
 - 2) Vel *impetuosæ*, quæ, ob leues etiam occasiones, vehementes contentiones, & sensibiles dolores excitat; cui sanguinei, de cholericis vel melancholicis temperamento participantes, obnoxii sunt.
4. Porro flatulencia differt ratione *causarum*:
 - 1) Alia enim dependet a simplice intestinorum *atonia*, seu languido torpore, vbi flatus, citra insignem torminosum sensum, progrediuntur, siue *sursum*, & tum *ructus* vocantur, siue *deorsum*, quo casu *flatuum* nomen retinent.
 - 2) Alia originem ducit a *lentore tenaci*, motus peristaltici finem frustrante: hic modo spasticæ stricture, modo reciproce flaccidæ toni remissiones occurrunt.
 - 3) Alia a turbulenta *sanguinis* circa venam portæ *commotione* ortum sumit, ob connexionem, quam huius venæ ramificationes cum intestinis habent.

III. SIGNA.

1. Strepitus volutatorii & borborygmi per intestina sentiuntur.

2. Interdum autem, loco huius volutationis, pertinaces quasi stases adfligunt.
3. Vtrimque tensiones & contentiones sese manifestant.
4. Ex harum contumacia oriuntur dolores, modo volutatorii & tortiles, modo tensui ac rupturam veluti minantes.
5. Quo manifestius commotiones sanguinis conspirant, eo magis de pressione in sinistro latere, ventriculo, & præcipue cardialgia, immo vniuersis mali hypochondriaci symptomatibus conqueruntur.
6. Obstructio alui vbique communiter hunc adfectum comitatur & fouet.
7. Angustiae circa pectus & anxietates familiariter concurrunt.
8. Quo magis cruditates primarum viarum ad flatus occasionem dederunt, eo magis vertiginosa & stupido-grauativa capitis pathemata sentiuntur; in causa vero commotionis sanguinis circa venam portæ dolores veri & acuti obseruantur.
9. Tandem expansi illi vapores vel iterum subsident, & condensantur, seu in corpus arctius, fluidum tamen, coalescunt; quod in malo mitiore, in primis a refrigeratione exorto, item vbi flatus in superioribus intestinis adhuc oberrant, familiariter contingit: vel, potissimum in grauiore malo, sursum aut deorsum erumpunt.

IV. SVBIECTA.

1. Flatulentiae non omnes promiscue homines ita obnoxii sunt, ut auxilium medicum requiratur, sed potissimum *phlegmatici*, quorum corporis habitus mollior ad toni relaxationem maxime dispositus est; qui vero crassioris & robustae sunt texturae, ab incommodo flatulentiae, licet non ab omnibus flatibus, satis sunt alieni.
2. Phlegmaticos sequuntur *sanguinei*.
3. Cholericus quidem & melancholicus coniici etiam possunt in flatulentiam, sed non directe, verum per accidentales causas, e.g. quando a morbo quodam debilitati sunt.
4. Qui ad mutationem frigoris & caloris ad modum sensibiles sunt.

5. Hinc

5. Hinc feminæ præ viris huic malo subiacent, non promiscue tamen, sed præcipue quæ mensium vel lochiorum ataxias experiuntur, item viduæ, minus castæ, & puerperæ, male tractatæ.

6. In virili sexu eminent *hypochondriaci*: omnes enim tales sunt flatulenti: deinde frequentibus annis hæmorrhoidarii, nephritici, ischiadici, podagrici, herniosi.

V. CAUSSAE.

1. *Primaria* causa generationis flatuum est *relaxatio* motus peristaltici, non totalis per vniuersum intestinorum tractum, sed saltem partialis, hinc illinc, modo in hac, modo in alia regione.

2. Hæc relaxata, flaccida, intestini portio spatium concedit substantiæ halituosæ, vt pro indole sua elastica sese expandere & flaccidam illam portionem distendere queat; quod sine tali relaxatione fieri non posset.

3. Has flatulentas distensiones, a relaxatione dependentes, natura *actiue* iterum propulsare adgreditur, quod facit tum expulsiōe, tum contentionibus tonico-spasticis.

4. Et sic in vna parte *relaxatio*, ceu defectus motus tonici, & distensionis auctor, occurrit; ab hac autem distensione maiore in altera parte intensio tonico-spastica, tamquam motus peristaltici excessus & antipraxis aduersus defectum excitatur, ad partem distentam in ordinem naturalem reducendam.

5. In commotione sanguinis circa venam portæ eadem remissio, & constrictio contingit.

6. Pro *materiali* causa flatulentiae accusantur:

1) res, quæ mucida & tenaci consistentia, intestinis adhærescendo, molestiam facestant, e. g.

a) Oleracia succi crassioris.

b) Leguminosa: pisa, fabæ.

c) Pisces marini siccati.

d) Pinguis, præcipue caro ouilla, item pultacea, accedente vtriusque mox frigido potu.

2) Materiæ ad fermentationem promptæ, quæ ipso fermenta-

tationis actu elasticos tales vapores efformant. Tales sunt:

- a) Potus fæculentus, e. g. cereuisia siue nimis recens, siue dolio fere euacuato hauriatur.
- b) Farinacea triticea, mediantibus his fæcibus fermentata, in sensibilibus præcipue subiectis.
- c) Dulcia e fructibus succulentis horæis & ipso in primis melle; quæ quidem non immediate flatus generant, sed fermentatione sua prius producunt acrimoniam, intestina stimulantem, a quo stimulo vno loco constrictio excitatur, altero autem flaccida toni remissio inducitur
- 3) Ad hunc causæ *materialis* censum etiam referuntur corporis refrigerationes, alui siccitas, cui nifus tonicus accedit.
- 4) Conferantur etiam, quæ de *causis* sub differentia dicta sunt.

VI. PROGNOISIS.

1. Flatulentia fonticum sane est malum, & in otiosis, præcipue feminis, bonam partem vitæ facit molestant.
2. Quo magis in habitum deducta est flatulentia, eo certius accedunt dolores colici, cardialgici, anxietates, suffocationes.
3. Et hoc malum *consuetudinale*, quia nullam, neque materiæ, neque effectus, neque causarum, habet proportionem, sed a solis erroneis motibus fouetur, per nudam directam medicationem spem sui tollendi non admittit.
4. Flatuum *voluntaria cohibitio* maiora adhuc mala, præcipue in sanguineis, iisque plethoricis, inducit, nempe tormina non solum spastica, sed etiam syncopes vel vibrationes conuulsivas; & hoc in non rarioribus exemplis contingit: quæ phænomena sæpe deludent causarum speculatores, qui ab acutissimis salibus scorbuticis, & insigni sanguinis dyscrasia originem eorum deducere conantur.
5. Libera autem flatuum emissio consuetudinem, facile insolescentem, inducit.

6. *Ructus*, seu *anotERICI flatus*, quando supprimuntur, non solum cardialgias, verum etiam incommoda vertiginosa, apoplexiæ metum incutientia, producunt.
7. Tandem *suppressio* flatuum habitualium tumores, indurationes abdominis, tympanitem, hæcticam inducit.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. Ante omnia consideretur, num flatulentia simpliciter & magis directe in ipsis intestinis sedem suam habeat, an vero consensualiter saltem oboriatur; vti hoc in motibus hypochondriacis, hysteriis, hæmorrhoidalibus, nephriticis, item in reliquis abortuum & puerperiorum vitiis, sæpe contingit.
2. Posterioribus casibus primarii adfectus respiciantur, & secundum methodum, suo loco commendatam, tractentur.
3. *Directa* autem & magis simplex flatulentia sequente methodo tractetur:
 - 1) Alui legitimus successus vbique conseruetur, hac enim clausa, flatulentia facile inualefcit. Ad hunc finem obtinendum commendantur
 - a) *Clysters* lenitui, tonici, stimulantés, subinde repetendi; quibus, præter sal commune, etiam centaureæ min. pro stimulo addi potest.
 - b) *Laxantia* leniora; non tam laxandi, quam primario tonum ventriculi roborandi scopo exhibenda: quo nomine pilulæ *Stahlî* egregie se gerunt, virtute enim balsamica ventriculum roborant, & tam ad vniuersum flatulentia negotium, quam ad exacerbationes in specie, optimo effectu adhibentur.
 - 2) His interponantur & subiungantur salia digestiua medicum nitro & pauca cinnabari; qui pulueres ad cruditates mucidas & ipsius ventriculi incommodas sensationes plus sane præstant, quam ingens farrago calidorum carminatiuorum & neruinarum.
 - 3) Tandem *tonica* exhibeantur, e. g.
 - a) Essent. gentianæ rubræ & pimpinellæ albæ, vel illius extractum.
 - b) Com-

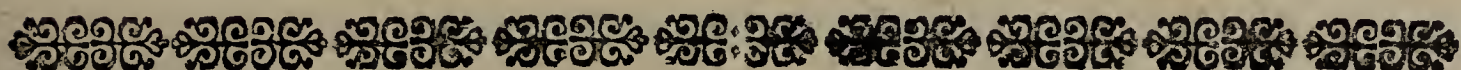
- b) Composita ex aromatibus, e.g. essent. carminatiua *Wedelii*.
- c) Essent. corticum aurantiorum, millefolii, absinthii composita.
- d) Spiritus nitri dulcis, item spiritus salis tartari, & salia volatilia vrinosa aromatizata.
- e) *Externe* emplastra stomachica circa scrobiculum cordis, e.g. emplastr. matricale ceratum, item balsama stomachica ex oleis nucis moschatæ, anethi, carui, fœniculi, chamomillæ, *destillatis*, cum oleis *expressis* lauri, irini, nam sola destillata nimis volatilia sunt, & acredine sua cutim facile lædunt.

VIII. CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. *Carminatiua*, in hoc adfectu satis decantata, prudentissime adhibenda sunt: quando enim commotiones sanguinis circa venam portæ flatulentiam seuent, calida illa insigne damnum adferunt.
2. Ante omnia fugiatur infauustum illud conamen, in hypochondriaco-hysterico-cardialgicis flatulentis pathematibus *vomitorium* propinare: anoterica enim flatulentia inde prouocatur, quæ tormina exquisita, tensiones coliciliacas, respirationis angustiam, vertiginem ad scotomiam vsque, tinnitum & susurrum aurium, inseparabiles habet comites, donec tandem ructuum nomine erumpentes leuamen aliquod adferant.
3. Ad flatum *anotericorum* felicem extirpationem non sufficit prouocatio & deriuatio ad inferiora, sed necesse est, vt tonus intestinorum restituatur.
4. Hinc *laxantia*, quatenus tonum magis relaxant, plus ad flatus seuendos, quam illos tollendos conferunt, quidquid etiam de rhabarbari efficacia aduersus flatulentiam dicatur.
5. Aliter se res habet cum pilulis balsamicis *Stablii*, quæ intestina magis roborant, quam relaxant, & hinc in flatulentia optime conueniunt.
6. De *aloë* notandum est, quod illius grana 2 3. speciali promptitudine & facili successu alui excretionem prouocent:
hinc

hinc si extractum imperator. vel helen. vel, vbi præsto est, pimpinell. alb. cum paucioribus illis granis combine-
tur, flatulentia plurimum succurrunt. In phlegmaticis
pilulæ tales vna vel altera gutta olei carui, aut, quibus
non est nausea, anisi imbui possunt.

7. Præter ea etiam hoc habet *aloë*, vt circa inferiora magis exse-
rat laxationem stimulatoriam: vnde hæmorrhoides diu-
turno illius vsu sæpius prouocantur.
8. In qualibet ventriculi & intestinorum flatulentia vsus *corti-
cum aurantiorum* bene se commendat, e. g. essentia ex illis
parata, quæ blandam tonicam efficaciam præstat, & ama-
ritie sua ventriculi cruditatibus, tamquam laudabile di-
gestiuium & carminatiuum, succurrit, & præter ea in do-
loribus post partum, *Nachwehen*, cum syrupo cort. au-
rant. & de citro mixta, & mediante aqua carminatiua me-
lissæ exhibita, momentaneum auxilium adfert.
9. Flatulentia sursum & deorsum simul non facile datur, ad
minimum non ita continua: motus enim peristalticus
inuersus eodem tempore non potest esse naturalis & or-
dinatus.
10. Tandem in *contumace* flatulentia motus corporis suffici-
ens omnia carminatiua & tonica longo interuallo post se
relinquit.

TABVLA CVI.

DE

COLICA.

I. DEFINITIO.

Colica est dolor acutus sensibilissimus in abdomine, a spasmo-
dica intestinorum laxatorum, præcipue intestini *coli*,
contractione originem ducens.

M m m m m

II. DIF-

II. DIFFERENTIA.

I. Colica differt secundum *species*:

- 1) *Flatulenta* seu *pituitosa* dignoscitur e maiori distensione & inflatione abdominis, ructibus, flatulentia, borborymis, causis antecedentibus.
- 2) *Biliofa* ex torsione acri dolorosissima & scindente quasi fit manifesta, concurrente, post iracundiam, capitis dolore, & non raro diarrhæa.
- 3) *Hæmorrhoidalis*, & *nephritica*, diiudicatur ex spastica contentione & compressione abdominis, aluo communiter adstricta, ad minimum in principio, cephalalgia, lassitudine, intercurrentibus horrore, æstu &c. *Conf. tabula de malo hypochondriaco-hysterico & tab. de ileo hæmatite.*
- 4) *Hysterica* in specie dicitur, vbi dolores tensui, aluus pertinaciter stricta, retractio umbilici, volutationes in abdomine &c. occurrunt, & circa intestina magis tenuiora ac ventriculum sentiuntur, sicut ordinaria colica intestina crassa potissimum infestat.
- 5) *Convulsiva* nihil aliud est, quam insignis gradus hysterice passionis, vbi pathemata, a torsione intestini coli excitata, usque ad scrobiculum cordis extenduntur. Quando in infantibus occurrit, vocatur die innerliche Noth oder Jammer.

6) De colica *iliaca* sequente tabula agemus.

2. Non omnia tamen tormina pro colica, strictiore sensu sumpta, haberi debent; quamvis illa quoque interdum satis patientes affligant: sunt enim aliqui ita sensibiles, ut etiam e leuibus diætæ vitiis sensibilia tormina incurrant, e. g. ex ingestione flatulentorum, cereuisia nondum bene defæcata, insueta, ex esu carnis pinguioris, si mox frigidum haustum sumant.

III. SIGNA.

1. Tormina satis vehementia & durabilia: non raro enim ultra vnum diem patientem exercent & paroxyzant.
2. Occupant locum circa & supra umbilicum.

3. Sensum referunt modo torsionis, modo grauissimæ tensionis, rupturam veluti minantis, modo fremitus cuiusdam & tremoris.
4. Accedunt symptomata maximæ anxietatis, angustiae internæ, borborygmore.
5. Intercurrit exterioris corporis vaga alteratio & refrigeratio cum sudoribus frigescentibus, interdum simul conatibus vomendi.
6. Coniuncta est communiter flatulentia & obstructio alui, rarissime diarrhæa, nisi in colica biliosa & hæmorrhoidali cum fæcibus in hac sanguinolentis & tenesmo.
7. Specialia signa sub *differentia* iam indicata sunt.

IV. SVBIECTA.

1. Colica utriusque quidem sexui, feminino tamen & frequentius & vehementius, euenire solet: in feminis enim longo successu durat, sub initium quidem ostendit leuiorem indolem, deinde vero ad conuulsivas plane succussiones excedit, in viris autem familiariter intra spasticos tensionis motus subsistere obseruatur.
2. Feminae, quæ hac passione corripuntur, sunt vel phlegmaticæ, vel sanguinæ, aut sanguineo-cholericæ, impedito mensium successu laborantes. Item puerperæ, quibus abdomen post partum non decenter ligatur; hæ non solum in puerperio, sed etiam futuro tempore colica cum magna flatulentia adficiuntur.
3. In sexu virili ætas consistentior potissimum a colica infestatur, præcipue talia subiecta, quæ motibus hæmorrhoidalibus & nephritide infestata sunt; sæpius etiam illa, quæ adfuetas sanguinis euacuationes artificiales subito intermiserunt.
4. Colica *biliosa* communiter corripuntur personæ cholericæ temperamenti, quando post animi excandescentiam mox cibum adsumunt, vel bibunt.

V. CAUSSAE.

1. Causa *materialis* in colica est
 - 1) vel induratio & impactio scybalorum,

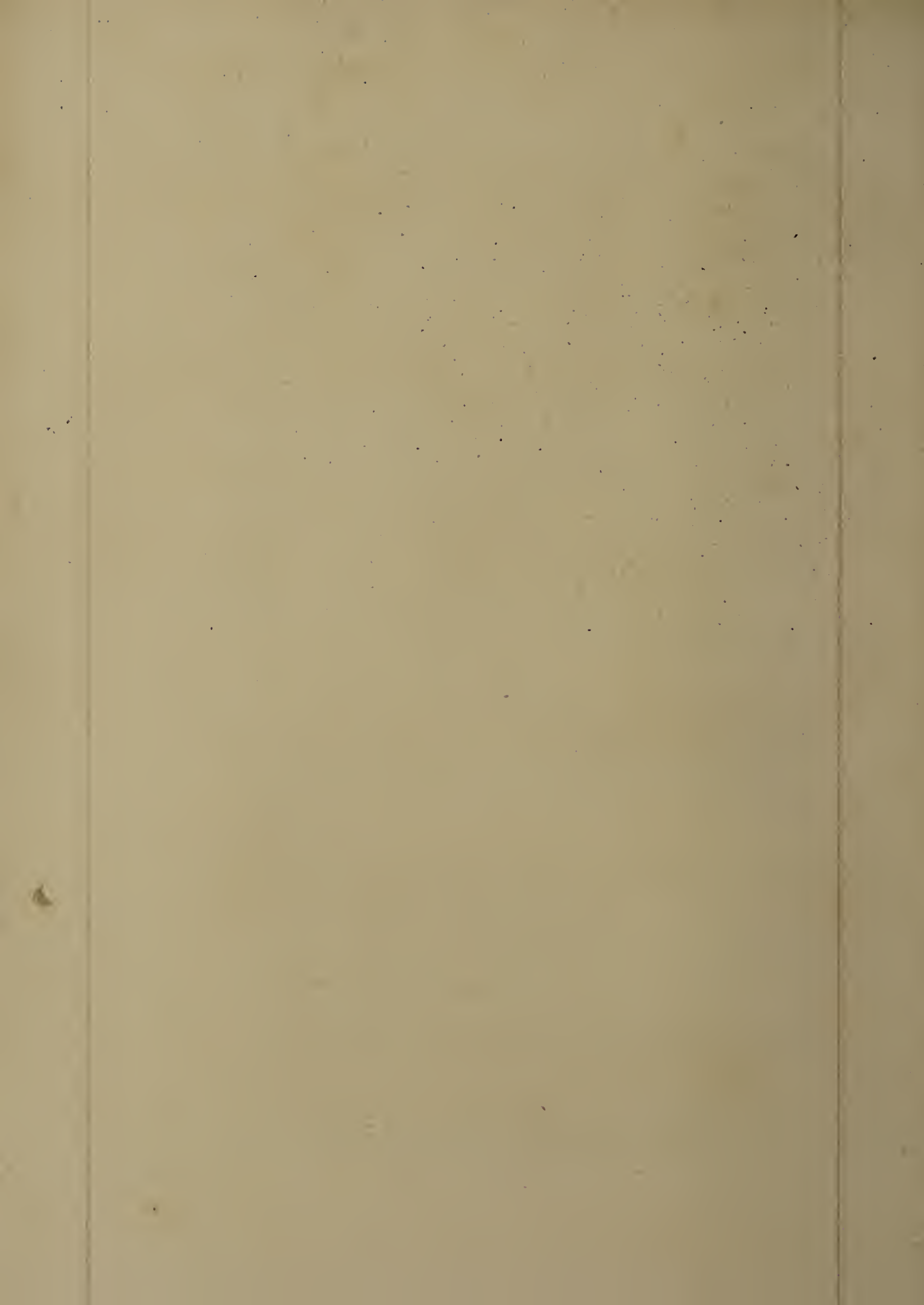
M m m m m 2

2) vel

- 2) Vel biliosa *faburra*, aut alia acrimonia in primis viis hærens.
- 3) Vel sanguis menstruus aut hæmorrhoidalis retentus.
2. Causa *formalis* est spasmodica contractio intestinorum relaxatorum & a flatibus expansorum, quibus motibus spasticis principium vitale materiam, circa illa loca molestatam exprimere & dissipare intendit; de qua re testantur borborygmi, qui nihil aliud sunt, quam flatuum ex vno claustro in aliud spatium propulsio.
3. *Erroneus* autem motus est: nam neque ad flatuum dissipationem, neque ad materiæ acris biliosæ eliminationem tantus impetus requiritur. Multo magis in colica hæmorrhoidali motus talis erroneus censendus est, dum summa illa constrictio in intestinis inferioribus incipit, & sanguinem versus superiora potius *restringit*, quam quod hac ratione eum exprimere valeat.
4. Causæ *occasionales* & *procatartice*, præter illas, quas in *subiectis* iam denominauimus, sunt:
 - 1) Sensibilitas subiectorum, quæ colicam facile *habitualement* introducere solet.
 - 2) Obstructiones alui.
 - 3) Refrigerationes abdominis vel pedum immodestæ.
 - 4) Cibi lenti, visceri, crassiores, e. g. cucumeres, melones, cucurbitæ, vel pingues, potu frigido mox superueniente.

VI. PROGNO SIS.

1. Quo *sæpius* colica recurrit, eo citius a leui causa reuocatur, & in habitum transmigrat.
2. Quæ colica cum *horrore* inuadit, illa non solum grauius affligit, verum etiam inflammationem vel iam præsentem indicat, vel successuram minatur.
3. Sic etiam vehementior est colica, quæ cum alvi obstructione stipata est, quam vbi aliqualis huius solutio obseruatur.
4. Conatus *vomendi* in colica semper suspecti, & *iliacæ* passionis metum incutiunt, nisi a cibis, paullo ante largiter inge-

ingestis, vel potu largiore frigido, ceu colicæ auctoribus, sumferint occasionem.

5. Præcipue autem in sexu feminino fortes eius modi conatus, vndecumque suborti, vomitus cruenti metum adferunt.
6. Quo exquisitius colici dolores adfligunt, eo facilius convulsivos motus inuitant.
7. Quo diuturnius sanguis menstruus, ad exitum non recte promotus, circa viscera stagnat, eo certius febris quartana, cachexia, hydrops &c. inducuntur.
8. Colica *hæmorrhoidalis*, a podagræ vel mali ischiadici repulsione, vel nephritidis præpostera sopitione inducta, præsentioris est periculi.
9. Soluitur autem
 - 1) vel salutariter, superueniente in paroxysmo fluxu hæmorrhoidum sincero, aut saltem mucoso.
 - 2) vel infausta regurgitatione ad viscera, præcipue ad hepaticum, cum insequentibus obstructionibus, cachexia, ascite, hæctica, quartana, tympanite.
 - 3) vel macularum scorbuticarum prouentu, qui in subiectis humidis, non secus ac in malo hypochondriaco, subinde contingit, & a corruptione sanguinis, sub diuturna illius spastica detentione, dependet.
10. Colica *biliosa*, nisi materia tempestiue obtundatur & euacuetur, febres biliosas, inflammatorias, præcipue causum, producere potest: bilis enim acrimoniam, ex fermentescentibus adsumtis auctam, pro causa habet, ad quam materiam acrem, sed paucam, propellendam, insolentior motus intestinorum accedit. Soluitur interim spontanea subinde alui fluxione, nisi peculiarem plane intestinorum adhesionem perpetraverit, quæ tamen vix alibi, quam in prægressa mala medicatione, contingit.
11. Quando autem *impedita* bilis excretio colicæ ansam dedit, icterus inducitur.
12. *Singultus*, ubi colicæ præter consuetudinem superuenit, ibi diri ominis censendus est.

13. Colica, *anodynis opiat* incongrue tractata, paralyfi sæpius excipitur.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

A. *Methodus generalis*, in omni colica locum habens.

1. Spasmus intestinorum dolorificus demulcendus, & si qua in illis materia peccans reperiatur, educenda est. Præstant hoc

1) commodissime *clysteres*, pro causa diuersa diuersis ingredientibus parandi.

2) Laxantia ex mercurio dulci, fenna, rhabarbar. sale mirabili.

2. *Materialis* causa est discutienda.

1) *Interne*,

a) vel per carminatiua & temperata salia digestiua,

b) vel per temperantia nitroſa.

2) *Externe*, vbi conducunt

a) *Sacculi carminatiui* ex speciebus odoratis, e. g. rad. i-rid. Florentin. cyper. angelic. herb. menth. puleg. flor. chamomill. sem. anisi, anethi, petroselin.

b) *Linimenta* ex oleis *coctis*, e. g. irino, castorin. chamomill. laurin. *destillatis*, v. g. foenicul. menth. caru. aneth. absinth. chamomill.

c) *Balsama* ex his oleis & oleo nucis moschatæ parata.

d) *Emplastra stomachalia*.

e) *Calor & fons* abdominis, e. g. lapides calefacti & vesicæ, aqua calida semi-repletæ.

3. *Tonus* partium labefactatus est restaurandus; in quem finem conducunt

1) *Interne*

a) *Salia volatilia* cum tinct. alcal. mixta, e. g. mixtura tonico - neruina *Stablii*.

b) *Martialia*: essent. vitrioli martis *Ludouici*.

c) *Carminatiua & aromatisa*: essent. cort. aurant. citri, gentianæ rubræ, spiritus salis ammoniaci, cum speciebus carminatiuis abstractus.

- 2) *Externe* neruina & roborantia, priore membro memorata, conueniunt.

B. *Methodus specialis.*1. *Colicæ flatulentæ & mucosæ.*

- 1) Præmittantur *clysteres carminativi & emollientes* e flor. chamomill. tanacet. matricar. eupator. rofar. stœchad. Arab. herb. maluæ, althææ, veronicæ, parati; quibus, præter sal commune, pro stimulo centaur. minus addatur, quod sensum morsicantem in intestino recto exferit, & hac ratione flatus e superioribus intestinis deriuat. Stimuli loco inferuit etiam elixir proprietatis, quod mucum resoluit & simul euacuat.
- 2) Subiungantur pro diuersitate temperamentorum carminatiua, interpositis subinde laxantibus fennantis, e.g.
 - a) *Radices* imperator. angelic. pimpinell. alb. zedoar. gentian. rubr.
 - b) *cortex* Winteranus.
 - c) *Semina* anisi, foeniculi, carui, petroselini, & ad digestionem promouendam, specialissime sem. sinapios, erucæ.
 - d) *Aromata*: pip. cardamom. galang. caryophyll. quæ omnia in ructibus pariter summi vsus sunt.
 - e) *Salia digestiua*: tartar. vitriolat. arcan. duplicat. cum nitro & cinnabari.
 - f) *Composita*: spiritus tartari, nitri dulcis, mixtura simplex, essent. alexipharm. *Stahlîi*, cort. aurant. gentian. rubr. centaur. min. &c.

2. *Colicæ biliosæ seu cholericæ.*

- 1) Hic vsu veniant temperantia, absorbentia, e.g. nitrum, crySTALLUS montana, mater perlar. corall. &c. item oleum amygdalar. dulcium recens, iuscula pullorum cum semine nigell. manna.
- 2) Quod si vero hæc creuomantur, clyster domesticus adplicetur cum calore & fotu abdominis.

3. *Colicæ hæmorrhoidalis & nephriticæ.*

- 1) Præmittantur & repetantur clysteres paregorici ex oleo lini, oliuarum, verbasci, & nitro parati.
- 2) Deinde porrigantur pulueres nitroso-temperantes cum
cinna;

cinnabari, e. g. pulvis antispasmodicus, item iuscula calida cum oleo amygdalarum dulcium.

3) His præmissis in vehementiore impetu versus noctem exhibeatur theriaca, vel pulueribus dictis M. P. de cynogloss. a gr. 1 - 2. addatur.

4) *Remittente* paroxysmo alexipharmaca & temperantia continentur, ac insuper mixtura tonico - neruina *Stahl*i, cum essent. millefolii sociata, propinetur.

5) *Externe* in usum trahantur:

a) *Fotus* intestini recti.

b) *Cataplasma* e meliloto & verbasco, cui insideant patientes.

c) *Calor* abdomini conciliandus:

a) Per aquam, vel lac, si vesicæ immittantur & calide adplicentur.

β) Per lateres calefactos.

d) *Sacculi* neruini, ex illis speciebus, quarum sub metho- do generali mentio facta est, parati.

e) *Linimenta* ex oleis ante dictis, speciatim laurino & nucis molchatae.

f) Spiritus vini *camphoratus*, regioni dolenti adplicandus.

g) Regimen quietum & leniter diapnoicum.

4. Colicæ *hystericæ*.

1) Præmittantur & repetantur clysteres carminatiui, ad quos specificè commendatur herba veronicæ, cum iusculo carnis cocta, addito oleo anethi & sale communi.

2) Vbi patientes clysteres auersantur, vel malum non adeo vrget, substituantur pediluua, vel infusus, & laxans e fenna, semine fœniculi, item essent. ialappæ cum vitello oui & aquis vterinis.

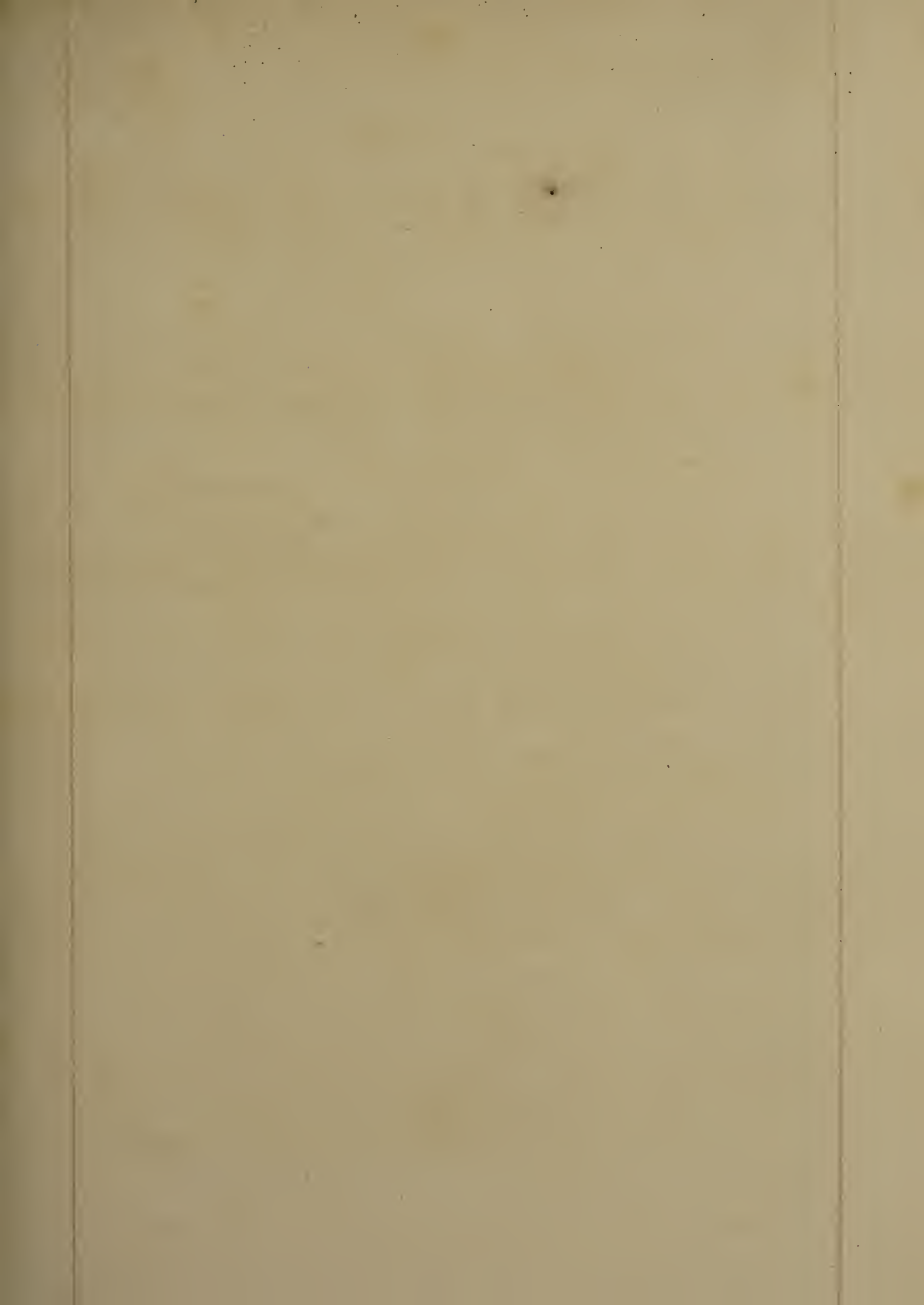
3) Deinde subiungantur

a) *Interne*.

a) Essent. alexipharm. vel tragœa e rad. pimpinell. alb. carlin. cum semine anisi, fœniculi.

β) Temperantia nitrosa, & in effero motu anodyna correctæ.

γ) Tan-

- dicamenta, per os exhibita, effectum suum ad modum tarde exserunt, inter ea patientis vires prosteruntur; *clysteres* autem ad locum adfectum proxime accedunt, intestina emolliunt, lentos humores fluxiles reddunt, & acrimoniam illorum abstergunt.
5. *Clysteres* autem aliquoties repetendi, & tres vel quatuor intra 4 - 8. horas iniiciendi sunt, si nempe colica continet, & præcipue, si prioribus fæces saltem crassiores educæ fuerint.
 6. *Priores* magis sint adsterui, acriusculi, salini, *posteriores* vero magis emollientes.
 7. *Vitelli ouorum* commode clysteribus adduntur, habent enim indolem saponariam resoluendo & abstergendo pingua, submucida.
 8. De *semine* autem *lini* exigua saltem portio addatur, nam valde mucidam reddit consistentiam humorum.
 9. Si *clyster* substiterit, simplex aqua calida, cum manipulo salis iniecta, priorem educit.
 10. In colica pure hæmorrhoidali *aluus* ita subinde adstricta est, ut intestinum instrumento clysterico tenaciter resistat.
 11. Ex aduerso testantur historię, quod iniecti clysteres, ob motum peristalticum inuersum, sæpe per os egressi sint, aut intolerabilibus cardialgiis ac molestis ructibus patientem exerceant; quo casu simplex aquosus clyster cum multo sale, uti iam superius dictum, usum præstat.
 12. *Aluo* per clysteres soluta, viribus constantibus, & præsentem in primis viis saburra, ex habitu corporis vel prægressa mala diæta iudicanda, *purgans* aliquod mediocre bono cum successu potest propinari.
 13. In colica hæmorrhoidali, irritis omnibus, auxilio tandem fuit *venæ sectio* in pede, vel si & hæc spem frustrata sit, *hirudinum* applicatio ad loca hæmorrhoidalia in paroxysmo operæ pretium fecit; quæ tamen alias meliori effectui ad prophylaxin vsurpantur.
 14. Immo uti feminis torminosi tales adfectus vehementiores & frequentiores, quam viris, contingunt, ob manifestum excretionis menstruæ cum motu hæmorrhoidum con-

consensum, ita & in illis *venæ sectiones*, in pedibus institutæ, maximum profecto & præsentissimum, immo mirificum habent vsum, quæ proinde magnopere commendantur, tanto magis si insignis plethora, ructus, vel metus vomitus cruenti adsint: coniunctis nitrosis & specificis e millefolio &c.

15. Ad ipsarum autem hæmorrhoidum prouocationem in colica tali hæmorrhoidali nullus adeo in præsens habeatur respectus, motus enim sunt erronei, ad finem non pertinentes; in futurum autem, ne colica illa recrudescat, illis consulatur. Conferantur quæ *num. 13. de hirudinum adplicatione* diximus.
16. *Pulveres nitrosi*, si vomitus superuenerint, efficaciam exserunt præsentissimam; succurrit etiam *nitrum* alui expeditioni, si ad drachmas totas detur, per se tamen non producit diarrhæas, sed tum demum, si natura onerata sit, & talia profluvia vtiliter intendat: hinc diarrhææ tales, si materia molesta excreta fuerit, per se desinunt, licet nitri doses repetantur.
17. Hodierni in colica communiter festinant ad *opiata*, sed re vera non secura sunt: si enim, aluo nondum liberata, neque causa continente educta, adhibeantur, vires magis delibitantur, materia spissior redditur, dolores, quos brevissime suspendunt, maiore atrocità recurrunt, colica in primis spasmodica in habitum transmigrat, vel *paresis* aut spasmus fixus, immo præceps mors succedit. Paresis talis tractatur ad methodum adfectuum paralyticorum, & spasmus fixus, vti arthritici morbi.
18. Vix etiam *opiatorum* vsus, dextre adhibitus, est necessarius, aluo enim soluta & causa continente educta, dolores vt plurimum sponte cessant. Si vero, euacuatione, ante omnia bilis, prius instituta, vsus illorum e re videatur, doses parcissimæ exhibeantur.
19. Præcipue autem ab *opio* abstinendum, si vestigia febrilia præsto sint cum doloribus, & ita impendentis staseos inflammatoriæ iusta suspicio fouenda videatur, alias partes

narceſi tali ſtupefactæ ad motus naturæ vtilis ineptæ red-
duntur.

20. *Caſtoreum* vſu interno anguſtias præcordiorum & naſeam
producit, externe autem pro odore vtilius adhibetur, vti
& *aſſa fœtida*, item *corium incenſum*, quibus feminæ exci-
tantur, ſi ſuffocationes hyſtericæ ſuperueniant.
21. *Regimen* diaphoreticum ſine alui ſolutione, & materiæ craſſæ
ſubductione in colica ſpaſmodica inducit pareſin, in bilio-
ſa bilem in artus diffundit, in ceteris ſpeciebus augeſt anx-
ietates; lenis autem diaphoreſis vſum ſuum præſtat.
22. *Specifica* multa quidem laudantur, ſed optandum, vt effectum
ſecure præſtent.
23. In feminis operæ pretium ſubinde fecit euporiſton illud,
nempe *folia betulæ* quatuor vel quinque pulueriſata, &
cum calido vehiculo propinata: ſubadſtringente & ſimul
nonnihil aromatica, & tonum roborandi efficacia pro-
ſunt.
24. *Chamomilla*, ſpecificè laudata, non quidem reiicienda, pro
abſoluto tamen ſpecifico non extollenda eſt. *Vid. Si-
mon Pauli.*
25. Tamquam *ſpecifica* porro laudantur:
 - 1) Cortices aurantiorum in ſubſtantia, vel melius in es-
ſentia.
 - 2) *Mentha*.
 - 3) *Tanacetum*, cuius odor ſolus nonnullos reſtituit.
 - 4) Caro lupi in colica hyſterica.
 - 5) *Millefolium* certiffimum motuum hypochondriacorum
ſedatiuum.
 - 6) Tubuli tabacophilorum, oleo tincti, quid valeant, expe-
riendum.
 - 7) Radix cynogloſſæ intra horam vndecimam & duodeci-
mam meridianam effoſſa, & in ſubſtantia mediante
ſpiritu ardente exhibita, ſpecifica virtute etiam polle-
re dicitur.
26. Radix *gentianæ veræ* non contemnenda eſt in adfecti-
bus hiſce, diarrhæas etiam contumaces, in primis
inſi-

insignibus torminibus non adeo stipatas, efficaciter tollit.

27. Dolores feminarum torminosi, ex inordinato adsumtorum usu interdum satis acriter excitati, per aliquot cochlearia vini Hispanici seu Canariensis generosi egregie tolluntur.
28. *Potus*, quantum tolerari potest, *calidus* insignis subinde in paroxysmo est efficacis; *frigidus* autem malum exasperat, & facile spasmos versus superiora inuitare solet, cum vehemente vomitus conatu.
29. Colica *nephritica*, uti ad hæmorrhoidalem etiam referri debet, ita easdem cum hac exposcit cautelas & observationes.
30. Ad spasticam *stricturam* in intestinis relaxandam, *pediluvia* & *manuluvia* efficaciter inferuiunt.

TABVLA CVII.

DE

PASSIONE ILIACA,

SEV

MISERERE MEI.

I. DEFINITIO.

Passio iliaca est acutissima species colicæ, variis diris symptomatibus stipata. Deriuatur ab intestino *ileo*, quia hoc potissimum occupat.

II. DIFFERENTIA.

I. In hoc malo *tres* obseruantur species, secundum causas differentes.

1) Passio iliaca *conuolutionis*, in qua situs intestini intra se ipsum

Nnn nn 3

psum

plum mutatus est, cum duplicatura sui, quam *Sylvius* & *Peyerus* tractatu de glandulis intestinalibus, describunt. Hæc species dicitur *volvulus*, conuoluulus, die *Verschlenkung der Gedärme*.

- 2) Passio iliaca *herniosa*, in qua intestina, fæcibus vel flatulentia repleta, ita incarcerata sunt, vt ægre in naturalem sui ordinem reponi possint.
- 3) Passio iliaca *obstructionis*, vbi saltem pertinax alui constriictio hoc malum fouet. De singulis sub causis plura.
2. Passio iliaca differt a *colica*
 - 1) vt species a genere.
 - 2) *Gradu* dolorum, quo colicam longe superat.
 - 3) *Loco* adfecto: hic enim intestinum *ileon*, sed non solum, verum etiam reliqua tenuia, in colica autem intestina *crassa* potissimum infestantur.
 - 4) *Prognosi*: longe enim periculosior est hoc malum, quam simplex colica.

III. SIGNA.

1. Dolores atrocissimi, lancinantes, & per transuersum vmbilici scindentes.
2. Insignes anxietates & cardialgiæ cum ructuum frequente emissionem.
3. Internæ phlogoses & febriles anxietates commotiones.
4. Occlusio alui diuturna, nec clysteribus facile referanda.
5. Quo magis hoc malum præualefcit, eo magis conatus vomendi, immo ipse vomitus accedit, per quem post ea ipsæ fæces aluinæ proiiciuntur, cum variis motibus anxiosis, lypothymicis, conuulsivis.
6. Tandem, nisi arctius auxilium concurrat, inflammationem intestini ilei excipit *sphacelus*, qui quidem dolores repente soluit, sudores autem frigidos & mortem instantaneam adfert.

IV. SVBIECTA.

Passio iliaca est rarus ad modum adfectus, & sine discrimine sexus atque ætatis in illa subiecta cadit, quæ causis subsequentibus obnoxia euadunt.

V. CAVS-

V. CAUSSAE.

1. Causſa paſſionis iliacæ *interna* eſt
 - 1) vel inteſtinorum conuolutio, cum ſuccedente ſtaſi inflammatoria.
 - 2) Vel hernia incarcerata, vbi inteſtinum, fæcibus vel flatibus refertum, prolapſum, nec facile reponi poteſt, ob tumorem, qui accedere ſolet, inflammatorium: unde contumax alui obſtructione exoritur.
 - 3) Vel pertinaciſſima alui conſtrictione, ex abuſu præcipue adſtringentium inducta.
2. Cauſſæ *externæ & occaſionales* obſervantur:
 - 1) Vehementes corporis concuſſiones, currendo, ſaltando, equitando, tuſſiendo, ſternutando.
 - 2) Geſtationes onerum grauiorum cum reniſu fortiore.
 - 3) Cibi crudi, fumo indurati, flatulenti, & potus fermentefcentes.
 - 4) *Vermes*, præcipue necati & non ſtatim expulſi.

VI. PROGNOSIS.

1. Paſſio iliaca eſt malum in genere ad modum periculolum & calamitoſum, quod vel per ipſius denominationem, *miserere mei*, auctores exprimere voluerunt.
2. In caſu, vbi ex inteſtinorum conuolutione & diſtortione malum exortum eſt, minima ſpes vitæ adfulget.
3. Sic etiam paſſio iliaca ex hernia incarcerata ſæpe fit lethalis, præcipue ſi qualicumque plethora concurrat.
4. *Melioris* ſpei illa eſt paſſio, quæ ab induratis fcybalis & pertinaci alui obſtructione fouetur; modo tempeſtiue artis auxilium accedat.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. In conuolutione & diſtortione indicantur:
 - 1) *Explicatio inteſtinorum* & reductio in ſitum ſuum naturalem; quod autem negotium facilius mente concipitur, quam actu obtinetur. Commendantur in hunc finem varia artificia, e. g.
 - a) Deglutitio *globulorum* aliquot plumbeorum, antimoniatorum, &c. vt pondere penetrent, inteſtina explicent, & aluum ita aperiant.

b) Hau-

- b) *Haustus mercurii vini* ad integram libram, præmissis aliquot vnciis olei amygdalarum dulcium, & sub-iuncto celeriore corporis motu, siue cursitando, siue equitando, siue curru vehementius vehendo.
- c) *Adplicatio fellis* ad orificium ani; sed quia intestinum rectum ita constrictum obseruatur, vt fistulam clysteris ægre admittat, multo difficilius crassius hoc instrumentum poterit adplicari.
- d) *Nouum illud inuentum*, nempe clyisma e fumo tabaci, quid in hoc adfectu præstet, experientiæ relinquitur.
- 2) *Discussio inflammationis*: in hunc finem commendantur
 - a) *Interne* nitrosa, cinnabarina.
 - b) *Externe*.
 - α) Spiritus vini camphoratus, crocatus, linteis duplicatis abdomini adplicandus.
 - β) Sacculi e discutientibus & carminatiuis cum camphora parati.
 - γ) Venæ sectio, si insignis plethora adsit, tempestiua.
- 2. *In hernia incarcerata* indicantur:
 - 1) *Repositio intestini prolapsi*: in quem finem laudantur:
 - a) Supinus corporis situs.
 - b) Fodus e carminatiuis & emollientibus, e. g. herbis maluæ, violar. althææ, fummitat. origani, serpilli, floribus chamomillæ, sambuci, seminibus anisi, foeniculi, foenugræci, psyllii, cum lacte coquendis.
 - c) Absente tumore inflammatorio decocta talia in forma cataplasmatibus adplicari, vel per spongiam, decocto calido imbutam, hernia foueri potest.
 - 2) *Præclusio inflammationis*: qui scopus per nitrosa, item potiones temperantes & diapnoicas obtinetur.
 - 3) *Alui solutio*, quæ, facta intestini repositione, per clysteres emollientes tentanda est.
- 3. *In scybalorum induratione* indicantur:
 - 1) *Interne*: nitrosa, cinnabarina, potiones temperantes & diapnoicæ, ad inflammationem præcauendam, vel iam præsentem discutiendam.

2) *Ex-*

2) *Externe* ad eundem finem & præcipue alium expedientem commendantur :

- a) *Clysteres* lubricantes cum nitro, & gr. II-III. camphoræ. Species emollientes superius iam descripsimus; conf. etiam tabula *præcedens de colica*, ubi plura de clysteribus legenda sunt. His pro stimulo denique addatur sapo Venetus, ubique sufficiens oleum, & præsentē inflammatione, album græcum.
- b) *Suppositoria* acria.
- c) Spiritus vini camphoratus vel emplastrum saponatum *Barbette*, abdomini adplicanda.
- d) *Illinitio* abdominis cum pinguedine anserina, aut omenti animalis castrati, sed absente inflammatione.
- e) *Sacculi* calidi e carminatiuis & discutientibus cum camphora.
- f) *Venæ sectio* in statu plethorico.

VIII. CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. *Clysteres* utramque hic faciunt paginam, prostant enim exempla, in quibus nuda aqua calida, cum drachmis VI-VIII, salis iniecta, motum peristalticum deorsum reuocauit.
2. Cauendum autem, ne mel ipsis adiiciatur; præsentē enim inflammatione promouet suppurationem.
3. Præter ea faciunt clysteres in hoc pertinaci malo, quod possunt, rarius autem, quod desideratur.
4. In casu *herniæ* incarceratæ caueatur ab audace illo conamine chirurgorum imperitorum, qui, præsentē licet tumore inflammatorio, ad operationem incisoriā audacter festinant.
5. Caueant sibi eiusdem patientes in posterum a causis occasionalibus, superius memoratis, potus semper sit sufficiens, motus corporis placidus.
6. Ad præcauendam talem pertinacem obstructionem sequens pilularum formula, præseruandi scopo ad grana 3-5. subinde sumenda, a D. D. *Stablio* commendatur:

Recip. aloës rosat. part. II.

extract. panchymagog. *Crollii* part. I.

limatur. martis præparat. part. semis M. f. M. P.

7. *Sydenhami* methodus, quid in illo malo, quod ab obstructione alui post abusum præcipue adstringentium in febribus &c. fouetur, valeat, experiendum est. Trademus illam sequentibus:

- 1) Præscribat mane & vesperi scrupulum I. falis absinthii.
- 2) Per diem autem singulis horis, immo sæpius, aliquot cochlearia de aqua menthæ crispæ exhibebat.
- 3) Externe canem iuniorem abdomini imponebat.
- 4) Sedatis doloribus & motibus vomendi, pilul. Coch. cum vehiculo dictæ aquæ propinabat.
- 5) Sub ipso pilularum purgante effectū, immo per plures adhuc dies, eandem aquam vsurpandam commendabat.
- 6) Tenuem ad modum, durante adfectu, diætā, vix iusculum ad satietatem patienti concedens, & vbiq; calorem, mediante panno duplicato conseruandum, iniungebat.

TABVLA CVIII.

DE

V E R M I B V S.

I. DEFINITIO.

Vermes sunt animalcula in corpore humano producta, & in primis viis maxime reperiunda.

II. DIFFERENTIA.

1. Vermes differunt secundum species, quarum auctores alii quinque, alii quatuor, alii plures, alii pauciores recensent; satis commode tamen in *tres* classes diuiduntur:

1) Sunt alii *teretes longi*, qui ob similitudinem, quam cum lumbricis terrestribus habent, *lumbrici* vocantur.

2) Alii

- 2) Alii sunt *lati*, & vel solitarii sese volutant, ad quorum classem *cucurbitini*, femini cucurbitæ similes, referuntur, vel catenatim subinde cohærent, & e latitudine sua in longitudinem decem, immo plurium, vlnarum diducuntur.
- 3) Alii sunt *teretes breues*, qui *ascarides* vocantur, & vermiculis casei similes sunt, qui saltum facere solent, sed talis motus in hisce ascaridibus non ita deprehenditur, licet denominationem inde, nempe ab ἀσκήω moueo, accepisse videantur. Hi in intestino recto vtplurimum stabulantur, vbi sensibilem molestiam, titillationem, pruritus & tenesmus inferunt.
2. Occurrunt interdum vermes insolitæ, aculeatæ, immo plane monstrosæ figuræ, præcipue in infantibus, qui ab illis plane consumuntur. Hic incantatio communiter accusatur, germ. das Kind ist beruffen: vnde etiam similia fascinatoria medicamenta accersere solent. Sed & hic, vti in aliis incantationis suspicionibus, sæpius errare contingit.

III. SIGNA.

1. Frequens *sputatio*, vel ad minimum saliuæ in os effusio, & nauseabunda adfectio, tempore præsertim matutino.
2. Narium pruritus, frictio, immo scalptio.
3. Liuescentia albuminis, & concavitas vniuersi, oculorum.
4. Abdominis intumescencia & induratio cum doloribus torminosis.
5. Alius modo obstructa, modo laxans est.
6. Adpetitus vagus, modo nimius, modo prostratus.
7. Siticulositas, præcipue ieiuna, immo subinde nocturna.
8. Capitis temulenta afflictio.
9. Genæ modo rubent, modo pallent.
10. Alii pauciores sub sommo cum dentium stridore incurrunt.
11. Alii deliriis euigilant.
12. Alii conuulsionibus epilepticis, vel plane singularibus symptomatibus corripiuntur, vt pro incantatis ab imperitis habeantur.

IV. *SVBIECTA.*

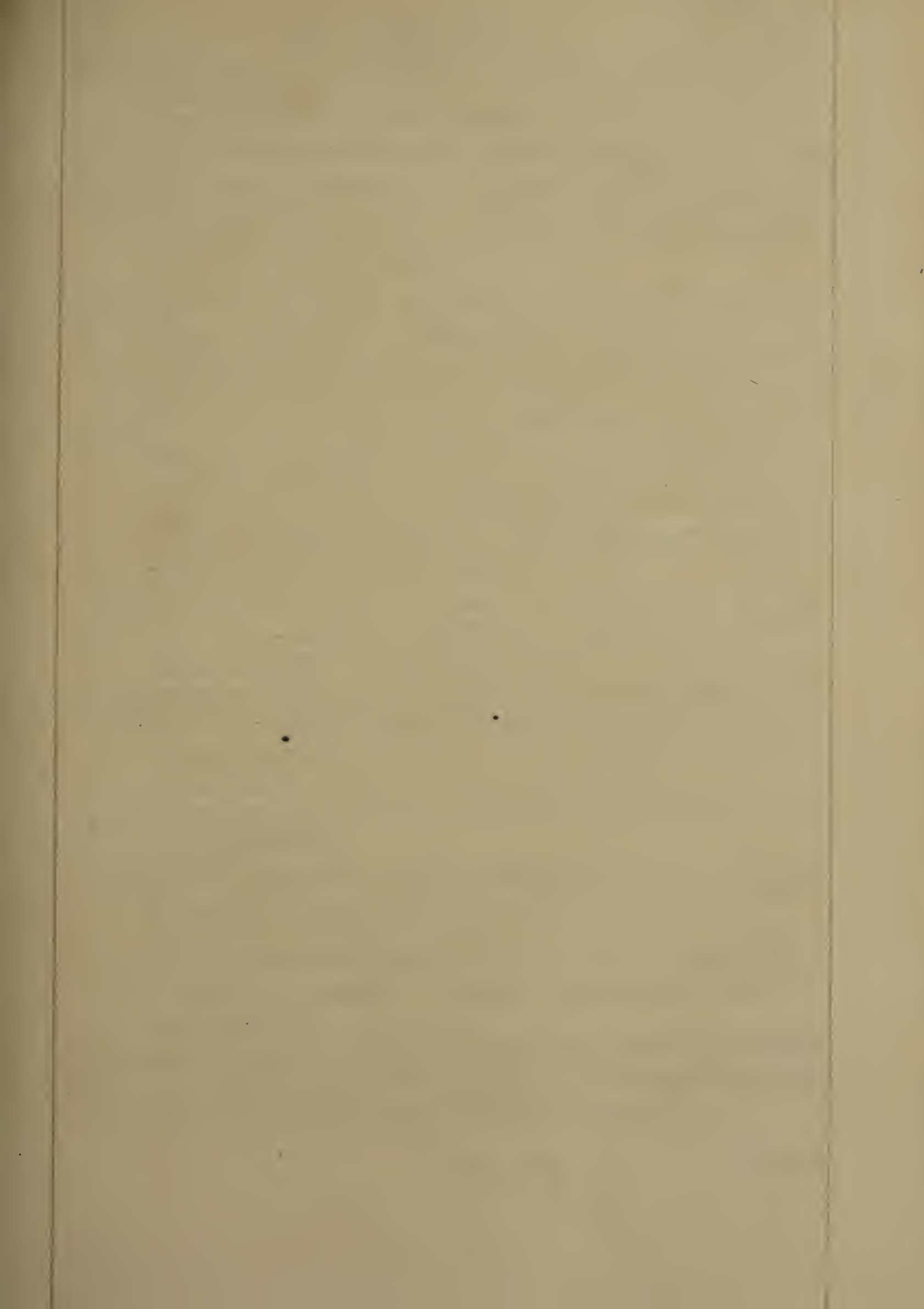
1. Infantes & pueri ob addephagiam vermibus potissimum sunt obnoxii, adeo, vt in illis nonnumquam globi conglomerati, tunica inclusi, excernantur, germ. *Wurm Stöcke.*
2. Adultiores temperamenti corporis cachectici, mucosi, flatulenti, item feminæ mensium obstructione laborantes.

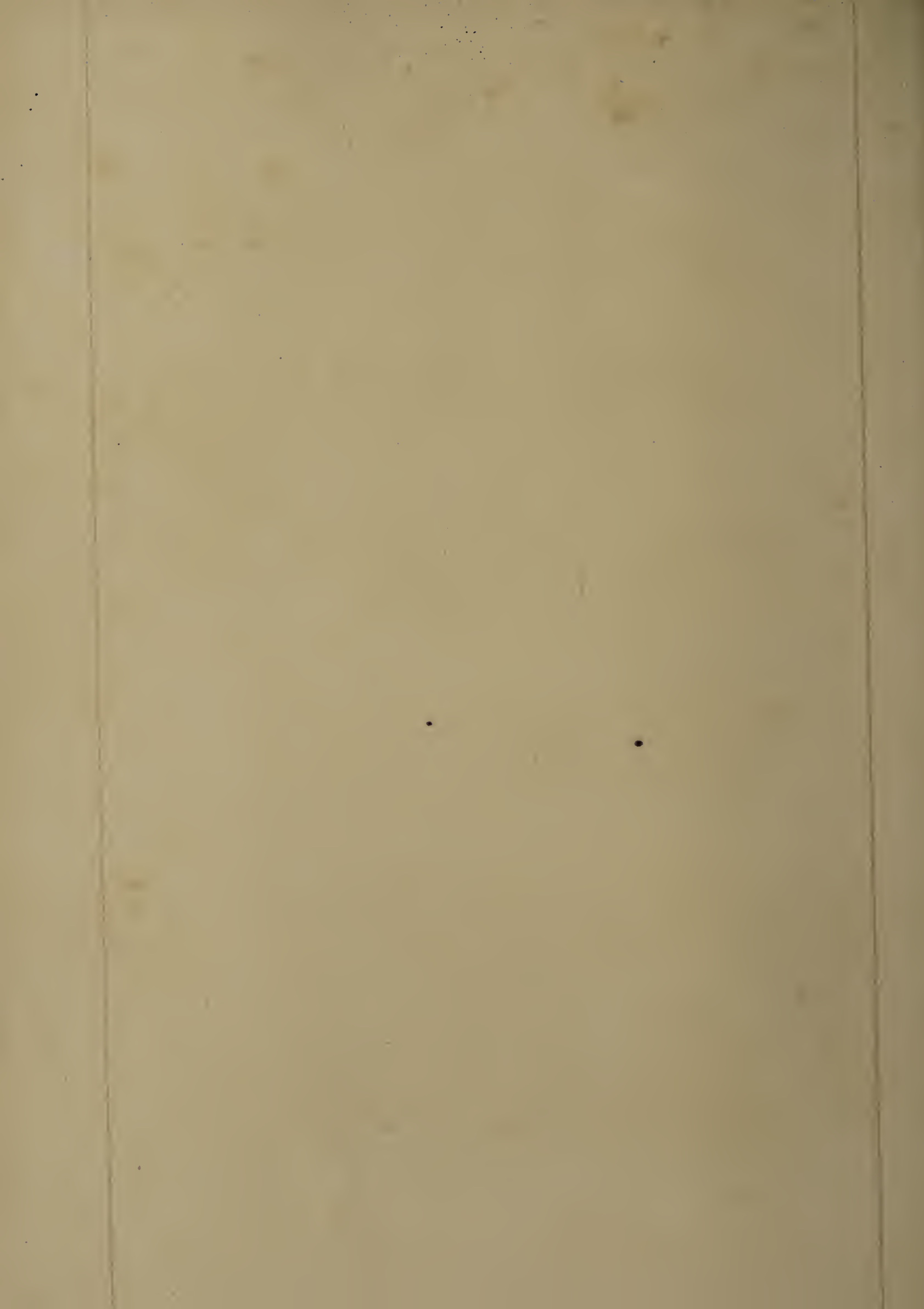
V. *CAVSSAE.*

1. De causis vermium auctores nondum conueniunt, probabilissimum tamen est, quod a *putredine* quadam, in corpore humano, præcipue primis viis, contingente, originem ducant; experientia enim docet, animalcula talia e rebus putrefactis prouenire, e.g. caseo, carne &c.
2. Huic sententiæ lucem adfundit vitium digestionis, quod in subiectis, vermibus obsessis, ordinarie obseruatur: unde cibi, non legitime cocti, in putredinem abeunt, & natiuitati vermium ansam præbent.
3. Causæ *externæ* sunt:
 - 1) Cibi crudi, mucidi, dyspepti, quantitate deglutiti: hinc in pueris edacibus vermes adeo familiares sunt.
 - 2) Dulcia saccharata, nimium vsurpata.
4. Recentiorum opinionem, quasi e seminio insectorum in corpore vermes producantur, multæ premunt difficultates; præcipue vero quod vermes figura sua prorsus non conueniant cum insectis illis, quorum seminio productio illorum adscribitur.
5. Vermium in infantibus prouentum ab ipso lactis vitio aliqui arcessunt, vero autem magis simile videtur, semina ex vno corpore in alterum transmitti, e.g. quando nutrices vel vetulæ, dentium impuritate vel alia oris labe adfectæ, cibos infantum prius mastificant, aut per anhelitum fœdum turpia seminia illis ingerunt.

VI. *PROGNOSIS.*

1. Non leue malum est verminosa colluies, & grauius sæpius symptomata, tam in iunioribus quam adultis, inducit.
2. Et licet vermes per se alla damna inferre nequeant, quam, hirudinum more, intestina sugendo lædere, &, in globum

- bum complicati, ipsa sui mole obstructions intestino-
rum caussari, ad ingentes tamen motuum spasticorum,
immo conuulsiuorum exacerbationes naturam stimulant.
3. Extra complicationem cum aliis morbis introducunt vitia
adpetitus, concoctionis, diarrhæas, vomitus, cardialgi-
as, dolores colicos: non parum etiam ad flatum & mensi-
um obstructionem contribuunt.
 4. Cum *chronicis* adfectibus coniuncti, e. g. malo hypochon-
driaco-hysterico, motibus hæmorrhoidalibus &c. his
non leue pondus addunt, & motus pertinacissimos ad ex-
primendum & excutiendum caussantur.
 5. *Acutis* morbis vermes sociati maximorum damnorum au-
ctores sunt, e. g. si in acutis anorexia occurrat, & vermes,
nutrimento destituti, moriantur, atque in intestinis pu-
trescant, lethales sæpe motus & irritationes succedunt,
nempe conuulsiui adfectus, deliria, diarrhææ, quæ o-
mnia in acutis periculo abundant.
 6. Idem damnum inducitur, si vermes per remedia amara, e. g.
myrrham, enecati in intestinis computrescant: febres
sæpius malignæ inde producuntur.
 7. In acutis pro malo omine & signo malignitatis habetur, si in
statu, vel etiam incremento morbi vermes excernantur;
quo casu antiqui putabant, tantam adfuisse putredinem,
vt etiam statim vermes ex illa producti sint.
 8. Vermes *rubri*, sanguine per suctionem repleti, febres facile
acutas inducunt.
 9. *Ascarides*, præter pruritus in intestino recto & tenesmum,
nullas quidem adeo molestias inferunt, multo difficilius
tamen lumbricis expelluntur.
 10. Sic etiam *lati* illi cucurbitini, quia vniuersum intestinum
systema communiter occupant, expulsionem pertinacissi-
me resistunt.
 11. *Lumbrici* quando in ventriculum transferuntur, plus nego-
tii faceiunt, quam si in intestinis hæreant: pessimorum
enim tunc symptomatum auctores obseruantur.

VII. *METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.*

1. Ad vermes *enecandos* exhibeantur specifica amara, interpositis salibus abstergentibus & digestiuis; in hunc finem laudantur:

1) *Radices* graminis, zedoariæ, gentianæ vtriusque & aristolochiæ rotundæ, quæ amaritie nullis facile simplicibus cedit.

2) *Herbæ* absinth. centaur. min. card. bened. hyperici, tanacet. abrotan. marrub. alb. succus scordii, millefolii.

3) *Flores* persicorum.

4) *Semen* fantonici, &, quæ illius species est, tanacet. e. g. decoctum seminis fantonici cum lacte paratum.

5) Myrrha, corallina, elixir proprietatis, vitriolum martis, amygdalæ amaræ, tartarus vitriolatus, arcanum duplicatum.

2. His per aliquot dies exhibitis, vermes enecati, aut ad minimum commoti & proturbati, e corpore mature *excernantur*. Præstat hoc, præter reliqua purgantia aloëtica, colocynthiaca; speciatim mercurius dulcis, qui etiam vermes, adhuc viuos, enecat; de quo legatur exiguus tractatus Boyle de specificis.

3. *Externe* abdomini adplicare solent amara, in specie bilem tauri umbilico illinunt, item vnguent. de arthanita seu cyclamine, quod externa vñctione non tantum pueros, sed etiam adultiores laxat.

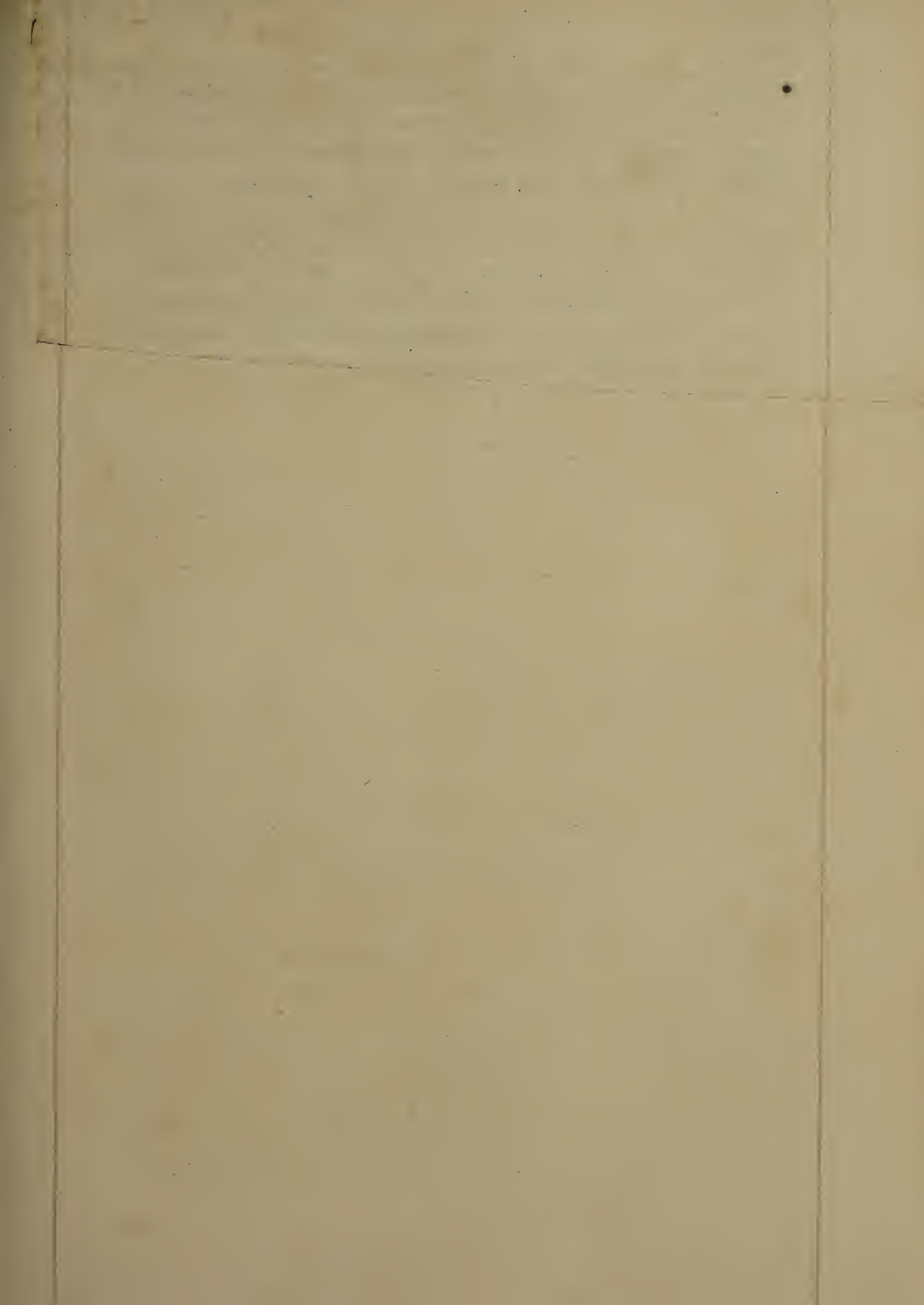
4. Ad dolores colicos mitigandos clysteres dulcificati conducunt, qui parantur ex lacte, oleo quodam, melle vel saccharo.

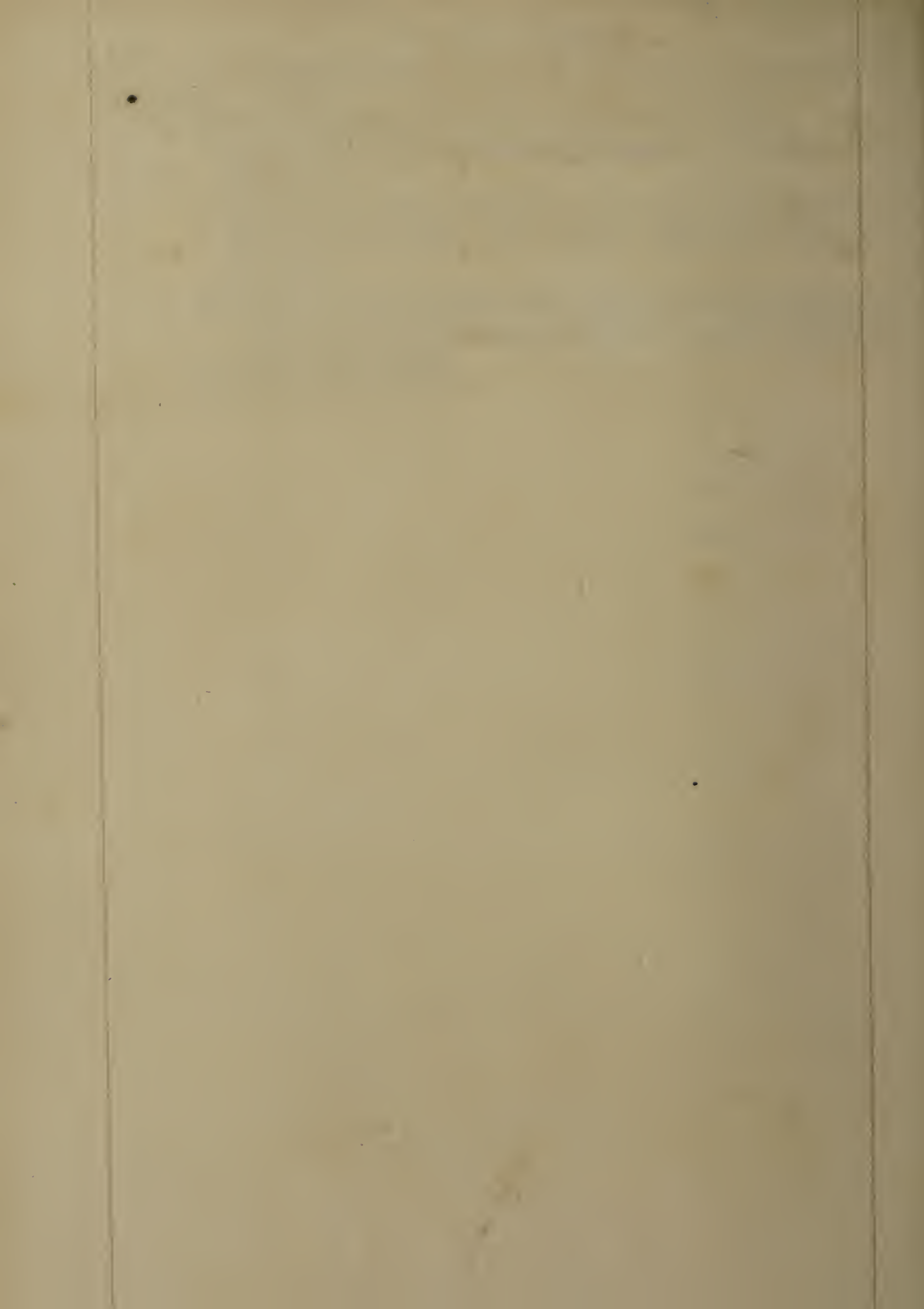
5. In cibis fugiantur lacticia, dulcia saccharata, & dyspepta.

VIII. *CAVTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.*

1. Quæ insolita plane symptomata a vermibus inducantur, in Meronii directorio medico sub titulo vermium & febrium evolui possunt.

2. Erasmus epistol. in laud. medicinæ exemplum refert cuiusdam pueri, qui in delirio a vermibus lingua germanica, ab illo numquam audita, locutus fuerit.

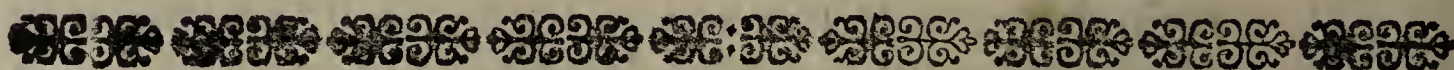

3. Et sane non solum in infantum, sed etiam adultiorum chronicis adfectibus, præcipue abdominis pathematibus, vermes semper suspecti esse debent, e. g. in adpetitu vago, nausea, cardialgia, saliuâ, ieiuno ventriculo, in os effluente, tenesmo, conuulsionibus.
4. Notatu digna est obseruatio D. D. *Stahlii* dissertatione de adfectibus oculorum pag. 20. quod in *canibus*, præ aliis animalibus, sæpius in ipso fundo ventriculi, vnus aut alter nodus, (addo: siue introrsum siue extrorsum in tunica exporrectus) fabæ quantitatem circiter referens, reperiatur, cum foramine in cauitatem ventriculi exeunte, & capace intus cauitate, quam interdum vnus maior, sæpius vero numero plures mediocres lumbrici inhabitent.
5. Quæ cardialgiæ & conatus vomendi perennes inde resultare debeant, & quam difficillimum sit, lumbricos, tali domicilio peculiari circumuallatos, expungere, ipsa sanatio diestitat; & licet in corpore humano hæc vermium munimenta nondum adeo detecta sint, plures tamen circumstantiæ eadem reddunt suspecta.
6. In exercitationibus *Francisci Rubei* de febre tertiana continua memoratur, quod patiens quidam diu & grauiter illa afflictus fuerit, & multa remedia frustra sint adhibita, donec vermes quosdam maiores per vices excerneret.
7. Non quæuis amara vermes enecare, nec alimentum eorum amaritie inficere, ex bile satis manifestum est: hæc enim amarore non caret, & tamen vermibus aduersari non obseruatur: hinc specifica amara ad id negotium requiruntur.
8. *Myrrhæ rubræ* efficacia in vermibus enecandis satis quidem probata, in eo tamen ridicula est, quod vermes, in toto corpore luxuriantes, interimere fingatur.
9. *Species diaturbith.* cum rhabarbaro vermes quidem expellunt, sed ad modum vehementer & incommode, vomitum enim vtplurimum caussantur.
10. *Amygdalæ amaræ* non reiciendæ sunt: de illis enim notum est, quod animalia quadrupedia (nonnulli addunt: quæ cæca nascuntur) interficiant, & volatilia conuulsionibus
inde

inde moriantur: hinc probabile, illas etiam vermibus esse aduersas.

11. Sic etiam *nux vomica* pari effectū, animalia necandi, nota est, licet hoc remedium infantibus minus, bene vero adultis, experientia teste, conueniat.
12. *Cornu cerui* vltum a multis laudatur, id quod experientiæ relinquendum est: de spiritu autem illius notum est, quod, nisi notabilibus dosibus a scrup. I. ad drach. semis exhibeatur, nihil magnopere præstet.
13. De musco corallino vna vel altera obseruatio apud *Schenckium* legi meretur.
14. Herba *saluie* specialiter a quibusdam laudatur: quid efficiat, experiendum est.
15. Sic etiam laudatur *salsugo* illa, in qua haleces conseruantur, dos, 1-2. cochlearia.

TABVLA CIX.

DE

OBSTRVCTIONE ALVI.

I. DEFINITIO.

Obstructio alui est fæcum aluinarum vltra tempus consuetum retentio, a causâ modo actiua, modo passiuâ, originem ducens.

II. DIFFERENTIA.

1. Obstructio alui est

- 1) vel *idiopathica*, vbi nulli alii morbi concurrunt;
- 2) vel *symptomatica*, quando alui obstructio aliis morbis accedit, e. g. febribus, congestionibus.

2. Obstructio alui, quæ a causâ *actiua* dependet, bene distinguenda venit ab illa, quæ magis *passiue* contingit: illa enim

enim adstrictio potius, quam obstructio dicenda est.
Vid. causæ.

III. SIGNA.

1. Retentio fæcum aluinarum vltra 24. horas.
2. Temulenta & vertiginosa capitis adfectio.
3. Congestiones circa caput dolorificæ.
4. Flatuum incommoda.
5. Pressiones circa ventriculum.
6. Angustiæ & anxietates circa præcordia.

IV. SUBIECTA.

Ad obstructionem alui præ aliis proclives sunt homines

1. Otiosi, sedentarii, speculabundi.
2. Qui ebullitionibus sanguinis obnoxii sunt.
3. Sicciores, temperamenti cholericæ & melancholici.
4. Specialiter hypochondriaci, nephritici, podagrici, & alii arthritici.
5. Plurimi eorum, qui febribus acutis corripuntur.
6. Κακοστόμαχοι.

V. CAUSÆ.

1. Causa obstructionis alui in genere duplex est, nempe vel *activa* vel *passiva*.
2. *Activam* causam vocamus stricturam illam, quæ in quam plurimis morbis intestino recto a natura inducitur, e. g. in malo hypochondriaco, nephritide, calculo, & in omnibus fere congestionibus sanguinis versus partes corporis superiores.
3. *Passivam* autem causam dicimus, quando obstructio alui a segnitie quadam naturæ, & defectu motus peristaltici dependet: vnde scybala facile indurantur.
4. Causæ *occasionales*, quæ ad hanc scybalorum indurationem contribuunt, sunt sequentes:
 - 1) Neglectus illius temporis & leuioris stimuli, quo natura alvum deponere consuevit.
 - 2) Exæstuatio corporis & largi sudores.

Ppp pp

3) Po-

3) Potus insufficiens, fæculentus & vita otiosa.

4) Cibi crudi, discepti, sicciore.

VI. PROGNOSIS.

1. Obstructio alui multa parit incommoda, immo subinde pericula: præter enim symptomata, quæ sub *signis* adlegata sunt, sequentia adhuc pathemata conspirant.
2. In cholericis, biliosis, ob biliosæ saburræ retentionem facile accedunt colica, ardore, phlogose.
3. Scybala indurata, quando venulas intestinorum compriunt, & hac ratione liberum sanguinis in illis profluxum sufflaminant, inflammationem circa hæc loca causantur periculosa.
4. Obstructio alui cum aliis morbis complicata, hos vix non omnes exacerbat.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. In obstructione alui *idiopathica*.
 - 1) Hæc, præcipue in habitum deducta, quam difficulter in ordinem naturalem redigi soleat, certissime tamen *motu* & *potu* superatur;
 - 2) *Motu* quidem non violento, qui potius obstructionem auget, sed placido, continuo, successivo: hoc enim remedio tonus intestinorum naturalis restituitur.
 - 3) *Potu* autem sufficiente, diluto, bene defæcato; quæ ratione scybalorum induratio impeditur.
 - 4) Non exiguum etiam ad aluum expediendam confert momentum, certo & determinate quotidie tempore huic excretioni indulgere & paullulum ei insistere: hoc enim incommodo per aliquot septimanas superato, naturam obsequi obseruabitur, & temporis iactura largiter refarciatur, testantibus pluribus exemplis, quorum habitualis obstructio hoc modo feliciter sublata est.
 - 5) Sic etiam vsum aliquem præstat, panem exiguum, butyro *largiter* illitum, prandio & coenæ paullulum præmittere.

6) Tem.

6) Tempore vernali & autumnali usu veniant congruæ purgationes.

7) *Vrgente* autem *adfectu* clysteres magis conducunt, quam interna laxantia, nisi sint benignissima & tamen satis efficacia; ad quorum censum pertinent pilulæ *Stablianae*, *Beccherianæ*, item martiales, e.g.

Recip. aloës rosat. drachm. II.

extract. panchymagog. *Crollii* drachm. I.

limatur. martis drachm. semis M. f. l. a. pilul.

dof. gr. 4 - 6.

2. In adstrictione alui *symptomática*.

1) In hac primarius quidem morbus respiciendus est, quoniam tamen aluus adstricta illum communiter exacerbat, expedita autem eundem notabiliter consolatur, excretio illa dextre promouenda est.

2) Hinc in morbis *chronicis*, e. g. malo hypochondriaco, congestionibus circa caput &c. eadem valeant consilia, quæ ad idiopathicam obstructionem dedimus, habito tamen ubique respectu ad primarium adfectum.

3) In *acutis* autem sufficiens saltem potus, clysteres, & sine hæsitazione, pilulæ *Stablianae* locum habeant. *Vid. cautela.*

VIII. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Segnities alui *habitualis* quando occurrit, semper inquirendum est, num incommoda, sub *signis* & *prognosi* descripta, sint constipata: his enim absentibus, non opus est medicatione.

2. Occurrunt enim eius modi exempla, licet satis rara, ubi aluus per 3 - 6. dies ordinarie clausa est, nec tamen incommoda inde sentiunt; immo notum est, quod individua quædam, licet ordinarium & sufficientem cibum adsumerint, aluum tamen intra duas, tres vel quatuor septimanas semel tantum habuerint apertam, bona de reliquo sanitate gaudentia.

3. Duo illa remedia, nempe *motus* & *potus*, non debent separari:

Ppp pp 2

rari:

rari: solus enim *potus* peristalticum motum in primis viis adhuc magis relaxat, & sic in caussa saltem actiua, nec in hac vbique, sufficit; solus autem *motus* humidum in intestinis magis dissipat, vnde scybala indurantur.

4. A *motu* nemo deterreatur, qui, minus illi adsuetus, sub initium maiorem potius adstrictionem, quam alui solutionem ab illo experitur: placida enim illius continuatio meliora ostendet.
5. *Aqua calida*, siue coffée, siue thée, siue alio conueniente vegetabili imprægnata, eximium hic habet vsum; cauendo solum, ne nimis sit saturata, alias coffée, præsertim deficiente motu, tremorem artuum inducit, thée autem nimis adstringente efficacia operatur.
6. Siccitatem alui, præcipue vero veram illius adstrictionem acrioribus *purgantibus* oppugnare, plurima mala producit.
7. Immo *laxantia* leniora improbantur: & hæc enim & acriora purgantia familiariter maiorem adstrictionem inducunt; ad minimum, dum caussa per illa non tollitur, malum inde non mitescit.
8. Tanto magis autem laxantia, *nimis frequenter* exhibita, damnum inferunt: succedit enim tanta naturæ segnities, vt sua sponte tandem aluum plane non soluat, vnde adfectus facile colici, immo iliaci, vel, quo magis aloëtica adhibita sunt, splenetico - hypochondriaci, melancholici, arthritico - spastici inducuntur.
9. In *symptomatica* obstipatione sollicitè inquirendum est, num morbus primarius alui solutionem artificialem toleret: sunt enim febres quædam acutæ, in quibus huius excretionis promotio non sine vitæ periculo suscipitur, e. g. variolæ, morbilli, purpura, rubra & alba.

TABVLA CX.
DE
TENESMO
ET
PROCIDENTIA ANI.

I. DEFINITIO.

Tenesmus est continuus, ut plurimum vacuus, desidendi conatus, interdum cum aliquali, interdum cum insigni intumescencia ani coniunctus. Deriuatur a τένω tendo, hinc τενεσμός nisus.

II. DIFFERENTIA.

Tenesmus est adfectus mere *symptomaticus*, & non aliter differt, quam secundum diuersas causas & morbos primarios, cum quibus complicatus est.

III. SIGNA.

1. Titillatio, pruritus molestus, serpiginosus, in orificio ani.
2. Vrens sensatio ad comprimendum & exprimendum.
3. Continuus ad desidendum quidem conatus, nulla autem, nisi pulposo-mucosa, pauca excretio.
4. Intestini recti sæpe procidentia, cui suspectus nonnumquam tumor accedit.

IV. SVBIECTA.

Tenesmus familiaris est

1. *Hæmorrhoidariis*, quando scilicet hæmorrhoides non legitime succedunt, motus tamen adsunt ad easdem promovendas.
2. Qui materiam valde acrem, biliosam, per aluum diu reiiciunt.
3. Non raro calculo vesicæ laborantibus.
4. Feminis grauidis, quando vterus intestino recto fortiter incumbit, vnde irritatio ad desidendum, & compressio

venarum hæmorrhoidalium, in hoc intestino currentium, cum tumore exoritur.

Procidentia autem *ani* euenit

1. Omnibus modo dictis subiectis.
2. Communiter infantibus ob acres diarrhæas & inconditos clamores.
3. Illis personis, quæ magna difficultate fæces aluinas siccas deponunt; vel diuturnas diarrhæas & dysenterias perpessæ sunt.
4. Quæ paralyfi sphincteris ani laborant, etiam hanc molestiam, licet non statim, sed successu temporis incurrunt.

V. CAUSSAE.

1. *Tenesmi.*

1) *Causse internæ.*

- a) Fluxus alui biliosus vel alius acris materiæ.
- b) Negotium hæmorrhoidale, non legitime succedens.
- c) Ascarides, intestinum rectum familiariter obsidentes, & stimulant.
- d) Calculus vesicæ non raro tenesimum caussatur: vnde partium connexio adparet.
- e) Pondus vteri in grauidis, intestinum rectum compri-mens.

2) *Causse externæ.*

- a) Resinæ purgantium adsumptorum, præcipue pars resinosa aloës & hellebori nigri.
- b) Equitatio diuturna.
- c) Charta ad abstersionem ani vsurpata, cui piper, zingiber, vel alia acria caustica, e. g. alumen, vitriolum, interfuerunt.

2. *Procidentie ani.*

- 1) Hæc dependet ab iisdem in genere causis, quæ tenesimum inducunt.
- 2) In specie vero a relaxatione tunicæ nerueæ & glandulosæ intestini recti, per crebriores alui fluxiones &c. producta; nam tota tunica fibrosa externa non prolabitur, vtpote tenacibus plane ligamentis spinæ dorsæ vindi-

vndique firmissime adnexa, sed tantum interna nervea & glandulosa.

- 3) Cui rei specialissime adnumeranda est *paralytica sphincteris ani* relaxatio, quamquam paralyfin huius musculi non statim, sed successu demum temporis procidentia ani sequatur.

VI. PROGNOSIS.

1. *Singultus*, tenesmo superueniens, periculosus est.
2. *Hippocrates* aphorism. 27. sect. VII. dicit: mulieri in vtero gerenti tenesmus superueniens, abortire facit.
3. Procidentia ani est adfectus re vera molestissimus, in primis si diutius continuet, quod per totos interdum dies contingit.
4. Immo si intestinum inflatur, & refrigescat, metus est inflammationis, gangrænæ, sphaceli, mortis.
5. Si vero recte tractetur, & non nimis crebro iam facta sit, procidentia talis facile adhuc restituitur.
6. Concurrente causa paralytica sphincteris vesicæ, plus difficultatis subest.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

I. *Tenesmi.*

- 1) Quoniam *tenesmus* pure symptomaticus est adfectus, ante omnia morbus primarius respiciatur.
- 2) Hinc in causa *ascaridum* anthelmintica & externe clysteres, ex herba tanaceti, radice graminis, summit. absinthii, myrrha, parati, exhibeantur: his enim enecatis & expulsis, symptoma sponte cessat. *Conf. tab. de vermibus.*
- 3) Præsente *calculo vesicæ* hic tractetur secundum methodum, tabula de calculo commendatam.
- 4) In fluxu bilioso, acri, dysenterico, motibus hæmorrhoidalibus & statu grauiditatis, sequente modo medicatio instituatur, nempe ad materiam acrem obtundendam & euacuandam, atque motus spasticos demulcendos exhibeantur:
 - a) *Interne* nitrosa, absorbentia, cinnabarina; item emulsiones,

fiones, gelatinæ, cremor hordei excorticati, gummi arabic. tragacanth.

b) *Externe.*

- a) *Clysteres* e lacte pingui, herbis emollientibus, feminibus carminatiuis, oleo quodam, e. g. amygdal. dulc. lilior. alb. papau. flor. verbasci, cum vitello oui subacto, pauco saccharo, parati.
- c) *Vapor* terebinthinæ, feminum carminatiuorum, e. g. anethi, parti adfectæ admissus.
- γ) *Fotus* calidi e floribus & herbis carminatiuis, flor. chamomillæ, verbasci, immo e foliis auenæ excorticatæ decocto, cataplasmatibus instar adplicato; cui exterius instilletur oleum chamomillæ, lini, lilior. alborum.
- δ) Ante omnia *externus calor*, tanto magis si cum torminibus & deiectione acri coniunctus sit tenuissimus, commendetur.
- ε) Quo etiam casu non leue præstat leuamen, vas aqua calida repletum supponere.
- ζ) Unguentum e mucilagine cydoniorum, oleo verbasci & vitello ouorum paratum.

2. *Procidentia ani.*

- 1) Repositio intestini recti quantocyus promoueat per
 - a) situm, vt patiens antrorsum pronus ponatur.
 - b) Modestam repressionem mediantibus digitis, oleo prius inunctis, e. g. ol. verbasci.
 - c) Spongiam seu linteum oleis decoctis adstringent. & carminatiuo-neruinis imbutum, & ægro iacenti suppositum.
 - d) Adspersionem pollinis mastichis & momenti aluminis.
 - e) Sacculum, v. g. ex auena excorticata in aqua foliorum quercus ad molliculam consistentiam cocta, cui parum aluminis inspergitur, vt patiens tali sacco calido infideat.
 - f) Aquam tenellorum foliorum quercus calefactam, & aqua rosarum remixtam.

2) Quam

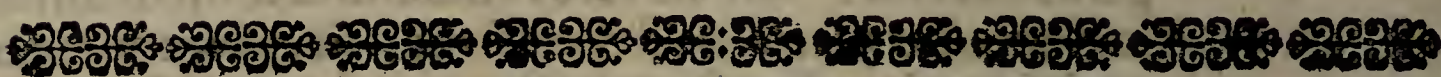
- 2) Quam diu intestinum prolapsum adhuc hæret, blando calore diligentissime foueatur, ne cum frigore periculum accedat.
- 3) *Inflammati*o si concurrere videatur, huius legitima discussio prius tentetur, e. g. per epithema ex herbis scordii, saluæ, flor. chamomill. rosar. sambuci, vino coctis, & deinde procidentię cura subiungatur.
- 4) Quando *sphincter* paralyti enervatus est, post repositionem adfectus ad methodum *tabula de paralyti* commendatam tractetur, & intestini detentio per subligacula promoueatur. Est adfectus communiter incurabilis.
- 5) Alui successus placidus, si necessarium sit, promoueatur per lenientia, nitrosa, relaxantia, vel per clysteres.

VIII. CAVTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. In tenesmo *hæmorrhoidali* & bilioso caueant sibi patientes ab *aloëticis*, e. g. pilulis *Francofurtensibus*, elixire proprietatis.
2. Tenesmum grauidarum nil nisi partus exclusio tollit, mitigatur tamen per medicationem sub methodo commendatam.
3. *Lac* ad clysteres sit recens, non acescens.
4. Absterasio ani per folia *verbasci* bonam potius opinionem fouet, quam aliquem effectum producit.
5. Si *colica*, non tamen biliosa, cum tenesmo concurrat, clysteri aliquid salis, ad mucum abstergendum, adiciatur.
6. In actis N. C. dec. II. ann. I. mentio sit exempli, quod intestinum rectum ad integræ vlnæ longitudinem prolapsum fuerit; sed hoc fidem fere superat: tota enim huius intestini longitudo vix ad dimidiam vlnam accedit.
7. Pulueres leniter *adstringentes*, quando ad promouendam intestini repositionem adhibentur, debent esse tenerrimi, ne tunicis adhærendo tenesmum magis augeant aut de nouo inuitent, e. g. puluis gallar. tormentill. bistortæ.
8. Sic etiam cauendum, ne *adstringentes* pulueres, e. g. aluminis, nimis constringant, & hac ratione ad excretionem magis stimulent.
9. *Flores verbasci*, si æstui solis in vitro exponantur, aut massæ

panariæ illud vitrum inuolutum in clibanum reponatur, fatiscunt in brunnum liquamen, quod, leuissime euaporando, in consistentiam vnguenti redactum, egregium est neruinum traumaticum, balsamicum, consolidatium, & hinc in caussa huius adfectus paralytica egregie conducit.

10. *Hartmannus* puluerem de *scarabæis equinis* ad procidentiam intestini recti mirum in modum extollit. De *ligaculis* vid. *Sculzeti* armamentarium, & *Paræus* in scriptis medicis.

TABVLA CXI.

DE

VOMITV.

I. DEFINITIO.

Vomitus est inuersus motus peristalticus ventriculi & intestinorum, mediante quo natura noxiam aliquam materiam, siue vere existentem, siue imaginariam, proxima hacce via eliminare intendit.

II. DIFFERENTIA.

Differt vomitus secundum varias suas species, quarum sequentes adnotamus:

1. Vomitus *simplex* cruditatum primarum viarum, siue mucosarum, siue biliosarum. Huc etiam spectat vomitus in febre tertiana sub paroxysmo frigoris contingens.
2. Vomitus *periodicus*, qui certo anni tempore, mane vel circa prandium, quibusdam sanis familiaris est.
3. Vomitus *nephriticorum* & *calculosorum*, ante noui paroxysmi recursum eueniens.
4. Vomitus *hypochondriacorum* & *hystericarum* sub commotione sanguinis in vena portæ contingens.

5. Vo.

5. Vomitus *vermium*, non tantum infantili, sed etiam adultiore ætate reperiendus.
6. Vomitus *vulneratorum* profundius in cerebrum, ob consensum paris octavi neruorum.
7. Vomitus *gravidarum*, satis familiaris.
8. Vomitus vel *criticus* in acutis, vel *symptomaticus* in iisdem a rebus externis, e. g. potu frigidulo, excitatus.
9. Vomitus *niger*, instar roob sambuci, in chronicis & acutis.
10. Vomitus *iliacus*, vbi excrementa, immo clysteres *ævo* excerni solent.
11. Vomitus *imaginerius*, quando sensibilia subiecta ob visum tantum vel auditum rerum nauseosarum seu aduersarum vomitu corripuntur; quo etiam spectat, quod quidam homines sine vomitu non possint audire cantilenas de morte agentes, item nec naui nec curru vehi, præcipue retrorsum sedendo. Huc referendus est vomitus naui-gantium *die See-Krankheit*.
12. Vomitus *cruentus* ad hæmorrhagias spectat.

III. SIGNA.

Signa, quæ vomitum partim præcedant, partim eundem comitantur, sunt sequentia:

1. Nauseabunda ad vomitum conamina.
2. Cardialgia, & angustia præcordiorum.
3. Crebræ horripilationes.
4. Salivæ in os effusio.
5. Afflictio capitis vertiginosa & temulenta.
6. Lassitudo per corpus vniuersum.
7. Hæc signa omnibus vomitibus sunt communia, peculiaria autem & certis speciebus, e. g. iliaco vomitui, propria, per se satis sunt manifesta.

IV. SVBIECTA.

1. Vomitus *mucosus* temperamento sanguineo-phlegmatico est familiaris.
2. Vomitus *biliosus* cholericis præ aliis proprius est.
3. Vomitus *gravidarum* ordinarie in eius modi sanguineis observatur, quæ reliquo tempore cupedias solent amare.

4. Reliquarum specierum subiecta sub *differentia* iam denominata sunt.

V. CAUSSAE.

1. Causæ vomitus *mucosi* sunt:
 - 1) Cibi dyspepti, & ab his relictæ in primis viis mucositates & visciditates.
 - 2) Cibi cum nausea adsumti.
 - 3) Vermes.
 - 4) Refrigerationes ventriculi.
 - 5) Mutatio diætæ & vitæ reliqui generis.
2. Causæ vomitus *biliosi* sunt:
 - 1) Iracundia, maxime tacita & suppressa.
 - 2) Sensibilitas subiecti.
3. Causa vomitus *nephriticorum*, calculosorum, item hypochondriacorum & hysteriarum est saburra in primis viis, quam natura, ceu rudiora impedimenta, ante nouum paroxysmum remouere intendit.
4. Causa vomitus *vulneratorum* in caput est consensus paris octauineruorum cum ventriculo.
5. Causa vomitus *iliaci* videatur tabula de *passione iliaca*.

VI. PROGNOISIS.

1. Vomitus *simplex*, in primis *periodicus*, & qui in febribus intermittentibus sub frigore, & in acutis critiche contingit, salutaris est, licet in genere optandum sit, vt violentus & inuersus talis motus peristalticus iusto ordine administretur, & ita materia peccans per inferiora educatur.
2. Vomitus *hypochondriacorum* & hysteriarum metum incutit vomitus cruenti successuri; tanto magis, si a suppressis hæmorrhagiis foueatur.
3. Vomitus *gravidarum* nimis violentus & perennans, abortum minatur.
4. Vomitus *niger* in acutis signum est lethale, in chronicis vero post quartanas, aut passiones hypochondriacas, diutius toleratas, melioris est euentus. *Conf. tabula de febre quartana intermittente.*

VII. ME-

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. Materia ad euacuationem *preparanda*, &, si opus sit, eliminanda est.

1) Materiam *mucosam*, viscidam & tenacem incidunt & abstergunt

a) *Salia* digestiua: tartarus vitriolatus, tartarus tartarificatus, arcanum duplicatum, nitrum antimoniatum, cremor tartari, sal tartari, liquor terræ foliatæ tartari, item salia fixa: absinthii, card. benedict. centaur. min. sal digestium *Sylvii*, sal ammoniacum depuratum.

b) *Radices*: ari, gentian. rubr. helenii, pimpinell. alb. &c.

c) *Gummi-resinæ*: ammoniac, galban, sagapen.

2) Materiam nimis *tenacem* & *viscidam* reddunt pulposam & volubilem omnia præcipitantia: conch. præparat. oculi cancri, mater perlarum, crySTALLUS montana.

3) Materiam *biliosam*, *acidam* & *niderosam* obtundunt & incassant modo dicta præcipitantia, item limatura martis, gummi arab. tragacanth.

2. Materia subacta & eliminata *motus*, si sponte non cesset, sopiendus est.

1) *Interne* conducunt anodyna correcta, gemmata, cinnabarina, e.g.

Recip. spec. de hyacinth.

conch. præparat. ana gr. VI.

coralliorum gr. IV.

cinnab. antimon.

M. P. de cynoglossa ana gr. II. M. pro dosi.

Conducunt etiam in hunc finem: theriaca a scrup. I. ad drach. I. mediante vino calido exhibita, item theriaca coelestis, tinct. anodyna *Langelotti* ex opio, cum succo cydoniorum fermentato.

2) *Externe* locum habent

a) *Emplastra*, e.g. recip. emplastr. de crusta panis & taccam. hacæ ana vnc. semis, camphoræ gran. V. olei cuiusdam carminatiui, anethi, cumini, q. l. ad malaxationem.

Qqq q q 3

b) *Epi-*

- b) *Epithemata* e caryophyllis, mastiche, ligno aloës & herbis aromaticis.
- c) *Balsama* stomachica scrobiculo cordis calide illinenda.
- d) Immersio manuum in aquam calidam reuulsorio scopo laudatur.
3. *Tonus* denique ventriculi roborandus est. Huc pertinent
- 1) *Interne* neruina, tonica, martialia teneriora, & stomachica, e. g. mixtura tonico - neruina *Stablii*, essent. absinth. compos. citri, aurant. gentian. rubr. centaur. min. galang. zedoar. tinct. martis aperitiua *Ludouici*, &c.
 - 2) *Externe* locum habent stomachica emplastr. balsama & epithemata, superius iam indicata; quo nomine vulgare illud remedium sane non contemnendum est, quando crusta panis tosta, aromatibus & vino generoso imbuta, calide applicatur.
4. Vomitus *gravidarum* sequente methodo tractetur:
- 1) Aromatica carminatiua aliquoties per diem exhibeantur, e. g. essent. galang. zedoar. citri, aurant. Egregie etiam conducunt rad. cyperi, irid. Florentin. helen, rosmarinum, ladanum vino immissa, & versus prandium ac coenam adhibita. Confert etiam hic & alibi essent. millefol. & tinct. coralliorum.
 - 2) Nonnumquam sene aliquod laxans interponatur, e. g. pilul. *Stablii*, *Beccheri*, vel clysteres.
 - 3) Præseruatiue ante conceptionem venæ sectio instituitur, quæ vomitus gravidarum impedit. *Conf. tabula de adfectibus gravidarum.*
5. Vomitus *nephriticorum* exposcit:
- 1) alui solutionem per clysteres temperantes & acrimoniam infringentes.
 - 2) Nitrosa cum sale quodam digestiuo, pauca portione cinnabaris, & , in primis si etiam circa umbilicum incommoda sentiantur, gutta I. olei vel cinnamomi, vel cardamomi, vel caryophyllorum.
 - 3) His præmissis essentia millefolii usu veniat.
 - 4) Ardor febrilis si non adest, salia volatilia urinosa, cum tinctura

ctura alcalina remixta, in temperamento præcipue phlegmatico, locum habent. Confer. tabula de *nephritide*.

6. Vomitus *hypochondriacorum* & *hystericarum* eadem metho- do ac *nephriticorum*, in primis autem per nitrosa & es- sentiam millefolii, tractatur.
7. Vomitus *cholericus*, seu cholera simplex, tractatur absor- bentibus nitrosis &c. Conf. tabula de *febribus biliosis*.
8. Vomitus *propter vermes*, his extirpatis cessat. Vid. tab. de *vermibus*.

VIII. CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. Cum grano salis accipiendum est axioma illud: *vomitum per vomitum curatur*, error enim grauissimus committi pot- est in subiectis, quæ ad vomitum cruentum vel hæmo- ptylin habent dispositionem.
2. Non minore periculo *hypochondriacis* & *hystericis* nauséo- sis, vomituribundis, & de ventriculi debilitate conque- rentibus, vomitus prouocatur: prostant enim exempla quam plurima, quæ inter vomendum vel sanguinem re- iecerunt, vel deliriosa, immo maniaca facta sunt. Vbi vermes suspecti sunt, vomitus etiam vitandus est.
3. Quando autem vomitus a cibis aseptis, pinguibus, ira vel nausea adsumtis, exortus est, tum emeticum aliquod, e. g. tartarus emeticus, præmisso, si opus sit, digestiuo, locum habet.
4. Radix *ipécacuanhæ* præ ceteris emeticis hoc præcipuum ha- bet, quod, præter virtutem emeticam, ventriculum et- iam roboret: vnde in hoc casu tanto magis commenda- tur, e. g. recip. rad. ipécacuan. gr. XV. salis absinthii gr. V. misce pro dosi.
5. Vomitus quando in *febribus* contingit, bene obseruandum est, num verus ille sit, an vero laboriosum tantum vo- mendi conamen, ein blosses Bürgen; hoc enim frustrane- um, ac proinde vel sedandum vel promouendum est; il- lud obtinetur per remedia sub *methodo* commendata, hoc autem per materiæ præparationem mediantibus digesti- vis, singulis horis ad scrup. I. propinandis.

6. Vomitus in *acutis* symptomaticus, quia sæpius a cibo vel potu frigido dependet, præcauetur, si sub initium parum, sæpe, & calide bibatur, & deficiente appetitu, nihil cibi adsumatur. Præter ea tali vomitui & simul causa generali optime per pulveres bezoardicos occurritur.
7. *Mentha* in vomitu simplice specificum pro feminis habetur.
8. Ad *analepsin* externe commendatur acetum rutaceum, rosatum, flor. calendulae, pro feminis autem acetum castoreum.
9. Pro *dieta* nihil melius conducit, quam quies & calor.
10. *Filum*, quod farcimini fumato adligatum fuit, vetula quædam collo patientis circumdare, & hac ratione vomitum sedare solet. Sed talia artificia credulitati hominum potissimum superstructa sunt.
11. *Flores calcatrippæ* a recentioribus quibusdam laudantur in vomitu, præcipue infantum, sistendo, & quidem in forma decocti cereuisiarii, vinosi, aquosi vel lactis: efficaces fuisse hos flores, ubi alia remedia interne & externe frustra adhibita fuerint, testantur.

TABVLA CXII.

DE

DIARRHÆA.

I. DEFINITIO.

Diarrhæa est intensior motus peristalticus intestinorum, mediante quo principium vitale materiam aliquam siue mucosam, siue biliosam e primis viis eliminare intendit. Derivatur a *dià*, per, & *ῥέω*, fluo.

II. DIFFERENTIA.

Diarrhææ differunt secundum *species*.

1. Diar-

1. Diarrhœa *simplex* dicitur, quando materia seroso-mucosa deiicitur.
2. Diarrhœa *cholericæ*, in qua biliosa saburra eliminatur.
3. Diarrhœa *lientericæ*, vbi cibi ita crudi excernuntur, vt ne exiguum quidem coctionis signum adpareat.
4. Diarrhœa *cœliaca*, in qua excrementa per coctionem paululum alterata, & in chylum mutata reiiciuntur.
5. Diarrhœæ *dysentericæ* & *hepaticæ* peculiaribus tabulis exhibitæ sunt.
6. Diarrhœæ *criticæ* sunt, quæ die critico, e. g. in febribus quotidianis continuis, item, quod paullulum rarius evenit, in tertianis sub paroxysmo, proueniunt.
7. *Semi-criticæ* sunt, quæ in febribus catarrhalibus, petechiantibus, contingunt.
8. *Symptomaticæ* sunt, quæ e. g. in variolis, morbillis, purpura, accedunt.
9. *Ictericæ* sunt, quando alba excrementa deiiciuntur.
10. *Periodicæ* sunt, quæ certis anni temporibus, & præcipue circa æquinoctia, obseruantur.
11. *Colliquatiuæ* dicuntur, quæ in hæctica consummata, sub excretionem materiæ seroso-lymphalis, eueniunt; de quibus autem, tamquam *passivis* magis fluxionibus, non prorsus valet definitio.

III. SIGNA.

Diarrhœarum signa satis quidem sunt manifesta, symptomata autem, quæ easdem plerumque vel præcedunt vel concomitantur, sunt sequentia:

1. Præcedunt *motus tensui* & borborygmi in abdomine, cum *doloribus* lancinantibus & pungentibus, præcipue in regione vmbilici.
2. *Adpetitus* ut plurimum statim sub initium est deiectus.
3. *Vires* autem tum demum prosternuntur, quando excretio illa per aliquot dies largiter procedit.
4. Quo diutius continuat, eo facilius *tenesmus* accedit, *caput* debilitatur, & *calor* internus, maiora incommoda minitans, augetur.

Rrr rr

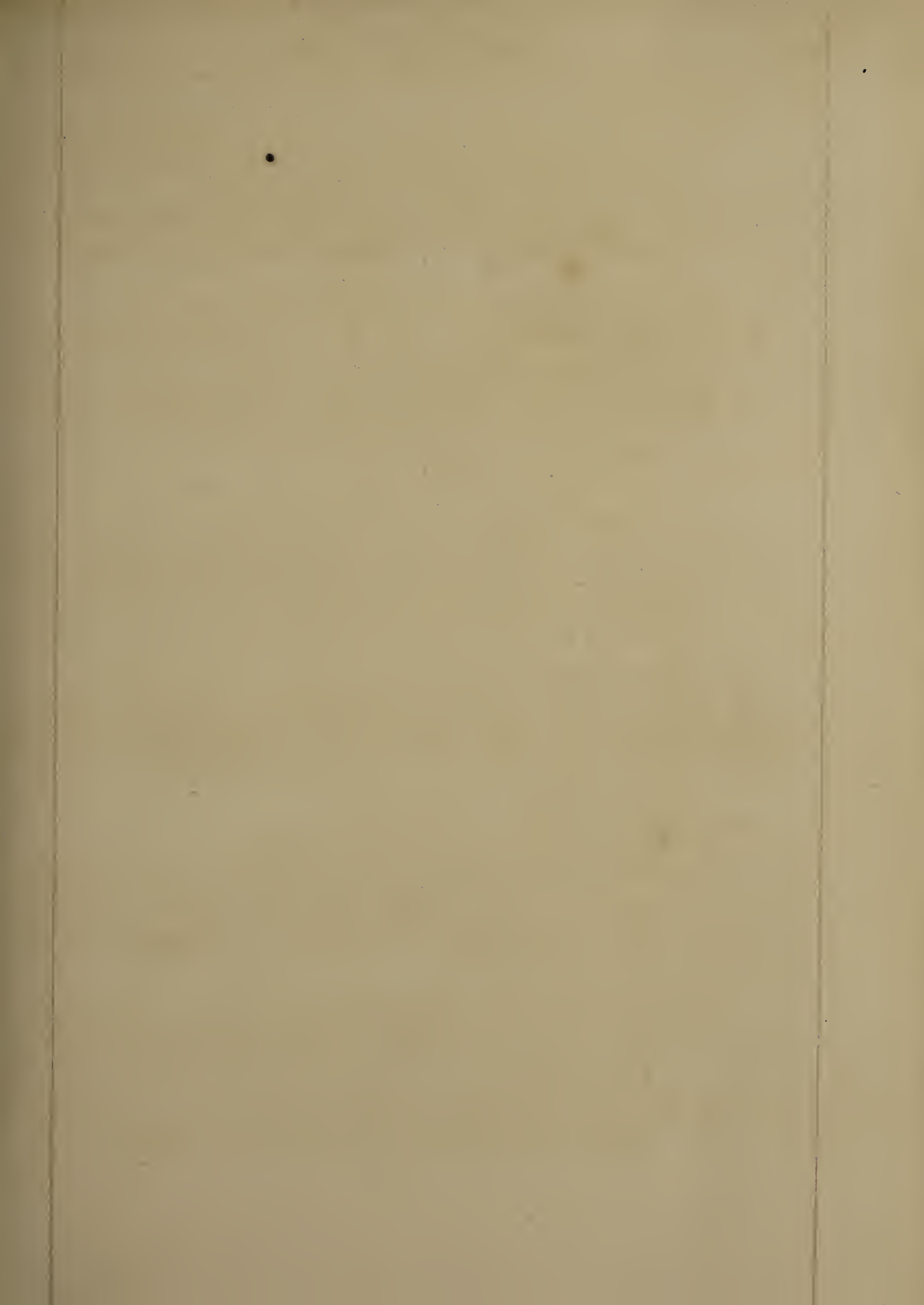
IV. SVB-

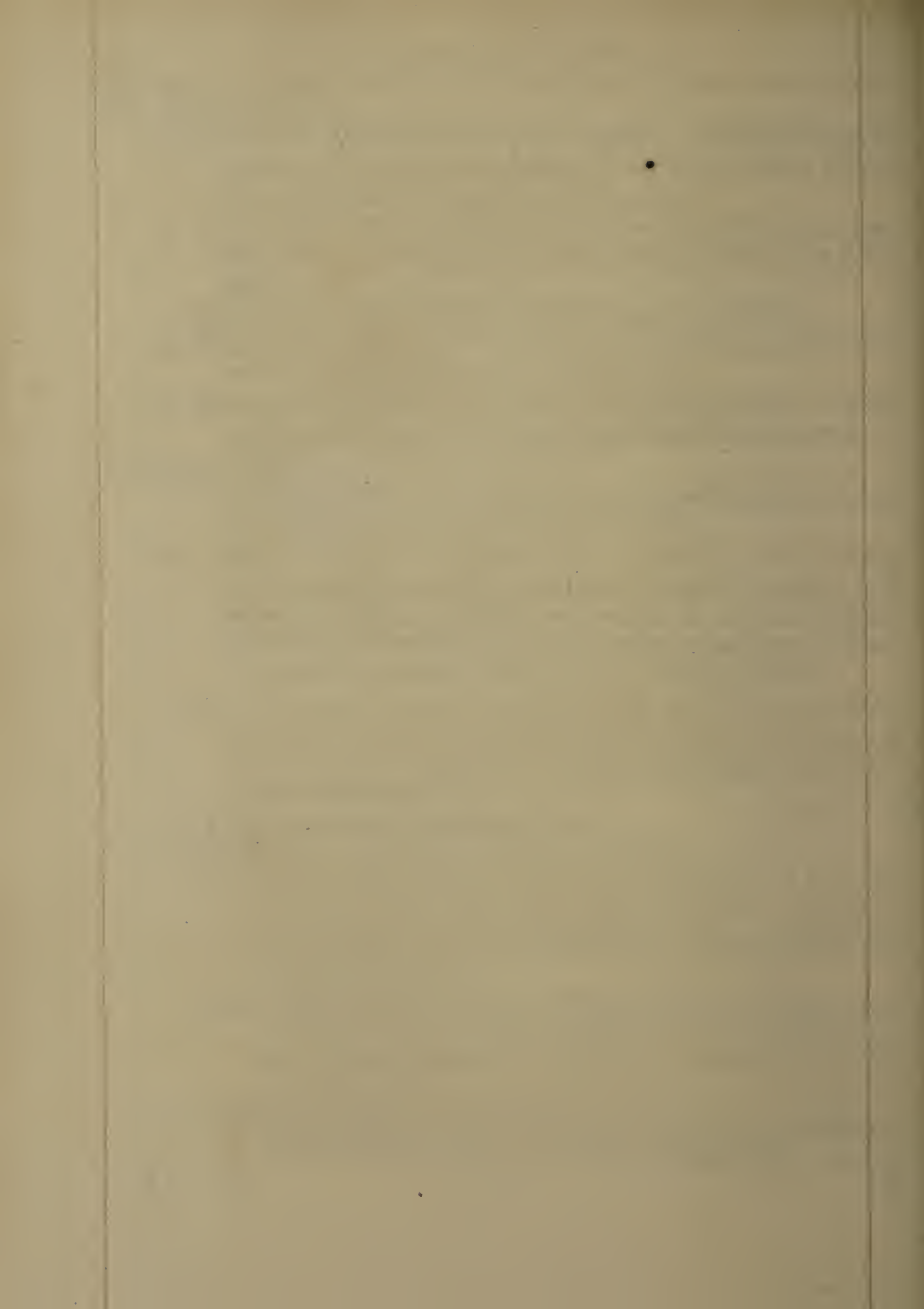
IV. *SVBIECTA.*

1. Diarrhœis *simplicibus*, mucoso - serosis, temperamentum maxime phlegmaticum subiacet; in talibus enim subiectis excrementa semper fere sunt tenuia.
2. Quo magis autem simplices hæ diarrhœæ certam *periodum* obseruant, eo magis temperamento sanguineo sunt propriae.
3. Diarrhœis *biliosis* cholericici potissimum expositi sunt.
4. Diarrhœæ *criticæ*, quæ in febribus aliquando proueniunt, in sanguineis communiter obseruantur.
5. Homines sensibiles & delicatuli, si, corpore calente, nudis pedibus incedant, facile diarrhœas simplices incurrunt.

V. *CAVSSAE.*

1. Causa *materialis* in diarrhœis simplicibus est ordinarie materia lenta, tenax, viscida, in primis viis.
2. Aliquando præsto est materia semi-corrumpita, putredinosa, cum vermibus, non solum in ætate infantili & puerili, sed etiam annosiore: prostant enim exempla, in quibus ascarides singulis mensibus per diarrhœam excernuntur, concurrente in intestino recto pruritu, valde molesto.
3. Causa *formalis* seu *efficiens* est principium vitale, quod motum peristalticum intendit, & simul copiosos humores & massa sanguinea adpellit, ad materiam talem resoluen-
dam & abstergendam.
4. Causæ *externæ* & *occasionales* sunt:
 - 1) Sudores, in primis matutini, cohibiti.
 - 2) Cibi crudi & dyspepti, immo etiam pingues, si subiecta sensibilia statim bibant; præcipue autem intemperans fructuum horæorum ingestio, maxime si mox etiam potus accedat.
 - 3) *Refrigeratio* abdominis post prægressam feri colliquationem per corporis exagitationem. Vnde natura cogitur, vt serum illud acre orgasmicum repulsum per aliam viam expellat.
 - 4) Potus sæculentus, & vere fermentescens, e. g. mustum, frigidus etiam potus, vel ipsum refrigerium; quo vero

ro casu sensibilitas subiecti magis, quam materia, peccat.

5. Causa diarrhoeæ *lientericæ* est communissime cicatrificatio intestinorum, antea erosorum, e prægressa dysenteria, qua orificia vasorum lacteorum simul læsa sunt. Interdum autem vel ventriculi imbecillitas, vel motus peristaltici exacerbatio peccat.
6. Pro causa diarrhoeæ *cæliacæ* non tam imbecillitas ventriculi, quam vasorum lacteorum obstructio accusanda est.
7. Diarrhoeæ *cholericæ* causam esse effusionem bilis in intestinum rectum, sub animi excandescencia contingentem, per vulgus constat. *Conf. tabul. de febribus biliosis.*
8. Causæ reliquarum specierum suo loco adlegatæ sunt.

VI. PROGNOSIS.

1. Omnes diarrhoeæ, maximæ etiam malignitatis, si per *adstringentia* vel *opiata* positivè sistantur, grauiora damna inducunt, quam si sui iuris maneant: tota enim familia simplicium diarrhoearum nihil periculosi minatur.
2. Hinc *simplex* tantum diarrhoea, imprudente tali ratione tractata, successores habet dolores colicos acutissimos, translationes materiæ, præcipue in senioribus, ad caput vel pectus: unde adfectus vertiginosi, catarrhales, catarrhi suffocativi &c. oriuntur.
3. Maiora autem & præsentiora damna succedunt, si diarrhoeæ *biliosæ* supprimantur: facile enim febris causodea inde oritur.
4. Omnium maxima pericula inducuntur per diarrhoearum *criticarum* suppressionem.
5. Diarrhoeæ *semi-criticæ* ita salutariter quidem non procedunt, nullum tamen conspicuum detrimentum morbo adferre observantur.
6. Diarrhoeæ *symptomaticæ* in variolis, morbillis, purpura, &c. infeliciter quidem sæpius exeunt, negandum autem non est, quod interdum nihil periculi adferant.
7. *Periodicæ*, nisi turbentur, sunt salutares.
8. Simples *lientericæ* & *cæliacæ* diarrhoeæ etiam satis sunt benignæ, & medicamentis facile cedunt.

9. *Cholerica*, nisi febris accedat, mediocriter se habent.
 10. Denique quævis diarrhœa, copiose & diu procedens, vires exhaurit, & patientem in febrem lentam aut atrophiam coniicere obseruatur.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. In diarrhœa *simplice*, ad materiam mucosam & tenacem incidendam & abstergendam exhibeantur remedia digestiva, resoluentia, colliquantia, e. g.

1) *Vegetabilia* amara, resoluentia, acriuscula, aromatica: rad. gent. rubr. ari, helen. zedoar. herb. absinth. centaur. min. herbæ capillares, piper, zingiber, galang. acor. & costus verus. Item femina aromatica: anisi, fœniculi, cumini, dauci, ammeos, amomi, quæ singula & composita rancositatem illam tenaciorem resolueret, abstergere & fluxilem reddere possunt.

2) *Salia media*: arcan. duplicat. nitrum antimoniac. tartarus vitriolat. it. sal tartari, cremor tartari, liquor terræ foliat. tartari, sal digestium *Syluii*, sal ammoniac. depurat.

3) *Salia fixa*: absinth. centaur. min. card. benedict. &c.

4) *Gummi-resinæ*: ammoniac. galban. sagapen.

5) Conuenit etiam aliquando materiam nimis tenacem & viscidam in pulposam & volubilem consistentiam redigere per præcipitantia, e. g. marr. perlar. conch. præparat. ocul. cancr. crystall. montan.

6) Quo magis autem *biliosa* subest materia, eo magis nitrosa cum dictis præcipitantibus necessaria. Huc pertinet methodus tabula de febribus biliosis commendata.

2. Præparata materia per lenia laxantia *euacuetur*, & sic labori naturæ succurratur: id quod commodissime peragitur pilulis *Beccherianis* veris, vel *Stablianis*, quarum aliquot doses, etiam sine præmissis præparantibus, solæ sæpius sufficiunt, ad diarrhœam simplicem feliciter tollendam. Conducit etiam rhabarb. item vsum habent clysteres carminatiui, abstergentes.

3. Deinde motus pertinax, si, eliminata materia, sponte non cesset, sopiatur per

1) To-

- 1) Tonica subadstringentia: pira exsiccata, cydonia, & ex illis parata, nempe diacydonium tabulatum cum & sine aromatibus.
- 2) Gemmata, lapides quinque pretiosos, spec. de hyacinth. coralliata.
- 3) Lenia anodyna, M. P. de cynoglossa, theriac. essent. opii *Langelotti*, item nucem moschatam, quæ simplex magis sopiens est, quam adstringens.
- 4) Sequentia composita: syrupum de agresta, trageam granorum actes, myrtillos exsiccatos, electuar. diaphaniconis, spec. dia-mosch. in senibus electuar. diaficord. *Fracastorii*.
- 5) *Externa* etiam non prorsus reiicienda sunt, sed vix, nisi in pertinaci diarrhœa, locum habent, e. g. inunctiones umbilici & scrobiculi cordis, speciatim per oleum carui: effectum etiam aliqualem præstant lapides serpentine, calide impositi, emplastr. de crusta panis vel stomachale *Cratonis*, cum emplastro de tacamahac. remixtum, additis oleis destillat. neruinis.
4. Denique ad *tonum* intestinorum in naturalem ordinem restituendum respiciatur. Præstant hoc:
 - 1) plurima eorum, quæ ad motum sopiendum iam modo commendata sunt.
 - 2) Martialia: v. g. tinct. mart. aperit. *Ludouici*, cum essent. lign. aloës, vel spiritu salis dulci, remixta, tinct. tonico-neruina *Stahl*i, conseru. visceralis & elixir viscerale *Bæcleri*, tinctur. aurant. essent. cinnamom.
5. Diarrhœæ *lientericæ* & *cæliacæ* eandem exposcunt methodum, nisi quod in *lienteria*, si nihil contraindicet, vomitorium propinari possit; *cæliaca* autem passio, quia obstructione vasorum lacteorum fouetur, a vomitu nullum usum habet, sed resoluentia, aperientia & laxantia, superius nominata, postulat.
6. Sic etiam diarrhœæ *periodicæ*, uti simplices, tractantur, & quando emanent, potius promouendæ, quam alienis cohibendæ sunt, e. g. f. l. a. vinum medicatum e rad. helen. gentian. rubr. ari, zedoar. galang. gramin. herb. centaur.

min. absinth. rorismarin. tanacet. rhabarb. fibr. helebor.
nigr. fol. fennæ.

7. Quando *vermes* suspicione veniunt, anthelmintica superi-
vs commendatis iungantur.
8. Diarrhœæ *criticæ*, *semicriticæ* & *symptomaticæ* in febribus
quo modo tractandæ sint, videatur tabulis de febre catar-
rhalī benigna, maligna, variolis, intermittente tertiana.
9. *Ictericæ* tractantur secundum methodum, tabula de ictero
commendata.
10. Diarrhœæ *hepaticæ* & *dysentericæ* medicationes quærantur
tab. de fluxu hepatico & dysenteria.
11. Diarrhœæ *colliquatiuæ* hecticorum quo modo tractandæ sint,
tabulæ de phthisi & febre hectica docent.

VIII. CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. Vti in genere cauendum est, ne diarrhœæ qualescumque
simpliciter cohibeantur, ita minime omnium conuenit,
illas diarrhœas suppressere, quæ iam adsuefactæ sunt, per
vices recurrunt, & cum euphoria patientis decurrere
obseruantur: materia enim hac ratione suppressa visce-
rum obstructiones, hydropem, vel ad minimum adfectus
flatulentos & colicos inducit.
2. Ad præoccupandum autem hoc euacuationis genus, vel po-
tius tanto commodius expediendum, lenes *laxationes* ve-
re & autumno exinium vsus præstant.
3. *Digestiua*, præparantia, melius & conuenientius laxanti-
bus præmittuntur, quam iisdem coniunguntur.
4. Diarrhœa si, præmissis resoluentibus, abstergentibus & la-
xantibus, nihilo minus contumax esse adpareat, tum *mix-
teschata* egregie se gerit: excretiones enim tales non so-
lum temperat, immo auctiore desistit, sed etiam tonum
intestinatorum restaurat.
5. Sic etiam *gentiana rubra*, moderate adhibita, diarrhœas
sensim iterum in ordinem redigit, & tonum egregie ro-
borat.
6. Ad tonum naturalem in hoc genere in ordinem reuocan-
dum, in diuturnis etiam diarrhœis non contemnendæ ef-
fica-

ficaciæ sunt esculenta quædam placida, & leni adstringendi virtute prædita.

7. Inter hæc primo loco numerari potest fructus *sorbi piriformis*, germ. *Spir-Meyffel*; tam peculiarem enim in aluo nimis laxa hæc pirula habent efficaciam, ut plura eorum sine alui subsequente obstipatione edere liceat, in ipsis vero diarrhœis & dysenteria, facta iam sufficiente & diuturna exoneratione, 2-3. notabiliter fistant. De sorbis *exsiccatis* & *mespila exsiccata* per vulgus notum est, quod in talibus circumstantiis egregie se gerant; modo præmittenda præmittantur.
8. Boyle ubique fere in diarrhœis commendat gummi *arabicum* & *tragacanthum*; Helmontius autem *vitellum oui*, ad duritiem coctum, & si opus sit, repetendum.
9. Licet quilibet *potus* copiosus diarrhœas magis foueat, *calidus* tamen magis prodest, quam nocet, & hinc audacter porrigendus. Conducit panis bis coctus, vino rubro immersus, nux moschata in cibis, iuscula, quies corporis & animi, calor moderatus.

TABVLA CXIII.

DE

MOTVVM VITALIVM DEFECTV
GENERATIVM.

I. DEFINITIO.

Defectus motuum vitalium est motus tonici & progressivi siue totalis siue partialis neglectio, quæ vel a causis moralibus vel a phisicis originem ducit, & œconomix animalis gravissima pericula minatur.

II. DIFFERENTIA.

1. Motuum vitalium defectus observantur

1) mo-

- 1) modo, & primario quidem, in *tono*: vnde morbi apoplectici, hemiplectici, paralytici, palpitatorii &c. oriuntur.
- 2) Modo in *pulsu*: vnde adfectus lipothymici introducuntur.
2. Ita autem coniuncti sunt hi motuum defectus, vt alter alteri quaecumque impedimentum & praeiudicium communissime adferat. Sic v. g. defectus motus tonici languorem inducit motui sanguinis progressiuo.
3. Motuum deficientium species sunt:
 - 1) Debilitas seu verus virium defectus.
 - 2) Tremula partium impotentia.
 - 3) Paralysis & hemiplexia.
 - 4) Apoplexia.
 - 5) Catarrhus suffocatiuus.
 - 6) Adfectus soporosi & obliuiosi.
 - 7) Adfectus lipothymici.
 - 8) Marasmus senilis.
4. Omnes hi defectus respectu *partium adfectarum* suos habent gradus:
 - 1) *Tonus* enim modo per vniuersum corpus, modo in dimidia illius parte, modo in particulari quodam membro, vel prorsus omittitur, vel notabilissime imminuitur, de qua re tabulis sequentibus speciatim dicemus.
 - 2) Sic & *pulsus cordis* neglectio *gradu* differt; id quod in lipothymia & syncope obseruamus.
5. Hæc autem graduum differentia respectu *specierum*, & *succedendi* illarum habilitatis non æque locum habet; e. g. virium defectio in malignis, licet summa sit, transit tamen potius in conuulsiones quam in paralyfin. Sic & paralyfis longe frequentius succedit conuulsionibus, quam vlli *leniori* gradui defectus motuum.
6. Et licet tremores paralytodei in veram aliquando paralyfin, & paralyfis in apoplexiam non numquam desinat, hoc tamen non solum raro contingit, sed & in plerisque exemplis post multos demum annos & amplas ætatum periodos fieri solet. Vnde mutus talis successus a specie infe-

inferiore ad superiorem a generica magis occasione, quam a specifica paritate & confinitate dependet.

7. Dignissima est distinctio inter vires consumtas, exhaustas, *amissas* a posteriori, & inter vires *omissas* a priori.
8. Sic & a verò virium defectu discerni debet rigida partium contentio & oppressio grauatua, tensua, plethorica.

III. SIGNA.

1. Defectus *toxicos* designant
 - 1) Relaxatio & mollities partium solidarum.
 - 2) Impotentia illarum ad motum, cum virium insigni languore.
2. Defectus *pulsorios* certissime cognoscimus, quando pulsus vel parvus & debilis est, vel tactu deprehendi non potest.
3. Vtrimque conspirant:
 - 1) Reliquarum actionum tam vitalium quam animalium & naturalium vel imminutiones vel cessationes.
 - 2) Partium extremarum refrigerationes cum pallido colore.

IV. SVBIECTA.

1. Veri motuum defectus præ omnibus aliis adfectibus rarissime eueniunt.
2. Occupant autem ætatem præcipue senilem, in qua anima cum reliqua sui in corpore actiuitate decrescere & abstrahere obseruatur.
3. Temperamentum *phlegmaticum* videtur quidem præ aliis motuum tonicorum omissionibus fauere, quando autem causas occasionales, inferius indicatas, ex æquo consideramus, accusatio huius temperamenti multum mitigatur.
4. Et quando sexus *femininus* ad hos defectus subeundos habere dicitur prærogatiuam, illam a sensibilitate potius & meticulositate quam a phlegmatico illarum temperamento deriuandam esse censemus.
5. Reliqua tabulis specialibus referuamus.

V. CAUSAE.

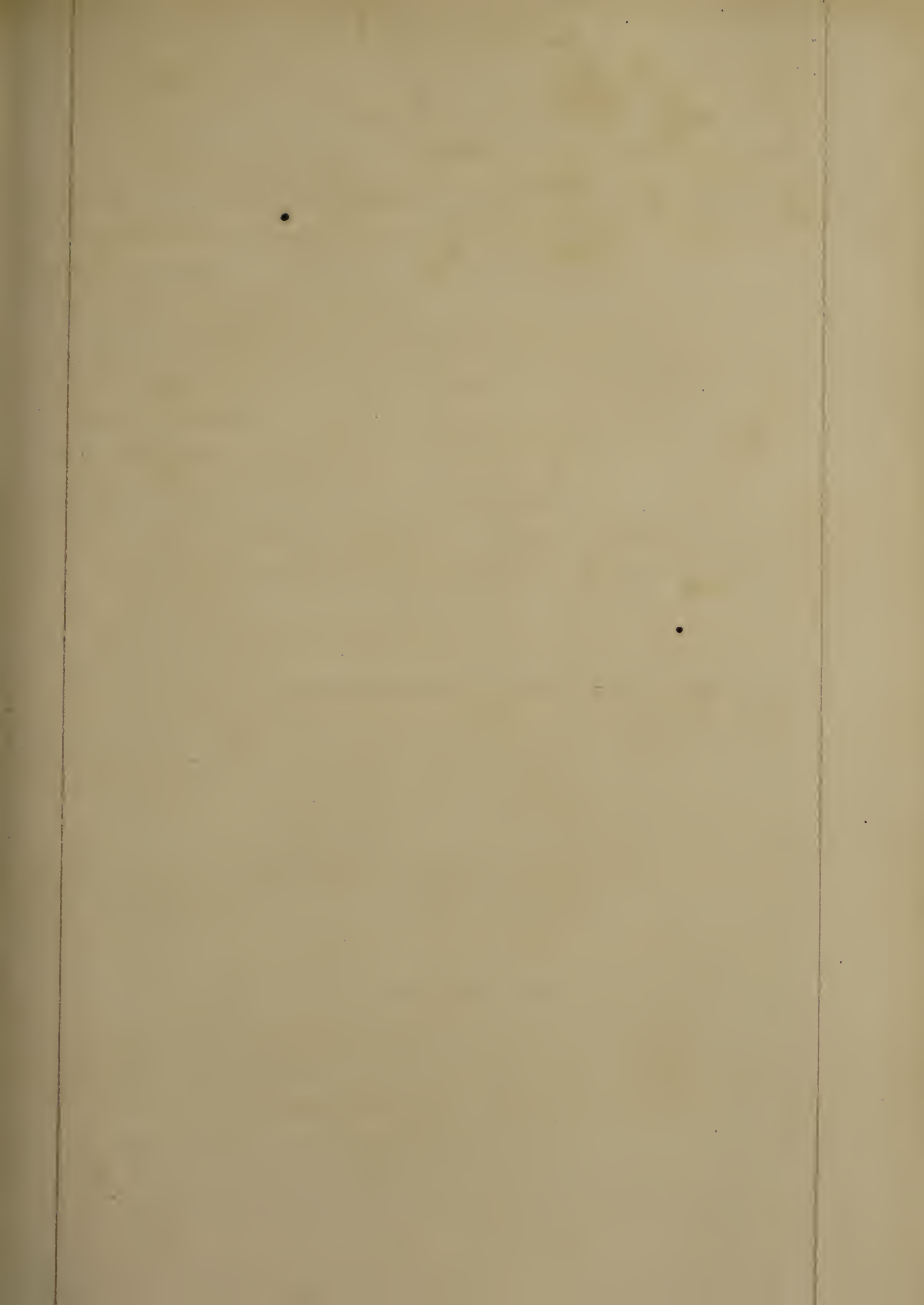
1. Pro causa *mediata* defectus motuum vitalium accusant quidem vulgo obstructionem neruorum, & interceptum fluxum spirituum, quoniam autem hi adfectus raro obtin-

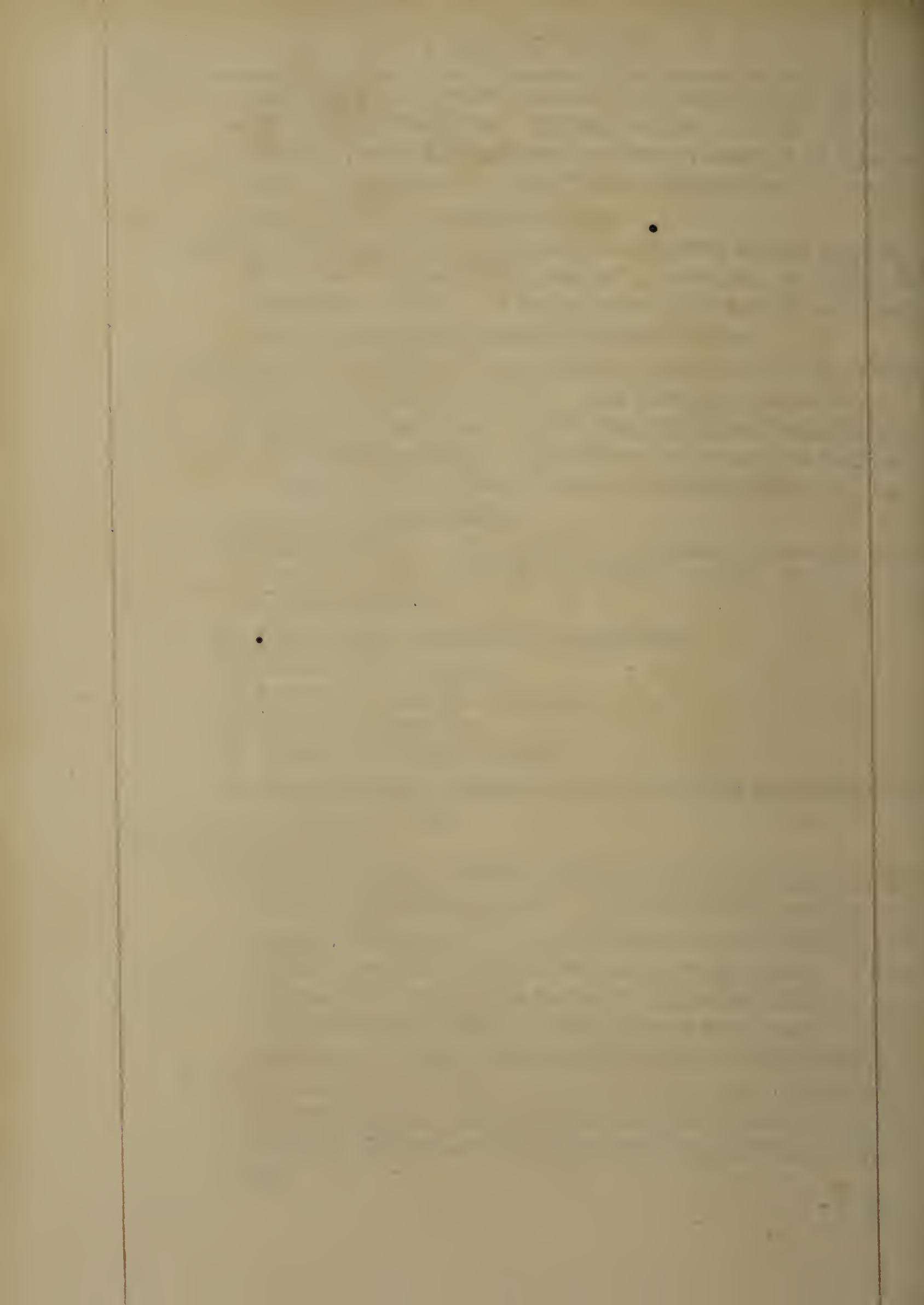
gunt, adsertum illud vel hoc solo phænomeno ad modum implicatum redditur. Præter ea satis notum est, quid trepida, immo falsa æstimatio naturæ valeat, e.g. hæmophobi, quando de venæ sectione instituenda commemorant, in lipothymiam incidunt.

2. Hinc dicimus, quod *periculosa* in corpore coorta *constitutio*; siue vere siue falso iudicata, naturam ita turbet & trepidam reddat, vt inops consilii & auxilii actiones suas desperabunda tergiuersatione omittat.
3. Causæ *antecedentes* & *occasionales*, quæ hanc virium deiectionem inducere possunt, sunt præcipue sequentes:
 - 1) *Oppressio plethorica*, variis & diuturnis spasticis afflictionibus complicata. Quando enim natura sub hisce incommodis motibus vires suas frustra adplicauit, tandem pertæsa desistit.
 - 2) Morbi *chronici*, qui debitam corpori nutritionem pervertunt, vel diuturnis doloribus, vigiliis, inedia, vires exhauriunt.
 - 3) Morbi *acuti*, infeliciter succedentes.
 - 4) Grauis *læsio* corporis.
 - 5) Iracundia tacita & suppressa.
 - 6) Terror repentinus.
 - 7) Ebriositas & abusus veneris.
 - 8) Prægressæ enervationes animi per multas speculationes sub vita otiosa.

VI. PROGNOSIS.

1. *Defectus* motuum vitalium maiora semper pericula inuoluit, quam illorum *excessus*. Euentus enim motuum talium deficientium est, vt atoniam flaccidam pressis vestigiis sequatur imminutio motus progressui. Vnde restagnatio sanguinis in partibus, infarctus, stases, veræ obstructions & tandem corruptiones eueniunt. Et sic defectus motuum vitalium est proxima via ad interitum.
2. Vires *amissæ* per labores, dolores, agrypniam, euacuationes prodigas &c. minoris sunt periculi & facioris restitutionis, quam illæ, quæ citra causas manifestas *omittuntur*.

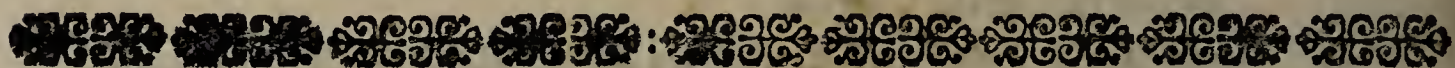

3. Impedit virium defectus *secretiones & excretiones*, atque ob moralem illam peruersam, immo desperabundam, trepidationem natura motus vitales decenter non adgreditur & prosequitur.
4. *Vniuersalis* motuum defectus periculosior est *particulari*.
5. Defectus *pulsus* facilius restituitur, quam *toni*.
6. Pulsus & toni defectus in *malignis* quo modo considerandi sint, tabula de febribus malignis in genere indicauimus.
7. Deficiente tono deficit sensus.
8. Sensuum internorum imminutio & vniuersalis corporis lassitudo quando senes repente corripit, apoplexia metuenda est.
9. Sensibiles facilius restituuntur a motuum defectibus, quam minus tales.
10. Animi pathemata vti motibus deficientibus occasionem dare possunt, ita & eorundem restaurationi non numquam ansam præbent; de qua re duo exempla notatu dignissima in *theoria Stahlî* pag. 913. ex *Valleriolo & Act. Natur. curios.* referuntur.
11. Motus autem deficientes illi, qui ab animi turbis oriuntur, semper sunt contumaciores, quam qui causis materialibus innituntur.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA CVM CAUTELIS.

1. De *methodo*, qua motus deficientes tractandi sunt, hic non dicemus; quem ad modum enim pauciores sunt horum adfectuum species, ita in tabulis specialibus, quæ sequuntur, facili negotio omnia sunt perspicienda.
2. Sic & *cautelæ* atque *observationes* practicæ in iisdem continentur.
3. De *marasmo senili* hic speciatim tantum notamus, quod ratione tractationis cum adfectibus atrophicis & hecticoideis prorsus conueniat. Licet enim virium abiectio, quæ in hoc senum morbo obseruatur, solis causis materialibus & læsionibus internis non semper innitatur, sed naturæ tædium, quo post varia exercitia & incommoda, tam moralia quam vitalia, vitam suam, quouis respectu iam ærumnosam, prosequitur, multum sane hic valeat: hæc tamen consideratio plus habet vtilitatis ad prognosin cu-

ræ difficilioris formandam, quam ad principii vitalis tæ-
dium auferendum. Notum enim est, quam parum re-
media valeant ad errores naturæ corrigendos.

TABVLA CXIV.

DE

TREMORE ARTVVM.

I. DEFINITIO.

Tremor artuum est membrorum perpetua vicissitudine in
contrarium agitatio, a deficiente tono & nisu partium o-
riginem ducens.

II. DIFFERENTIA.

1. Tremor artuum contingit:

a) *Vel active*, e.g. in terrore, ira, gaudio, febribus inter-
mittentibus &c. quales artuum tremores ad motus se-
mi-conuulsivos referendi sunt.

b) *Vel passive*, qui tremores a causa priuatiua dependent,
& ad adfectus semi-paralyticos pertinent; de quali-
bus hic agimus, quique *tremores paralytici* vocantur.

2. Hi *passivi* tremores distinguendi etiam veniunt a motibus
illis tremulis, qui a causis mere externis oriuntur, e.g.
humida partium exteriorum refrigeratione, copioso po-
tu calido, thée, coffee, in conclauibus frigidis ad sudo-
rem vsque adsumto.

III. SIGNA.

Hæc per se satis sunt manifesta.

IV. SVBIECTA.

Tremor artuum, a *priuatiua* causa dependens, euenit familia-
riter annosioribus, in quibus principium vitale a vigore
suo notabiliter remittit.

V. CAVS-

V. CAUSSAE.

1. Causa *interna* est neruorum flacciditas & toni remissio.
2. Causae *externae* sunt :
 - 1) Euacuationum artificialium, tam sanguinis quam reliquorum humorum, neglectio.
 - 2) Regimina positivae diaphoretica.
 - 3) Abusus spirituosorum.

VI. PROGNOSIS.

1. Tremor artuum in senibus est adfectus valde pertinax.
2. Quo magis in habitum deductus est, eo difficilius curatur.
3. In recentiore tamen casu spes est restitutionis.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. *Primae viae* ante omnia expurgentur per rhabarbarina & helleborata, e. g. essentiam hellebori nigri, methodo *Stahlianiana* paratam.
2. Adfuetæ *venae sectiones* & scarificationes readsumantur.
3. *Tonus* partium restituatur :
 - 1) *Interne* per
 - a) Mixturam tonico - neruinam *Stablii*.
 - b) Vinum medicatum e neruinis paratum, e. g. herb. serpill. chamæpith. rorismarin. flor. lauendul. spicæ, lign. iuniper. fantal. citr. fassiafr. guaiac. aloës bacc. lauri, iuniperi.
 - 2) *Externe* per
 - a) Spiritum abstractitium serpilli &c.
 - b) Castorina.
 - c) Fetus ex herb. matricar. tanacet. fabin. aliisque coronariis paratos.

VIII. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Quæ cautelæ tabula de *paralyfi* traditæ sunt, illæ etiam hoc loco obseruentur.
2. Præcipue a *nimis calidis* abstrahendum est, alias atrophia facile inducitur.

TABVLA CXV.

DE

PARALYSI ET HEMIPLEXIA.

I. DEFINITIO.

1. *Paralysis* est repentina motus tonici vitalis in certa aliqua parte remissio, sensum & motum siue in totum, siue plurimum tantum, in illa auferens. Deriuatur a παραλύω, dissoluo.
2. *Hemiplexia* est abolitio sensus atque motus in toto corporis latere. Deriuatur ab ἡμι, semis, & πλύω, percutio.

II. DIFFERENTIA.

1. Differentiam *paralyseos* & *hemiplexiæ* monstrant definitiones, nempe paralysis est adfectus magis partialis, hemiplexia autem dimidium latus occupat.
2. Paralysis differt *gradu*:
 - 1) *Leuior* paralysis est, quæ successiua inuasionem contingit. Hic obscurus adhuc sensus superest, & pars sensim inflatur.
 - 2) Absoluta & plenaria paralysis omnem motum & sensum in parte adfecta vno impetu tollit: vnde ingens statim illius inflatio, ob sanguinis irruptionem, sequitur; qui supremus gradus *paraplexia*, vel *apoplexia* partialis, a nonnullis vocatur. Hanc constitutionem familiariter excipit sphacelus, vti leuiorem gradum aridura.
3. Paralysis *vera* discernenda est a *spuria* illa *scorbutica*, vbi adfectum membrum potentia quidem mouendi destitutum est, restat tamen sensus exquisitus: adsunt videlicet dolores tensorii, tractorii, grauissimi. Nostro tempore possemus addere paralyfin *spuriam purpuream*. Non raro enim eius modi adfectus paralytodei & hemiplectodei iis obueniunt, qui purpura laborant.

4. Sic

4. Sic etiam distinguenda venit ab illa specie, vbi membrum quidem mouere possunt patientes, sed nullus sensus ad-est, torpor potius & stupor: das Glied ist eingeschlaffen.
5. Alia adhuc datur species paralyseos, quæ colicæ accedere obseruatur, & ad differentiam *paresis ex colica* dicitur. In hac, post diu perpeßam afflictionem colicam, repentina toni remissio in exterioribus artubus occurrit; præcipue quando colica narcoticis, vel regimine sudorifero co-acta, tractata fuit.
6. *Hemiplexia* suos etiam habet gradus, vti sub signis dicetur.

III. SIGNA.

I. *Paralyseos.*

1) Abolitio sensus & motus in parte quadam.

a) Siue in *exigua*, e. g.

α) Sphinctere ani: vnde excrementa aluina satis retineri non possunt.

β) Sphinctere vesicæ: quo casu stillicidium vrinæ est continuum.

γ) Musculo linguæ: hinc balbuties, impotentia loquendi.

δ) Musculo laryngis: vnde impotentia deglutiendi, modo solida, modo ipsa adeo liquida.

b) Siue in *diffusa* parte, e. g. pede, brachio &c.2) *Plenaria* paralyfis, seu *paraplexia*, omnem sensum & motum aufert, vti sub *differentia* iam dictum, adeoque partem insigniter flaccidam & turgidam reddit, *lenior* vero paralyfis nonnulla motus indicia relinquit.2. *Hemiplexia.*

1) Hic alterum totum latus, nempe brachium, crus, pes, immo viscera circa illud latus interna, motus & sensus defectu occupantur.

2) Loquela vel tota, vel saltem distincta, euanescit.

3) In latere *sano* sæpius accedunt motus conuulsiui, spasmus cynicus, tortura faciei.4) Totum latus *adfectum* colore liuido occupatum est, & ante, quam plane emoriantur, sphacelus interdum accelerat.

IV. SVBIECTA.

I. Paralysis obtingit ;

- 1) Vel ipsi aliquando *infantili* ætati, sed non nisi debilitatæ, idque ab exanthematum, scabiei aut variolarum malo successu & reliquiis, maxime omnium a contusionibus ac distorsionibus, per incuriam & silentium famularum ; rarius ab epilepticis exagitationibus.
- 2) Mediæ ætati obtingit maxime a spasticis dolorificis exagitationibus, quando membrum illud ab iisdem diu vexatum fuit ; item post vehementes conuulsiones epilepticas. Hæc species communiter coniuncta est cum *aridura* partis, seu *atrophia*, aliæ autem species, senioribus euenientes, turgescunt magis & ruborem exhibent.
- 3) Senescenti ætati obtingit magis tacite & idiopathice, e causis corporeis prægressis, e. g. neglectu euacuationum sanguinis, concurrentibus animi perturbationibus.
2. De reliquo paralysis occupat homines debiles, otiosos, somnolentos, vinosos, iracundos.
3. Hinc præcique corripit sanguineos & sanguineo-phlegmaticos.
4. *Hemiplexiam* incurrunt vel apoplectici, vel cum spastico-arthriticis motibus & doloribus diu colluctati.

V. PROGNOSIS.

1. Cura difficilis est, quia non tam cum materia, quam agente interno militandum est ; quæ difficultas in omnibus talibus morbis, quibus principium vitale concurrere & motus perficere recusat, obseruatur.
2. Hinc veræ paralyfes, quam infrequentes sunt, tam contumaciter artis auxilium adspernantur.
3. Sponte etiam sua numquam soluuntur, nisi animi commotiones actiuæ intentiones, intercedant, e. g. incendium, inuasio bellica. Sic vir quidam illustris, scala decidens, a paralyfi, secunda vice iam repullulante, liberatur.

4. Quan-

4. Quantumcumque etiam paralyſis curetur, certius tamen recidiua, eaque grauior, exſpectanda eſt, ita vt raro tertius recurſus obſeruandus ſit.
5. Grauior recurſus, qui in iunioribus præcipue contingit, vel in hemiplexiam, vel apoplexiam lethalem terminatur.
6. *Leuior* paralyſis, vt ſucceſſiuam partis ariduram inducit, ſic *vehementiorem & plenariam*, tumida & flacceſcente parte conſpicuam, ſphacelus intra 3 - 4 dies facile excipit.
7. *Ebriofæ*, quando in paralyſin prolabuntur, omnem ſimul memoriam & ingenium perdere obſeruantur.
8. Præcipue etiam *linguæ* paralyſis talem memoriæ labem, & puerilem quaſi inſipientiam inducit; in quo ſtatu, quando iuuenes ſunt, diu ſuperſtites manere, ſeniores autem, recurrente nouo inſultu, paraplexia ſeu plenaria & perfectæ paralyſi citius exſpirare obſeruantur.
9. *Pareſis* e colica longe quidem rarior eſt, quam alia paralyſis, eandem tamen in cura difficultatem, præcipue in annofis, inuoluit.
10. *Hemiplexia* vitæ quidem periculum in vnum vel alterum diem, immo aliquot ſubinde meſes, differt, frequentius tamen, ſi totum latus, & ita capitis etiam mediætatem occupauerit, in plenariam apoplexiam, quam in nudam paralyſin, tranſmigrat.
11. Hæc, quo magis exquiſite omnem motum ſuſtulit, eo breviori tempore eſt lethalis, in primis ob reſpirationis grauiſſimam læſionem, ab immobilitate thoracis in adſiſto latere dependentem.
12. Verbo: paralytici & hemipleſtici adfectus in iunioribus raro, in ſenioribus rariffime tolluntur.

VI. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

A. Curatoria.

1. Generalis paralyſeos & hemiplexiæ.

- 1) Præſente plethora, aut conſuetudine euacuationum ſanguinis, larga ſtatim *venæ - ſectio* locum habet. *Conf. cautela.*

T t t t t

2) Præ-

- 2) Præmittatur clyster neruino - carminatiuus, cum electuar. diacolocynth. vnc. femis, & sal. gemmæ drach. II. acuatus.
- 3) Subiungatur purgans aliquod ex essentia hellebori nigri, methodo *Stabliana* parata, vel si nihil contraindicet, vomitorium e tartaro emetico præscribatur.
- 4) In progressu curæ lenia *laxantia* helleborina subinde interponantur.
- 5) Ad partem paralyticam *roborandam* exhibeantur
 - a) *Interne*:
 - α) *Generalius* alexipharmaca, coniuncto moderato regimine, e. g. essent. alexipharm. *Stablii*, immo ipsi theriaca.
 - β) Salia volatilia cum tincturis alcalinis remixta, v. g. tinctur. tonico-neruina *Stablii*.
 - γ) Succinata, e. g. essent. succin. liquor. C. C. succinatus, interpositis vbique antispasmodicis, cinnabarinis.
 - δ) Infusa e neruinis, e. g. herb. meliss. betonic. chamæp. chamædr. rorismarin. flor. lauendul. spic. nard. salu. puleg. lilior. conuall. stæchad. Arab. calendul. cort. aurantior. Winteran. cinnamom.
 - ε) *Speciatim* pulvis *lumbricorum terrestrium* & oleum cinnamomi laudari solent.
 - ζ) Specificam efficaciam habere dicuntur pilulæ *Wildegansii* genuinæ.
 - b) *Externe*.
 - α) *Radices*: angelic. imperator. pimpinell. alb. valerian. leuistic. mei, irid. Florentin. fraxinell. cyper.
 - β) *Herbæ*: thym. maioran. mar. ver. puleg. betonic. serpill. basilicon. organ. meliss. &c.
 - γ) *Flores*: lilior. conuall. chamomill. calend. melilot. matricar. tanacet.
 - δ) *Ligna*: sassafr. santal. aloës; quæ omnia in forma balneorum, infusuum, fotuum, facculorum, adhiberi possunt.

ε) *Gum-*

ε) *Gummata* odorata: ladan. bdell. styrac. calamit. præcipue galban.

ζ) *Spiritus* aromatizzati neruini, aquæ spirituosæ, salia volatilia oleosa, præ omnibus autem spiritus acidus formicarum & lumbricor. terrestr.

η) *Olea*: laurin. vulpin. petræ, limacum, vermium maialium.

6) *Ad sensationem* reuocandam laudantur:

a) Frictio partis adfectæ modesta cum linteis calidis, siue siccis siue spiritu serpilli aut formicarum humectatis.

b) Agitatio membri moderata.

c) Embrocationes.

d) Vrticationes.

e) Sinapismi e semin. sinap. eruc. rad. pyrethr. cum acet. destillat. parat.

f) Cæsis cum virgis; cauendo tamen, ne in calidis subiectis per vltima tria remedia inflammatio excite-
tur.

7) *Ad ariduram*, per paralytin inductam, conueniunt pinguedines animalium, e. g. canis rubri, vulpis, taxi, vrsi, ardæ &c.

2. *Specialis.*

1) *Paralyseos linguae.*

a) *Ad adfluxum auocandum* vsu veniant:

α) Clysteres stimulantés, supradescripti.

β) Venæ sectio larga in pede, si plethora adsit.

γ) Purgantia.

b) *Ad discutiendum* præscribantur neruina, superius commemorata, e. g.

α) Recip. rad. cyp. vnc. I.

irid. Florent. vnc. semis.

herb. maioran.

saluiæ.

serpilli ana man. II.

flor. lauendul.

spic. ana man. I.

T t t t t 2

M. in-

M. infund. cum vino, coq. add.
spiritus formicar. vnc. I.
fal. volat. oleof. vnc. semis.

Cum hoc decocto os sæpius calide eluatur.

β) Item conducunt linimenta e spiritu formicar. serpilli, oleis nervinis, pingued. castor. emplastr. de galban. caranna, v. g.

Recip. spirit. formicar.

serpill. ana drach. II.

essent. castor.

ambræ ana drach. I.

ol. lauendul.

maioran. ana scrup. semis M.

γ) *Interne*, ad discutiendum, simul adhibeantur, quæ sub methodo generali dicta sunt, vbi in specie in aphonia, a crapula exorta, tinct. antimon. tartarifat. laudatur.

2) *Paralyseos sphincteris ani & vesicæ.*

Hic externe adplicetur castoreum cum herbis aromaticis, in primis serpill.

3) *Hemiplexiæ.*

Valet hic cura apoplexiæ, specialiter etiam sectio reninarum, & in latere opposito irritantia varia & excitantia.

B. *Præseruatoria.*

1. Tempestiuæ *venæ sectiones*, præcipue in adfuetis, plus præstabunt, quam reliqua fere in vniuersum.
2. Sic etiam præcipue *renouationes* fluxuum naturalium efficaces deprehenduntur, siue sanguineorum, e. g. mensium, hæmorrhoidum, siue serosorum, v. g. fonticulorum.

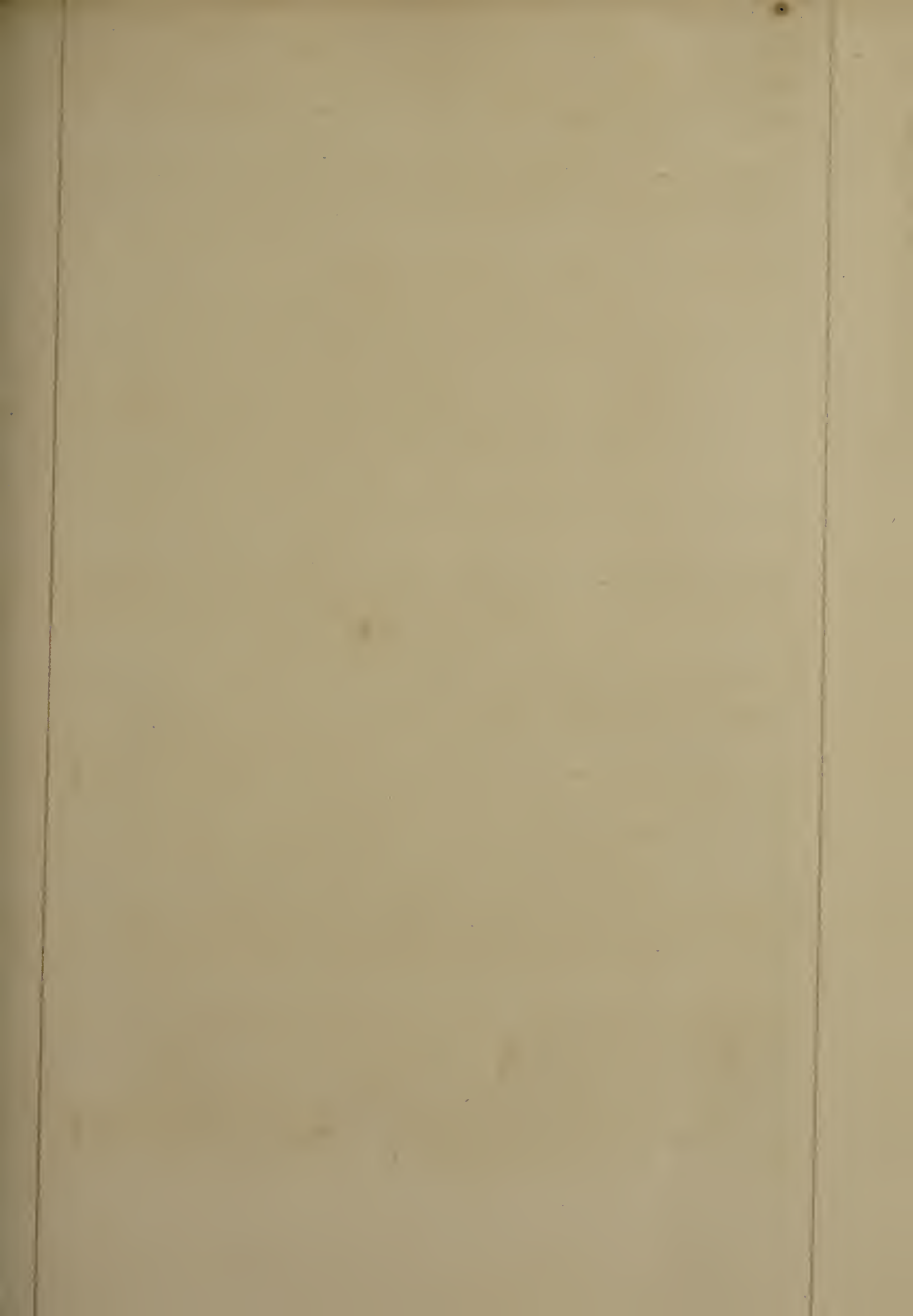
VIII. *CAVTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.*

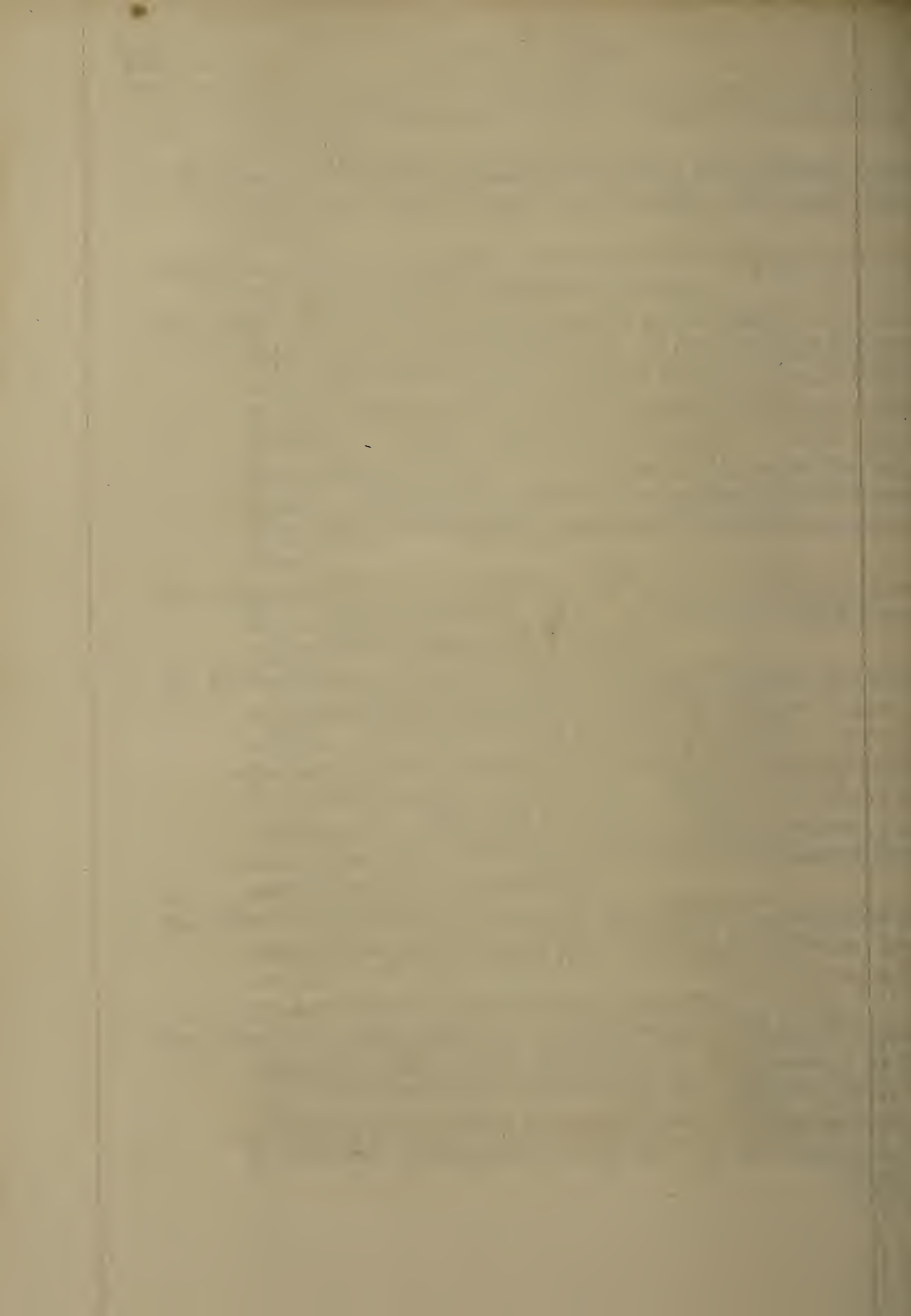
1. *Venæ sectio* non ita raro nullum vsum, immo finistrum effectum, exhibet: hinc bene considerandum est, an vel ætas, vel habitus corporis plethorici, vel suppressæ hæmorrhagiæ &c. eandem exposcant: quo casu tanta quantitate, quanta fere tolerari potest, instituat, & quidem in parte
magis

magis adfecta, vel ad minimum directe circa partem in illo, quam opposito latere. Præseruatue autem administranda, quouis modo commendari meretur.

2. Caueatur, ne pars adfecta nimio calore foueatur, facile enim intumescit, vt, cum ita motus tonicus desit, sphacelus inducatur.
3. *Neruina*, vti optime in hoc adfectu conueniunt, ita tamen a nimis acris, calido-humidis cauendum est: acris enim resinosa sulphurea, exæstuatione nimia poros obstruunt & malum exasperant, præcipue quando sanguis nondum ventilatus & temperatus est.
4. Obstruunt etiam poros *unguinosæ*, nempe pingued. animal. e. g. castor. canis, vulpis, vnguent. de cane rubro: quæ, sub forti frictione adplicata, in rigore & aridura, ab externa vi abortis, magis conueniunt, quam in vera paralyti, tacite & repente inducta. *Vid. dissertat. de motus voluntarii usu medico.*
5. Maxima cautione opus est, ne inflammatio in parte adfecta exoriat, sphacelus enim metuendus venit: vnde *olea destillata calida*, immediate & nude adhiberi, dissuadentur; *temperata vero*, e. g. ol. terebinth. cum spirituos dilutum, facilius tolerantur: hisce autem externis oppido parum obtinetur.
6. *Salia volatilia*, seorsim exhibita, fidem non merentur: vti enim in rheumaticis & podagricis stuporem molestum inferunt, ita stupentibus iam membris maiorem stuporem inducere obseruantur. Si vero vsus illorum placeat, cum duplo, inmo triplo tincturæ alcalinæ remisceantur, & alio bene respondente, ac corpore perspirabili, mixtura talis, non tamen largiter nec diuturne, propinetur.
7. Sic etiam experientia confirmat, quod vsus *lumbricorum terrestrium* crudorum, oleorum, pinguedinum, medullarum eciconiis, vulpibus &c. vanis speculationibus superstructus sit.
8. Liquamen, pinguedo, vel oleum e vermibus nigris ma-

- ialibus, *scarabæis*, quid efficiat, vltiori experientia relinquatur.
9. Sic etiam *limacum* pinguedo seu oleum non quidem contemnitur, præstat autem, quod potest, raro quod desideratur.
 10. Veteres specificè laudant *confectionem anacardinam*, & sane optandum, vt experientia satis faceret.
 11. *Radix, herba & flores arnicæ* in caussa grumositatis ex lapsu a *Borello* maxime commendantur. Et sane a paucis abhinc annis hæc planta mirificas virtutes exseruit, tam in lapsu ex alto, quam, in paralyticis & pluribus aliis fonticis affectibus. *Legatur dissertatio inauguralis D. de la Marche de arnicæ veræ usu.* Interponere solemus pilulas balsamicas, ita quidem, vt per tres dies iam pilulas iam decoctum arnicæ adhibeamus, atque hoc ordine diu continuemus.
 11. Omnes fere scriptores laudant *castoreum*; quod de *externo* illius usu quadantenus valeat; *interne* autem exhibitum varia potius incommoda producit.
 13. *Herba sideritis, tetrabit, seu iudaica* a *Borello* obseruat 99. cent. 4. in paralyfi æque ac pleuritide laudatur, dicens: balneo adhibita, medetur paralyfi, fotu vero pleuritidi; nec negandum, quod ab eius usu insperata pleuritidis resolutio, & in paralyfi aliqua, licet exigua, efficacia obseruata sit, modus autem adhibendi non placet, sed loco balnei, tonum adhuc magis relaxantis, in paralyfi forma sacculi siue cataplasmatismatis commendatur.
 14. Maiorem efficaciam, frequente usu firmatam, adscribimus præcellenti antiparalytico *spiritui acido formicarum*, bene saturato & mediante spiritu vini rectificatiss. præparato, quo sacculi & epithemata imbuantur.
 15. Neque *neruina* odorem gratum spirantia, & hinc principio vitali accepta, laude sua priuanda sunt. *Conf. num. 3.* item *fotus* cum speciebus aromaticis in vino decoctis, *sacculi* e neruinis cum vino & pauca camphora, *spiritus* neruini, aromatizzati, præcipue spiritus *serpilli*, citrini odoris, non
hirsu

hirsuti, male olentis, aliquoties abstractus, & cum tantillo camphoræ exaltatus. Fetus autem vaporosi humidi non adeo commode applicari possunt.

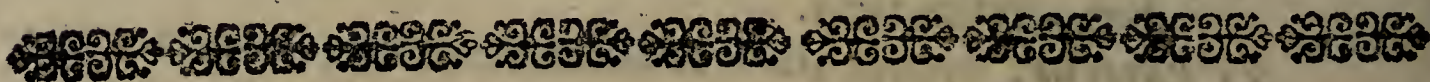
16. Paralytici ab aliis sibi artus moueri patiantur, ne sanguis temere otiosus hæreat: *frictiones* etiam non sunt contemnendæ.
17. *Antiscorbutica*, in primis calidiora, in vera paralyfi cautissime exhibeantur.
18. Paralytici communiter etiam sunt *hectici*: vnde tanto magis ab acrioribus & calidis abstinendum est, ne ianua heclicæ aperiat. Conf. num. 3, 5, 6.
19. Refrigerantia & humectantia maxime nocent: *mitiorem* enim in *plenariam* paralyfin & *lphacelum* devoluunt.
20. *Paresis* e colica tractatur
 - 1) *Interne*: lenibus abstergentibus, carminatiuis, laxantibus, clysmaticis.
 - 2) *Externe*: aperta aluo, fomentationibus, balneis vaporosis neruinis, & denique, non ab initio, humidis infessibus neruinis penetrantioribus.
21. *Opiata* vti arthriticos motus facile in paralyticam contracturam præcipitant, ita *alexipharmaca* sine regimine iterato data, huic inducto malo succurrunt, ad tollendum autem illud non sufficiunt: vehementes *sudationes* nocent.
22. *Emplastica* non sint nimis mucosa, nec resinosa calida, sed odore leni penetrantia; inter quæ eminet ceratum de galbano camphoratum, seu, vt vulgo dicitur, matricale.
23. *Alii* legitimus successus vti semper respiciendus est, ita interpositis spatiis aliquando laxatio conducit; cauendo tamen a stimulantibus, ne ani paralyfis inducatur.
24. *Nitri* vsus, præcipue sub initium adfectuum paralyticorum calidorum, mitigationem adfert.
25. Laudatur etiam *cinnabaris* ad gran. II. adiicienda.
26. Coagulationi sanguinis, a casu violento subuenitur per aperitiuo-diuretica; vbi *radix rubiæ tinctorum* non contemnenda est; habent etiam vsus diuretico colliquatiuum absorbentia marina, acido soluta, & ad drachmam
femis.

semis exhibita, adiecto sale digestiuo & nitro; externe *camphora*.

27. Exhibent vulgo *sanguinem hirci* vel *corallia*, acido soluta, ad scrup. II. alii spiritum *fuliginis*, de quo notandum, quod in rebus angustis temere non sit exhibendus. Conf. num.

II.

28. Tandem adhuc notandum est, quod duo motuum extrema, nempe paralytici & conuulsui adfectus, in vno indiuiduo coniuncta, non raro occurrant, & quando vnum membrum paralyti adfectum, alterum oppositum conuulsionibus exerceatur; sed vti ad *excessus* motuum specifica remedia detecta sunt, ita ad *defectus* talia adhuc desiderantur, quod, ad inutiles speculationes euitandas, probe obseruandum.

TABVLA CXVI.

DE

A P O P L E X I A.

I. DEFINITIO.

Apoplexia est præceps & simultanea sensus ac motus per vniuersum corpus talis abolitio, vt patientes vel simul & semel omnem harum rerum vsum amittant, vel, si auditus & visus adhuc aliqua signa adsint, motuum tamen voluntariorum plena impotentia laborent; quæ motuum plenaria remissio a tædio principii vitalis a motibus, antea frustra institutis, originem ducit. Deriuatur ab ἀποπλῆττω, percutio.

II. DIFFERENTIA.

1. Apoplexia diuiditur in *sanguineam* & *serosam*; quam differentiam temperamentum, dicta & reliqua antecedentia, facile docent.

2. Apo-

2. Apoplexia differt *gradu*:

- 1) Alia enim *lenior* est, quæ de pulsu cordis & arteriarum paullulum adhuc relinquit, sub qua constitutione rubor aliqualis genarum conspicuus manet: interdum etiam aliqua mouendi facultas relicta est, quæ tamen mature euanescit.
- 2) Alia *vehementior*, in quo supremo gradu omnis motus vitalis & sensus plane sublatus est: vnde repentina mors inducitur.

3. Apoplexia a *syncope* quo modo dignoscenda sit, sequentia docent:

- 1) Syncope iuniori & seniori ætati promiscue conuenit, apoplexia autem non æque, sed saltem seniori.
 - 2) In *apoplexia* oculi sunt aperti & rigidi, in *syncope* autem clausi vel saltem torpidi.
 - 3) In *syncope* pulsus quidem satis debilis est, plane tamen non cessat, vti in *apoplexia* vehementiore; immo licet in *leniore* *apoplexia* pulsus paullulum adhuc sentiat, ita tamen non palpabilis est, sicut in *syncope*.
 - 4) In *syncope* pallor faciei morti similis, in *apoplexia* autem, præcipue sanguinea, rubor genarum conspicuus est.
 - 5) In *syncope* stertor e pectore seu sibilus non obseruatur, vti in *apoplexia*.
4. Apoplexia a *catarrho suffocatio* & *asthmate conuulsuo* distinguitur per signa horum adfectuum, inter se collata, *Vid. differentiam & signa tabul. de catarrho suffocatio & tabul. de asthmate conuulsuo.*

III. SIGNA.

1. *Imminentis.*

- 1) Torpor & lassitudo, cum tremore artuum.
- 2) Adfectio capitis vertiginosa, stupido grauiata, soporosa.
- 3) Immo dolores profundiores, prementes, perennantes, in occipite.
- 4) Tinnitus aurium & susurri repentini.

V v v v v

5) Splen-

5) Splendores oculorum transitorii, & subitæ visus obfuscationes.

6) Mentis obnubilationes.

2. *Præsentis.*

1) Post vertiginem in momento in terram coniiciuntur, & sine motu iacent.

2) Stertor seu sibilus e pectore occurrit, tamquam infarctus, liberæ respirationi obsistens.

3) Oculi semi-aperti, & vitrei cernuntur, cum pupilla dilatata.

4) In *sanguineis* vasa circa tempora inflantur, & rubor quidam genarum adparet; in *phlegmaticis* autem adspectus magis est pallidus, & totum corpus tepet.

5) In malo *leniore* aliqualis adhuc pulsus observatur; in adfectu autem *vehementiore* omnis sensus & motus interne ac externe cessat.

6) Post mortem, cranio aperto, in valuulis cerebri sanguineorum aliquot cochlearia extrauasati sanguinis reperiuntur; qui sanguis alias, omissa sectione, per nares & os excernitur.

7) In *phlegmaticis* autem, loco sanguinis, totidem feri mucosi inuenitur, quod, sibi relictum, per fauces & os erumpere observatur.

IV. *SUBIECTA.*

Apoplexia plerumque corripuntur homines

1. *Ætatis virilis, & potissimum senilis.*

2. Dantur tamen iuvenes apoplectici, plethorici, sanguinei, post vini abusum, vel immodicam animi indignationem.

3. Sanguinei circa annum 45. ad 50. &c. phlegmatici autem, lauta diætæ, annis prouectioribus.

4. Qui euacuationes sanguinis naturales, e. g. hæmorrhoides, inconditis artificiis suppresserunt, vel artificiales adfecta neglexerunt.

5. Quibus excretiones serosæ vel cohibitæ sunt, vel sponte cessarunt, e. g. fonticuli, vlcera manantia, coryza, tussis humida, pedum sudores.

6. Sub

6. Sub his omnibus anni *climacterici* in considerationem veniunt, quibus natura novas plerumque revolutiones suscipit. Ceterum apoplexia, licet rarus sit adfectus, frequentior tamen est paralyfi.

V. CAUSSAE.

1. Causam apoplexiæ serosæ & etiam sanguineæ in materia mucosa quærere, irritum est; tot enim millia hominum mucositate abundant, & grauedine, coryza, tussi, sæpius vexantur, quibus tamen apoplexia non euenit, & sic motuum vitia a communibus talibus causis deducere non possumus.
2. Facilius autem agnosci potest plenaria destitutio ipsius energię motorię, quam durabilis & contumax auersio movendi, ac fastidiosa tergiuersatio, qualis in paralyfi reperitur.
3. Causa *antecedens remota* est neglectus euacuationum consuetarum, & hinc inducta plethora, concurrente, in statu pituitoso, spissitudine lymphæ.
4. Causa *antecedens propinquior* est repentina congestio sanguinis abundantis, & satis expansi ad cerebrum & tenerima vasa plexus choroidei, immediate neruorum medullæ incumbentis.
5. Causa *proxima & continens* est sanguinis, vel saltem feri, circa plexum choroideum extrauasio per *arterias* carotidum: fieri etiam potest, vt *venarum* infarctus & obstructio ibi in causa sit.
6. Causæ *occasionales & procatasticæ* sunt:
 - 1) Ventriculi mala dispositio, quæ multum ad vertiginem & demum apoplexiam inducendam valet.
 - 2) Ætas ad senectutem vergens.
 - 3) Dispositio hæreditaria.
 - 4) Vitæ genus perpetuis crapulis deditum.
 - 5) Violenta capitis læsio per contusionem, luxationem &c.

VI. PROGNOSIS.

1. Apoplexia *vehementior* sæpissime est lethalis, & quidem intra paucas plerumque horas.

2. Moriuntur communiter apoplectici conuulsionibus, sed vix alibi, quam circa caput.
3. In apoplecticis *sanguineis*, vti sub *signis* iam dictum, sanguis per nares vel infundibulum post mortem erumpit, sub manifesta oculorum protuberantia, faciei, & maxime vasorum iugularium, inflatione.
4. In *serosis* autem subiectis spuma mucosa per os excernitur.
5. *Leuior* autem apoplexia vel in paralyfin certi alicuius membri transmutatur, vel si, accedente in primis febre, solui videatur, ferius ocyus maiore energia recurrere solet.
6. Sæpius etiam leuior apoplexia sensuum internorum debilitatem, & artuum tremorem, immo interdum spasmum oris *cynicum* relinquit.
7. Qui apoplexia semel tacti sunt, rarissime alio morbo, quam hoc, vehementius recurrente, moriuntur.
8. Oculi, nebula infecti, pessimum & lethale signum exhibent.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. *Curatiue.*

1) Congestio sanguinis incompleta versus caput est *derivanda*: Laudantur in hunc finem

a) Venæ sectio largior ad vncias VIII - X. in brachio instituenda; cui vniuersali venæ sectioni, si operæ pretium & spes adsit, sectio raninarum, aut in fronte, subiungenda, vel incisio narium per scalpellum scarificatorium, more Ægyptiorum, & hæc omnia in sanguinea præcipue apoplexia.

b) In apoplexia magis *phlegmatica* clysteres acres stimulant e fol. fennæ, colocynth. electuar. hier. picr. salibus, sapone; qui clysteres, etiam in statu sanguineo, subiungi possunt, ad sanguinis extravasati in vasa resorptionem promouendam.

c) In casu phlegmatico, minus autem sanguineo, vomitorium locum habet, e. g. salis vitrioli drach. semis cum vehiculo largiore.

2) *Natura* quasi aufugiens & abhorrens est *inuitanda*; quod faciunt & simul congestionem diuertunt:

a) Spi-

- a) Spiritus neruini, e. g. serpilli, item spiritus vini camphorat. temporibus, vertici & fronti, adplicandi.
- b) Spiritus oleosi, in primis succinati, ori etiam guttatum instillandi.
- c) Salia volatilia vrinosa, naribus admouenda.
- d) Frictiones partium inferiorum.
- e) Complanatio capitis, abrasis capillis, mediante instrumento illo lotricum calefacto, mit einem warmen Bügel-Eisen.
- f) Cataplasmata rubefacientia e radic. pyrethri, raphan. nigr. it. sinapi, pipere indico & murario, plantis pedum adplicata.
- g) Vesicatoria.
- h) Ligaturæ partium oppositarum.
- i) Errhina fortiora cum euphorbio, in apoplexia serosa.
- 3) His coniungantur remedia, quæ congestionem *repellere* dicuntur, e. g. bufo exsiccatus, vertici impositus, fabina, oleum vulpinum, castorinum.
- 4) Præsente sanguinis orgasmo temperantia, nitrosa, cinabarina, numquam omittantur.

2. Præseruatoria.

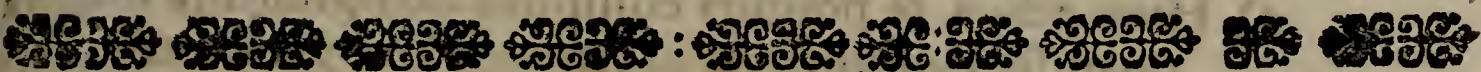
- 1) *Venæ sectiones* in pede largiores circa æquinoctia instituantur: & in plethoricis ad annum 60-70. & ultra continuentur, adspersendo anilem metum, ratione thesauri vitalis conseruandi.
- 2) *Hirudines* tam circa aures, quam intestinum rectum, adplicentur.
- 3) Singulis circiter mensibus congrua laxantia exhibeantur, e. g. in cholericis & sanguineis sennata, rhabarbarina, in mucosis & magis frigidis ialappina, helleborata, aloëtica: omnibus prodest extract. panchymag. *Crollii*.
- 4) Ad caput roborandum propinentur tonica, e. g. mixtura tonico-neruina *Stablii*, sal volatile oleosum *Sylui*, liquor C. C. succinatus: interpositis temperantibus & antispasmodicis.

- 5) *Dieta* sit parca & exquisita, vitando ebrietatem, præcipue spiritum vini, insignes refrigerationes, carbonum foetorem & præ omnibus, animi commotiones iracundas, ac profundas speculationes.

VIII. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Quam necessaria est *venæ sectio* in sanguinea apoplexia, tam noxia illa euadit, si nimis parce instituitur: hac enim ratione motus sanguinis magis inuitatur.
2. *Vomitorium*, vti in apoplexia sanguinea locum non habet, ita etiam in phlegmatica illud vix consultum est, si deglutendi facultas iam penitus sublata sit: facile enim acris illa *fluida* materia (in forma *sicca* plane adhiberi non potest) in asperam arteriam & pulmones defluere atque damnum inferre potest.
3. *Sal vitrioli*, quod a *Langio* tanto opere laudatur, vbi opem tulit, magis cardialgico-suffocatorium, quam simpliciter apoplecticum fuisse adfectum, existimandum est.
4. *Balsamorum apoplecticorum* sterilissimus hic est vsus.
5. Paulo magis conueniunt *spiritus oleosi*, in primis succinati, si, quod methodus docet, non solum externe adhibeantur, sed etiam ori guttatiim immittantur.
6. Temperantia cum antispasmodicis plurimis profuerunt, maxime in nimio sanguinis orgasmo & climate calidiore; qui etiam pulueres tum præcipuum locum habent, si apoplexia in paralyfin terminetur, coniunctis moderatis alexipharmacis & regimine modesto.
7. *Externa* illa sub *methodo* quidem commemorata sunt, ordinarie tamen sine effectu adhibentur, ita vt *vesicatoria* ne vesiculam quidem excitent.
8. Caveant sibi seniores plethorici, mobilem vitam in otiosam, & lautam insuper diætam, commutare.
9. In *Finlandia* apoplexia omnis ætatis homines promiscue infestare dicitur, & hoc quidem potissimum ex subitanea frigoris cum calore permutatione, quando, post capitis in templo refrigerationem, calida hypocausta ingrediuntur.

10. Equibus causis iunioribus nascitur epilepsia, ex iisdem senescentibus prouenit apoplexia.
11. Licet in quibusdam apoplecticis *polypus* in vasis cordis sit inuentus, vero tamen magis simile est, polypum talem iam diu ante huius adfectus inuasionem adfuisse: nam & in illis, qui palpitationibus cordis & anxietatibus laborarunt, post mortem polypi sunt deprehensi. Nequaquam etiam polypus totam cauitatem arteriæ explere potest, & sic frustraneæ de illo sunt speculationes.
12. *Specificæ* in pertinaci hoc adfectu magis optanda, quam expectanda sunt: hinc primarius labor eo tendat, vt congestio humorum versus caput præoccupetur & deriuetur; siue sint sanguinei, siue serosi.
13. Ceterum notatu dignissimum est, quod, licet apoplexia valde raro occurrat, & leuissima exitus lethalis via sit, plerique tamen mortalium hunc adfectum mirifice timeant, & multis potius ac diuturnis cruciatibus e vita migrare exoptent.

TABVLA CXVII.

DE

CATARRHO SVFFOCATIVO.

I. DEFINITIO.

Catarrhus suffocatiuus est copiosa materiæ seroso-mucosæ intra vesiculas pulmonales irruptio, a repentina congestione humorum versus pectus & paralytode pulmonum ac thoracis flaccescencia originem ducens.

II. DIFFERENTIA.

I. Catarrhus suffocatiuus non confundendus est cum

a) tussi humida, medicamentis alibi expectorantibus, alibi narcoticis in anomalias coniecta,

b) præ-

- 2) præcipiti illa pectoris oppressione, quæ a retropulsione adfectuum rheumaticorum, exanthematicorum, tumorum statariorum, fluxuum ulcerosorum diuturnorum; quæ omnia a catarrho suffocatio longe distant.
 - 3) Sic etiam differt ab illis anxietatibus asthmaticis, quæ per paroxysmos eueniunt subiectis, scirrhus pulmonum vel occulta vomica laborantibus, iisque communiter iunioribus sanguineis.
2. Bene etiam distinguendus est catarrhus suffocatiuus ab *asthmate conuulsivo*:
- 1) E diuersitate subiectorum: sinceriores enim sanguinei raro huic catarrho obnoxii sunt, bene vero asthmati conuulsivo. *Conf. subiecta.*
 - 2) Ex adfluxu materiæ perpetuo in catarrho suffocatio præsentem, asthmate autem conuulsivo absente.
 - 3) In catarrho suffocatio est remissio toni circa pectus, in asthmate autem conuulsivo occurrit motus tonici exacerbatio.
 - 4) Hinc actiua & positiua cohibitio compressoria magis, quam sola impotentia ad respirandum præsto est.
 - 5) Nec etiam tanta virium iactura, sed potius maior anxietas & cordis palpitatio in asthmate conuulsivo obseruanda occurrit.
3. Differentiam catarrhi suffocatiui ab *apoplexia serosa* anxie quærere, frustraneum, nec vllius vsus est: sæpe enim concurrunt; hanc autem sinceram arguunt prægressa solum capitis mala, rubor & lippitudo oculorum, cephalæa obtusa, spumescencia ex ore.

III. SIGNA.

1. Occupat hic adfectus patientem repentino insultu.
2. Respiratio euadit valde difficilis.
3. Plenitudo pectoris e spumido quasi sono inter respirandum colligenda.
4. Præsto est præsentissima virium remissio & debilitas, seu defatigatio, & hæc quidem secundum sensum & denominationem patientis, re ipsa autem adest spasmodica tensio seu renisus, vbi sub illa subtili tractione partium & rigore

las;

lassitudo talis interna & sensus tensionis grauatiuus exoritur.

5. Exserit sese notabilis *inquietudo*, ita vt membra in vno eodemque situ diu seruari nequeant.
6. Concurrit ipsius animi desponsio obliuiosa, de vita diffidens.
7. *Tussis* ordinarie nulla vel tamen non proportionata adest, sed sub coctione pectoris conspicua impotentia, & verus virium defectus ad tussim, & excretionem per eandem, sese manifestant.
8. Urget potissimum hic adfectus in pectore, non solum interiore, pulmonibus, sed etiam exteriori, motu scilicet ipsarum costarum.
9. Facies est turgida & oculi fulgent.

IV. SUBIECTA.

1. Vix vmquam alii homines catarrho suffocatiuo corripiuntur, quam qui, vulgari loquendi sensu, *catarrhosi*, vel, vti dicunt, delapsui catarrhorum a capite ad fauces & pectus per longum tempus obnoxii fuerunt.
2. Præ aliis *senioribus* phlegmatici, vel phlegmatico - sanguinei, succulenti.
3. Immo vniuersa illa corporis constitutio, quæ alibi paralyti, alibi apoplexiæ obnoxia est.
4. *Graciliores* rarissime hic adfectus occupat, nisi tussi diuturniore vexati sint, aut plane phthisica vlceratione iam laborent.
5. *Iuniores* non facile ab hoc morbo infestantur, exceptis ad modum phlegmaticis & corpulentis, iisque catarrhalibus congestionibus & excretionibus debilitatis.
6. *Infantes* quidem obesi, ab achoribus retropulsis, & diaphoresi repente suppressa, suffocationis periculum quoque incurrunt, sed non adeo præcipiti & subitaneo effectû.

V. CAUSSAE.

1. Ex iis, quæ in descriptione *subiectorum* dicta sunt, verior causarum sedes magis in *capite*, quam pectore, quærenda videtur.

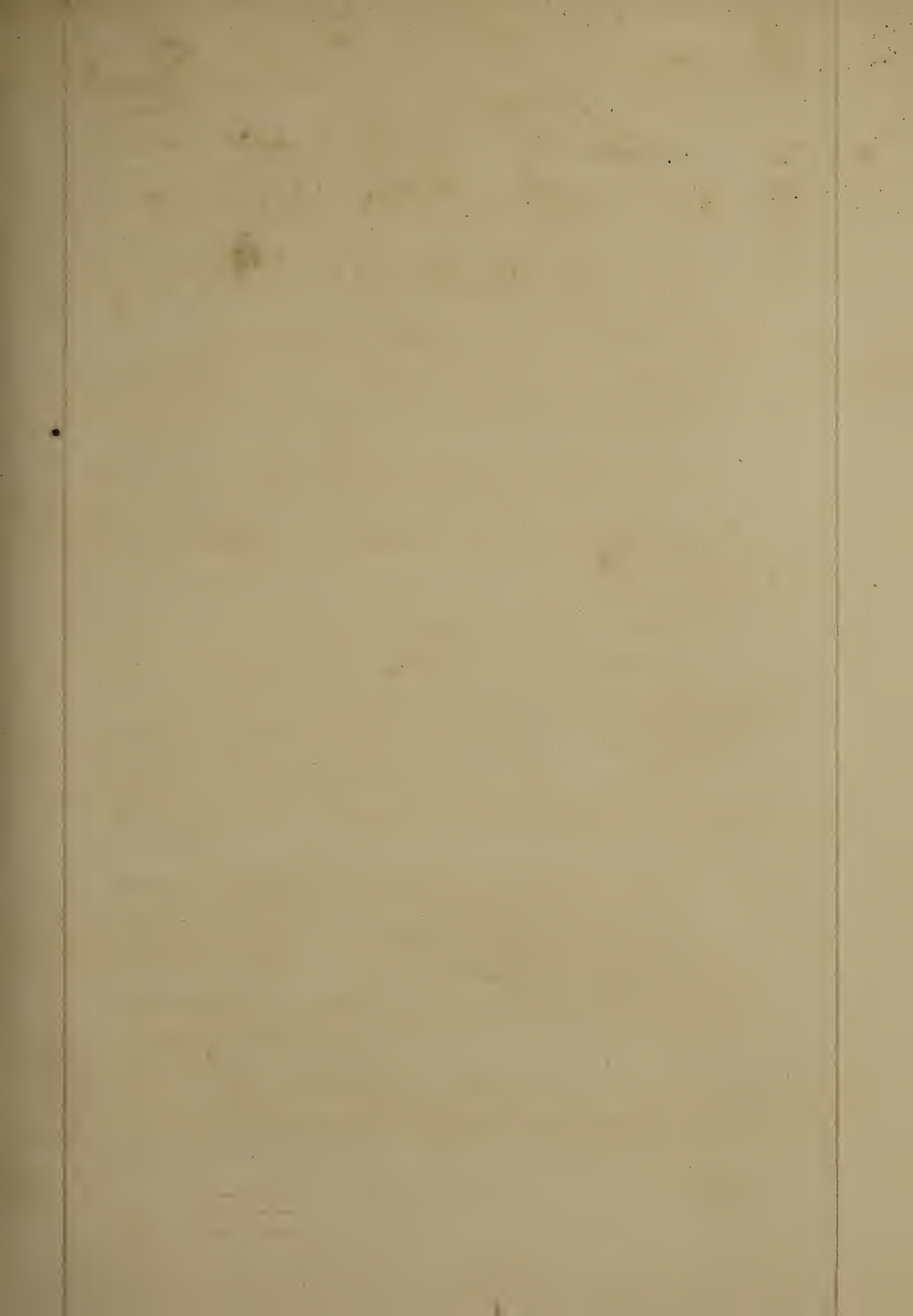
Xxx xx

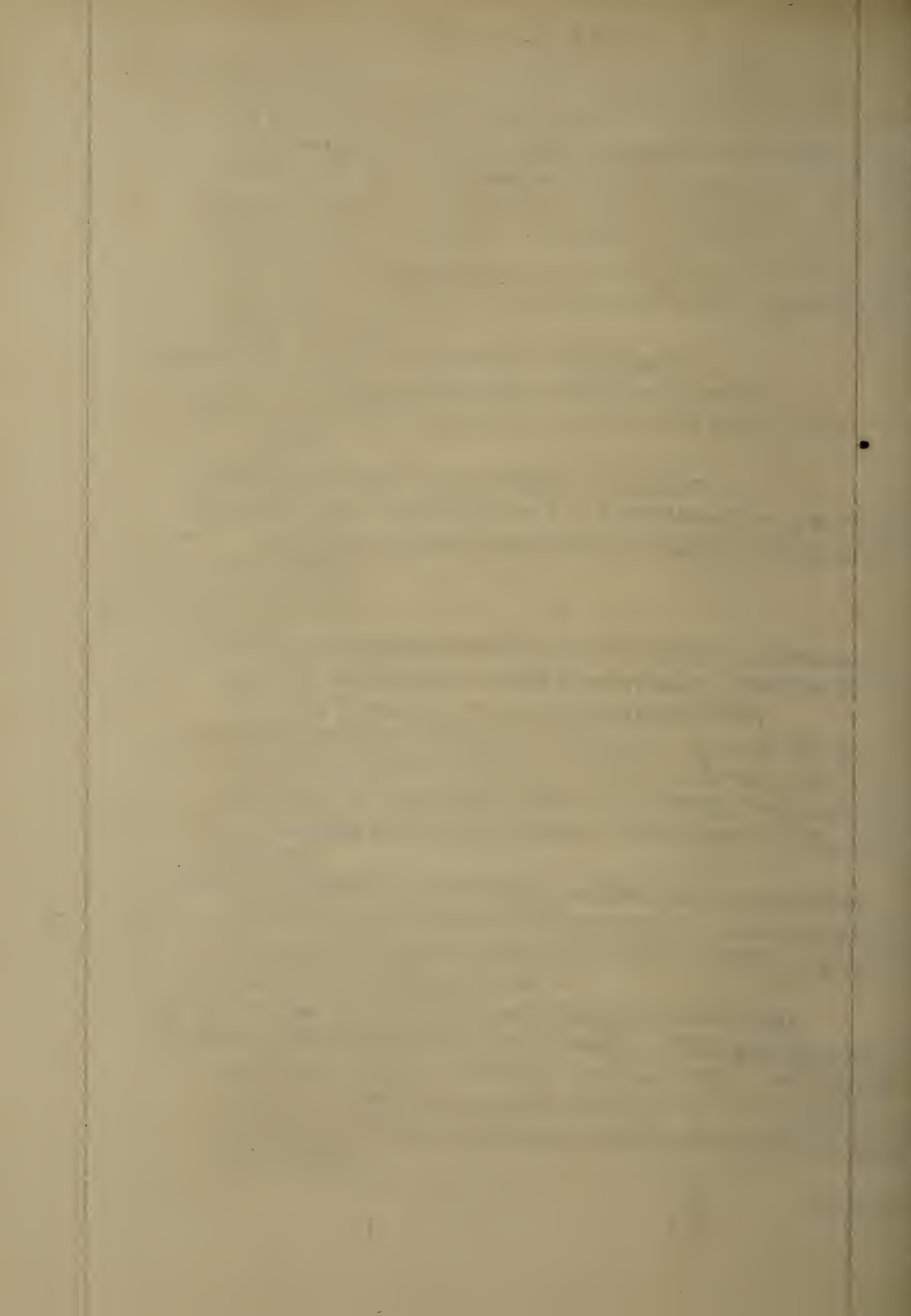
2. Ori-

2. Origo repentinæ huius & copiosæ congestionis & irruptionis inuoluit quidem materiam ad talem decubitum formandum aptam, quæ in habitu corporis phlegmatico manifesta est, & in ætatis senilis minore energia excutiendi, immo temperamento etiam animi sustentatur; manet tamen ubique quæstio, quo modo præcise hoc die & hac hora flaccescentia & marcor pulmonum, tamquam causa *proxima* huius irruptionis & adfluxus seroso-mucosæ materiæ, eueniat.
3. Causæ *remotæ* & *occasionales* obseruantur:
 - 1) In infantibus crustæ lactææ vel sudoris repulsio.
 - 2) In annosioribus euacuationum sanguinis adsuetarum neglectio.
 - 3) Refrigerationes, & aër frigido-humidus.
 - 4) Adfectuum cutaneorum & rheumaticorum peruersa tractatio, in specie lippitudinis oculorum retropulsio.
 - 5) Ebriositas.

VI. PROGNO SIS.

1. Catarrhus suffocatiuus est breuioris euentus: nisi enim repentino & decente auxilio succurratur, patientes intra 24. horas syncoptici vti plurimum moriuntur.
2. Nonnumquam in *febriculam* resoluitur, quo intuitu præsentaneum quidem mortis periculum aufertur, febris tamen mali & vagabundi moris, plerumque hecticodes, ac, durante anxia respiratione, non minus lethalis obseruatur.
3. Vel laxitas pectoris asthmatica, tussiculosa, diuturna succedit cum multa mucosæ materiæ eruptione, intercurrentibus etiam quasi paroxysmis asthmaticis, spasticis, maxime si externæ causæ accedant.
4. Vel etiam *cachectica* corporis flacciditas insequitur.
5. Certe, nisi debitis analeptics, tonicis, abstergentibus mature succurratur, vel dicta iam pericula, vel tantam patientis debilitatem post se relinquit, vt ille abhinc, velut alius factus, vacillantem ad modum valetudinem experiatur.

6. Annosiores citius ab hoc adfectu iugulantur, quam infantes, in quibus per 8 - 14. dies mors sæpe differtur.
7. Præcipue annosiores, fortiore huius mali insultu correpti, tam repente solent exspirare, vt, apoplexia an catarrho interierint, merito dubitetur. Multos interim pro apoplecticis efferri certum est, quos suffocatio potius eius modi catarrhalis spastica, vel sincera paralytica costarum motus abolitio exstinxit.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

A. In paroxysmo.

1. Ad infarctum oppletium in pectore *deriuandum*, & adfluxum interceptiendum adplicetur clyster stimulans e centa. min. maioran. colocynth. addito in nonnullis euphorbio ad gr. II.
2. Vbi qualiscumque *plethora* adparet, subiungatur (immo urgente necessitate præmittatur) clysteri venæ sectio in brachio ad VI-VIII. vncias. *Conf. cautela.*
3. Peracta, aut, si non necessaria fuerit, prætermissa venæ sectione, ventriculi constitutio respiciatur, &, si vomitus indicetur, vsu veniat sal vitrioli ad drach. I. cum largo vehiculo, cui in phlegmaticis laxans, e. g. gummi guttæ, addi potest; vel exhibeatur decoctum rad. asari, immo, festinante casu, tabaci, cuius anxios effectus vinum aromatizatum tollit. *Conf. cautela*, vbi in specie de *sulphure antimonii aurato* tenerrimo dicetur.
4. Sub his omnibus frictiones, ligaturæ & sinapismi in partibus remotis non negligantur.
5. Denique ad *stasin* mucosam *discutiendam* & resoluendam exhibeantur alexipharmaca & succinata, e. g. essent. alexipharm. *Stahlii*, speciatim essentia pimpinell. albæ, porro essentia succini, tinct. salis tartari, tinct. antimon. tartarizata, cum spiritu salis armoniaci anisato, & regimine sudorifero iuncto. Conueniunt etiam nitrosa, quæ irritationes & illarum causas partim mitigant, partim ad evacuationem præparant. Tandem lenit, sedat, simulque discutit cort. cascarillæ.

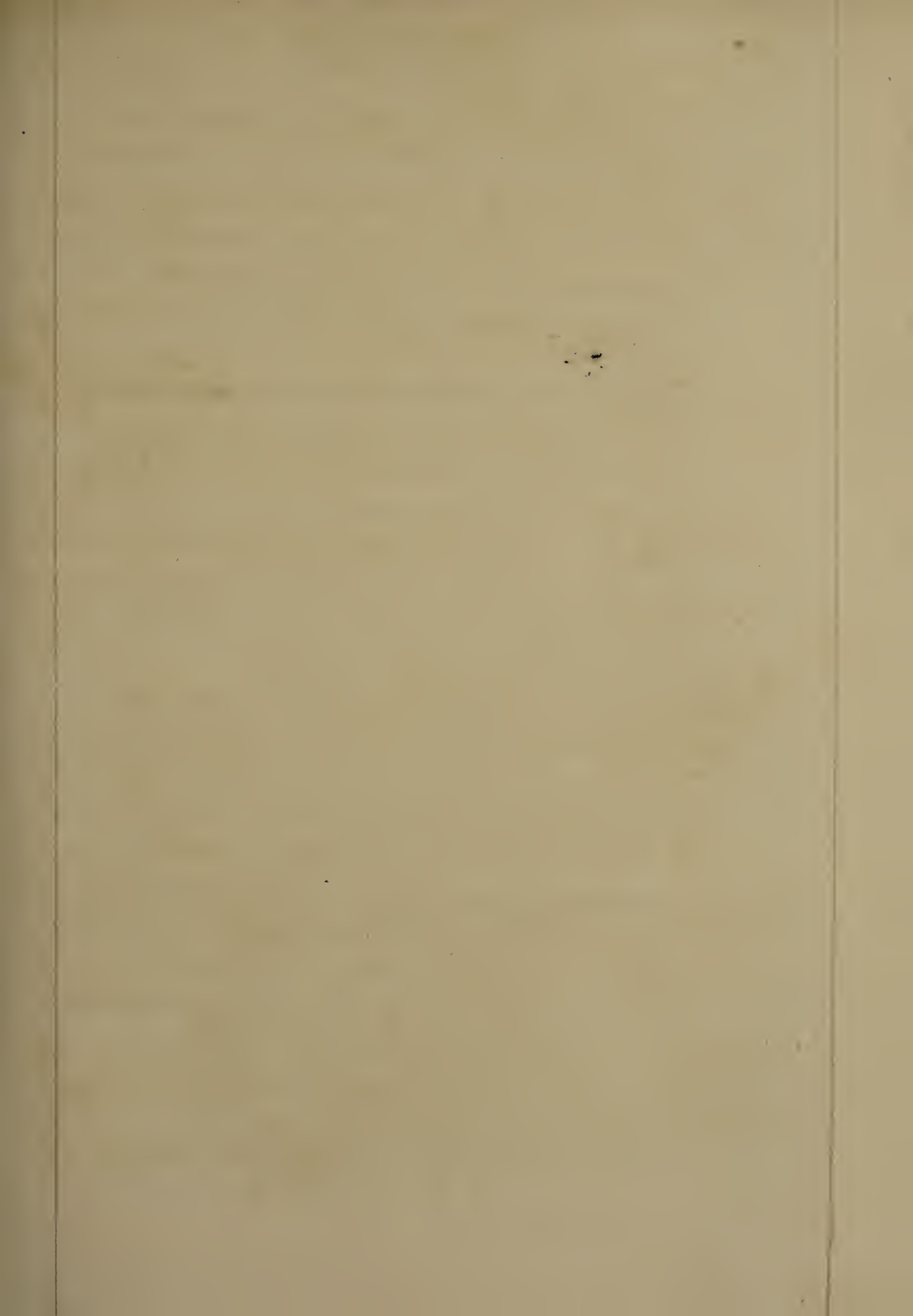
B. *Extra paroxysmum.*

1. Quam primum adfectus remittit, propinentur *tonica*, e. g. mixtura tonico - neruina *Stahlii*, tinct. vitrioli martis *Loudouici*.
2. Ad vires reficiendas interponantur analeptica ex emulsionibus cum aquis diapnoicis, item ac cinnamom. namph. lilior. conuall. flor. tiliæ, cerasor. nigror. &c. Conducit etiam vinum generosum exoticum, maxime in adluetis, & diæta aromatica.
3. *Febris* si succedere videatur, dicta alexipharmaca locum habent, cum pulueribus antifebrilibus nitroso - temperantibus.
4. *Chronicam* autem indolem quando adfectus inducit, laudata discutientia & resoluentia cum gummi - resinis & regimine calido continentur.
5. Ad nouum insultum præoccupandum venæ sectio æquinoctialis in pede instituatur, subiunctis interdum purgantibus phlegmagogis.
6. *Somnus* diuturnus, aër humido - frigidus, & commotiones animi fugiantur.

VIII. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Licet patientes de virium prostratione conquerantur, *venæ sectio* tamen non reformidanda est, si patientes rubicundum in facie colorem exhibeant: in hoc enim adfectu periculum suffocationis, vti cito fit, ita etiam cito sæpe tollitur, vt in futurum vires non adeo requirant. Idem de vomitorio valet iudicium: si modo præsens & præceps periculum sublatum sit, tum vires facile resarciuntur.
2. In pure *phlegmaticis* autem venæ sectio minus conuenit, bene vero *vomitum*, si inordinata diæta præcesserit, per sal vitrioli, quod non solum vomitum, verum etiam adfluxus ad alias partes dispulsionem promouet.
3. *Christianus Langius* in miscellan. hoc vomitorium adeo extollit, vt etiam apoplecticos per illud restitutos esse adseveret.
4. *Radix asari* non modo effectum vomitorio, sed etiam discussorio & alterante prodest.

5. In

5. In casu *necessitatis* locum habet herba *tabaci* in cereuisia vel aqua leuiter cocta, quæ non modo vomitorium, sed & alterantem effectum habet; anxietates autem, quas circa pectus mouet, aromatica, carminatiua, haustus vini calidi tollere possunt.
6. Quando autem infarctus non adeo enormis est, ita vt liberum aërem patiens respirare queat, fortis commotio in senibus debilibus non admittatur, sed potius resoluentia cum tinctura tonica paruis & repetitis dosibus exhibeantur.
7. Cautissime distinguatur catarrhus suffocatiuus ab *asthmate conuulsivo*, in quo adfectu salia volatilia in habitu corporis *ἐνσάκηνα* minime omnium conducunt.
8. *Febris* succedens, vti raro salutis spem ostendit; quando nempe virium defectus, inquietudo, torpor, magna pectoris angustia, & respirandi difficultas perseverant; ita eo cautius tractanda est cum solis alexipharmacis diaphoretico-diureticis, & pulueribus, ex antimonio diaphoretico, nitro & absorbente quodam paratis: abstinendo a catarrhalibus calidis & salibus volatilibus.
9. Nocet *alui* obstipatio, licet directa, forti, & profusa exoneratione non referenda fit.
10. In consistente & senescente ætate omnes tum ordinariæ excretiones, e g. fluxus mensium, hæmorrhoidum, venæ sectiones, scarificationes, fonticuli, &c. sollicitè conservandæ sunt, ne illarum neglectiones huic malo ansam præbeant.
11. In primis *catarrhosi* tales circa æquinoctia moderate se gerant, tempestates frigido-humidas euitent, & maxime nimio somno se opponant.
12. In senibus phlegmatico-sanguineis, tussi humida & coryza sæpe laborantibus, totius temperamenti correctio intendatur per motum corporis laboriosum, diætam moderate aromaticam, purgantia phlegmagoga, balsamico-amara, gummi-resinosa, muciditatem sanguinis corrigentia: alias catarrhus suffocatiuus, apoplexia, lethargus &c. metuenda sunt.

13. Præterea omnia, quæ in apoplexia, illa etiam hic obser-
vanda veniunt, maxime temperamentorum diuersitas
sub medicatione: vbiq̃ue notando, quod tempestiuæ
euacuationes omnes humorum *alterationes* longissime su-
perent.
14. Non opus est, multum inquirere, num lassitudo illa & de-
fatigatio, de qua patientes conqueruntur, dependeat a
relaxatione toni vniuersali, (cuius tamen contrarium
multæ circumstantiæ docent) an vero a spasmodica ten-
sione: tempus enim hic non vacat, tonum roborare, vel
spasmos demulcere, sed præstat, expediatur angustia re-
spirationis, & via liberior fiat.
15. Adfectus paralytodes, & partium fibrosarum resolutiui,
licet alias facile recrudescent, e. g. apoplexia, paraly-
sis, non ita promte tamen catarrhus suffocatiuus recurrit.
16. *Cadavera secta* docuerunt, quod vesiculæ pulmonales ma-
teria mucida repletæ fuerint.
17. *Vesicatoria*, capiti vel nuchæ adplicata, præsentaneum
subinde effectum exhibuerunt.
18. Sic etiam *epithemata* e fermento panario, succino præpa-
rato & aceto squillitico, capiti imposita.
19. *Sulphur antimonii auratum* vltimæ præcipitationis miri-
fice & momentanee catarrhum suspendere, obseruare
licuit, & quidem non in vno, sed pluribus eius modi
patientibus, in quibus pro diuersarum circumstantia-
rum ratione (post catarrhi suspensionem) modo lenem
vomitum, modo sudorem, modo nullam conspicuam
excretionem produxit. Dosis gran. VI. cum sale quodam
digestiuo miscenda. *Conf. D. Ræmpleri dissert. inaugura-
lis de catarrho suffocatiuo.*

TABVLA CXVIII.

DE

ADFFECTIBVS SOPOROSIS.

I. DEFINITIO.

1. *Lethargus* est adfectus soporofus, idiopathicus, a congestione sanguinis versus caput, & subsecuta inde stasi originem ducens, ac omnium rerum obliuionem inuolvens. Deriuatur a λήθη, obliuio.
2. *Coma* est adfectus soporofus, symptomaticus, a restrictione humorum versus caput in febribus acutis, minus recte succedentibus, ortum sumens, cum deliriis ut plurimum complicatus. Deriuatur ab inusitato κῶ, cubo.

II. DIFFERENTIA.

1. Appellationes horum adfectuum a nonnullis inuertuntur, qui *lethargum* pro symptomate febrili, *coma* autem, in primis *somnolentum*, pro idiopathico adfectu habent.
2. Sic etiam alii *carum* his addunt, & lethargo leuiorem pronunciant, quem contra alii grauiorem esse lethargo, & medium inter hunc & *apoplexiam*, sine sensibilitate & spe excitationis, credunt.

III. SIGNA.

1. *Lethargi*.
 - 1) *Imminentis*.
 - a) In dispositis pigritia & lassitudo.
 - b) Vertigo, tremor capitis vel dolor in posteriore eius parte grauatiuus, profundus.
 - c) Perpetua ad somnum inclinatio, somnus profundior, susurrus aurium, & sensuum hebetudo. *Vid. Foresti obseruationes.*
 - 2) *Præsentis*.
 - a) Præceps lapsus in altissimum somnum vel soporem, ut non solum ægrius excitari possit patiens, sed &, licet exci-

excitetur, sui & quarumcumque rerum immemor sit, ac magis magisque in somnum relabatur.

b) Pulsus, respiratio, color & calor a statu naturali non multum recedunt.

c) Et licet motus febrilis concurrat, est tamen ille communiter ad modum lenis, minime autem exquisitæ & acutæ periodi.

2. *Comatis.*

1) *Somnolenti.*

a) Sopor diuturnus & ita profundus, ut immobiles iaceant ægri, more lethargicorum.

b) Suscitantur tamen facilius, neque adeo sensibilibiter aut præfractè delirant, nec plane immemores sunt.

2) *Vigilis, seu insomnis.*

a) Maxime quidem in somnum propendent, hunc tamen non adsequuntur.

b) Delirant plerumque.

c) In audiendo, si adlocutus fueris, promptissimi.

d) Si tetigeris illos, mox oculos eleuant.

e) Interdum malum inferre tentant, lecto repente exsili-
entes.

IV. *SVBIECTA.*

I. *Lethargi.*

1) Personæ phlegmatico sanguineæ, crassæ & obesæ.

2) Seniores otiosi, lautæ & humidæ diætæ addicti, ac meri-
diari soliti.

3) Catarrhis capitis & pectoris vexati.

4) Qui vsum fonticulorum, vel scarificationes adfuetas, ob
ætatem prouectiorem, imprudenter negligunt.

5) Qui vsum tabaci, vel fumi forma haustum, vel pulueris
facie naribus inspiratum, subito omittunt, non raro in
sopores incidunt lethargicos, vel in apoplexiam sero-
sam.

6) Idem periculum imminet, senibus maxime, post diu-
turnas vigilias, curas & ægritudines animi, narcotico-
rum vsum, ebrietatem, graues capitis contusiones, lar-
giorem moram sub radiis lunæ.

7) In-

7) Infantes obesi ab achoribus retropulsis lethargici quasi euadunt.

2. *Comatis.*

Comata accedunt subiectis, febribus acutis, malignis, decumbentibus, prægressis insignibus capitis doloribus, deliriis, vsu opiatorum, stupefacientium.

V. CAUSSAE.

1. Causa *materialis remota* omnium horum adfectuum est plethora.
2. Causa *materialis proxima* est stasis sanguinis, a congestione versus caput exorta.
3. Causa *formalis* est tædium principii vitalis ad motus illos eluctatorios, euacuationem sanguinis per nares respicientes.
4. Et sic lethargus ratione causarum magnam conuenientiam habet cum apoplexia.
5. Causas *occasionales & procatareëticæ* in descriptione subiectorum iam indicauimus.

VI. PROGNOISIS.

1. Seniores somnolenti, nisi diæta lauta & vitæ genus otiosum mature mutetur, in somnum denique profundissimum & lethalem delabuntur.
2. In plenario *lethargo*, vbi prorsus excitari non possunt patientes, intra quartum & septimum diem communiter moriuntur; nisi ætas vegetior, aut insperata eruptio purulenta ex infundibulo, naribus, vel auribus contingat, quod post vulnera capitis, aut acutos eiusdem adfectus, interdum obseruare licet.
3. *Coma* vix non ejusdem discriminis est, cuius lethalitatem sudor frigidus denunciat.
4. Satiùs est, vt lethargo superueniat phrenitis, quam phrenitidi lethargus.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

A. *Curatoria.*

1. *In lethargo.*

- 1) Ad sensus *exsuscitandos*, & decubitus humorum a capite partim reuellendum, conducunt:

Y y y y y

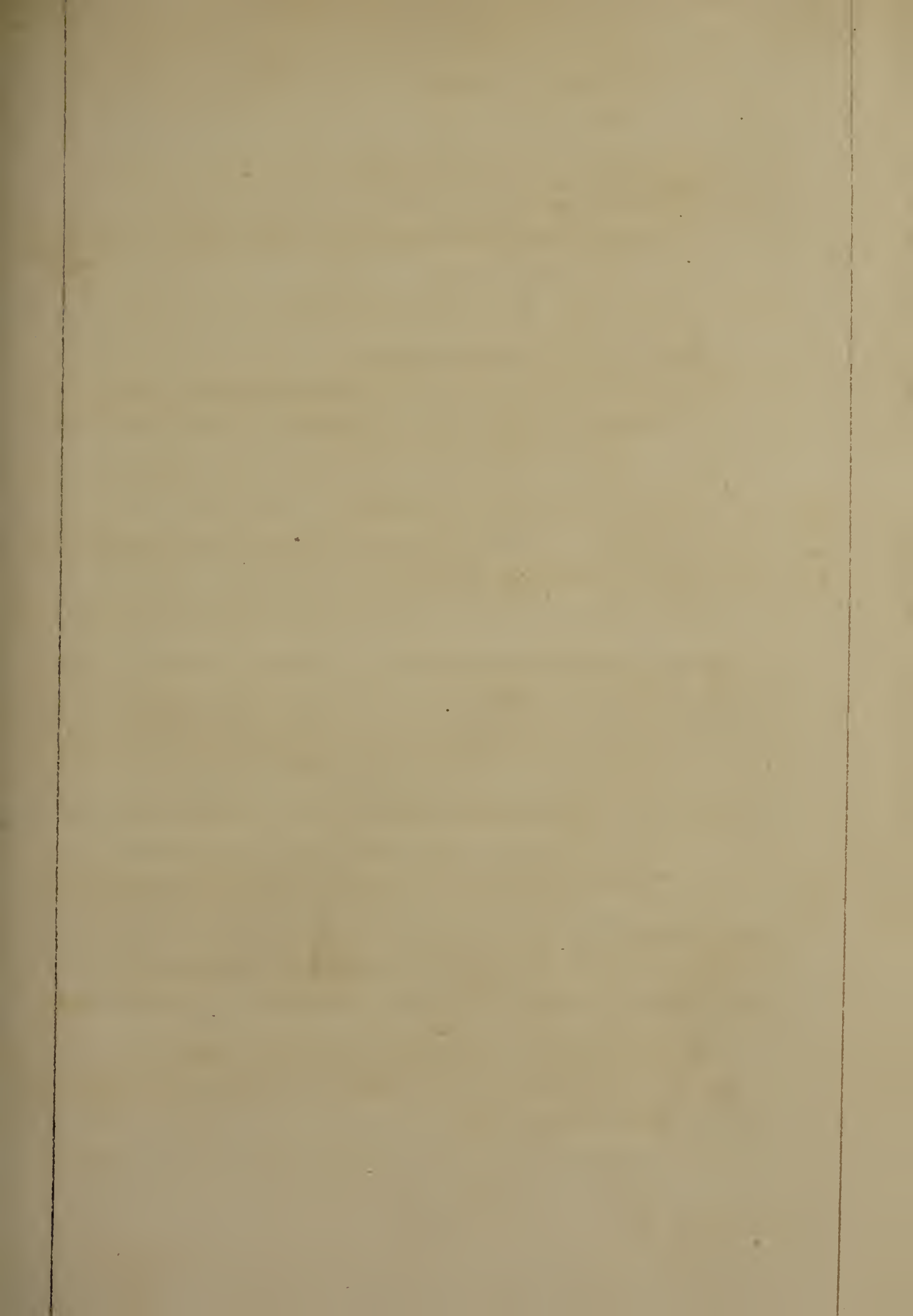
a) Cly-

- a) Clysteres stimulantēs, vel suppositoria acria e colocyinth. spec. hieræ, diagrid. agaric, sal. gemmæ, oleo irino.
- b) Ligaturæ partium oppositarum.
- c) Frictiones.
- d) Vesicatoria.
- e) Cataplasmata rubefaciētia, plantis pedum & volis manuum adplicata.
- f) Salia volatilia, naribus admota.
- g) Pilorum euulsio.
- h) Clamores & acu puncturæ.
- 2) In *plethoricis*, post adplicationem clysteris, statim venæ sectio instituat, & deinde, si necessarium videatur, hirudines adplicentur.
- 3) Ad motum sanguinis translatorium & orgasticum componendum coniungantur :
 - a) *Interne*, pulveres antispasmodici nitrofo-cinnabarini cum lenibus alexipharmacis.
 - b) *Externe*, camphorata, bufo exsiccatus, pectinatio vel scalptio.
- 4) Et quoniam in nonnullis subiectis *primarum viarum* cruditates præsto sunt, ubi caput per consensum adficitur, adhibeantur in his præparantia & euacuantia, nempe vel vomitoria, vel purgantia ialappina, helleborata.
- 5) Subiunctis iis, quæ materiam mucosam discutunt, & caput roborant, e. g. radicibus catarrhalibus, essent. succini, tinctur. antimon. cum spiritu C. C. rectificato.

2. In Comate.

- 1) In utroque comate *febris* decursus respiciatur :
 - a) *Interne* per antifebrilia, diapnoica, coniunctis cinnabarinis & discutientibus.
 - b) *Externe* per camphorata, bufonem exsiccatum.
- 2) Adhibitis simul excitantibus, e. g. vesicatoriis, odore salium volatilium &c.

B. Præ.

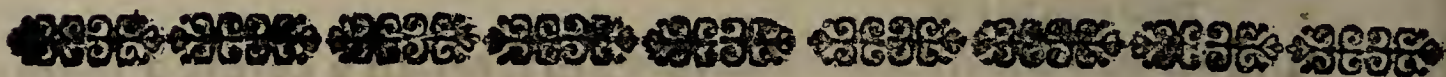
B. *Præseruatoria.*

1. Caussarum antecedentium occupatio & sublatio vbique respiciatur.
2. In senibus mucosis temperamentum corrigatur, & humores a capite reuellantur.
3. Præscribantur in hunc finem phlegmagoga ex agarico ialappa, colocynthide, vel, in sanguineis, helleboro nigro; quæ singulis anni quadrantibus repetantur.
4. Subiungantur amara sulphurea, e. g. radices & herbæ catarrhales, item gummi-resinæ; vel pilularum vel infusi forma, circa æquinoctia vsurpanda.
5. *Dieta* conueniens vbique iniungatur, nempe cibus parcior, aromatizatus, siccior, assatus, potus aliquando vinosus, vinum amarum medicatum, motus corporis consumtorius, excitantia per sal quoddam volatile.

VIII. *CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.*

1. *Venæ sectio* ante instituenda est, quam sanguinis stasis in suppurationem perueniat, alias plus nocet, quam prodest.
2. *Asternutatoriorum* usu plane abstinendum, quod adfluxum ad caput magis prouocant: quando autem iusta suspicio adest, stasin in suppurationem & maturitatem iam transisse, tum possunt adhiberi, sub spe, an forte per illas vias pus eliciatur.
3. *Fonticuli* senioribus mucositatem serosam a cerebro reuellunt, & sic stases soporosas occupant.
4. *Cucuphæ* & similia topica neruina muniunt capitis partes ab infarctu seroso, & ita in phlegmaticis locum habent, modo camphora condiantur; in sanguineis autem congestionem accelerant, & obfirmant.
5. *Comati* vti directe nihil adhiberi potest, ita obseruandum, quod, si versus dies criticos patiens obdormiscat, & libere transpirare videatur, exiguus, immo plane nullus metus interueniat.
6. Hinc non turbandi sunt tales patientes, qui a die quarto ad septimum somnolentia tali corripiuntur, &, vigiles facti, alacriter sese habent, ac vel vrinam vel aluum ex-

- cernunt, vel potum desiderant & iterum obdormiscunt; medicamenta saltem ipsis euigilantibus propinentur.
7. In *comate camphorata*, vertici & temporibus largiter applicata, vsum præstant; quo etiam pertinet emulsio ex aceto, nucleis persicorum cum camphora.
8. Sic etiam *unguentum alabastrinum* facit, quod potest.
9. *Castoreum* suo loco relinquendum est, solet enim, externe etiam exhibitum, narcoticum præstare effectum.
10. *Coma*, ab *epio* inductum, per odorem aceti nihil auxilii expectat, & quando negotium eo processit, vt perpetua in somnum propensio iam adpareat, res fere conclamata est; nisi forte salia volatilia, repetitis vicibus naribus adhibita, aliquid conferant.
11. *Lethargus*, vti in iunioribus & alacrioribus subiectis raro euenit; ita somnolentia illa, ab externa violenta cerebri concussione inducta, vix lethargicæ indolis reputanda est: sæpius enim euigilant, non ita obliuiosi sunt, & spes vitæ adfulget, præcipue quia *pus* per aures & nares sponte erumpere in illis obseruatur, & sic sine Medici concursu, cuius manus in talibus casibus per breues sunt, restituitur.
12. *Salia volatilia oleosa* commouent quidem, sed non corrigunt, hinc nullo modo adhibeantur.

TABVLA CXIX.

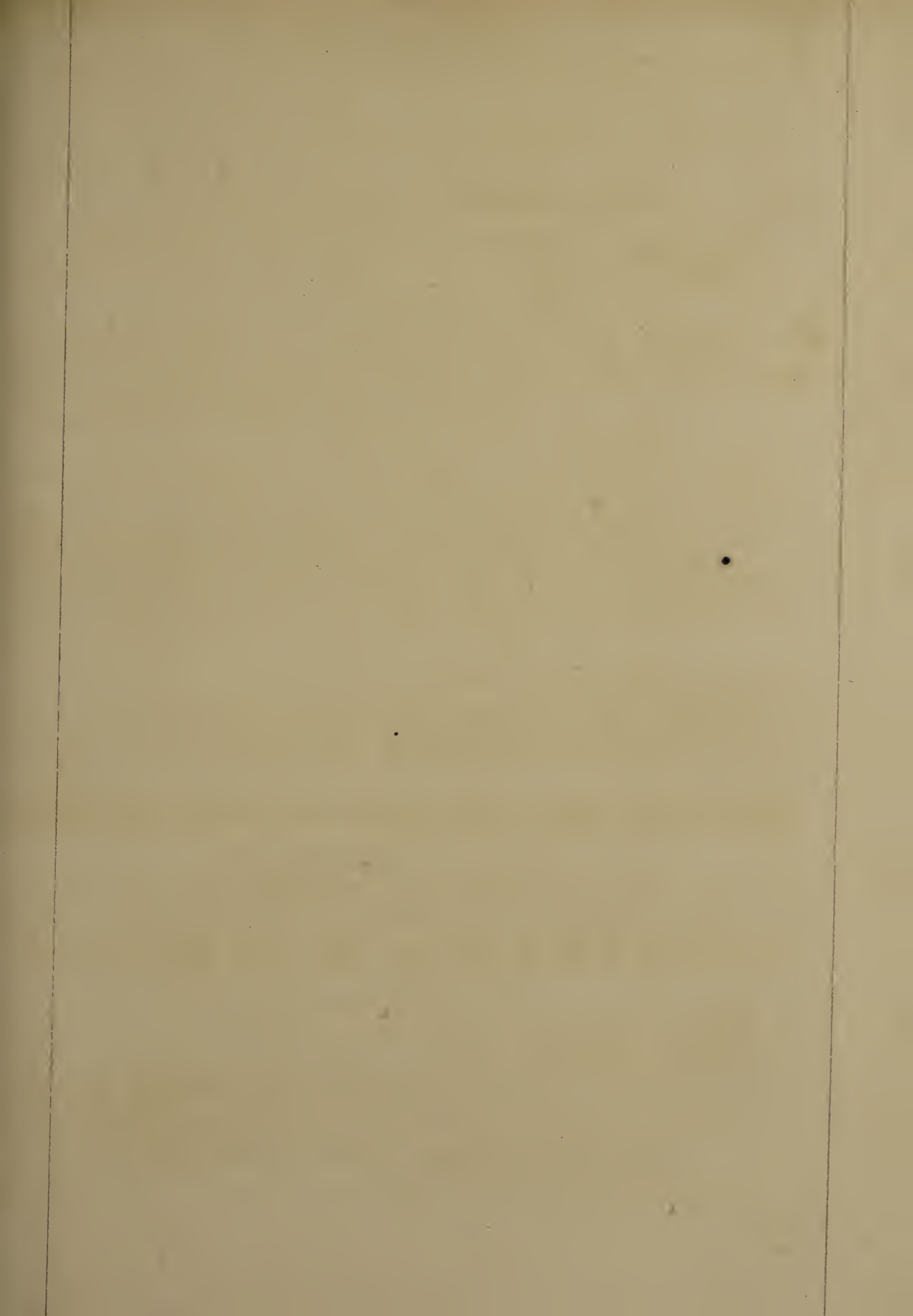
DE

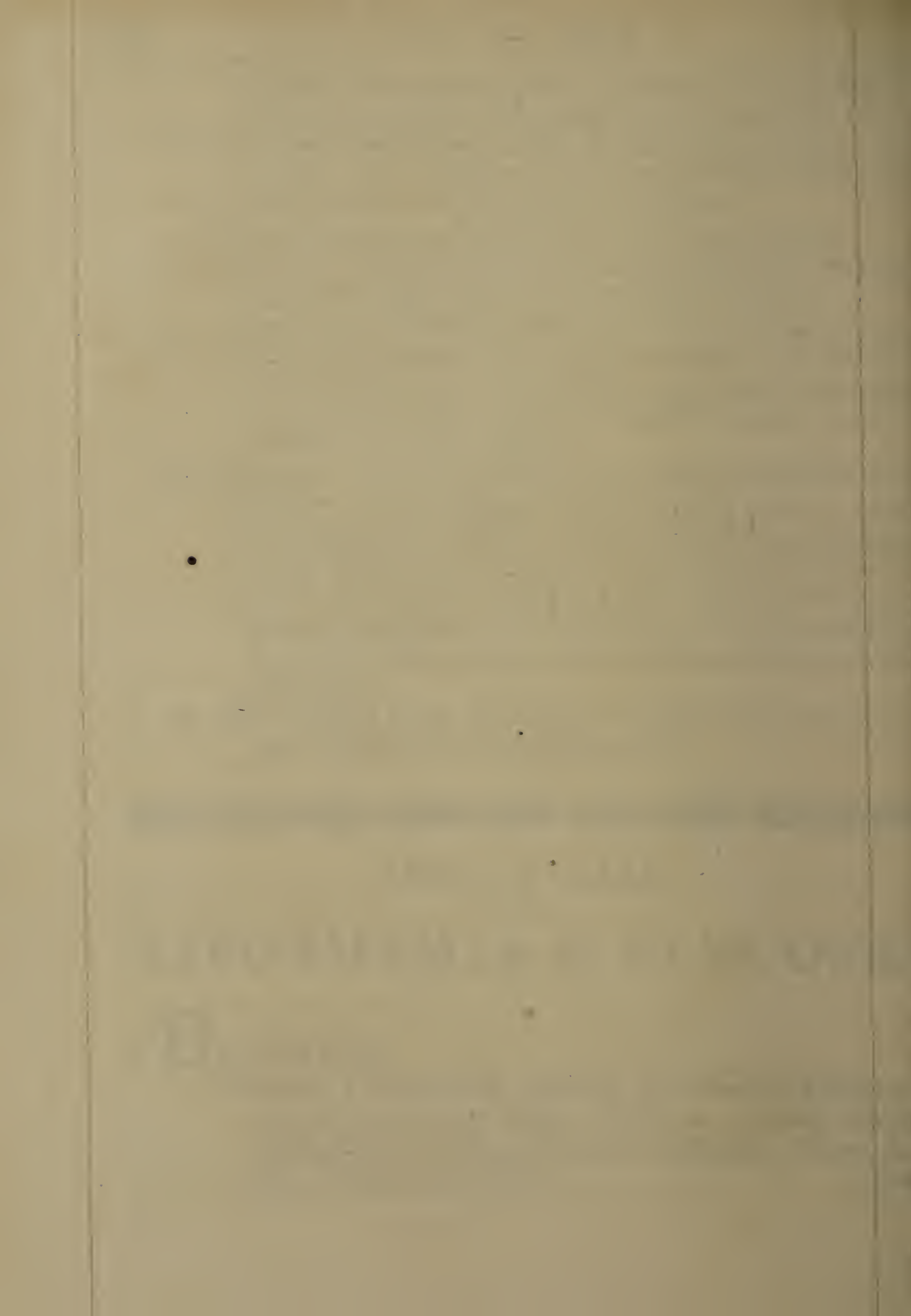
LIPOTHYMIA ET SYNCOPE.

I. DEFINITIO.

1. *Lipothymia* est notabilis vitalium & animalium actionum, ad minimum quoad sensum, abolitio, a defectu motus vitalis pulforii originem ducens. Deriuatur a λείπω, deficio, & θυμός, animus,

2. *Syn-*

2. *Syncope* est plenaria vitalium & animalium actionum, ad minimum quoad sensum, abolitio, a defectu motus pulforii dependens. Deriuatur a συγνόπτω, concido.

II. DIFFERENTIA.

1. Lipothymia & syncope diuersa quidem sunt nomina, vnus autem idemque est adfectus, & non nisi *gradu* differens, vti e signis patebit.
2. Hic adfectus est vel *idiopathicus*, vel *symptomaticus*: ille sine aliis vrgentibus morbis obuenit, hic autem accidit vel chronicis, vel acutis, e. g. scorbuto, febribus malignis.
3. Differentiam lipothymiae & syncopes ab apoplexia docent signa vtrorumque adfectuum, inter se collata. *Vide tabulam de apoplexia & quidem different. num. 2.*
4. Differentia lipothymiae a conuulsuis adfectibus innotescit ex flacciditate corporis, in lipothymicis praesente.
5. Quoniam *mors* ipsa non nisi gradu a syncope differt, in dubio statu sciendum est, quod quamdiu syncope adsit, flaccescentia artuum adpareat, morte autem subsecuta, corpus rigidum reddatur, praecipue sub ultimo conuulsionis molimine.

III. SIGNA.

1. Praecedat communiter notabilis circa cor anxietas.
2. Succedit repentina virium & actionum veluti disparitio, non solum animalium, sed & ipsarum vitalium;
3. Ita vt sensus, motus & pulsus officia sua amisisse adpareant.
4. In *lipothymia* quidem debilissima adhuc pulsatio, vel potius tremor solum cordis cum respiratione, vix tamen sentienda, obseruatur.
5. In *syncope* autem plenaria ἀσφυξία, seu pulsus & respirationis omissio adparet, ita vt sine vlllo vitae indicio patientes conspiciantur.
6. Pallor faciei morti similis est.
7. Nullus in corpore vigor, sed torpor & flaccescentia sese manifestant.
8. Frigus, ad minimum in extremitatibus, sentitur.
9. Oculi sunt clausi, aut saltem turbidi.

10. Os etiam clausum est, sed non constrictum, aliquando autem indecore hians.

11. Quamprimum ad sese iterum redeunt, profunda suspiria & respirationes in iis observantur.

IV. SVBIECTA.

1. Lipothymia *idiopathica* rarior est quam symptomatrica, & euenit in genere

1) Ad modum teneris, sensibilibus, animi commotionibus, præcipue terrori, obnoxiiis: temperamento melancholico vel phlegmatico melancholico præditis; vel denique e quacumque antea causa lipothymia adfectis.

2) Speciatim autem iis, qui indefesso studio, post dictas occasiones, speculantur.

3) Item gravidis, quæ pectus & abdomen nimium constringunt.

4) Sic etiam *virgines* aliquando inter pastum syncope corripuntur, unde suspicionem, eamque non semper iniuste, incurrunt, quod animi sint incasti.

5) Euenit etiam aliis, qui animi pathemata inter cibum admittunt, eaque suppressere coguntur.

2. Lipothymia *symptomatrica* euenit familiarissime

1) *Feminis*, spisso & mucido sanguine præditis, ob fluxum mensium impeditiorem: ubi satis frequenter hysteriarum exempla occurrunt, quæ per plures dies synoptico tali adfectu corripuntur.

2) Qui hyperemesi anxia defatigati sunt.

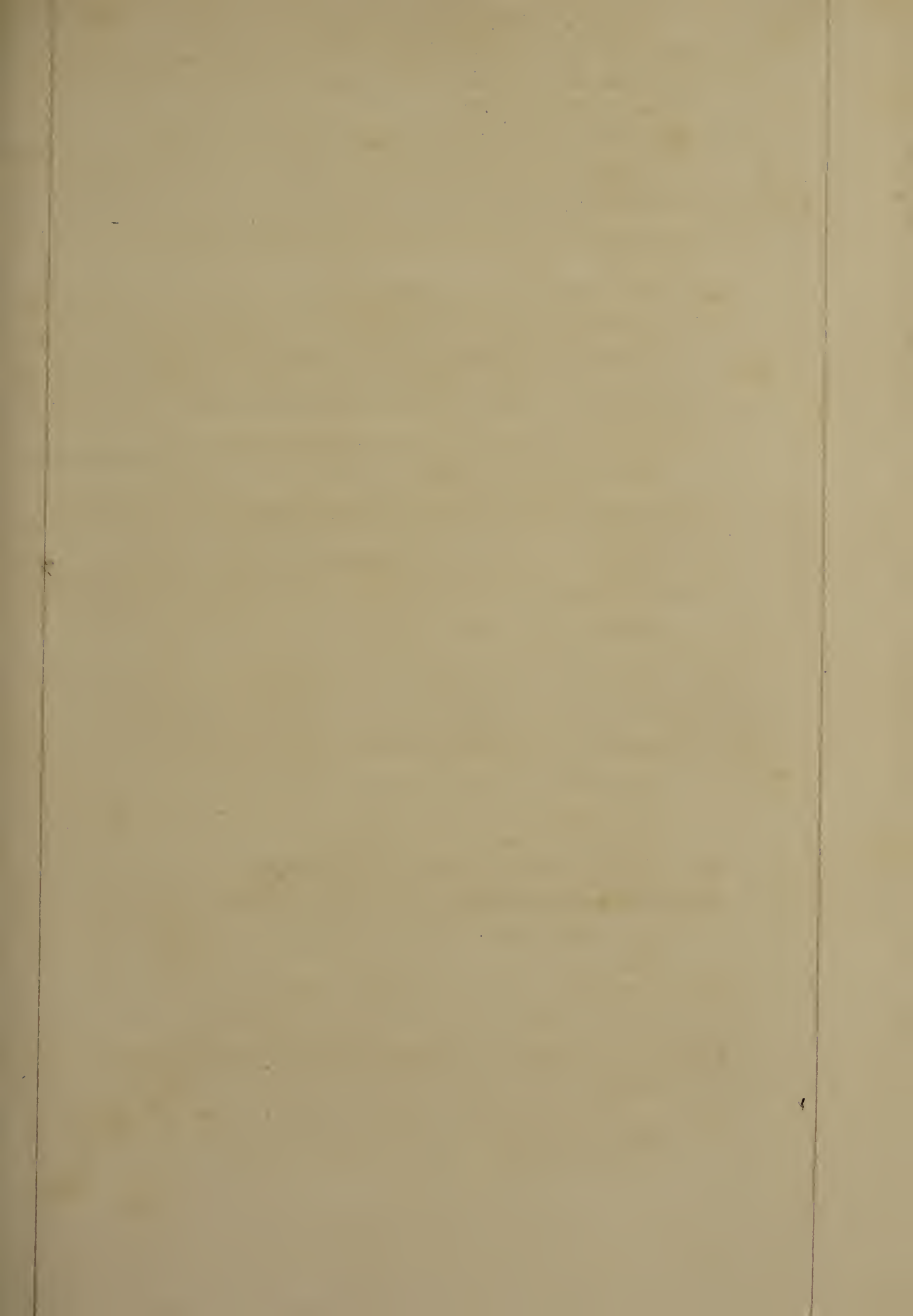
3) Profusionibus sanguinis, sudoris, diarrhoeæ, lactis, magnis doloribus, insolitis laboribus exhausti cum inedia.

4) Voracibus, qui ventriculum insolita quantitate & perversa qualitate ciborum onerarunt.

5) Puerperis post partum laboriosum, refrigerium, lochia nimia.

6) Qui aduentitia extraordinaria passi sunt, e.g. venena, lapsum in ventriculum, refrigeria &c.

7) Qui

- 7) Qui febribus *acutis* vel intermittentibus correpti, corpus calidum, vel leni diapnoë tepescens, repente refrigerant, vel post easdem febres præmature crudis vel nimis cibis ventriculum replent.
- 8) Speciatim ubi febres *epidemicæ* malignæ imminet.
- 9) Denique qui excretiones debitas, e. g. solutionem alui, non experiuntur.

V. CAUSSAE.

1. Nexus *caussalis* in hisce adfectibus, præcipue *idiopathicis*, eandem, quam in apoplexia & paralyfi, inuoluit difficultatem: nulla enim plane connexio & proportio harum mentis affectionum cum crasi & motu sanguinis adparet.
2. *Materiales* sane causæ hic non sufficiunt, tam magnam desperationem naturæ inducere; quod vel exinde elucescit, quia adfectus tales lipothymici & syncoptici sine conspicua materia occurrunt.
3. Hoc autem certum est, quod animus meticulosus & diffidens, cum statu plethorico coniunctus, hisce motuum defectibus fundamentum in genere subministrat.
4. Causas *procatarticas* & *occasionales* in descriptione *subiectorum* iam indicauimus. Hisce accedunt: fama mortis personæ alicuius dilectæ, periculum vitæ ex improviso coorients, incendium vel quæcumque alia naturæ aduersa.

VI. PROGNOSIS.

1. Lipothymia *idiopathica*, quæ in sensibilibus, sanis, melancholicis, euenit, & aliquid pathetici, e. g. terroris, timoris, anxietatis coniunctum, seu proxime prægressum, pro fundamento habet, magnam raro considerationem, ad minimum in præsens, meretur.
2. In futurum autem *peioris* semper ominis est: tum ad morbos in genere, si hi aliquando ingruant: tum in specie, quod tanto facilius in tali constitutione expectandi sint.
3. Lipothymia autem *symptomatica* maioris est momenti: adfusa quidem, & quæ morbis chronicis coniungitur
lipo-

lipothymia, minoris est periculi, quam quæ acutis & malignis accedit.

4. Morbus *acutus*, qui a lipothymia initium sumit, non est boni augurii.
5. Quæ lipothymia incremento morbi, vel status initio superuenit, paullo minus periculosa est, quum ibi omnia sint laboriosa.
6. Quæ autem morbi statui, ad crisin vel debitas declinationes spectanti, accedit, longe peioris est præfagii: quamvis & hic adsuæfactio periculum minuere possit.
7. Quæ suppressioni deuitarum, in certis morbis, excretionum superuenit, tantæ non est considerationis, quam quæ sine euidente aliqua causa morbis accedere solet.
8. Quæcumque lipothymicæ aliis adfectibus accedunt, per se commode non tractantur: quando enim ipse morbus per legitimas secretiones & excretiones feliciter decurrit, & symptomata vrgentia congruo modo mitigantur, tum sponte sibi restituitur natura.
9. *Syncope* diuturna sæpe febres post se relinquit.
10. *Syncope* ab *hæmorrhagiis* nimis periculosa est, maxime in subiectis trepidis, & minus adfuetis: vnde puerperæ, lipothymicæ, quod a syncope ad mortem sæpius transeant, sollicite obseruari, & a somno quauis ratione distineri debent.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

A. *Methodus generalis*, lipothymiam magis *idiopathicam* respiciens.

1. Principium agens ad motus *exsuscitetur*. Faciunt hoc
 - 1) Clysteres stimulant.
 - 2) Adpersio aquæ frigidæ.
 - 3) Odorifera penetrantiora, e. g. salia volatilia, nempe spiritus C. C. salis armoniaci, item spiritus cinnamomi, liliorum conuallium, aqua Hungarica.
 - 4) Relaxatio vestium.
 - 5) Decubitus horizontalis in lecto calido.
 - 6) Frictiones.
 - 7) Sternutatoria.

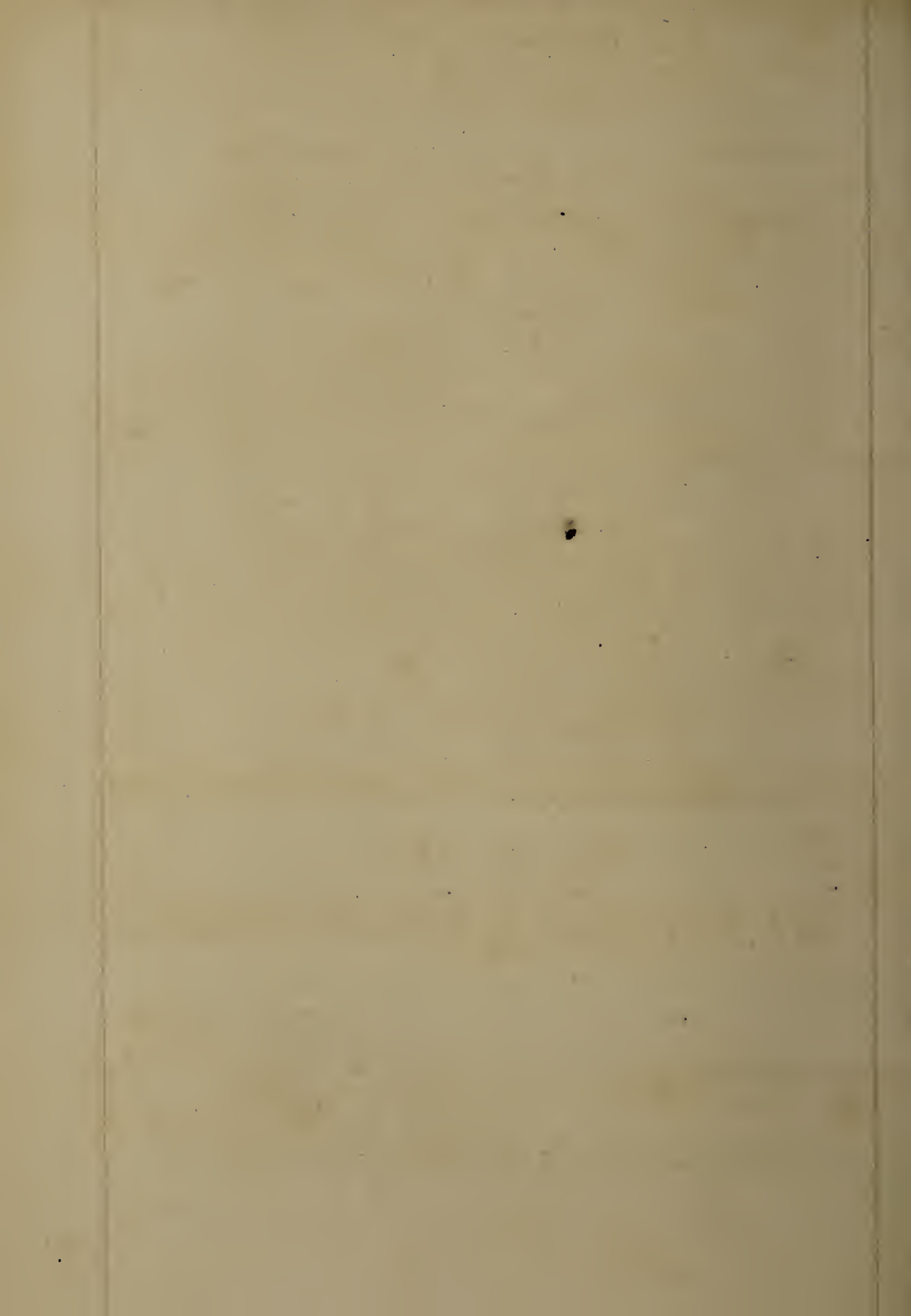
- 8) Piper vel sal volatile, linguæ imponenda.
2. Facta excitatione natura trepidans *refocilletur*, & discussio sanguinis intendatur; quod obtinetur
- 1) Per analeptica, e.g. fiat potio aromatizata ex aqua cerasorum nigrorum, borraginis, flor. tilia, acacia, lil. conuall. namph. lauend. cinnamom.
 - 2) Per essentiam alexipharmacam *Stablii*.
 - 3) Per syrupum acetositis citri, rosarum, de canell.
 - 4) Per haustum vini generosi, vel essentia croci imbuti.
- 3 *Febris* præcaueatur. In hunc finem conducunt:
- 1) Continuatus modicus vsus dictæ essentia alexipharmacæ.
 - 2) Præcipue pulueres nitroso absorbentes, cum sale quodam digestiuo, antimonio diaphoretico & momento cinnabaris combinati; ubi versus somnum lenè anodynum, e.g. theriaca, exigua dosi addi potest.
- B. *Methodus specialis*, pro diuersis causis lipothymia *symptomata* varians.
1. Vbi lipothymia a prægrauatione ventriculi post pastum, vel etiam a debilitate primarum viarum, sine occasione, cum imminuto appetitu & ructibus nauseosis obtingit, ibi digestiua, laxantia, & si nihil contraindicet, matura emetica, conueniunt.
 2. In turbato *uteri* statu, & sanguinis menstrui impedito successu, pilulae *Beccheri* omnibus aliis palmam præripiunt, si sufficiens humectatio & corporis motus ipsis coniungantur.
 3. In causis hypochondriaco-hysterici mali tractandus est affectus, uti tabula de malo hypochondriaco-hysterico indicatum est; præcipue autem in tali statu locum habet elixir antihypochondriacum, e mixtura simplice & extracto panchymagogo *Crollii* paratum.
 4. In febribus *intermittentibus* quando lipothymia occurrunt, cruditates per digestiua & lenia laxantia eliminantur, subiunctis, ut moris est, alexipharmacis temperatis. *Conferantur tabula de febribus intermittentibus.*
 5. In febribus *acutis* si lipothymia obueniant, nitrosa, digestiua,

va, & absorbentia in principio, alexipharmaca in statu, continentia tranquilla cum regimine, diapnoico in declinatione, adhibenda sunt: coniunctis ubique analepticiis ex aquis fragrantioribus temperatis, syrupo acetositate citri, manibus Christi perlatis, confect. de hyacinth. alkermes, &c.

6. In *Causa hyperemeseos* præscribatur vinum aromatizatum calidum, & versus noctem theriaca.
7. Quando *terror* lipothymiam induxit, tum profunt gemmata, specificè hyacinthus præparata, adiecto gran. I. M. P. de synoglossa. Vulgus exhibet specificum cephalicum, pulverem Marchionis.
8. Vbi ab *ira* excitatur lipothymia, quo casu sæpe prodromus est febrium cholericarum, ibi emesis satis matura, vel nitroso-absorbentia, profunt.
9. In lipothymia post nimias *hæmorrhagias*, sudores, diarrhœas, immodicos labores, cum inedia coniunctos, analepsis alimentosa requiritur, e. g. gelatinosa, restaurantia, cum tonicis coralliatis, gemmatis.
10. Homines de reliquo sani, quando sub venæ sectione præservatoria lipothymia corripuntur, medicatione non indigent, facies modo aqua frigida adspargatur, vel acetum destillatum aut sal quoddam volatile naribus admoveatur.
11. In lipothymia cum *apoplexia* coniuncta, vel in statu dubio, suspectis etiam causis antecedentibus, venæ sectio in senioribus, ad hunc adfectum alias minus proclivibus, commendatur.

C. *Methodus præservatoria.*

1. Causæ *antecedentes*, quantum fieri potest, removeantur.
2. Cruditates primarum viarum, ut fomes *ασQUξίας*, tollantur per digestiva & congrua laxantia.
3. Animus a passionibus & speculationibus liberior conservetur.
4. Excretionibus debitæ promoveantur.
5. Excitantia remedia in subiectis, ad lipothymiam inclinantibus

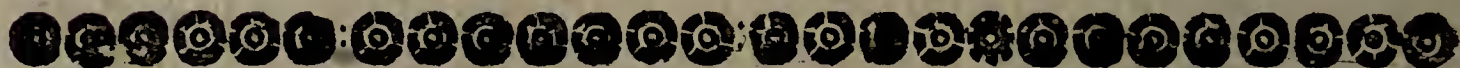
tibus, semper præsto sint, ut adfectus statim præoccupari possit.

6. *Motus* corporis moderatus numquam negligatur.

VIII. CAUSE ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. *Clysteres* ad naturam excitandam prius adhiberi non debent, quam si lipothymia ad quadrantem horæ durauerit.
2. Vbi vero aliqua vitæ signa adhuc præsto sunt, ibi illorum usus plane potest prætermitti.
3. Durante lipothymia medicamenta *interna* tuto propinari non possunt, quia facile arteriam asperam ingrediuntur.
4. Methodus vulgaris commendat *spirituosa* fortiora, interne propinanda, ad spiritus, ut dicitur, excitandos, sed sanguinem fortius exagitant, ac morbo præiudicium adferunt. Et licet ad sensus reuocandos aliquid præstent, plus tamen vellitationes, frictiones & punctiones in partibus sensibilibus ad hunc scopum contribuunt.
5. Sic etiam post excitationem vitrum generosi vini plus analepticæ virtutis præbet, quam omnia balsamica acriora, nisi forte speciali odoris gratitudine aliquid præstent.
6. Non vana est vulgaris illa commendatio, quod lipothymicis post paroxysmum propinari debeant medicamenta, sanguinem coagulatum *resoluentia*: in tali enim ad interiora congestione non tantum spissitudo sanguinis inducitur, sed facile etiam stases circa viscera, & febres inflammatoriæ, exoriuntur.
7. Natura ipsa hanc indicationem subministrat: nam profunda illa *respiria* post excitationem nihil aliud intendunt, quam sanguinis, præcipue circa pulmones & hypochondria hærentis, discussionem.
8. *Somnus* post paroxysmum non statim concedatur.
9. Hilaris animus ad vires recuperandas, & anomalias motuum sanguinis præueniendas, magis hic valet, quam vlla medicamenta.
10. *Febris* si statim post lipothymiam percipiatur, analeptica illa spirituoza, immo ipse haustus vini, prætermittantur, & mox antifebrilia in usum vocentur.

11. *Vomitorium* commode propinatur in lipothymia, a terrore vel iracundia tacita post pastum exorta: melius enim est, ut cibus reiiciatur, quam male digeratur; modo vires respondeant, & subiectum sit euemetum.
12. Calore tolerabili patientes tales foueantur.
13. Quæ subiecta sub venæ sectione ad lipothymiam inclinant, illis vena non nimium est liganda; caueant etiam sibi, ne pleno ventriculo sanguinis ventilatio instituatur, neque statim post eandem adsurgant.
14. Deinde consideratu dignissimæ sunt duæ sequentes observationes:
 - 1) In *lipothymia*, quæ a rebus *presentibus* excitatur, corpus ægrotorum vehementissime constringitur, vasa fortiter detumescunt, patientes non prorsus in terram procidunt, sed aliqualem adhuc impetum resistendi ac sese saluandi ostendunt, e. g. sunt lipothymici, qui sub venæ sectione omni vi chirurgi manus, vulnusculum ligantes, detrudere conantur; de qua actione, finito paroxysmo, vix possunt persuaderi.
 - 2) Quando autem lipothymia ob res adhuc *futuras* exoritur, ægri facile in terram procidunt, & ab omnibus animalibus & vitalibus actionibus desistunt.

TABVLA CXX.

DE

MEMORIAE DEBILITATE.

I. DEFINITIO.

Debilis memoria est species sensuum internorum læsionis, varia phantasiæ & iudicii vitia sensim inducens.

II. DIFFERENTIA.

Debilitatio memoriæ, quæ per eiusdem abusum & fatigationem

nem inducitur, differt a reliqua obliuioſitate aut *ſimplice debilitate*, quæ non tam nudum defectum, quam contuſionem memoriæ inuoluit.

III. CAUſſAE.

Memoriæ debilitatem inducunt:

1. Frequens illius uſus ſeu potius abuſus in ediscendis uocabulis variarum præcipue linguarum.
2. Paralytica capitis, in ſpecie linguæ, adſectio.
3. Violentæ capitis læſiones.
4. Tolerati grauiffimi capitis dolores in adſectibus phreniticis &c.
5. Ebrioſitas.
6. Veneris abuſus.

IV. PROGNOſIS.

1. Omnes memoriæ læſiones, ſi medicamenta ſpectemus, curatu ſunt difficillimæ, nec, niſi vitæ genere mutato, & omnibus animi pathematibus ad tranquillitatem gratam ac lætabundam reductis, vix ullo modo ſubleuandæ.
2. Ante omnia ſumme difficilis ſucceſſus eſt illa memoriæ læſio, quæ cum *paralytica debilitate* quarumcumque circa caput partium, in ſpecie linguæ, connexa, & communiter ſimul leuiter delira exiſtit.
3. Inclinant vel ad ſomnum profundum, eumque ſatis tranquillum, qui tantum abeſt ut ſtupiditatem illam imminuat, ut notabiliter potius eandem augere obſeruetur;
4. Vel vigiliis excedunt, & hac ratione deliria inuitant.
5. Ex his duobus incommodis per mediam ſemitam emergere, difficillimum eſt; niſi ipſa natura, ſub iucunda præcipue totius vitæ mutatione, ad ſeſe redeat.

V. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

Ad hæc *motuum & ſenſuum vitia*, ſeu, ut loquuntur, ſpirituum defectus, ſequentia remedia vulgo commendantur:

1. Odore & ſapore grato prædita, e. g. eſſent. ligni aloës, ambræ.
2. Volatilem & ſpirituofam indolem exhibentia, v. g. aqua magnanimitatis, aromatica ſpirituofa.

5. Alia sic dicta neruino analeptica in primis vbi notabilis virium defectus occurrit: sunt enim non pauci, qui sub obliuioso stupore maxime robusti sunt, copiose edunt, optime nutriuntur, ac proinde analepticiis talibus non indigent.

VI. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Vti *speciales* medicationes huic adfectui non satis faciunt, ita generales ventilationes debitarum excretionum, in primis, vbi locum habere videtur, sanguinis, partim subleuant naturam, partim officii sui debiti illam admonent.
2. Non expedit, obliuiosis talibus aliquid aduersi & ingrati iniungere: his enim occasionibus ad promptius succedentia deliria disponuntur.
3. In quibus *venæ sectio* locum habet, in illis prius non instituitur, quam primæ viæ mediocriter euacuatae sint.
4. Externe laudantur *cucuphæ* e neruinis & aromaticis paratae, nempe herb. maioran. hyssop. flor. spic. lauendul. cinnamom. cardamom. cubeb. caryophyll. lign. aloës &c. item commendantur spirituosae, oleosae, balsamicae; sed oprandum, vt euentus expectationi responderet.
5. *Puluis abbatis Trithemii* a Io. Wolfio tanta in hoc genere laude extollitur, vt hinc *memorabilibus* suis eundem inferendum duxerit; sed specificam aliquam ab illo efficaciam expectare, frustraneum est, licet omnia fere, quæ prostant, aromata, & vulgo credita meliora analeptica, perlas, corallia, contineat.

TABVLA CXXI. DE MELANCHOLIA.

I. DEFINITIO.

Melancholia est læsio & perturbatio phantasiæ, quæ rectam eius & ordinatam agendi ideam interrumpit, vt aliena inde idea quasi inferatur, & secundum hanc actiones perperam exercentur. Deriuatur a μέλας, nigra & χολή, bilis; secundum hypothesein antiquorum.

II. DIFFERENTIA.

1. Melancholia est vel *tristis*, vel *iucunda*, vel *mixta*; quæ differentia temperamentorum diuersitate potissimum innititur.
2. Differt melancholia ratione *causarum*:
 - 1) In aliis enim a sola mentis falsa *præfiguratione* & æstimatîone dependet, & hos perpetuo communiter affligit;
 - 2) In aliis a corporeis *læsionibus* excitatur, & in his per occasiones satis proportionatas euenit; quo nomine melancholia præcipue *hypochondriaca* satis nota est.
 - 3) In aliis *mixta*s occurrit adfectus, e. g. quando melancholia a corporalibus causis prima rudimenta accepit, per accedentes autem morales causas talia augmenta nanciscitur, vt, sublati licet corporeis causis, perpetua tamen anxietate & inquietudine detineantur.

III. SIGNA.

1. Animi anxietas sine omni rationabili causa, vnde conqueruntur: das Herz sey ihnen so schwer, die Welt zu enge, es wäre als ob sie einen Mord begangen, oder als wenn Himmel und Erde auf ihnen lägen.
2. Fastidium omnium rerum, antea etiam acceptarum, ipsius adeo vitæ.
3. Lacrimarum frequens effusio.

4. Alii

4. Alii amplius spatium desiderant, fenestras aperiunt, & effugere conantur; incarcerati enim sibi videntur.
5. Alii habitacula clausa desiderant, & ob metum captivæ, supplicii capitalis, &c. sese abscondunt.
6. His animi angustiis iunguntur vitia motuum in corpore, nempe
7. Palpitatio cordis.
8. Respiratio profunda, laboriosa.
9. Motus tonici modo stricturæ: vnde horror, pallor, & aspectus extenuatus.
10. Modo illius remissiones: vnde repentinus rubor, volaticus æstus, lassitudo & virium defectus. Non raro etiam febris quasi acuta sub initium accedit. Conf. caut. 9.
11. Alius ut plurimum pertinaciter adstricta est.
12. Animi anxietatibus etiam adnumeranda veniunt gravia *insomnia*, talibus subiectis familiaria, quando scilicet melancholico-sanguineis de repentinis incendiis, sanguinis in proprio corpore per alios effusionibus; serosis autem magis de profundis aquarum gurgitibus, transitu per illos cum periculo submersionis, insomnia obtingunt.
13. His accedunt *pavor*es sub somno, a quibus sæpius excitantur cum summa animi consternatione & anhelitu laborioso.
14. In melancholia *incunda* circa res ludicras, obscenas, occupati sunt patientes. Huc spectant levia illa chronica deliria, ubi reges vel principes se esse existimant.

IV. SUBIECTA.

1. Melancholiæ subiecta vel solius adfectus denominatione innotescunt, sunt nempe personæ
2. Temperamenti præcipue melancholici, vel sanguineo-melancholici, ubi & animi & corporis constitutio, ad hunc adfectum fovendum, optime quadrat.
3. Specialiter huic adfectui subiacent litterati, hypochondriaci, splenetici dicti, & feminæ hystericae.

V. CAUSSAE.

1. Sub *differentia* iam dictum est, quod melancholia modo a solis animi præfigurationibus, modo a corporis læsionibus originem ducat.

2. Licet enim anima, secundum substantiam sui, ἀπάθεια sit, intimam tamen ac realem συμπάθειαν subit, quatenus cum corporis necessitatibus conspirat.
3. Vnde læsiones in corpore siue præsentēs, siue saltem imminentes, in animam redundant, & anima, immoderatis conceptibus & æstimationibus turbata, anxias tales ideas in corporis directiones iterum impendit, & sic reciproco damno corporis perturbationes menti, & mentis iterum corpori laborem facessant.
4. Causæ itaque sunt:
 - 1) Vel *materiales*, e. g.
 - a) Sanguinis spissitudo, detentio, & incarceratio circa venam portæ.
 - b) Mala dispositio partium nobilium internarum, e. g. constitutio scirrhusa, vlcerosa immo actu vlcerata; quales patientes non solum ad mœrorem, pauorem, fastidia, omnis spei abiectiōem, verum etiam ad iracundiam inclinant.
 - c) Fluxus hæmorrhoidalis suppressus in viris, & mensium perturbationes in feminis, ad causas antecedentes pertinent.
 - 2) Vel *immateriales*, v. g.
 - a) Abusus speculationum & profundarum impressionum.
 - b) Conscientiæ labes, contemptus, illusiones.
 - c) Frustratio spei diuturnæ.
 - d) Terrores, timores, ab infantia iam induciti.
5. Deducuntur communiter hæ & aliæ mentis læsiones a mala spirituum crasi, vnde tumultu quodam agant, turbulētas ideas forment, easque animæ obiciant; quæ peruersum inde conceptum *patiatur* potius, quam *agat*: sed actiones non sunt tumultuariæ, verum fictioni mentis exacte respondent.
6. Sic etiam idea mentis periculosa corporis constitutioni ad modum analoga est, e. g. incarcerato sanguine, de carcere & captura loquuntur; cui rei accedunt subsidia illa spontanea, quæ rationi omnino conformia sunt, nempe

profunda & anhelosa suspiria, quibus sanguinis circa venam portæ stagnationes insigniter expediunt; item conamina ad sui liberationem, desideria in amplum campum &c.

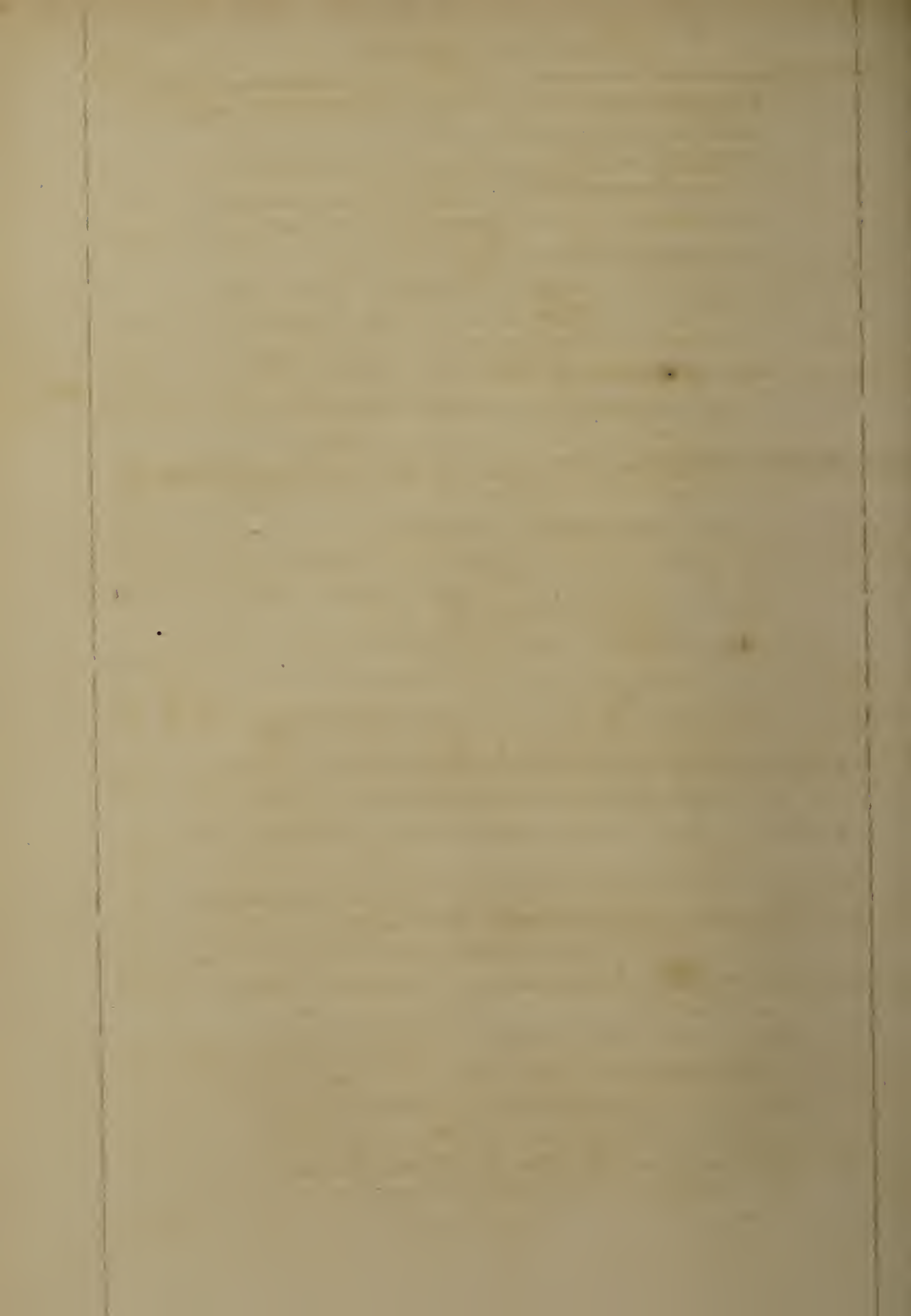
VI. PROGNOSIS.

1. Melancholia a causis *immaterialibus*, nudis animi imaginationibus, profundis speculationibus &c. dependens, longe obstinatiores est, quam quæ causam materialem pro obiecto habet.
2. Hinc melancholia *hypocondriaca* præ aliis meliorem adhuc spem facit restitutionis, præcipue si hæmorrhoides superueniant.
3. Quando autem speculationes tales in habitum deducuntur, difficillimæ sunt tractationis.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. Quæ melancholia ab *immaterialibus* causis ortum duxit, indiget medicina mentali potius, quam corporali, nempe
 - 1) Patientissima, placida & amica, conuersatione.
 - 2) Abstinencia a stolidis dictorum & factorum taxationibus, præcipue importunis, multo magis autem a verberibus & vinculis, extra tempus insuperabilis necessitatis.
 - 3) Oblatione mediorum idoneorum, quibus timores & anxietates talium ægrorum funditus auferri queant, e.g. auxiliorum victus & amictus, solationum diuinorum &c.
2. Hæc methodus locum etiam habet, quando melancholia prima sui *rudimenta* a materialibus causis, *augmenta* autem a moralibus sollicitudinibus, accepit.
3. Quando autem melancholia a *materialibus* causis originem duxit, hæc legitima ratione remouendæ sunt.
4. Hinc in melancholia *hypocondriaca* sequente methodo incedatur:
 - 1) Primæ viæ per laxantia melanagoga expurgentur.
 - 2) Venæ sectio in pede ad vnc. IV - VI. instituatur.
 - 3) Deinde ad orgasmum sanguinis componendum, temperantia nitrosa exhibeantur,

4) De-

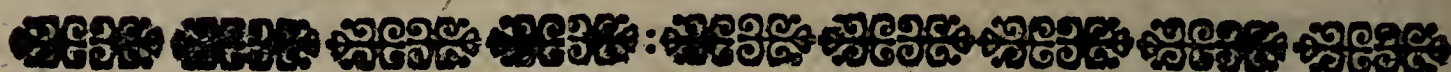

- 4) Denique, ad tonum partibus restituendum, martialia electiva propinentur.
- 5) Præter ea in viris negotium hæmorrhoidum, in feminis autem mensium fluxus, respiciatur, & ubique sufficiens motus ac potus commendetur. *Conf. tabula de malo hypochondriaco - hysterico.*

VIII. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Ingens discrimen est inter turbas motuum, quæ ab ipso animo per morales causas inducuntur, & contra illas, quæ a veris corporeis impedimentis & periculis animo offeruntur; quæ proinde circumstantiæ solertissime discernendæ sunt, ne cura præpostere instituat.
2. In melancholia, a speculationibus simpliciter inducta, dolendum est, quod mortales in verorum remediorum adplicatione tam grauissime hallucinentur, & stultius sæpe se gerant, quam ipsi patientes: fane enim *verbera* & *vincula* stultitiam bona fide non superant, sed solam forte malitiam coniunctam.
3. Melancholia *hypochondriaca*, *grauior* etiam, a *venæ sectione* plus solatii, quam ullis aliis remediis, accipit; immo, quod bene notandum, si talis ventilatio non præmissa fuerit, reliqua cura irrita & vana deprehendetur.
4. In feminis vsus aliquando habet *tinctura alcalina acris*, e. g. antimonii, tartari; modo nitrosa præmittantur.
5. *Nitrum*, in potu etiam exhibitum, sensibilem hic efficaciam præstat.
6. Post venæ sectionem & spasticæ stricturæ per nitrosa & cinabarina mitigationem, locum habent: tum sanguinem crassum resoluentia: tum motum eius distributorium adiuuantia. Laudatur in viris mixtura simplex, leniter camphorata.
7. *Specificæ* passim celebrantur, in specie *anagallis punicea*, unde germanice *Gesfen-Heyl* dicitur, *adianth. album*, *vitriolum lunæ*, pulvis *Iulii Palmarii*, & alia, de quibus plura sequente tabula dicemus.
8. *Vomitória* melancholicos in maniam frequenter coniiciunt. - *Conf. tab. de malo hypochondriaco - hysterico.*

9. Quo maior est spissitudo sanguinis in hypochondriaca melancholia, eo facilius commotiones febriles resolutoriae accedunt; quo quidem casu probe notandum est, quod primis hebdomadibus *schema quasi acutum phreniticum* exhibeatur, circa tertium autem septenarium talis adfectus notabilissime imminuatur, donec tandem prorsus superetur. Hanc observationem tanto magis commendandam iudico, quia deliria illa, quæ sub initium satis acuta adparent, non raro Medicis imponant, ut ita in potius in meningibus quam in vena portæ quærant, atque varia peruersa remedia adhibeant.

TABVLA CXXII.

DE

M A N I A.

I. DEFINITIO.

Mania est acutissima species deliriorum, a perturbatione phantasie & iudicii originem ducens. Deriuatur a *μαίνωμαι*, insanio.

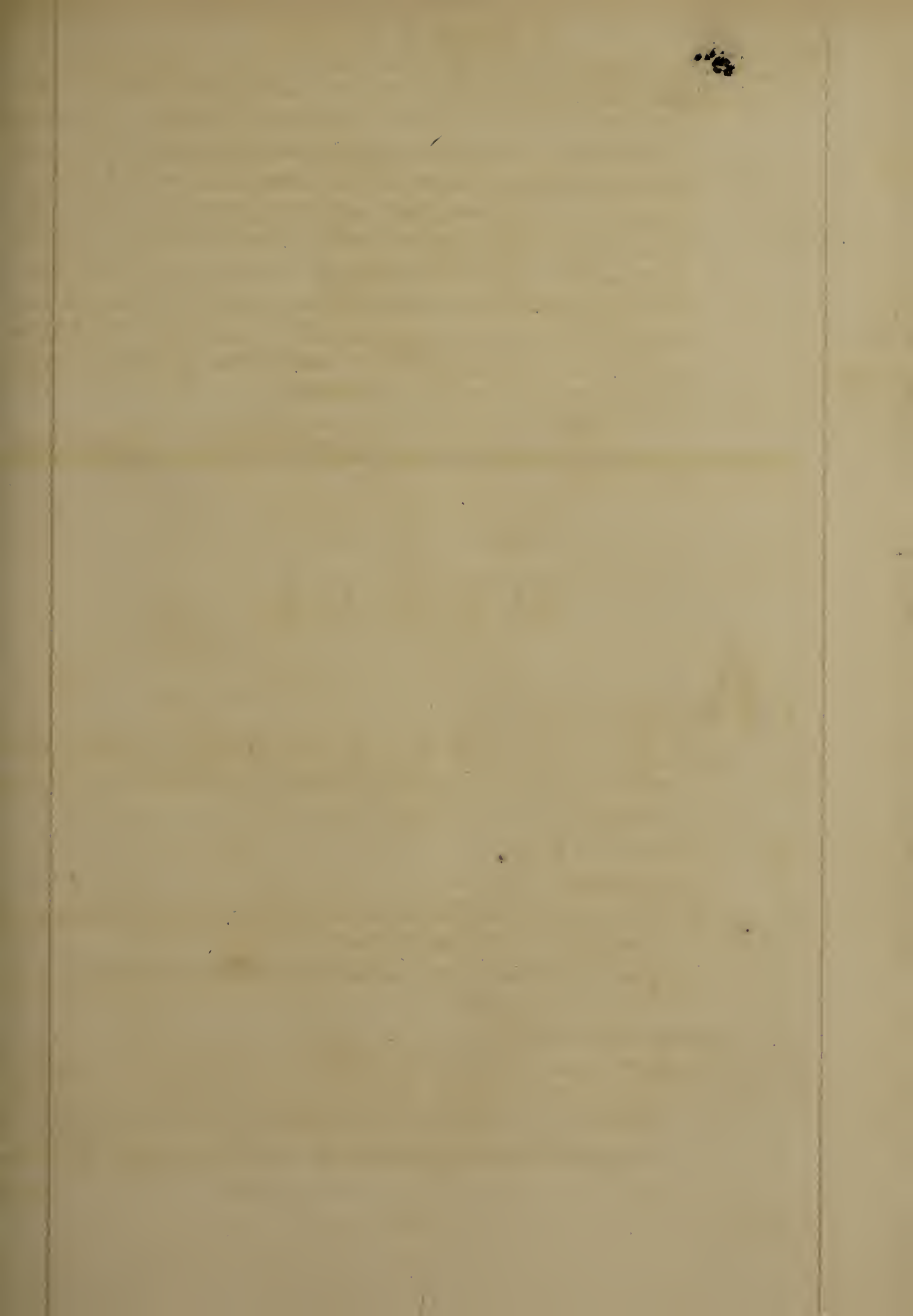
II. DIFFERENTIA.

1. Deliria sunt

- 1) Vel manifestius *symptomata*, quæ euidentem alium corporis adfectum sequuntur.
- 2) Vel *idiopathica*, quæ nullum corporis euidentem morbum comitantur.

2. Porro deliria sunt

- 1) Vel *acuta*, & breuioris periodi, quæ in morbis acutis, e. g. phrenitide &c. obueniunt, & indefinita habent obiecta, v. g. mortem præfagiunt, in lecto peregrino se iacere, domi suæ se non esse, conqueruntur, & ad sua, tam-

tamquam meliora, proficisci velle contendunt. De his tractandis sub febribus fusius diximus.

- 2) Vel *chronica* seu *diuturna*, cuius indolis sunt
 - a) *Melancholia*, de qua præcedente tabula actum est.
 - b) *Mania*, quam hæc tabula exhibet.
 - c) *Deliria lunatica, canicularia, & noctambulatio*, quæ lunæ phasibus exacerbari sentitur.
 - d) *Erotomania* personalis.
 - e) *Furor uterinus*.
 - f) *Tarantismus*.
 - g) *Chorea sancti Viti*.
 - h) *Hydrophobia* inueterata; quorum omnium sequentibus duabus tabulis mentio fiet.

III. SIGNA.

Mania.

1. Adspectus audax cum facie pallida & oculis sanguine suffusis: qui autem a spectrorum phantasmatibus maniam incurrunt, illi medio adspectu inter timorem & audacem resistendi conatum se habent.
2. Aliis hominibus actu nocendi inuigilant tales patientes, & insidiosa sæpius simulatione opportunitates quærunt.
3. Immo aliquando alios iugulant; ad quod perpetrandum stupendo robore præditi sunt.
4. Et licet, in *graviore* etiam adfectu, febris nulla adsit, tanto tamen maniacy calore pollent, ut frigus enorme non sentiant, nec ullum inde damnum, e. g. *perniones, sphacelum*;
5. A sensu enim abstracti ad res speculativas, unde etiam verbera & vulnera vix sentiunt, & ob audaces actus depulsorios partium calorem semper conseruant.
6. Præsentibus rebus speculationibus suis ita implicantur, ut futurarum vel extranearum nullam curam habeant, immo aliquando aliorum quascumque adlocutiones non audiant.
7. Hilares ut plurimum & curis vacui observantur: cantionibus & musica instrumentali oblectantur; reges & principes se esse existimant.

8. Leuissimis tamen occasionibus, nedum increpationibus, irascuntur & ad resistantiam excitantur.
9. Variis sub somno visionibus perturbantur.
10. Venerem immoderate & proterue concupiscunt.
11. Alium in conspectu omnium exonerare, illos non pudet.
12. Alii in deserta loca discedunt, vel tamen colloquia cum hominibus fugiunt.
13. Alii longius iter decurrunt, & reuersi ac de scopo huius itineris quæsit, nihil respondent.
14. Alii latrocinium aut vim illatam conqueruntur.
15. In declinatione morbi alii sunt stupidi, quieti & tristes, & propriam ægritudinem agnoscunt.
16. Alii ex religione & præiudicio membra sua dilacerant, de reliquo tamen erga alios modeste se gerunt.

IV. SVBIECTA.

1. Euenit mania familiariter cholericis, melancholicis, iracundis hominibus.
2. Qui multiplici altercatione & contradictione domesticorum fortius exacerbantur.
3. Præcipue vero feminae, post longam mensium perturbationem, & varia animi pathemata, in specie lasciuas speculationes, hoc malum incurrunt.

V. CAUSSAE.

1. Imateriales.

- 1) Mania frequentius a malis animi moribus introducitur, vel etiam fouetur, quam a corporeis proportionatis causis.
- 2) Præcipuum autem sibi locum vendicant iracundia, & profundæ, immodestæ, speculationes.
- 3) Ad causas etiam *imateriales* pertinent *incantationes*, item spectrorum visiones.

2. Materiales.

- 1) Suppressio vel mensium vel hæmorrhoidum, vel spermatis.
- 2) Vermes malæ indolis, & munimentis fere insuperabilibus absconditi. *Conf. cautel. tab. de vermibus.*

1. The first thing I noticed when I stepped out of the train was the cold. It was a sharp contrast to the warm blanket I had been wrapped in. I looked around and saw a sea of people, all bundled up in heavy coats and hats. The air was thick with the smell of coal smoke and the sound of distant whistles. I felt a little lost, but then I remembered that I was here for a reason. I took a deep breath and stepped forward, ready to face whatever came my way.

2. As I walked through the crowded streets, I noticed how everyone seemed to be in a hurry. People were pushing and shoving, trying to get to their destinations as quickly as possible. I felt a little out of place, but I tried to keep my head down and focus on my own path. The city was a blur of motion and noise, and I felt like I was just a small part of a much larger machine.

3. I had heard that the city was big and exciting, but now I was here, and I realized that it was also a place of struggle. I saw people of all ages and backgrounds, but I also saw poverty and hardship. The streets were dirty and the buildings were old and crumbling. I felt a sense of awe and wonder, but I also felt a sense of sadness and despair. I knew that I was in a new world, and I was going to have to learn the rules of this new game.

4. I walked for hours, feeling more and more lost. I had no idea where I was going, and I didn't know anyone. I was alone in a sea of people. I felt a little scared, but I also felt a little brave. I knew that I had to keep going, no matter what. I took a deep breath and continued on my way, determined to find my way in this new world.

5. Finally, I found a place that felt like it might be my home. It was a small, cluttered room with a single bed and a small table. The landlord was an old man with a kind face, and he welcomed me with a warm smile. I felt a sense of relief and comfort, and I knew that I had found a place where I could start my new life. I took a deep breath and smiled back at him, ready to begin.

3) Ebriositas.

4) Philtra, & veneficia.

VI. PROGNOSIS.

1. Mania a causis *immaterialibus* dependens, longe obstinationis indolis est, quam quæ causa materiali fundatur: hinc in casu incantationis, vel grauiorum animi perturbationum, & præcipue speculationum, res fere conclamata est.

2. Ex causis *materialibus* plurimam restitutionis spem facit suppressio mensium, hæmorrhoidum, & seminis, vnde iam *Hippocrates* sect. VI. aphor. 21. dicit: insanientibus, si *varices* aut *hæmorrhoides* superuenerint, insanix fit solutio.

3. A *philtris* autem exorta mania, præ aliis, a causa materiali inductis, pertinaciter se gerit.

4. *Maniaci*, quando post profundum & diuturnum somnum iugiter delirant, difficulter restituuntur.

VII. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA

1. *Aluus* purgante aliquo *aperiatur*.

2. Deinde, ad plethoram imminuendam, *venæ sectio* largior ad X, immo plures uncias instituatur.

3. Ad *sensum* excitandum vomitoria, eaque fortiora, subinde exhibeantur: quo nomine *helleborus albus* ab antiquis iam temporibus famosus est. *Vide cautelas.*

4. Ad *orgasum* sanguinis, in mania iam peccantem, & per vomitoria augmentum accipientem; propinentur nitrosa & præcipitantia.

5. Denique *specificæ* in subsidium trahantur; quo nomine clarent:

1) *Anagallis* punicea, cuius folius decocto plures maniacos restitutos esse, fidem facit *Quercetanus*.

2) Inter sic dicta splenetica aliquid tribuendum est herbis capillaribus, præcipue *adiantho albo*, & aliquantulum *aureo*.

3) Præparata ex *argento*, e. g. vitriolum lunæ, tinctura lunæ coerulea, calx lunæ cum regulo antimonii, leni candefa-

defactione & mutua quasi fixatione præparata; vbi effectus argento magis, quam cupro, in illo contento, tribuendus videtur.

- 4) Baccæ herbæ paridis.
- 5) Sanguis afini retro aures, mense martio, vti quidam volunt, emittitur & exsiccatus.
6. Præter ea in feminis negotium mensium, & in viris hæmorrhoides respiciantur.
7. In causâ retenti seminis, ad veneris incitamenta temperanda, plurimum valet vsus nitri copiosus, immo prodigus: quo casu simul externe circa testiculos, in forma epithematis, cum aceto adplicari potest.
8. In mania ex philtreis, præparata e *nuce vomica*, e. g. electuarium de ouo, specificè commendantur.
9. *Erotomania personalis* & *furor uterinus* eandem exposcunt medicationem.

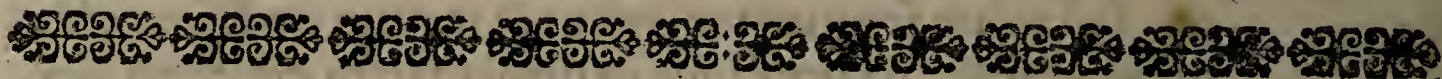
VIII. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Plethora, quia in omnibus maniacis peccat, omnibus etiam *venæ sectio* est necessaria: emissio autem sanguinis e vena frontis, quam vulgus die *Nase-Uder* adpellat, si omnino effectum aliquem edidisse videatur, rebus *contingentibus* id adnumerandum est.
2. Sic etiam sentiendum de remediis *attractiuis* ad plantas pedum, & *repellentibus* ad verticem.
3. *Camphorata* a recentioribus, præcipue *Ettmüllero*, in deliriis multum commendantur; quod de vsu illius externo, minime autem interno, locum habeat.
4. Laudant præcipue illius vsum ad veneris incitamenta, si hoc in morbo peccent, contemperanda; quam sententiam suam superstruere videntur traditioni illi, in *Schola Salernitana* reperiundæ: *Camphora per nares castrat odore mares*; quod de extinctione actiuitatis spermaticæ interpretantur, cum tamen poëta per phrasin, *odore castrare*, haud dubie intelligat, olfactus energiae labefactionem: certe enim neque in sanis, neque in ægrotis camphora per odorem castrat.

5. Ceterum de hoc negotio notabilis est locus apud *Nicolaum Blegny* in *Zodiaco Gallico* de moniali e furore vterino, tandem maniaca, mortua, quod scrutinio anatomico vnicum testiculum exhibuerit, pugni magnitudinem referentem & numerosis vesiculis, racemi vuarum instar, tumulentum.
6. *Opiatorum* vsus, vti in omnibus deliriis non solum suspectus est, sed etiam frequenter irritus & malum exasperansprehenditur, ita præcipue in mania talem effectum præstat, vt vehementius inde & non aliter insaniant, quam si inebriamine exagitati sint; soporiferum autem correctum, quod non stupefaciendo, sed re vera placando agat, magis locum habere posset.
7. Fatigationes virium per impetuosas *vomitiones* & *purgationes* multis antiquis & recentioribus placent, sed hæc *generalia* tentamina tam incerti sunt euentus, vt tam facile, vbi *promiscue* exhibentur, in deterius, quam melius, patientem deducant.
8. Quid de *helleboro albo* in deliriis antiqui sibi promiserint, prouerbum: *helleboro opus habet*, satis illustrat; sed cum ille maximam partem fortibus euacuationibus effectum suum edat, magna circumspectione adhibendus est: in deliriis sane hypochondriacis fortiores tales commotiones certissime nocent.
9. *D. D. Stahl.* de empyrico quodam refert, quod per herbas aliquot cephalico-neruinas & carminatiuas, v.g. *verbenam*, *saluiam*, *betonicam*, *plantaginem*, cum *adiantho albo*, in variis mente captis operæ pretium fecerit. Sunt hæc herbæ e censu illarum, quæ famosum illum puluerem *Iulii Palmarii* contra morsum canis rabidi ingrediuntur.
10. Denique quod de *vinculis*, *verberibus*, & aliis, magis quam stultis, stultorum remediis diximus, sano sensu in ipsa mania potest adplicari: leuiter enim delirantes celeriter maniam grauiorem incurrunt, quando ante tempus insuperabilis necessitatis vinculis ligantur: sensibilis enim talium subiectorum animus, si parum ad sese redeat, me-

mor eorum, quæ peracta sunt, perpetua inquietudine detinetur.

- II. *Sanguis asini*, linteis imbibitus, exsiccatuſ & frustulum eius potui iniectum, a multis ad maniam sedandam commendatur: fides sit penes experientiam, quam etiam frustraneam fuisse certum est.

TABVLA CXXIII.

DE

HYDROPHOBIA.

I. DEFINITIO.

Hydrophobia est species deliriorum, liquidorum & splendorum auersionem, sub febre communiter acutissima, inferens: a morſu canis rabidi, vel alio eidem analogo contagio inducta. Deriuatur ab ὕδωρ, aqua & φοβέω, timore.

II. DIFFERENTIA.

1. Hydrophobia, quando a cane rabido inducitur, *rabies canina* vocatur.
2. Quando autem a lupi rabidi morſu prouenit, *lycanthropia* dicitur.
3. Hinc *rabies canina*, *lycanthropia*, & quæ utrorumque horum adfectuum comes est, exquisita *hydrophobia* proprie non differunt, sed vnius morbi schema exhibent, excepto, quod hydrophobia non statim sub initium, sed post nonum ordinarię diem, superueniat.
4. His adfectibus analoga quodam modo sunt *tarantismus*, quem *tarantula* ictus infert, & *chorea sancti Viti*.
5. *Lycanthropia* diuiditur alias in *physicam* & *theologicam*, ubi lupus a diabolo obsessus dicitur.

III. SIGNA.

1. Post morsum a cane, vel lupo, patiens timidi & abiecti animi deprehenditur.
2. Febris accedit acutissima, quæ summa anxietate, profundis suspiriis, & exquisitissimis doloribus, coniuncta est.
3. Nono demum die rabies impetum exhibet.
4. Hæc quando prævaluit, respuit patiens, & mordendo avertit, omnia liquida: vnde sub febre acuta ineffabili siti adfligitur.
5. Facillime accedunt convulsiones.
6. Post mortem scrutinio anatomico inflammationes viscerum, præcipue pulmonum, detectæ sunt.

IV. SVBIECTA.

1. Rarissimus hic adfectus occupat vix non omnes, qui a tali rabido animali morfi sunt.
2. Et quoniam morbus *contagiosus* est, per morsum ab homine rabido etiam aliis hominibus communicatur.

V. CAUSSAE.

1. Vti theoria & physica, & multo magis medica, de venenis in genere satis intricata est, ita etiam de venenis animalium nulla suppetit ratio, cur ita cito, intime, & citra proportionatam violentiam, œconomiam vitalem destruant.
2. Hinc, quoniam neque natura, neque ars *methodice*, consulere valet, sed vnice artis *empiria*, venena theoriæ medicæ non sunt obiectum.
3. Sufficit itaque de his & aliis venenis scire, quod præsentissimam & penetrantissimam, summe noxiam, efficaciam possideant, & nisi festinatum feratur auxilium, mortem successu vt plurimum satis veloci introducant.
4. Ad hanc energiam fermentalem morsum venenatorum concurrit anxia & lipothymica naturæ trepidatio, vnde actus vitales obnubilantur, omittuntur, vt sphacelus superueniat. Quæ causa *moralis* non infimum obtinet locum, immo materialem efficaciam superat.

VI. PROGNOSIS.

1. Hic atrox morbus, vbi ad exquisitam rabiem præualuit, vix ullam spem euadendi relinquit.
2. Præcipue quando hydrophobia, omnem medicamento-
rum ingestionem respuens, iam successit. *Conf. D. D.*
Stahlii theoria medica pag. 1285. seq.

VII. REMEDIA.

1. Nulla hic suppetit methodus, sed, quæ Dei clementia est, remedia specifica.
2. Abstrusum sane & admiratione dignum, quod omnium præsentissimum & velut infallibile remedium sit, *hepar*, *cor*, vel *cerebrum*, non solum de illo ipso animali, quod momordit, sed etiam de aliquo eiusdem speciei, immo lupi, canibus anxie exagitati, & tandem trucidati; cuius *hepar* ad morsum canis rabidi, præsentem iam delirio, efficaciter obseruatum est.
3. Externe *pila* illius animalis, quod momordit, vulnere illigata, efficacia sunt; modo tempestiue adhibeantur.
4. Sic etiam repentina & diuturna membri vulnerati in aquam demersio effectum præstat; vbi alii, non sine ratione, aquam *marinam* laudant, cui non vbique præsentem *salsa* substituenda est.
5. *Limatura orichalcitenuis*, ad drachm. I. exhibita, pluribus vicibus salutarem efficaciam præstitit.
6. *Weickhardus* in thesauro suo pharmaceutico maximopere commendat *scarabæos* illos communes maiiales, in melle suffocatos, & horum circiter tres tempore necessitatis contusos; exhibendo quidquid inde succulentum exprimi potest: adseuerat, quod hoc experimentum nunquam fefellerit.
7. Si commodiora ad manus non sint, *electuarium* de ouo cum *nuce vomica* exhibeatur.
8. Vel *amygdalæ amaræ*, quæ, quoniam animalia talia alias enecant, impressam ab illis ideam venenatam etiam extinguere creduntur.
9. *Cancri combusti*, & vulnere inspersi, a *Galeno* iam pro mor-
su canis rabidi laudantur, & hodierni practici, in specie
Micha.

Michaëlis ad *Ionstonum*, adserunt, quod *nostrates* æque ac *marini* efficaces sint, spiritum etiam ex illis destillatum attollunt.

10. *Iulius Palmarius* libro de morbo contagioso pro infallibili ad hunc adfectum experimento sequentem pulverem commendat:

Recip. rutæ,

saluæ,

verbenæ,

betonicæ,

melissæ,

plantaginis acut.

hyperici,

centaur. min.

absinth.

artemis.

polypod. ana. Dosis drachm. I. singulis diebus semel aut bis sumenda, & decocto illius vulnus simul eluendum.

11. Radicem *gentianæ veræ* seu *rubræ* pari usu & dosi commendat, vti & radicem *pimpinellæ albæ*.

12. Itali ad pleraque venena radicem *valerianæ* laudant.

13. *Chirurgica* præsidia sunt:

1) Scarificatio profunda.

2) Exsuctio per cucurbitulam.

3) Efficacior est vstio actualis, lata & tolerabiliter profunda.

4) Præter ea sola vulneris exstercio sufficit, neque consolidatio prius, quam vulnere funditus repurgato, locum habet.

14. Specialissimæ observationis est *Simonis Pauli de baculo corni* arboris adsertio, quod scilicet, in manibus ad incalescen-
tiam detentus, rabiem post multos annos in illis resuscitet, qui antea eodem morbo curati fuerint. *Conf. ipse Auctor & D. D. Stablii dissertatio de metaschematismis morborum p. 42.*

TABVLA CXXIV.
DE
NOCTAMBVLATIONE.

I. **D**EFINITIO.

Noctambulatio est species læsionis phantasie, nocturno tempore sese manifestans, & insolitas plane circumstantias inuoluens.

II. **D**IFFERENTIA.

Noctambulatio differt *gradu*:

1. Qui patientes *leuiter* tantum illa adficiuntur, loca periculosa nocturno tempore non adeunt, sed repetunt quasi actiones suas, quas ratione officii sui per diem perpetrant, e.g. discipuli de lecto nudi surgunt, & exercitia elaborant: ancillæ domum scopis purgant &c.
2. Qui vero *maiore* gradu hoc morbo corripuntur, per loca quæuis alta, etiam periculosissima, obambulant. Dicuntur etiam *lunatici*, quia paroxysmi illorum secundum phases lunæ recurrunt.

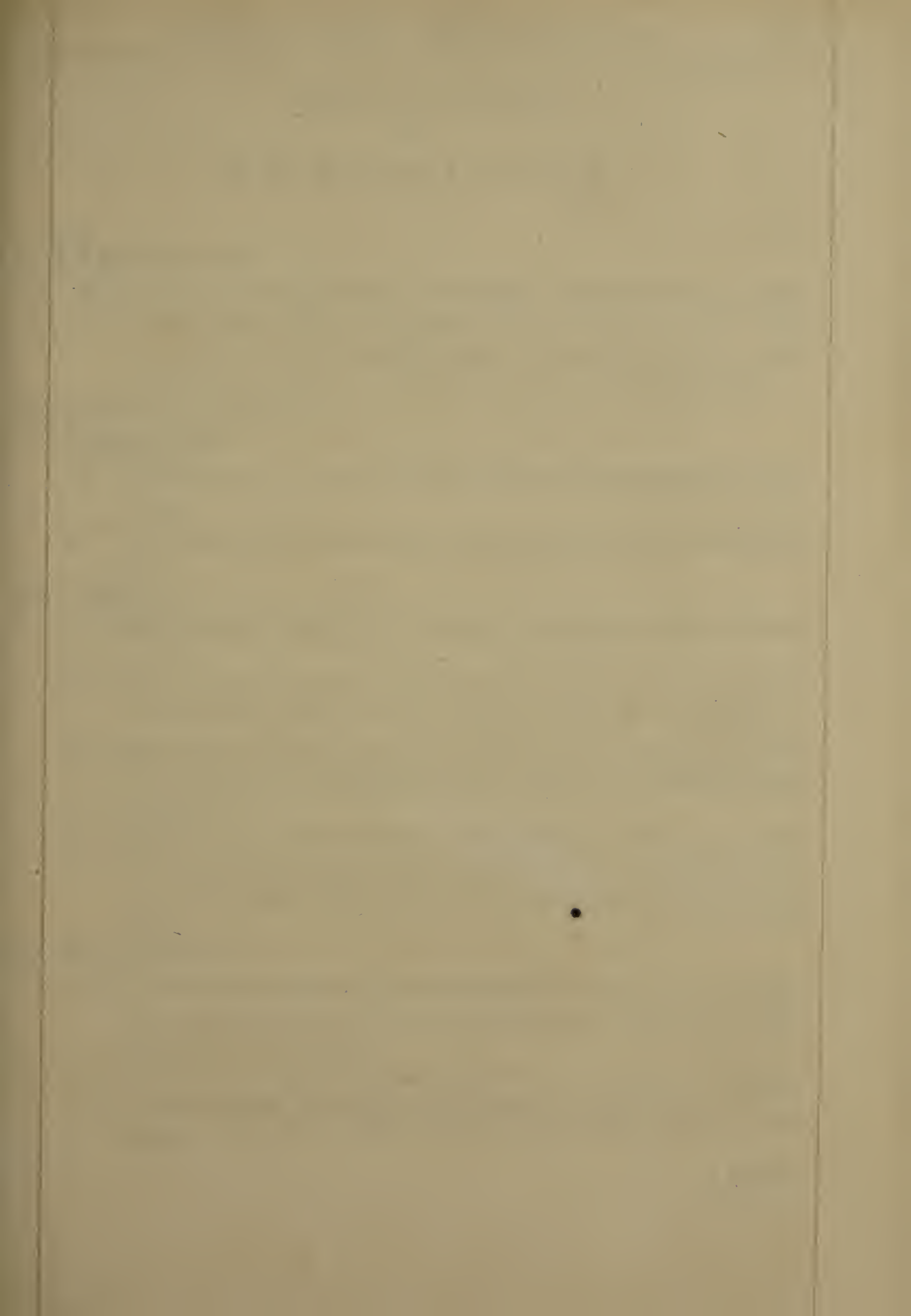
III. **C**AUSSAE.

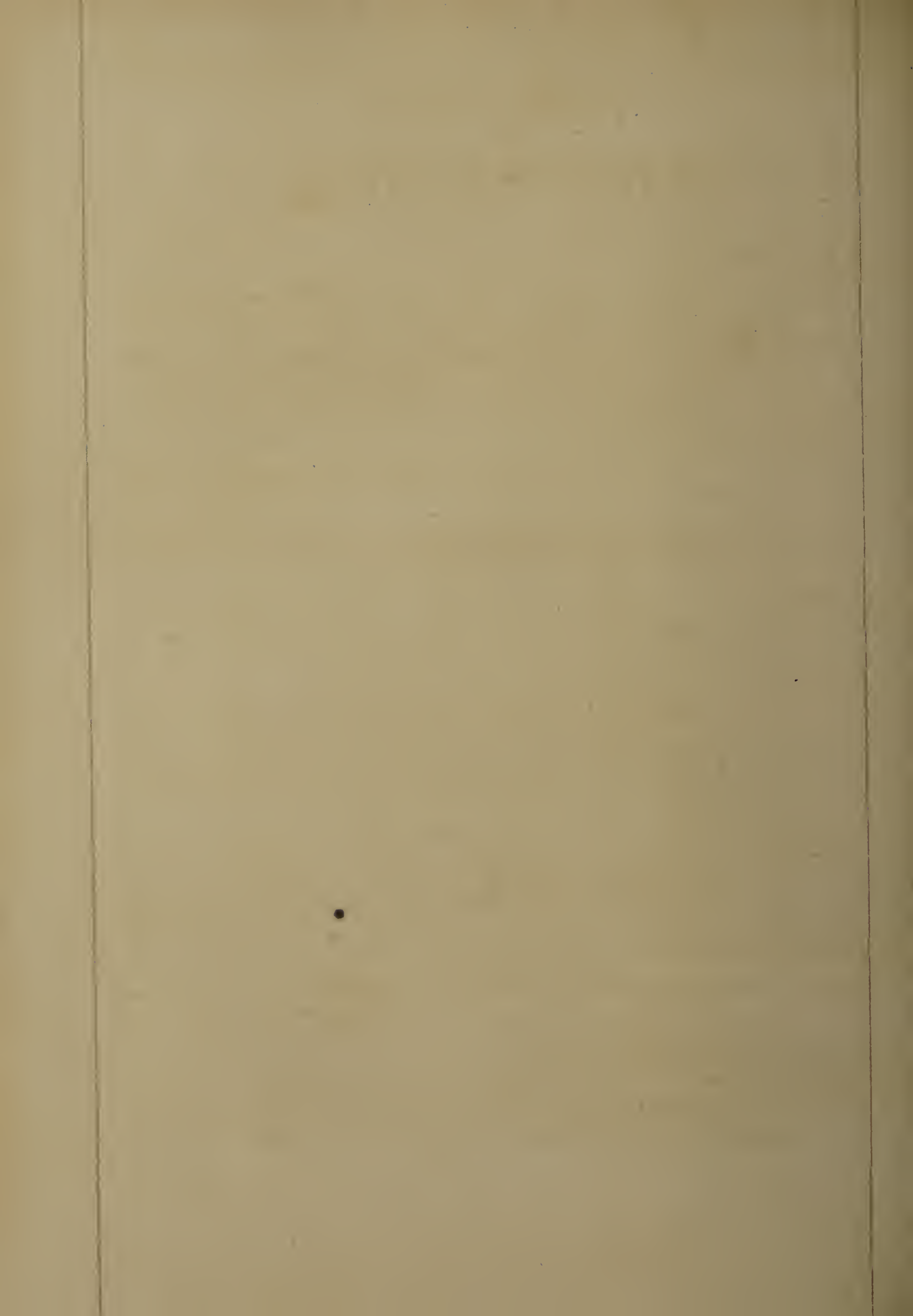
1. Pro causa *materiali* plethora præcipue accusanda venit.
2. *Immaterialis* causa est phantasia, in quibusdam subiectis insigniter operans.

IV. **M**ETHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. Præmittatur primarum viarum blanda expurgatio.
2. Deinde venæ sectio in pede instituatur, & pro re nata, scarificationes vsu veniant.
3. Subiungantur nitrosa & cinnabarina.
4. Lunæ phases & æquinoctia vbique respiciantur.
5. *Externa* simul in subsidium trahantur, nempe
 - 1) Castigationes mediantibus virgis, tali nempe tempore, quo obambulant, instituendæ.
 - 2) Adpositio vasis alicuius, aqua repleti, iuxta lectum patientis, vt surgens in illud delabatur, & ita euigilet.

TAB.

TABVLA CXXV. DE NOSTALGIA.

I. DEFINITIO.

Noſtalgia eſt immoderatum & anxium deſiderium in patriam redeundi, a vitio imaginationis exortum, & cum variis ſymptomatibus complicatum. Deriuatur a *νόσος*, reditus & *ἄλγος*, mœror, german, das Heimern, Heim-Weh.

II. DIFFERENTIA.

Noſtalgia eſt

1. Vel *idiopathica*, quæ in ſolius animi vitio imaginario reſidet.
2. Vel *ſymptomatica*, quæ cum corporeis adfectibus complicata eſt.

III. SIGNA.

1. Adeſt triſtitia inquieta & tædium præſentis vitæ conditionis.
2. De patriæ moribus & viuendi ratione multum ſpeculantur, atque illius prærogatiuam quauis occasione extollunt.
3. Quo minor ſpes eſt, vt eius modi patientes vota ſua attingere poſſint, eo certius animi mœrores in vera deliria tranſmigrant.
4. Motus vitales ſunt turbati, adeſt proſtratio adpetitus, vitium digeſtionis, agrypnia, pulſus inordinatus, excretiones naturales ſupprimuntur, & motus febriles facile accedunt.

IV. SVBIECTA.

1. Hic adfectus, cuius recentiora tantum ſecula mentionem faciunt, certis populis præ aliis familiaris obſeruatur, e. g. Heluetis, Germanis.
2. Præcipue illis, qui temperamenti ſunt ſenſibilis, molliter domi educati, & prima vice in exteras regiones iter fecerunt,

3. Maxime omnium euenit, quando eius modi delicatuli & sensibiles mox post exitum e patria varias calamitates & aduersas vitæ conditiones perferre tenentur, inter quas principem fere locum sibi vendicant morbosæ corporis afflictiones.

V. CAUSSAE.

1. Primaria huius morbi causa in ipso animo quaerenda est, nempe in vitio imaginationis; id quod euentus saepius confirmat. Multi enim conualescunt, quam primum itineris in patriam instituendi vel sola praeparatoria vident, licet pharmaceutica remedia non adhibita sint.
2. Negandum autem non est, quod in quibusdam subiectis materiales morbidæ causæ conspirent, e. g. plethora, vitium primarum regionum, febres.

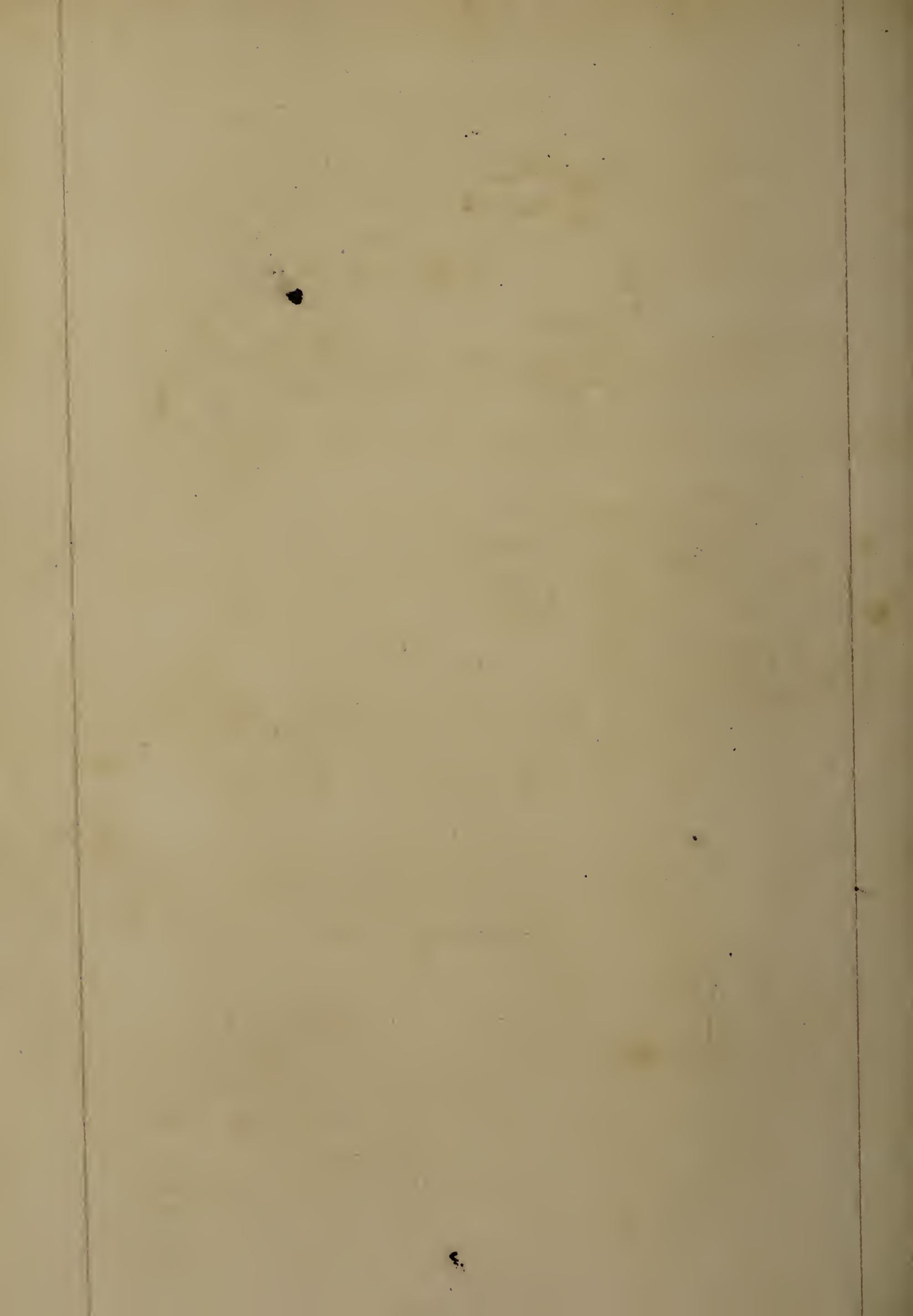
VI. PROGNOSIS.

1. Nostalgia *idiopathica* minoris communiter periculi censeatur, quam *symptomtica*.
2. Quando autem nulla spes adfulget, vt desiderio fati possit fieri, non raro lethalem fieri adfectum, experientia docet. Testatus est chiliarcha quidam Illustrissimus, se nostalgiam militum suorum Germanorum in obsidione Nigroponti multo periculosiorem, quam ipsas febres Hungaricas, obseruasse.
3. *Symptomtica* quæ febre quadam acuta maligna complicata est, omnium periculosissima obseruatur. Animi enim trepidatio & fluctuatio vti potior causa est infelicis febrium malignarum euentus, ita per anxios moerores, in nostalgia praesentes, multum illa augetur.

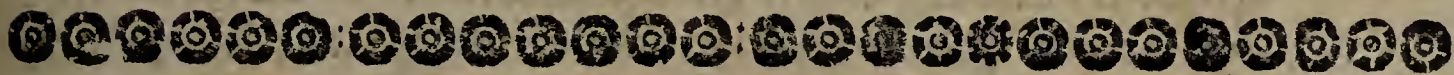
VII. METHODVS MEDENDI CVM CAUTELIS.

1. Nostalgia *idiopathica* reditu in patriam certissime quidem curatur, quando autem hic non habet locum, *animi* cura instituenda est.
2. In hunc finem vulgo quidem commendant iucundas cum aliis conuersationes, aëris mutationes, vini generosi, animum refocillantis, vsum, & quaecumque alia; hæc autem animi cura neque sufficiens neque conueniens est.

3. Plus

3. Plus valet, si eius modi patientibus *fides Abrahami* inculcetur, ut discant, ipsam patriam esse locum peregrinum, nos aduenas in terra, aliamque quærendam ciuitatem. Hac enim contemplatione facilius mouemur, ut & patriæ & populi & cognationis nostræ sponte obliuiscamur.
4. In nostalgia *symptomata*, præter hanc animi curam, plethora & spissitudo sanguinis sunt respicienda.
5. Si febrilis vel alius morbus coniunctus est, ille conueniente ratione debet tractari.
6. Euitanda sunt violenta euacuantia, volatilia & quæ alia calida spiritibus excitandis vulgo destinantur.

TABVLA CXXVI.

DE

TARANTISMO.

I. DEFINITIO.

Tarantismus est adfectus maxime fonticus, ab ictu *tarantulae* venenoso inductus, & cum grauibus symptomatibus, maxime autem cum insigni phantasie deprauatione coniunctus.

II. DIFFERENTIA.

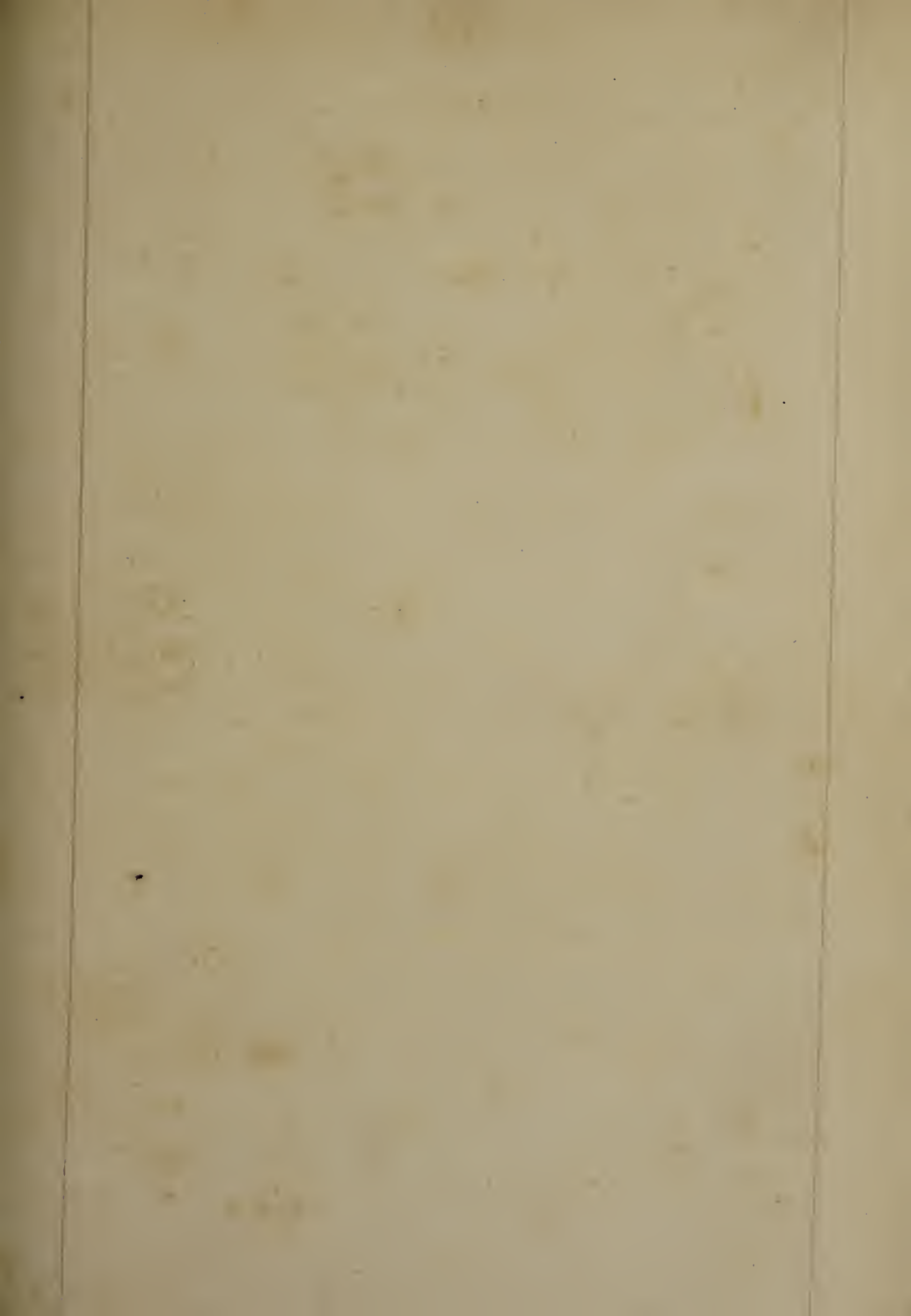
1. Quem ad modum diuersæ species vulgo numerantur *tarantularum*, quarum altera alteram *gradu* virulentiae superat, ita & morbus, ab ictu horum animalculorum inflictus, modo mitior, modo sæuior deprehenditur.
2. Præ aliis autem, teste *Bagliuo*, illæ *tarantulae* maxime noxiæ sunt, quæ in regione *Apulie* apud *Tarentum*, a qua ciuitate nomen habent, reperiuntur. Ex contrario *Kempferus* in *observationibus suis exoticis* refert, *Persie* *tarantulas* aliasque talem *tragediam* ictu suo non excitare.

III. SIGNA.

1. Mox post tarantulæ ictum, qui cum punctura apium ratione sensus primum conuenire dicitur, obseruant in patiente periculosas corporis & animi alterationes.
2. In corpore obseruatur insignis virium iactura, dolor in parte adfecta, cum circulo modo flauo modo nigricante. Succedit intumescencia, stupor & sensus in illa parte abolitio.
3. Animus est anxius, suspiriosus, tristis, homines fugiens & solitaria loca quærens, in nonnullis desperabundus.
4. Præcipue deliriosa mentis perturbatio accedit, ita vt alii quidem vlulent, vestimenta dilacerent, in cœno se volutent, vel quæcumque indecora suscipiant; alii autem mortuorum instar immobiles iaceant.
5. Alii his, alii aliis coloribus delectantur, nigrum autem colorem altis suspiriis omnes abhorrent.
6. Instrumētis musicis modo his modo aliis mirum in modum adficiuntur, atque ad saltationes tam strenue excitantur, vt largum sudorem experiantur.
7. Sonis autem *dissonantibus*, ex vitio musicorum intercurrentibus, summis anxietatibus cardialgicis tam diu respondent, donec *consoni* sonitus iterum audiantur.
8. Non quibusuis autem anni temporibus harum tarantularum ictus adeo noxius esse solet, sed diebus tantum æstiuis, canicularibus; quo quidem tempore messoribus & viatoribus ita est infensus, vt pedes suos ocreis munire teneantur.

IV. CAUSSAE.

1. Causa *materialis* est subtile & potens venenum, quod per ictum tarantularum cum corpore communicatur.
2. Causa *formalis* est perterrita natura, quæ inops consilii in talem angorem coniicitur & ita confunditur, vt & morales & vitales actiones confuse instituat. *Conf. tab. de febribus malignis in genere.*
3. Ceterum admirandum magis est, quam explicandum, quod eius modi patientes vehementer saltent ad illum tonum, qui tarantulæ gratus esse dicitur.

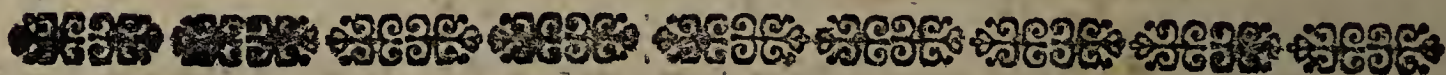
V. PROGNOSIS.

1. Quo venenosior est tarantula, quæ ictum inflixit, eo periculofior est adfectus.
2. Venenum quando cum humoribus iam est communicatum, nihil iuvant neque antidota neque musica, sed paucis plerumque diebus patientes moriuntur. *Conf. Baglivius.*
3. Immo licet periculum superatum sit, subtile tamen seminum in massa sanguinea sæpius remanet, quod singulis communiter annis, præcipue circa annum a tempore ictus recursum recidivam & perniciem minatur.
4. Præ aliis autem subiecta plethorica in gravius periculum coniiciuntur, ob febres acutas & motus spastico convulsuos.

VI. METHODVS ET REMEDIA CVM CAUTELIS.

1. In tempore venire, & ante quidem, quam virus cum massa humorum communicatur, primarium curæ felicitis est momentum.
2. Hinc locus adfectus, quando absterfus est, mox scarificetur & cucurbitula imponatur, vel vltio profunda instituat, & theriacalia adplicentur.
3. Alexipharmaca cum analepticiis temperatis interno propinentur.
4. Præcipue autem talis musicæ sonus instruat, quo tarantula delectari observatur. Non quibusvis enim instrumentis & concentibus tarantatos adfici, observatum est. Vnde tam diu musica varianda est, donec ad choreas excitentur. Conferatur *Valentini museum*, in quo eius modi concentus exhibetur, qui præ aliis tarantulis gratus observatur.
5. Quando patientes post vehementes saltationes largum sudorem experiuntur, & fatigati paullulum requiescunt, sudor abstergendus & potus largior atque tenuis porrigendus est, donec saltationes sponte sua repetant.
6. Hoc saltationis exercitium, interposita requie, ad quatuor vel plures dies patientes communiter continuant, & tum a periculo solent liberari.

7. Quando hic adfectus post annum interuallum vel quocumque alio tempore recurrere videtur, eandem muscam commendant.
8. In plethoricis venæ sectio, mox post ictum instituenda, non improbatur.

TABVLA CXXVII.

DE

PHILT R I S.

I. DEFINITIO.

Philtia sunt remedia specialissimæ efficaciz, quibuscum nefarii homines alterius amorem in quemcumque alium excitare intendunt, eoque ipso calamitosa symptomata in corpus & animum introducunt. Deriuatur a *Φιλέω*, amo, german. ein Liebes-Tranc, olim enim in forma potus grati nefanda hæc remedia offerebantur, hodie autem talia augmenta hæc cepit malitia, vt in variis formulis philtia possint exhiberi.

II. DIFFERENTIA.

1. Hic amor coactus obseruatur
 - 1) modo inter hominem & hominem.
 - 2) modo inter hominem & brutum.
 - 3) modo inter amicos, modo inimicos.
 - 4) modo inter sexum æqualem, modo inæqualem.
2. Remedia, quæ perniciosum hunc effectum exserunt, sunt
 - 1) vel *naturalia*, ad quæ & *magnetica* referuntur, videlicet quando diuersa semina sanguine, sudore, &c. imbuta, terræ mandantur atque herbæ, quæ ex illis præcrescunt, in talem vsum adhibentur.
 - 2) *Superstitiosa & magica*, e. g. per verba, characteres, imprecations.

precationes, item per amuleta, clauos, acus, annulos, &c.

- 3) Non est autem animus noster pessima hæc remedia ex aliis auctoribus huc transcribere (optandum enim esset, ut nullo loco legerentur) sed eo abit intentio medica, quo remedia calamitosæ philtris *opponenda* commendentur.

III. SIGNA.

1. Conuersatio prægressa cum subiecto quodam suspecto.
2. Insequens rapidus & anxius amor cum mentis perturbatio-
ne.
3. Inquietudo, somni defectus, impudicæ actiones.
4. Grauiissimæ cardialgiæ & conatus vomendi mox post phil-
trum oblatum, immo vomitus atroces.
5. Asthmata suffocatiua, vertigines, tremores, lipothymia,
paralyfes.
6. Vel ex contrario motus spastico conuulsiui & veræ con-
vulsiones.
7. Interdum ataxiæ febriles vel hæmorrhagiæ conspirant.
8. Denique mentis confusiones pro subiectorum & philtro-
rum diuersitate confirmantur vel in maniam, vel melan-
choliam, vel erotomaniam vel morosin, seu stupidam &
obliuiosam fatuitatem,
9. Donec tandem tabida confestaria hanc scenam claudant.

IV. CAUSSAE.

1. *Materialis* philtrorum indoles a priori satis intricata est, &
ad qualitates vere occultas referri meretur, a posteriori
autem seu ab effectu concludimus, quod illa remedia sen-
sui vitali interno quam maxime sint aduersa, dum vel or-
gasticas seu intestinas humorum commotiones vel insi-
gnes illorum spissitudines caussantur.
2. Vnde natura, tamquam causa *formalis* in anxiam confusio-
nem coniicitur, atque ad varias anomalias in actionibus
tam moralibus quam vitalibus excitatur.
3. Pro diuersa autem philtrorum conditione, humores vel gra-
uiter commouentur, atque hoc respectu maniæ adfectus
producuntur, vel nimium inspissantur, & sic melanco-

lica pathemata atque totius temperamenti inuersio sequuntur.

V. PROGNOSIS.

1. Philtra moderatum amorem, licet hic intendatur, raro attingunt, sed & animum & corpus misere communiter turbant.
2. Deliria si vel furibunda vel stupida patientem iam occupant, cura vix habet locum.
3. Immo licet philtra tempestiue excutiantur, languores tamen & animi & corporis facile relinquuntur.
4. Deliria, quæ iam cessant & per interualla redeunt, optimæ non sunt prognoseos.
5. Quo citius philtrorum oblationem hecticus status succedit, eo periculosius est malum.
6. Conuulsiones, ex hoc malo pullulantes, difficillime eradicantur.
7. Hæmorrhagiæ immodicæ, licet bona intentione a natura suscipiantur, æque tamen ac in febribus malignis sunt suspectæ, atque hinc prudente ratione compescendæ.
8. Matrimonium quando cum illa persona, in quam animus anxie fertur, contrahitur, confusiones quidem mentis quodam modo corrigi solent, est autem lusus quouis intuitu valde anceps.

VI. METHODVS ET REMEDIA CVM CAUTELIS.

A. Philtrorum naturalium.

1. Primis diebus, quibus cardialgiæ & vomendi conamina adhuc sentiuntur, mox emeticum, vel ex sale vitrioli ad scrup. I. vel rad. asari, vel tartaro emetico exhibeatur.
2. Deinde stomachica propinentur e.g. essent. gent. rubr. cort. aurant. cinnamom. meliss. cascarill.
3. Post duodecim horas subiungatur catharticum ex rad. ialappæ, ellebori nigri & colocynthide.
4. Hoc peracto nitrosa & absorbentia propinentur, vt motus spasticus diaphragmatis & abdominis temperetur.
5. Sordes biliosæ, quæ inter ea confluerunt, per rhabarbarum abstergantur.

6. Post

6. Post euacuantium vsum reliquus torminosus motus mitigetur, atque in hunc finem essentia quædam carminatiua, v. g. ex helenio, caryophyll. pimp alb. cort. aurant. cent. minor. galanga ter per diem porrigatur.
7. In subiectis plethoricis, præcipue adfuetis, larga venæ sectio in brachio instituatur, tanto magis, quando vasa capillaria turgent, & animus iam est turbatus.
8. Ad reuellendas a capite congestiones pediluua, frictiones & rubefacientia ex fimo columbino, radice pyrethri, cepis, sem. sinap. aceto &c. plantis pedum adplicentur, & catharsis subinde repetatur.
9. Natura trepidans reficiatur per alexipharmaca & diuretica temperata, quæ simul materiam organice fermentescentem, ex philtro forte relictam, per diapnoën & diuresin eliminant; coniunctis analepticiis ex cinnam. aquis fragrantibus & ipso vino generoso modice sumto. Theriaca autem & alia calida excludantur.
10. Specifica dubiæ sunt efficacix. A multis celebratur pulvis vel spiritus secundinarum, & tum quidem si philtrum in sanguine menstruo consistat.
11. Ceterum medicina mentis quouis modo respiciatur per preces & colloquia seria; turpia autem obiecta & profani sermones euitentur.
12. Strenui labores vel itinera longa imponantur.

B. *Philtrorum magicorum.*

1. Hic efficacissima sunt præsidia spiritualia, non ex magia, sed ex armamentario fidei christianæ petenda.
2. Quid valeant remedia illa naturalia, quæ *antimagica* vulgo audiunt, experientix relinquitur. Periti viri laudant herb. hyperic. artemis. puleg. antirrhin. adianth. aur. anagallid. purpur. cichor. flor. alb. quæ omnia in substantia interne sumenda & externe in forma suffitus adhibenda sunt. Confer. Mercklini *sylloge casuum, incantationi adscribi solitorum.*
3. Speciatim commendant, vt cum frustulo illius hominis, ex quo fascinaio præsumitur, prunis iniecto æger perfumetur.

4. *Oleum ex arillis sambuci* virtutem specificè emeticam hic habere dicunt. Sed vti hoc adsertum experientia nòdum confirmatum, ita specifica emesis hoc loco non necessaria est.
5. *Philtrea magica* nos ducunt, vt *morborum, per fascinum* seu *incantationem* inductorum, mentionem hic loci faciamus. Non est autem animus, hanc rem intricatam, & multis tam credulitatibus quam præiudiciis inuolutam, peruestigare, quoniam ad scopum nostrum medicum nihil utilitatis adferunt.
6. Hinc paucis dicimus, quod in praxi medica frequentissime quidem fascinum soleat accusari, præcipue in infantibus, quando dicunt: das Kind ist beruffen, über eine böse Stelle gebracht &c. rarissime autem veritati id respondeat.
7. Eo ipso autem, dum vulgatæ huic accusationi aures parulas non præbemus, cauendum est, ne ex vno in alterum extremum rapiamur. Quid quid enim hodie contra existentiam horum morborum dicatur, res ipsa tamen nunquam loquitur, *quod dentur morbi ex incantatione.*
8. Habemus sane huius adserti talia specimina, quæ non, nisi omnia nos fallant, fallere possunt.
9. Quod autem ad signa illa attinet diagnostica, quibus incantationem vulgo confirmare audent, videlicet insolitas illas res, quæ per vomitum, aluum, urinam, abscessus &c. non numquam excernuntur, vti sunt animalcula miræ figuræ, acus, plumæ, clavi, globuli, dentes & plura alia, necesse est, vt & hæc sine circumspecto examine non adsumantur.
10. Quam parum autem valeat artis medicæ præsidium in morbis per fascinum inductis, & ratio a priori facile prædicit, & experientia virorum fide dignorum a posteriori confirmat.
11. Commendant in casibus vere suspectis illa remedia, quæ philtris magicis superius opposuimus.

TABVLA CXXVIII.

DE

EBRIETATE.

I. DIFFERENTIA.

1. Dolendum quidem est, quod, dum inter christianos vivimus, de ebrietate sermo faciendus sit, quoniam autem hoc flagitium toto die committitur, atque tristitia sanitatis detrimenta hinc emergunt, Medicorum officium est, ut his noxis pro viribus occurrere discant.
2. Tanto minus autem hoc artis auxilium denegandum est iis, qui non ex abusu spirituosorum, cerevisiæ & vini, sed a vaporibus fermentescentibus in cellis vinariis, cerevisiariis &c. ebrietatem incurrunt.

II. SIGNA.

1. Occurrit respiratio celerior, vox semirauca, balbuties linguæ, titubatio membrorum, in primis pedum, stupor & obscuritas oculorum, motus vertiginosi, rubor faciei, præcipue in sanguineis, in non nullis autem, qui ad vomitum inclinant, pallor observatur.
2. Qui a copiosa spiritus vini ingurgitatione ebrii redduntur, illi maiora symptomata plerumque incurrunt:
 - 1) Alii enim repente corruunt, viribus simul & semel privantur, cessat illis animus, incidunt in syncopen, pulsus est ad modum debilis & irregularis, cor palpitat, membra tremunt.
 - 2) Alii vertigine caduca, alii apoplexia, alii convulsionibus corripuntur.
 - 3) Alii soporosis adfectibus, alii vehementibus vomitibus & diarrhœis, alii inflammatione ventriculi erysipelacea, alii febre acuta & grauibis deliriis infestantur.
 - 4) Quam diu mentis adhuc compotes sunt, summus ardor ventriculi persentiscitur; in non nullis flammula cœ-

Ddd ddd

rulea

rulea ex faucibus cum periculo suffocationis erumpit,
& loquela, immo mens ipsa, intercipitur.

- 5) Adest respiratio anxiosa & anhelosa, metus suffocationis
& status quasi agonizans.

III. CAUSSAE.

1. Causae *materiales* sunt particulae sulphureae & pingues, quae orgasmum sanguinis excitant, organa nimis opplent & distendunt.
2. Vnde ipsa anima confunditur, ut actiones tam vitales quam morales finistre & peruerse instituat.
3. Et sic sensuum & spirituum obnubilationes, quas vulgo accusant, praetermittimus.

IV. PROGNOISIS.

1. Quae damna & pericula ebrietatem presso pede sequantur, sub *signis* indicauimus. Quae vero lentis successibus inuitantur, non minimae sunt considerationis.
2. Quod enim ad *animum* attinet, inducuntur
 - 1) Actibus *moralibus* stupor, iudicii hebetudo, ingenii tarditas, obliuio, torpor & auersio rerum seriarum.
 - 2) Functionibus *animalibus* appetitus prostratio, nausea, abstinentia a cibis solidis, somnolentia, languor virium, inertia sensuum externorum, caligo oculorum, vertigo, pigritia.
3. In *corpore* proueniunt cachexia, oedemata, hydrops, icterus, quartana, scabies, gutta rosacea, tussis vel pectoralis vel praecipue hypochondriaca, viscerum indurationes, scirrhi, haemica, spasmi, vitia urinae, alui, vertigo, cordis palpitatio, temperamenti mutatio.

V. METHODVS ET REMEDIA.

1. Ebrius mox in lectum reponatur, ut sulphureae & agiles partes moderata transpiratione exhalent; frigus autem quouis modo arceatur, quia per hoc ebrietas augetur. In alterutrum autem latus ponendus est ebrius, ne pondus primarum viarum repletarum nobilibus vasis sanguineis incumbat.
2. *Vomitum*, non positiuis quidem emeticis, sed vel digito, vel pluma oleo illita & faucibus immissa, vel cereuisia tepida

pida cum butyro remixta, coniunctis alium externe moventibus, e. g. clysteribus, suppositoriis.

3. Regimen diaphoreticum placide promoueatur per decocta calida, coffée, thée &c. cauendo a calidis diaphoreticis.

4. Vomitus subiungantur pulueres nitrosi & absorbentes, ad commotiones sanguinis moderandas & particulas agiles obtundendas.

5. *Flammula* quando post copiosum spiritus vini ingurgitationem ex faucibus erumpit, sequente methodo cura instituitur:

1) Situs corporis sit supinus.

2) Ad flammulam extinguendam porrigantur decocta mucilaginoso tepida ex cremore hordei, auenæ, decoctum C. C. citratum, passulatum, item lac pingue.

3) Deinde ardor *internus* leniatur absorbentibus cum lacte mixtis, nitro cum coralliis, emulsionibus ex amygdal. dulcibus; *externe* autem combustio leniatur & sanetur oleo lil. alb. amygdal. dulc. ouorum, raparum.

6. Ad reliquias crapulæ tollendas suadent

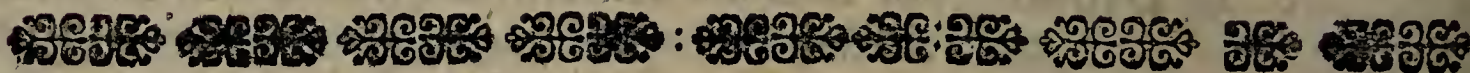
1) Altero mane iusculum vinosum leuiter aromatificatum, cum amaris roborantibus, e. g. vino absinthiaco. Conueniunt etiam oua forbilia cum nuce moschata & cinnamomo. Hac ratione tonus ventriculi debilitatus restituitur.

2) Ad dolores *capitis* sedandos conducunt interne nitrosa cum absorbentibus citratis & pauca cinnabaris portione; externe autem camphorata laudantur; item epithemata ex nucl. persic. aq. verben. flor. til. samb. nymph. plantag. adpers. spirit. vin. camph. leniter crocato. Antiqui sale pedes fricabant, vnde *sale perunctus* vocabatur, qui crapulam edormiuerat.

VI. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Laudanda quidem, sed non semper efficacia sunt conamina illa, quibus horrorem a nimio potu potatoribus conciliare intendunt. Commendantur passim in hunc finem rana viridis, anguilla vino suffocata, lacerta, oua noctuæ & plura alia.

2. Suadent etiam, vt potator in dies consueta mensura non-nihil detrahat, & purgationes frequentes ex phlegmagogis & cholagogis coniungat.
3. Præter ea ad ebrietatem cauendam varia diuretica laudant, præcipue nitrosa & salia volatilia vrinosa.
4. Sed vti hæc omnia fontem mali non attingunt, ita turpe est christianis, manca talia remedia genuinis & sobriis substituere.
5. *Spiritus vini* ventriculum roborare falso dicitur, inimicus potius est partibus nervosis. Iuuat autem fermentativam resolutionem (e. g. cochlear spiritus vini quando in massam panariam funditur, hanc eximie fermentescentem & fluidam reddit) & hac ratione dyspeptorum adsumtorum concoctionem promouet.

TABVLA CXXIX.

DE

V E N E N I S.

I. DEFINITIO.

Venenum, medico sensu sumtum, est materiatum summe noxium & penetrantissimum, quod œconomiam vitalem, citra proportionatam violentiam in sensus incurrentem, cito, grauiter & intime peruertit, ac, nisi maturum auxilium adferatur, successu præcipiti mortem introducit.

II. DIFFERENTIA.

I. Venena sunt

1) vel *vegetabilia*, e. g. aconitum, cicuta, napellus, &c.

2) vel *mineralia*, v. g. arsenicum, mercurius sublimatus, cobaltum, aqua fortis &c. Huc pertinent vapores minerales venenosi.

3) vel

- 3) vel *animalia*, e. g. scorpium, vipera, bufo, aranea, cantharides &c.
2. Venena differunt *gradu actiuitatis*, quo respectu
- 1) Alia *summe* sunt *actiua*, quæ exiguo temporis spatio occidunt.
 - 2) Alia *lenta* & *temporaria*, quorum specimen exhibet famosus ille pulvis, qui in Gallia tot cædes occultas hactenus patrauit, & *pondre de succession*, adpellatur. De Indis etiam & Turcis refertur, quod eius modi lenta venena, quæ post longum demum tempus occidunt, præparare possunt. A quo tempore autem tale languidum venenum adsumtum est, mox languere incipiunt patientes, & sub schemate morbofo chronico tabe tandem extinguuntur.
3. Porro venena alia sunt *hominum*, alia *brutorum*, e. g. ciconiæ vescuntur serpentibus & bufonibus, fues hyoscyamo; ex contrario aloë & amygdalæ amaræ lupis, canibus & vulpibus sunt venena.
4. Duplici autem ratione venena perniciosum suum edunt effectum, videlicet
- 1) Vel ore adsumta.
 - 2) Vel externo tantum contactu. Huc pertinent præcipue morsus & ictus animalium venenosorum.

III. SIGNA.

1. Venenum ore adsumtum mox excipiunt anxii conatus vomendi, qui in enormes vomitus communiter transeunt.
2. Conspirant angustiae suffocatiuae cum angore animi.
3. Torsiones ventriculi & intestinorum spasticæ cum ingentibus doloribus & cruciatibus.
4. Adest ardor internus cum sudore frigido & extrema inquietudine.
5. Motus autem hi spastici transeunt modo in veras convulsiones, & in singultum, modo in lipothymicas motuum abiectiones.
6. Communiter etiam intercurrent anomali febriles motus, cum pulsu inordinato & palpitatione cordis.

7. Abdomen ordinarie intumescit, & tum extremitates sunt frigidaë & membra tremore adficiuntur.
8. Vrina vel est suppressa, vel cum ardoribus emittitur.
9. Adspectus faciei est toruus, oculi inflati, venæ tumidaë.
10. Sensuum externorum concurrit hebetudo cum vertiginosa afflictione.
11. Fauces sunt inflammataë, adrosæ.
12. Cadauera secta ordinarie monstrant erosiones, gangrænâ & sphacelum in œsophago, ventriculo & intestinis, sanguinem in vasis coagulatum; viscera nigra. Præter ea foetidum spargunt odorem, varium exhibent colorem, vngues nigri obseruantur, spuma ante os adparet, capilli copiose decidunt, & cor ordinarie insolitam exhibet flacciditatem. Veterum autem traditio, quod non possit comburi, falsa deprehenditur.
13. Non nulla venena, quæ ad modum sunt subtilia, vestigium erosionis in primis viis non relinquunt.
14. Vapores *arsenicales* inferunt lipothymias, cardialgiam syncopticam, torsiones ventriculi, vomitus maxime acerbos, inflationem abdominis cum torminibus intestinorum, deiectiones aluinas crudeles, & tandem conuulsiones.
15. Vapores *mercuriales* adfectus asthmaticos, catarrhales, suffocatiuos inducunt: lædunt enim & relaxant neruum pectoralem, vti auctores passim obseruant.
16. Vapores *lithargyrii* excitant adfectus vomibundos, cardialgicos, tenesmum, diarrhœas, tormina colica; vnde practicis innotuit *colica saturnina*.
17. Vapores *sulphurei minerales*, die wilde Schwaden, giftige Berg-Gestöber, adferunt metum suffocationis, asthmata spastica sicca & denique ipsam phthisin.
18. Vapores ex *carbonibus*, præcipue *lithanthracibus*, in loco occluso accensis, arcessunt dolores capitis, temulentiam vertiginosam & repentinam sæpe mortem.
19. Vapores *fermentescetes* ex *musto, cereuisia, melle*, pectus maxime offendunt, & malorum, modo dictorum, feraces obseruantur.
20. Ce-

20. Ceterum hectica, contractura, aridura sequuntur præcedentes adfectus, nisi congrua medicatione illis occurratur.

IV. CAUSSAE.

1. Venena alia *corrodendo*, alia celerem *putrefactionem humoribus inferendo*, noxium suum effectum edunt.
2. Aduersus extremum & repentinum hoc periculum natura afflicta extremos etiam veloces & festinantes motus, modo spasticos, modo convulsivos, modo emeticos, modo catharticos, modo febriles & inflammatorios, modo palpitatorios cordis, excitat.
3. Quando autem per laboriosissimos hosce conatus periculum non potest superari, tum post varia animi deliquia motus suos eluctatorios penitus omittit, & corpus suum non quidem strictum & rigidum, vti ordinarie solet, sed *laxum* relinquit: vnde putredo tanto citius accedere solet.

V. PROGNOISIS.

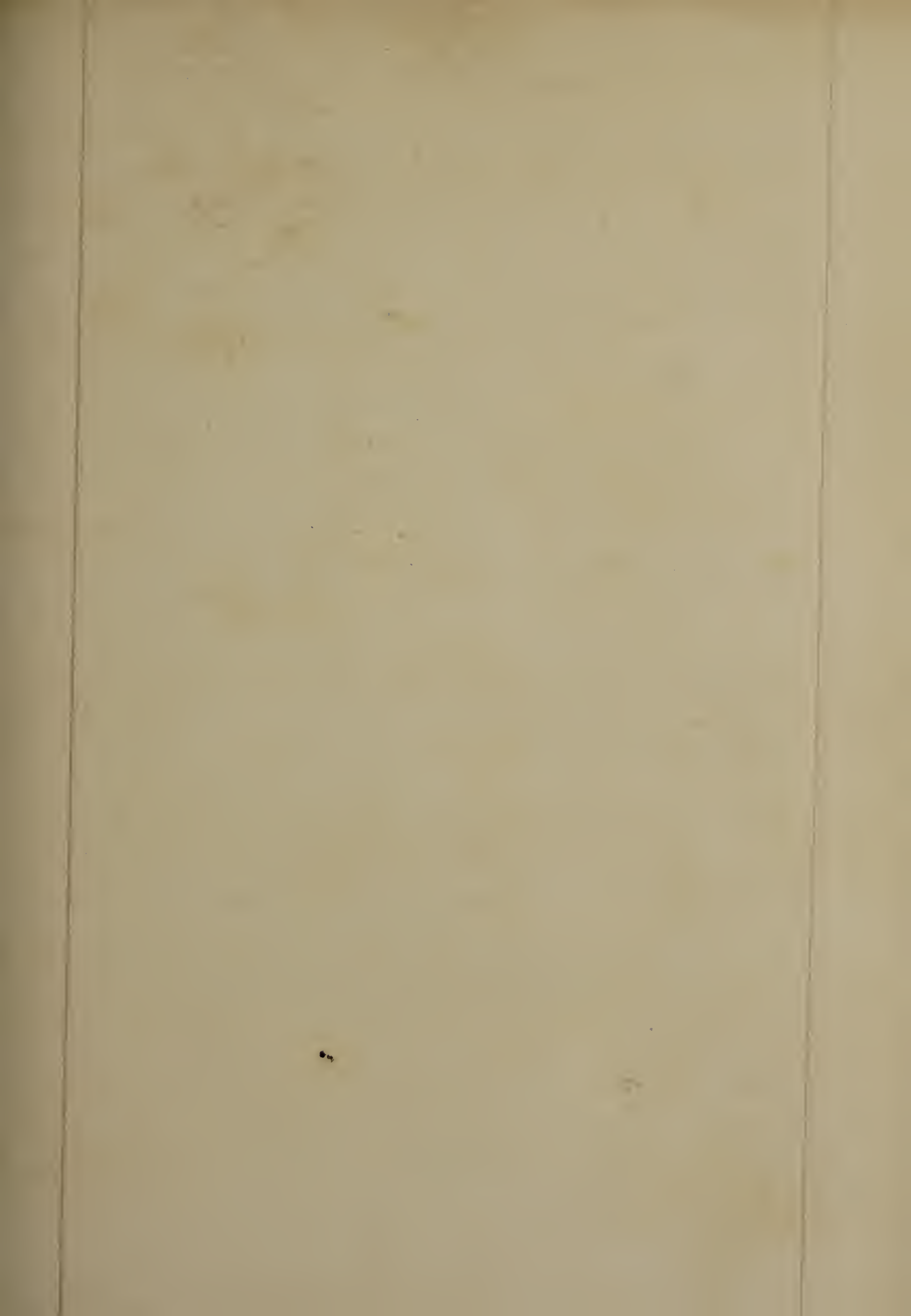
1. Per vulgus constat, quod venena, nisi maturum auxilium adferatur, lethalem ordinarie exitum fortiantur.
2. Atque hoc non tantum valet de illis venenorum speciebus, quæ summe agilia sunt, & *celerem* mortem caussantur, sed & de iis, quæ languide & successiue perniciem suam exerunt.
3. Hæc enim, vti sine animaduersione & sensibilitate cum corpore communicantur, humoribus intime sese insinuant, & primis hebdomadibus leuissimas tantum ægritudines & infirmitates introducunt; ita contra hostem hunc inopinatum, occultum & insidiosum arma tempestiue dirigere non possunt.

VI. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. Quando venenum adhuc in primis viis latet, conducunt pingua oleosa, tepide adsumenda, e. g. lac pingue, cereuisia cum butyro mixta, decocta mucilaginosæ, hordei, auenæ, C. C. oleum oliuarum, amygdalarum, &c.
2. Venenum quando hac ratione temperatum est, tum, vt euomatur, externæ irritationes per digitum vel plumam adhibeantur, & positiua emetica excludantur.

3. Ve-

3. Veneno autem cum humoribus iam communicato, abstergantur primæ viæ per decocta lenientia & gelatinosa, coniunctis clysteribus, theriaca remixtis. Hac ratione absterfio primarum viarum *ἀνω & κάτω* obtinetur.
4. Deinde humoribus veneno infectis destinentur decocta alexipharmaca, e. g. ex rad. vincetoxici, scorzoner. herba scordii. Essentiæ autem & aceta bezoard. excludantur. Conducunt etiam potiones ex aquis diaphoreticis & absorbentibus citratis, item iulapia ex decocto C. C. citrato, aquis diapnoicis & sirupis analepticiis, coniuncto ubique regimine leniter diaphoretico.
5. *Faucium ardores & erosiones* demulcentur per decocta modo dicta, cum melle rosato remixta; item per elæosacchara, gargarismata lenientia & discutientia, ab acredine libera.
6. *Termina intestinorum* solantur per linimenta stomachica camphorata. Reliquorum symptomatum tractatio videatur inferius.
7. *Idus & morsus* animalium venenosorum, e. g. *scorpionum, viperarum, aranearum, vesparum*, quo modo tractari debeant, videatur tabula chirurgica de *vulneribus venenatis*.
8. *Cantharides* adsumptæ tractantur vti venenum haustum, & *ardores urinae*, quos inferunt, iniectionibus emollientibus oleosis demulcentur; interne hunc ardorem mitigant nitrosa, absorbentia, discutientia & roborantia ex rad. helen. vincetox. caryophyll. pimp. alb. gent. rubr. cort. aurant.
9. *Aqua fortis & vegetabilia venenosa* eandem exposcunt medicationem.
10. Vapores *metallici* corrosivi sequente ratione oppugnantur:
 - 1) Vomitus mitior mature excitatur per aliquot grana tartari emetici, cum absorbente & carminatiuo quodam mixti.
 - 2) Deinde ad inuoluendas moleculas noxias propinantur absorbentia, lenientia, mucilaginosæ ex spermate ceti, oleo oliuarum, decocto ex rad. ari, bardanæ, liquirit. herb.

herb. malu. flor. chamomil prunis, passulis, addito tantillo mellis.

- 3) Quo magis suffocationis metus imminet, eo citius aër liberior, & quidem frigidior, eligendus est. Huc pertinet adpersio faciei aqua frigida.
- 4) Venæ sectio in plethoricis, & huic adsueta locum habet.
- 5) Post hæc diaphoretica fixa & essentia alexipharmaca temperata conducunt. Primis etiam diebus aliquot drachmæ saponis Hispanici, cum lacte & melle rosaceo mixti, semel de die possunt propinari.
- 6) Hæc cura etiam locum habet in aliis vaporibus putrilaginis & fermentescentibus.
- 7) *Colici dolores* sedantur clysteribus mucilaginosi, carminatiuis, cum tantillo theriacæ mixtis, & mature iniiciendis; item linimentis lenientibus & roborantibus ex ol. lilior. alb. chamomill. aneth. foenic. caru. nuc. mosch. caryophyll. & momento theriacæ. *Interne* essentia alexipharmaca, carminatiua & cascarillæ conducunt.
- 8) *Diarrhææ immodicæ* sedantur absorbentibus, mucilaginosi, cortice cascarillæ, roborantibus modo dictis; cavendo a narcoticis & adstringentibus.
- 9) *Alui autem adstrictio* exposcit clysteres emollientes, subiuncta leni laxatione.
- 10) *Vrinæ suppressiones & ardores* quo modo tractari debeant, superius iam diximus.
- 11) *Anxietas præcordiorum* mitigatur essentia alexipharmaca, subiunctis analepticis temperatis, item pulvere nitroso, coralliato & cinnabarino.
- 12) Superato periculo diaphoresis placida continuetur, stomachica adhibeantur & alvus aperta seruetur.

TABVLA CXXX.

DE FVLGINE TACTIS.

I. SIGNA.

1. Hi patientes ut plurimum *succumbunt*, & vel *repentina morte* exstinguuntur, vel post aliquam moram vitæ indicia offerunt.
2. *Terror*, qui animo hominis, tonitru percussus, adhuc insidet, non solum mentem confusam relinquit, sed etiam totam œconomiam vitalem perturbat, immo mortem paulo post subsequentem causatur.
3. *Interceptio respirationis* & suffocationis periculum, quod provenit ex fulminis halitu subtili sulphureo, actum respirationis sufflaminante. Inde peremptorum cadauera sulphureum fœtorem spargunt, nec ab auibus aut canibus adrodi dicuntur.
4. *Lesio corporis*, in primis combustio ad modum sensibilis, cuius prærogatiua præ aliis combustionibus eminet ex repentino insultu & halitu sulphureo accenso. Vnde in teneris & plethoricis talem combustionem gangræna, immo sphacelus facile excipit.
5. *Syncope* & extrema animi abiectio, sub qua plurimi exanimantur, pauci difficillime reuocantur.

II. PROGNOSIS.

1. Iam antea sub *signis* indicatum est, rarius eius modi subiecta ad se redire, sed communiter exstingui.
2. Restituta autem subiecta vel ad aliquod tempus, vel per totam vitam insaniunt, ad minimum operationum animæ debilitatio, v. g. memoriæ læsio, remanet.
3. Quandoque vitia corporis, paralytis lateris vel membri, aut tremores, aut anniuersarii dolores.

4. Ali-

4. Aliquando in sensibus externis vitia relicta adparent, v. g. surditas, balbuties, priuatio odoris, cæcitas.

III. *METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.*

1. Aëtiuitatem animæ, aufugientis quasi post tantum ex fulmine terrorem, reuocant spirituosa analeptica.
 - 1) Offerendus itaque est naribus spiritus salis ammoniaci, cum oleo destillat. rorismar. serpill. lauendul. cinnamom. mixtus.
 - 2) Naribus immittenda sternaustoria mitiora, ex puluere & aqua odorifera, lil. conuall. serpill. Hungaric. betonic. spirituosa.
 - 3) Ori immittendæ sunt aquæ simul analepticæ, aqua Hungaric. ad gutt. XXX - XL. aqua cinnamom. cerasor. nigr. lilior. conuall. flor. namph. meliss. rosar. it. confect. al-kermes cum cinnamomo vnc. semis, cum aqua soluta & ori indita.
2. *Vestes sulphurei odoris*, languentem animam subtiliter adficientis, protinus exuantur, & corpus aqua vel lacte calidis abluatur, addita frictione cum linteis calidis.
3. *Suffimigia suaueolentia* adhibeantur, e. g. rosmarin. serpill. mar. ver. bacc. laur. iuniper. lign. rhod. aloës, sassafr. gumm. mastich. benzoës, succin. storax calamit. abstinendo a castoreo & foetidis.
4. In plethoricis mox sub initium venæ sectio suadetur, subiuncta frictione & analepticis.
5. *Combustioni* ipsi sequentia opponuntur:
 - 1) Ad obtundendum subtile *empyreuma* superficiale, ardoremque demulcendum, cremor lactis, cepæ affatæ, nitrum solutum, cerassa alba, linimenta ex oleo lilior. alb. mucilagine seminis psyll. albo ouorum, aqua rosarum, cerussa, camphora, mature vsurpanda.
 - 2) *Vesicæ* ex combustionem ortæ aperiantur & rescindantur, tum prædicta adplicentur, quibus addi possunt mastix, pauxill. myrrh. & tantillum olei spermatis ranarum.
 - 3) In ambitu defensusua emplastica vel melioris vsus camphorata.

4) In moleſtis excoriationibus, ſi quæ adſint, præſtat præmiſſis reſoluentibus internis & externis adhibere eſcharotica, vt emplaſtr. ſaturninum, de minio Norimb. cavendo ne diutius talia inhæreant.

C. Symptomata principaliora:

1) *Surditas* reſidua tractatur linimento intra aurem adplicando (parca tamen quantitate) ex oleo deſtillato chamomill. camphora & tantillo vel ſalis volatilis vel olei ſuccini.

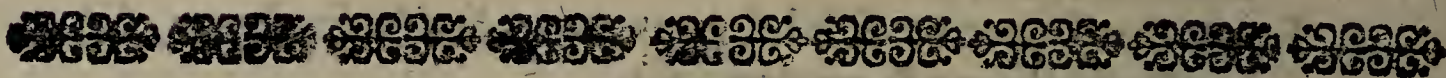
2) *Cæcitas* poſcit aquas ophthalmicas ex euphraſ. fœnicul. ros. hyſſop. quæ cum amygdal. dulc. in emulſionem conuerti, & cum tantillo camphoræ, croci orient. & tut. præparat. remiſceri & intra oculum adplicari poſſunt; item externa neruina.

3) In *obmutefcentia* conueniunt:

a) Tempeſtiua venæ ſectio, eique ſubordinata purgatio & rubefacièntium uſus ad plantas pedum.

b) Quandoque aqua ſpirituofa, cum pauco oleo cinna-
mom. mixta, ſub lingua excipienda.

c) Si *paralytici* quid ſubſit, neruina & roborantia, motus corporis & lateris adfecti qualiscumque agita-
tio conducunt.

TABVLA CXXXI.

DE

STRANGVLATIS.

I. **D**IFFERENTIA.

1. Non lequimur hic de iis ſtrangulatis, qui vere iam exſpirarunt: in his enim neque conſilia, neque auxilia medica locum habent.

2. Sed

2. Sed de illis agimus, in quibus aliqua vitalitas vel superest, vel superesse creditur.

II. SIGNA.

1. Varia quidem ab auctoribus signa traduntur, ex quibus vel perfectam suffocationem atque mortem agnoscere, vel ex contrario aliquam vitæ spem concipere possumus.
2. Quoniam autem in eius modi casibus ancipitibus semper consultius est, aliquid quam nihil ad vitam resuscitandam tentare, signa illa exiguum adferunt vtilitatem, atque hinc studio illa prætermittimus.

III. SVBIECTA.

1. Homines melancholici, anxii, desperabundi, amentes & mente moti solamen per ἀντοχέειαν quærentes.
2. Qui variis contra creatorem suum excessibus & peccatis conscientiae labem sibi contraxerunt.
3. Quibus guttur a latronibus laqueo fuit præclusum.

IV. CAUSSAE.

1. Interceptio motus progressiui sanguinis per pulmones, a qua circuli sanguinis vniuersalis dependet subflaminatio.
2. Occlusio respirationis, indeque proueniens stagnatio sanguinis, quæ primum in partes nobiliores internas & deinde in reliquum corpus se extendit.

V. PROGNOSIS.

1. Anceps & dubia spes est in strangulatis iis, qui plethoram, melancholiam & graues morbos antea sunt experti, item, qui valde rigent & frigent, oculos habent contortos & penitus fractos ac prouectioris iam sunt ætatis.
2. Strangulati, qui in vitam reuocantur, ad pristinum sanitatis vigorem raro perueniunt, sed variis alterationibus, præcipue autem afflictionibus pectoris plerumque sunt obnoxii.

VI. METHODVS MEDENDI ET REMEDIA.

1. Mature a laqueo liberentur, subiuncto ad dolorem leniendum & collum, quod rigide constrictum est, emolliendum, usu ol. lenientium ex ol. amygd. dulc. lil. alb. chamomill.

momill. cum pauco ol. lign. rhod. vel fassafr. vel serpill. & tantillo camph. si vero læsio & excoriatio quædam adsit, linimento ex ol. lil. alb. chamom. hyperici, de spermate ranarum, mastichino cum pauxillo liquor. myrrh. ceruss. & camphor. non neglectis fomentationibus & frictionibus cum linteis calidis.

2. His subiungenda est venæ sectio, quæ largius promouenda per frictionem eiusdem brachii, tum clyster stimulan- & sternutatorium, vti & more veterum irritatio faucium cum pluma, oleo imbuta, denique iterata V. S. venarum raninarum aut iugularium, ad partes superiores ab oppletionē sanguinis liberandas.
3. Nec tum spernenda sunt alia stimulatia, v. g. rubefaciens aut vesicatorium in pectore, extreme autem acria, caustica vti & suffimigia fugiantur. Conducit etiam dimissio olei lenientis intra fauces, quo vel hæ emolliantur, vel moderata emesis prouocetur. Inflatio faucium cum instrumento fistuloso hic dubia est.
4. Vbi ad se redire comparent, roborantia vinosa, ex croco & cinnamomo, nec non parum balsami liquidi cum aqua spiritiuosa, vino aut confect. alkerm. complet. cum cinnam. & tantillo boni vini adsumenda. Pro odoratu conducunt vel suaueolentia, vel modestus salis ammoniaci vsus.
5. Interponantur alexipharm. vinum bezoard. aut ess. angel. scord. imper. caryoph. cinnamom. aut spir. C. C. gutt. XV. emuls. cum aquis. diapnoic. cum frictionibus repetendis & denique balnea vinosa neruina.

TABVLA CXXXII.

DE

AQVA SVBMERSIS.

I. SIGNA.

1. Qui aqua sunt submersi oculis vel occlusis, vel semiclausis & quantisper dehiscantibus, vel pallidis & plane confra-ctis, concauis aut pene distortis decumbunt.
2. In superficie corporis adest pallor frigidus, rigor, in ab-domine vero, non numquam simul in pectore, aliqualis tepor.
3. Ungues liuescunt, nares sunt acuminatae, labia pallida, li-vida, aliquando etiam in thorace liuor, quod indicium est ad modum suspectum.
4. In hoc statu habentur pro mortuis, in primis si etiam pul-sus prorsus deficit, & respiratio (quam vulgus pluma na-ribus admota explorat) deest.
5. Quam primum vero ad se redeunt, hæc omnia leni gradu sensim reuertuntur in statum pristinum.

II. PROGNOSIS.

1. Quando sanguis ex submersorum naribus & faucibus pro-manat, veram tum indicat suffocationem, omne artis au-xilium eludentem. Item
2. Ore hiantes ut moribundi iacentes, & quorum lingua liuet & inter dentes emicat, vix reuocari poterunt.
3. Quibus non nulli, *Hippocratis* effatu, adnumerant, quan-do spuma ante os reperitur, quod tamen alii experientia teste in dubium vocant.
4. *Conseclaria* hanc submersionem morti proximam, licet non lethalem, insequentia, sunt:
 - 1) In præsens exiguae respirationis, pulsus, teporis externi indicium, post ea aliquot elapsis horis ipsa mens credit, licet plerumque obliuiosa.

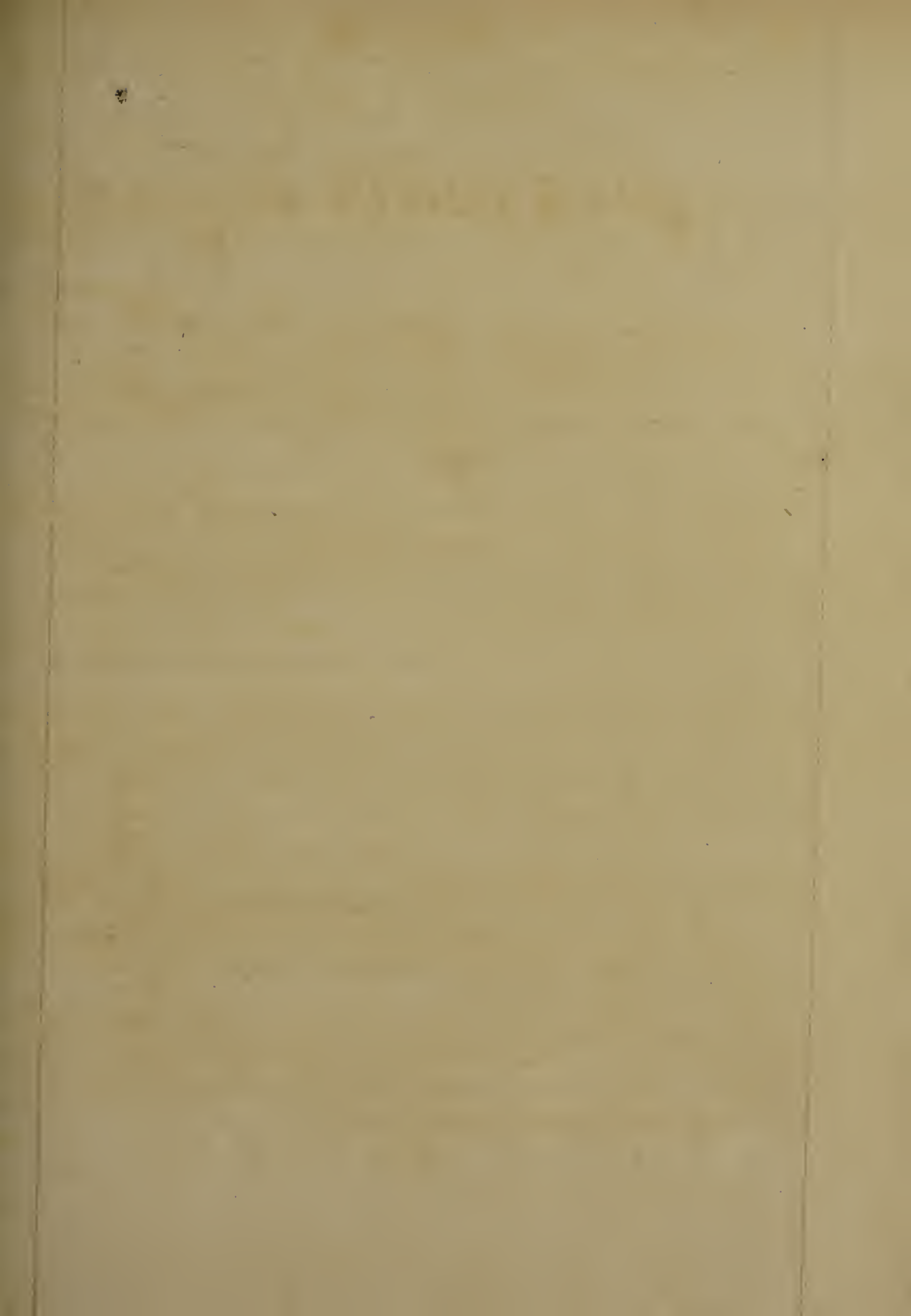
2) Hoc

- 2) Hoc tempore grauissimum virium defectum, alii rigorem febrilem, vertiginem aut motus conuulsuos, alii vomitum spontaneum aut diarrhœam aquosam aut mictionem largam experiuntur.
- 3) Deinde post aliquod tempus vegetiores facti, semper vitium, vel in animo vel corpore, ex hoc casu residuum ostendunt. Nempe
 - a) *Animi* hilaritas, firmitas, tractabilitas in timidum, mœstum, morosum, hebetem & inertiores statum degenerat.
 - b) *Corpus* quod attinet: *infantes* disponuntur ad motus conuulsuos contumaciores, *adulti* ad varias alias œconomix anomalias.

III. METHODVS MEDENDI CVM CAUTELIS.

Quando in submersis de non penitus subsecuta morte Medicus suspicatur, ante omnia intendat:

1. *Reuocationem*; id quod sequenti modo peragendum:
 - 1) *Pulmonibus* ab extra, quantum fieri potest, primo inflatis, submersus capite paullo decliuus ponatur, collocato sub ventriculi regione puluinari aut alio quodam corpore solidiore.
 - 2) Ad *aquam* euacuandam *vomitibus* prouocetur vel per plumam, penicillum, digitum, vel per blandum aliquod emeticum e. g. oxyfacchar. emetic. tart. emet. sal vitrioli. Et licet ventriculus in non nullis aquam non contineat, vomitus tamen ad *motum* inducendum conducere potest.
 - 3) Quando paullulum ad sese redeunt, clysteres & suppositoria stimulantia, neruina; tum frictiones cum linteis calidis & suffimigia suauiora it. sal. armoniac. odor adhibeantur.
 - 4) *Purgantia* frustra sunt, nisi iam clariora vitæ indicia adsint. Prodest tum M. P. de succino *Craton.* ad XII-XV. grana; in plethoricis sub frictione venæ sectio.
 - 5) Alii ad reuocationem *concussionem* corporis & *compressionem* ventris ad superiora adhibent, nec sine effectū, & *Borellus* tales, pro mortuo habitas, sæpius resuscitauit per

per panis affati micas, aqua vitæ imbutas & cordi impositas. Simul autem in lecto calido reliquas partes frictionibus rubefecit.

2. Post signa *redeuntis vitæ* interponenda & subiungenda sunt:

1) *Analeptica* ex spirituosiss: aqua rosar. flor. namph. til. lil. conuall. ceras. nigr. betonic. serpill. cinnam. apoplectis antepileptic. *Langii*, sirup. de beton. de citro, de canela, addendo paullulum spirit. C. C.

2) Ad *æqualem sanguinis motum*, per peripheriam obtinendum, regimen diapnoicum & continuatio ante dictorum adhibeatur. *Forestus* laudat decoct. flor. chamomill. quod tamen non nisi delapsis in aquam marinam aptum videtur, quibus & alia lenientia oleosa mucilaginosæ profunt.

3) Quando *vires* aliquo modo accreuerunt, balneum temperatum neruinum, sed non nimis calidum, nec diutius iusto vsurpandum, conducit.

3. *Symptomata*, si quæ remaneant, sequente modo tractentur:

1) Ante omnia *mentis* rationem habere conuenit, quæ per moralia *sensim* corrigenda est.

2) *Corpus* quod attinet, motus & euacuationes in posterum iniungantur, aliquando etiam moderate excitantia conducunt.

3) In *tussi* adhuc residua pulmonēs per expectorantia & discutientia ab impuritatibus purgandi sunt.

4) *Dieta* in futurum sit tenuis, euchyla, & plethorici venæ sectionem non negligant.

5) Animi pathemata, in primis *terror* omni studio euitentur.

ADFFECTIBVS GRAVIDARVM.

I. SIGNA GRAVIDITATIS.

Hæc in simplici grauiditate satis plana sunt: quando autem alia incommoda conspirant, vel mulier malitiose dissimulat, tum nuda saltem probabilitas locum habet.

1. *Emanatio mensum* in recte sanis & robustis, sine manifesta alia causa, primum signum est, sed non absolutum; aliquando enim *morbidè* menses emanant, citra præsentem dysphoriam.
2. Insignis *nausea a carnibus*, ipso etiam illarum odore, præcipue si alios cibos bene toleret femina, & de reliquo tolerabiliter se habeat.
3. *Ventris intumescencia*, non complanata nec inæqualis, sed globosa, & præcipue circa vmbilici regionem summmitatem hæmisphærii efformans.
4. Placidum & successuum huius intumescentiæ augmentum, pedibus a tumore liberis: rarissime enim *morbidus* tumor in abdomine directe incipit.
5. *Motus fœtus*, circa vicesimam circiter septimanam contingens, luculentissimum est signum, modo a borborygmis & aliis flatulentis volutationibus perite distinguatur, sensu scilicet sub hypogastrio altiore.
6. Dissimulante autem matre, manus *aliena*, bene calida, tepido ventri, vel frigida calenti, imposita motum quidem fœtus aliquando percipere, rem tamen certius definire non potest.
7. Sic etiam in tali casu femina quædam perite oculari ventris inspectione, maiorem vel minorem probabilitatem detegere valet.
8. *Vrinæ inspectio*, secundum traditiones præcipue instituta, licet fallacissima sit, verum tamen, quod imprægnatæ *sane* sanam etiam quoad colorem & claritatem vrinam exhibeant: hæc si claro loco versus subobscurum alium, aut angulum

gulum, spectetur, subtilibus atomis internatantibus, Sen-
nen-Staubchen, conspicua est; qui quidem atomi in *mor-*
bida mensium obstructione aliquando etiam occurrunt,
sed, accurata inspectione, multo crassiores; quamquam
negari nequeat, quod teneriores feminae, quibus menses
morbosas ob causas suppressi sunt, teneriores habeant
atomos, quam robustiores grauidae.

9. *Suffimigia* gummatum, vtero adplicata, ad gustum perueni-
entia, & aliae antiquarum traditionum probationes, vel
mere fabulosae, vel, ob subiectorum diuersam sensibi-
litate, satis incertae sunt.

II. DIFFERENTIA.

1. *Legitimus* foetus a falso, motus solo sensu, discernendus est:
obscurae enim foetus perceptiones, ad debitum usque
tempus manentes, molae praesentiam reddunt suspectam;
quam confirmant fluxus vterini irregulares, inflatio cito
augescens, cum variis spasticis flatulentis motibus, aliae
insolitae ex vtero emanationes, taciturna feminae anxietas,
partus ultra debitum tempus emanatio.
2. Intumescencia ventris grauidarum a cachectico-ascitico tu-
more discernitur praecipue.
 - 1) Statu vitali praegresso corrupto, cachectico.
 - 2) Speciatim tumoribus pedum praegressis & concurrenti-
bus.
 - 3) Quando autem, docente experientia, grauiditas & tumo-
res abdominis morborum complicantur, haec diagnosti-
ca signa locum non obtinent.
3. Ipsi autem morbidi affectus differunt secundum causas, alii
enim a plethora, alii ab animi pathematibus, alii a vi-
tiis dietae, alii a violentis causis externis, alii a mole &
ponderis vteri distensi, proueniunt.

III. SVBIECTA.

1. Non omnes promiscue grauidae affectibus subsequenter
obnoxiae sunt: longe enim maximus numerus rustica-
rum, laboribus addictarum, ab illis immunes viuunt, &
ita viuidis exemplis docent, ficta & affectata multarum
pathemata non tam ad grauiditatis, quam vitae generis,
circumstantias pertinere.

2. Sunt autem adfectibus talibus familiariter obnoxia:
- 1) Teneriores & delicatulae, quae & corpore & animo sensibiles sunt.
 - 2) Praecipue plethoricae, desides, intemperantes.
 - 3) Multis animi pathematibus exagitatae, sollicitae, meticulosae, tristes, iracundae.

IV. AFFECTVS ET METHODVS MEDENDI.

A. Affectus a plethora dependentes.

1. Hemorrhagia narium enormis: haec tractatur secundum methodum, quae tabula de hemorrhagia narium commendata est.
 2. Hemorrhoides nimii minuuntur temperantibus nitrosis, cinnabarinis.
 3. Hemorrhagia uteri: haec duplici modo, licet rarius, contingit:
 - 1) Vel enim sanguis prioribus mensibus, menstrui fluxus instar, erumpit, & ita calculum notabiliter turbat;
 - 2) Vel, rarioribus adhuc casibus, a medio gestationis tempore, aut ferius, sanguis prorumpere incipit, & ad partum usque continuat; quae duae species periculo abortus propiores sunt. Tractantur
 - a) Nitrosis, cinnabarinis.
 - b) Roborantibus gemmatis.
 - c) Pilulis Stahlianis.
 - d) Congrua venae sectione in brachio, ad maiorem profusionem, abortus prodromum, praecipuam.
- Conf. tabula sequens de affectibus parientium. it. tabul. XVI, ubi de fluxu abortivo plura dicuntur.*

4. Cephalalgia.

Haec potissimum excitatur causis occasionalibus sequentibus:

- 1) Immodesto corporis aut animi motu.
- 2) Partium inferiorum refrigeratione.
- 3) Potu spirituofo. Exposcit
 - a) Internae: temperantia nitrosa & lenissima laxantia.
 - b) Externae: spiritum vini camphoratum, si odorem possint perferre.

5. Gravitas & lassitudo artuum, praecipue pedum.

Haec tollitur

1) Con-

- 1) Congrua & tempestiua venæ sectione.
- 2) Placido corporis motu.
- 3) Pulueribus antorgasticis.

6. *Tussis sicca, & anhelitus difficultas.*

Hæc eadem remedia exposcunt: quando autem difficilis respiratio post cibum largiorem euenit, vel vltimis mensibus ab ipsius vteri sarcina introducitur, priore causa salina digestiua, posteriore vero patientia ad partus vsque exclusionem, requiruntur.

7. *Abortus.*

Hic in genere quidem *plethoram* pro causa agnoscit, & primis præcipue mensibus, maxime primiparis, plethoricis præ aliis euenire solet, causæ tamen sequentes occasionem ad eundem sæpius suppeditant:

- 1) Vehementes animi perturbationes, e.g. iracundia, terror repentinus.
- 2) Largior mensium fluxus, extra conceptionem familiaris.
- 3) Diæta vinosa, aromatica.
- 4) Vomitiones vehementes, & purgantia fortiora.
- 5) Fluxus aluini, diuturni, lienteriodes, foetui nutrimentum subducentes.
- 6) Vel conatus saltem deiiciendi, torminosi, spastici, tenses.
- 7) Vnde etiam clysteres stimulantés aliquando damnum hoc inferunt.
- 8) Vehementes corporis commotiones, e.g. saltationes, venturæ, violentæ concussiones abdominis, lapsus.
- 9) Veneris incontinentia.
- 10) Largior venæ sectio in pede.
- 11) Emmenagoga fortiora.
- 12) Nidores foedi, in primis pinguium accensorum, e.g. sebaceorum ellychniorum.
- 13) Nephritici dolores.
- 14) Cachexia.
- 15) Fluor albus, vel alia vteri vitia.
- 16) Opiata, vid. *Et müll. coll. pract.*
- 17) Fascinationes.

18) Foetus debilis vel plane mortuus.

19) Febres acutæ, nonnumquam etiam intermittentes. Notum enim est, quod grauida, febre tertiana correpta, die vacuo partum septimestrem viuum excluderet.

Hic fonticus adfectus præ aliis prudentem exposcit medicationem.

a) Ad *præseruandum* commendantur:

α) Venæ sectio iterata in brachio, nempe sub initium & medium gestationis.

β) Temperantia, præcipue nitrosa, sub qualicumque sanguinis commotione propinanda.

γ) Reborantia, quo scopo pilulæ *Stabliane*, subinde exhibitæ, aliis præferuntur: laudantur etiam carminatiua, e. g. essent. cort. aurant. item tragæa e rad. earlin. cum sem. foenicul. & nuc. moschat.

δ) Diæta temperata, lubrica, cum placido corporis motu & mentis tranquillitate.

ε) Specificè laudantur *testæ ouorum* exclusorum, præcipue gallinarum & perdicum. Item *acini pas-sularum* maiorum, qui tamen euidenter adstringunt.

b) In *hæmorrhagiâ* vero *uteri* emicante & doloribus dorsi lancinantibus, abortus periculum minitantibus, tentari quidem potest embryonis conseruatio per temperantia nitrosa, tonicagemmata cum leni anodyno, versus somnum exhibenda;

c) Quoniam autem, præsentè iam *uteri* hæmorrhagiâ, omne auxilium comunissime irritum obseruatur, euentus harum rerum, sub vsu analepticorum & carminatiuorum temperatorum, expectandus est.

d) Vbi autem grauior hæmorrhagiâ *uteri* vires patientis exhaurire videtur, ibi otiosum spectatorem agere non conuenit, sed ipsam potius excussionem per remedia promouere decet; quo casu optime sane se commendant pilulæ *Stabliane*, vel *Beccheriane* genuinæ.

e) Post abortus *elisionem* tanto minus opus est adstringenti-

gentibus: nam hæmorrhagiæ tales sponte mitescunt, vel tamen mitissimis analeptis & tonicis auscultant.

f) Ad *fungosa* autem vteri *concrementa* præoccupanda, & felicem in posterum fecunditatem obtinendam, pilulæ *Stahlianæ*, per nouem priores dies vsurpandæ, commendantur.

B. *Affectus a diætæ vitiis dependentes.*

1. *Vomitus.*

- 1) Licet familiaris hic affectus a congestione sanguinis versus ventriculum sæpius oriatur, ad diætæ tamen vitia eundem referendum putauimus, quia ventriculi vitium, intemperantia & voracitas vti plurimum concurrunt.
- 2) Conspirant reliqua adpetitus vitia, nempe *fastidium*, immo insignis *nausea* a carnibus.
- 3) Aliis adpetitus eximie augescit.
- 4) Aliæ *malacia* & fastidioso ciborum selectu laborant.
- 5) Aliæ plane *pica* seu ingente desiderio rerum vel toto genere alienarum, vel pro tempore non impetrandarum, corripuntur.
- 6) Aliæ molestant oppletionem a cibis experiuntur, quæ post vnâ vel alterâ horâ iterum euanescent, & quia vltimis maxime mensibus obseruatur, sarcinæ potius vteri, quam vitio diætæ attribuenda videtur.
- 7) *Vomitus* autem ipse & *nausea* primis quatuor aut sex septimanis communiter occurrunt, raro diutius, rarissime per totam gestationis periodum durant.
- 8) Rariora sunt exempla, quibus hæc incommoda post aliquot demum menses, vel plane circa finem gestationis eueniunt.
- 9) Exerit autem sese vomitus tempore familiariter matutino, cui tolerabiliter peractio euphoria per diem succedit.
- 10) Quando autem adpetitui nimium indulgent, vomitus facile excedit, diutius continuat, & grauiora incommoda causatur.

Hic

Hic *excedens vomitus* sequente modo tractetur:

- a) Venæ sectio in brachio instituatur, huic enim magis, quam medicamentis, vomitus auscultat.
- b) *Interne* propinentur incidentia, digestiua, stomachica e radic. ari, helen. galang. zedoar. zingib. cubeb. cort. aurant. conditis, malis cydoniorum, cinnamomo, nuce moschata, rore marino, cum vino infusis; item e salibus tartarus vitriolat. arcan. duplicat. nitr. porro: gemmata, pilul. *Stahlianæ*, *Beccherianæ*, millefol.
- c) *Externe* imponantur ventriculo roborantia, balsama stomachica ex oleis nuc. moschat. meliss. absinth. &c. vel emplastrum de tacamahaca cum oleo anethi, vel sacculi carminatiui.
- d) *Malaciæ & picæ* tractationem vide tab. de vitiis adpetitus.

2. *Alui adstrictio vel obstructio.*

Hæc familiariter ob potum parcum & desidiam grauidis euenit, rarius directa grauiditatis culpa, nempe sarcina vteri, in intestinum rectum incumbente; quo posteriore casu tenesimum communiter comitem habet. Succurritur

- 1) Per dietam emollientem, præcipue potum sufficientem, & placidum corporis motum.
- 2) Per vsum pilularum *Stahlî*, *Beccheri*, vel e gummi-resinis, e. g. ammoniaco, paratarum, item pot. lennat.
- 3) *Externe* per *suppositoria* e globulis moschatis, vel clysteres e decocto auenaceo.

3. *Tormina alui & flatulentia.*

Hæc tolluntur carminatiuis e cort. aurant. pimpinell. alb. aromat. nostratibus, nempe sem. anisi, fœniculi, cumini.

4. *Diarrhœa.*

Huius causæ licet a diarrhœæ communis causis multum non recedant, maiorem tamen considerationem in *gravidis* diarrhœa meretur: diu enim continuans, & spastico-tenesimodeis molestiis stipata, abortum minatur. Hinc placide sistenda est.

a) In-

1) *Interne* conducunt roborantia, stomachica, carminatiua, e. g. condit. cort. aurant. calami aromatici, galang. zedoar. zingib. miua cydon. &c.

2) *Externe* vsum habent balsama & emplastra stomachica,

5. *Fluor albus.*

Hic vti rarissime grauidis euenit, præcipue quando mariti fideles sunt, ita indolem exhibet pertinacissimam: ob imprægnationem enim laxantia, per multos dies necessaria, non possunt adhiberi. Secure tractatur;

1) Corrigentibus & depurantibus carminatiuis, e. g.

a) Essent. e rad. ari, pimpinell. alb. herbis amaris.

b) Infus. e meliss. galeops. flor. alb. & præcipue abrotano.

2) Singulis septimanis semel vel bis interponantur pilulæ *Stahlianæ* vel *Beccherianæ* genuinæ.

C. *Affectus a mole & pondere vteri dependentes.*

1. *Dolor coxarum & lumborum.*

1) Exserit sese hic dolor postremo maxime tempore, ob ventrem, acrius antrorsum ac deorsum pendentem.

2) Aliis dolet ipse venter exterior, cum nitida & striis transversis distincta rubedine, non aliter ac si abdomen fissuras agere minaretur. Non indiget medicatione, post partum enim sponte euanescit.

2. *Inflationes crurum varicosæ.*

1) Hæ inflationes in phlegmaticis tumoribus œdematosis stipatæ sunt.

2) In aliis temperamentis ecchymomata, sugillationum instar, eueniunt, blaue und braune Flecken um solch Geäder herum.

3) Vulgus crura ita adfecta vocat Kindes-Beine.

4) A medio gestationis tempore ad partum vsque occurrunt, ob vteri molem, vas iliacum seu crurale prementem.

5) Post partum quidem euanescent, sed in quibusdam subinde recurrunt, certissime futura noua imprægnatione.

6) Indigent medicatione sequente:

Ggg ggg

a) Cu-

a) *Curatiue:*

a) *Interne* ad dolores temperandos pulu. antispasmod.

β) *Externe* frict. cum excutia, camphorat. & in puerperio ligatura.

b) *Præseruatiue* exposcit venæ sectionem medio gestationis tempore, alui successum, sessionem altiore, motum corporis lenem, & a partu, vteri depurationem.

3. *Vrinæ frequens stimulus.*

1) Hic adfectus vltimis maxime septimanis occurrit, aliquando etiam circa medium gestationis tempus, nempe quando vterus, ob ligamentorum laxitatem, plus deorsum incumbit.

2) Edito partu tollitur & hoc symptoma.

4. *Stranguria, & suppressio vrinæ temporaria.*

His succurritur

1) *Interne* temperantibus nitrosis, cinnabarinis.

2) *Externe* cataplasmatibus.

5. *Hæmorrhoidum inflationes vesiculares.*

1) Hæ dolore ardente, immo interdum vlcerosa erosione, molestissimæ sunt, præcipue plethoricis. Germanis dicuntur Mast-Körner, Sacken, Belgis Taefen.

2) Expetunt;

a) *Interne* temperantia nitrosa & vsum millefoliū.

b) *Externe* vnguentum de linaria.

6. *Tumores pedum.*

1) Hi, quando vltra genua non extensi sunt, nullius periculi obseruantur.

2) Vbi autem ipsum etiam abdomen inuadunt, ibi asciticam indolem exhibent.

3) Sed præstat grauiditatis tempore hydropicos tales tumores tolerare, & symptomatum saltem mitigationi insistere, quam directe ipsum morbum adgredi.

4) Conuenit inter ea ambulare potius, quam plurimum stare, aut, in humilibus præcipue scabellis, diutius sedere.

D. *Affectus a causis singularioribus dependentes.*1. *Nimia corporis extenuatio.*

- 1) Hoc casu infantes bene habiles & auctiores obseruantur.
- 2) Exposcit macilentus talis habitus diætã gelatinosã, amygdalatã, temperantem, & corporis quietem.

2. *Nimia pinguedo.*

- 1) Abundantior hæc matris nutritio minorem ut plurimum & gracilem infantem edere obseruatur.
- 2) Requirit venæ sectionem, diætã moderatã, vitam inobilem, & laxantia subinde leniora.

3. *Debilitas syncoptica.*

- 1) Hæc differt a lassitudine plethorica.
- 2) Exposcit alui legitimum successum, & stomachica carminatiua.

4. *Præmatura aquarum euacuatio.*

- 1) Hæc abortum & partum præmaturum minatur.
- 2) Requirit roborantia interna & externa.

5. *Lichenes.*

- 1) Hæc exanthemata in facie & collo, præcipue biliosarum, exoriuntur, & vulgo Leber-Stecke vocantur.
- 2) In aliis pallores, in aliis vero rubores volaticos inducunt.
- 3) Non indigent medicatione, quia post partum euanescent.

6. *Incommoda præter consuetudinem.*

- 1) Sunt, quæ aliquot eiusdem sexus proles gestarunt, si deinde diuersi sexus prolem concipiant, multis modis incommodus habere obseruantur.
- 2) Hæc tamen incommoda pro indubio signo, alterius sexus concepti, non habenda sunt.
- 3) Multo magis reliqua signa, quæ ad sexum dignoscendum vulgari traditione recepta sunt, fallere obseruantur, e.g. quod color grauidæ floridus, & animus alacrior, masculi; pallidus autem aspectus, & mentis torpor, femellæ gestationem denotet; item valet prognosticon e diuerso situ foetus in alterutro uteri laterè; ea-

dem incertitudine laborat signum gemellorum, nempe *fusca* linea per longitudinem abdominis, & venter in medio *planior*, circa latera autem *protuberans*.

7. *Nimius embryonis motus.*

- 1) Materni animi commotionibus iracundis potissimum inducitur.
- 2) Suum etiam contribuit calor immodicus, abdomini admissus.
- 3) Aliquando a mala ipsius foetus dispositione dependet.
- 4) Expofcit temperantia & acrimoniam biliosam corrigentia remedia, coniunctis neruinis epithematibus, corporis etiam & mentis tranquillitate.

8. *Dolores a calcitracione foetus.*

- 1) Postremis mensibus hi dolores contingunt.
- 2) Tenerioribus lacrimas saepius excutiunt, immo lipothymias plane caussantur.
- 3) Abortum nullo modo minantur: nam infans ad partum suum nihil contribuit.
- 4) Tolerandi sunt hi dolores, qui proxime ante partum evanescunt.

9. *Debilitas embryonis.*

- 1) Hæc e motu rariore, leniore & vix sensibili diiudicatur.
- 2) Dependet communiter vel a debili matris constitutione, vel terroribus repentinis, aut mœroribus diuturnis.
- 3) Succurritur roborantibus.
 - a) *Interne* stomachico - carminatiuis.
 - b) *Externe* balsamis & emplastris aromatizatis.

10. *Concretio secundinarum.*

- 1) Certa signa non dantur, hanc secundinarum cum vtero, extra placentam, concretionem dignoscere: hinc tanto minor est occasio, vt illi adfectui occurrere possimus.
- 2) Caussam communiter in nimia desidia, & multa, vltimis mensibus, ad ignem obuersatione quærunt.
- 3) Vbi huius adfectus suspicio occurrit, ibi teneræ pinguedines gallinarum vel anserum meliorem vsum habent, quam

quam spiritus vini, aniso vel caruo imbutus, qui vulgo abdomini illinitur.

11. *Circumvolutio funiculi umbilicalis*, circa corpus, vel plane collum infantis.

- 1) Hæc a mulierculis perperam tribuitur motibus sursum fortius extensis; vnde foetum circumagitari credunt; sed talis volutatio tardis potius, quam repentinis, progressibus contingit.
- 2) Remedio pharmaceutico destituitur hic adfectus, immo & chirurgico, nisi sub ipso partu bona fortuna secundet.

12. *Superfœtatio*.

- 1) Rarissimum est accidens, ita vt inter numerosissimas millenarias vix vni eueniat; prostant tamen exempla apud *Sennertum* & alios.
- 2) Dependet omnino a cohabitatione post conceptionem.
- 3) Vtrique foetui, & grandiori & superinducto recentiori, abortus periculum impendet.

3. *Febres intermittentes*.

- 1) Hæ nullum adeo periculum portendunt, nisi incongrue suprimantur; contumaciores tamen sunt in grauidis, quam aliis subiectis. Immo notum est exemplum, quod grauida quædam febre tertiana correpta die vacuo partum septimestrem excluferit.
- 2) Tractentur lenissima methodo, suo loco commendata.

14. *Febres acutæ*.

- 1) Hæ grauidis semper sunt periculosæ, nisi vel sponte benignius se gerant, vel arte congrua moderamen obtineatur.
- 2) Præcipue autem abortum minantur.
- 3) Vnde cautius tractandæ sunt, nempe
 - a) Lenibus temperantibus nitrosis, præcipitantibus, & antimoniatibus fixis.
 - b) Regimine lenissime diaphnoico.
- 4) Anteceptus hic est venæ sectio. *Conf. D. D. Stahlî dissertatio de venæ sectione in febribus acutis.*

15. *Fœtus mortuus.*1) *Signa.*

- a) Matris languor, debilitas, immo lipothymia.
- b) Horrores & volatici ardores.
- c) Angustia præcordiorum.
- d) Anxietates animi.
- e) Dolores capitis vertiginosi.
- f) Mammarum flacciditas & notabilis præsentia lactis tenuioris.
- g) Cessatio motus embryonis.
- h) Venter ad inguina delapsus, & onere insolito flaccide pendens.
- i) Sensibile frigus in illa regione.

2) *Causæ.*

- a) Insignis gravidæ plethora.
- b) Gravia animi pathemata, iræ, terroris, mœroris.
- c) Morbida matris constitutio.
- d) Diarrhœæ diuturnæ.
- e) Dolores in ipso partu male succedentes aut administrati, cum diuturniore fœtus in vtero strictura.

3) *Methodus.*

- a) Ad maturam cadaueris expulsionem propinentur pel-lentia specifica, e. g. hepar anguillæ, borax Veneta. Modo debitus situs, qui exclusionem concedit, adsit.
- b) Ad vires restaurandas interponantur analeptica gratiora.
- c) His autem irritis, & cessantibus ad partum doloribus, manualis extractio per chirurgum tentetur.
- d) Expulso fœtu, femina, puerperarum more, sollicitissime tractetur.
- e) Si verò neque per interna, neque per externa auxilia negotium succedat, embryo abit in putredinem, & febrem putridam, sæpius lethalem, provocat; quæ caute & leniter tractetur, ac elisio, criticis maxime diebus, per remedia, febrem non

tur-

turbantia, denuo tentetur: analepticiis vbique coniunctis.

V. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Grauidis in genere, & vniuersis propemodum earum adfectibus conueniunt:

1) Plethoræ imminutio per venæ sectionem, exceptis febribus acutis.

2) Humorū contemperatio per pulueres antispasmodicos.

3) Lenissimæ laxationes, repetitæ, sed non diu continuatæ.

4) Analeptica gemmata & carminatiua, in primis tragea e rad. carlinæ & sem. foenicul.

2. *Venæ sectio* omnibus modis laudatur, præcipue in iunioribus, non obstante *Hippocratis* obseruatione, vtpote de largissimatum temporis vsuali sanguinis profusione agente; in sensibilibus tamen caute procedendum est:

1) *Tempus*: optime instituitur vel primis adhuc septimanis, nisi proxime ante conceptionem adornata fuerit; vel medio gestationis tempore, quod præcipue huic scopo quadrat; vel denique vltimis duabus aut tribus septimanis; vel sub initium, medio tempore, & circa finem.

2) *Mensura*: hæc ad 3 - 4 vncias accedat, maiore enim copia sanguinem emittere, periculum minatur, præstat potius hunc actum repetere; minore autem quantitate illam adornare, periculosiores adhuc turbas concitat.

3) *Locus*: celebratur quidem ordinarie in brachio e vena mediana, hodie autem nullus dubitamus, in pede venam fecare: periculum enim, teste experientia, non inuoluit, & in rheumatico - arthriticis adfectibus circa lumbos, coxas & femora, præcipuum vsum habet. Inter ea opinionibus aliquando cedendum est.

4) *Vsus venæ sectionis* post abortum præcipue necessarius est, nempe ante vel sub initium nouæ conceptionis; quo casu non contemnendum est *Waldschmidii* consilium de triplici venæ sectione.

3. *Pilulæ Beccherianæ*, multo magis autem *Stablianae*, in quàm plurimis grauidarum adfectibus optimum vsum habent; modo caueatur, ne loco genuinarum falsæ offerantur.
4. Neque spernendum effectum edunt *essentiæ succini & pim- pinellæ albæ*, moderate vsurpatæ; quæ sane multis para- sangis antecellunt speciosis illis balsamis embryonum, aquis cordialibus, carbunculi, vitæ mulierum, & variis talibus odoriferis spirituosus, carminatiuis calidis, elixi- ribus vterinis, aromaticis, oleosis, myrrhatis, quæ san- guinem nimis turgefaciunt, & in vero periculo non in- demnia deprehenduntur; *externe* autem odorifera illa & neruina non improbantur.
5. Sic etiam sollicitè abstinendum est a *diureticis acrioribus, purgantibus, emeticis*, quæ nimiam sanguinis commo- tionem & abortus periculum introducunt. Sufficiunt *salia media* pro digestionem, *nitrum* pro temperatione, potiunculæ *sennatæ & rhabarbarinæ* cum passulis, cre- more tartari, sem. anisi, cinnamom. item rob tamarind. passul. pro catharsi.
6. *Fluxus sanguinis vterinus* vti præternaturalem statum in gra- vidis inuoluit, & paucissimis saltem exemplis innoxius obseruatur, ita maturum moderamen postulat.
7. Si vero iam proxime ad eruptionem tendant commotio- nes, *adstringentia* sæpissime vel frustra adhibentur, vel heteroclitos euentus inducunt; nisi causæ illarum mate- riales sufficienter prius correctæ & subactæ sint.
8. Vbi vero *inhibentia* locum habent, ibi ceteris præminent *gemmata*, species de hyacintho, coralliata, nuces mo- schatæ, in vino maceratae &c. ad motum elisorium pla- candum.
9. Si grauidæ *prioribus* mensibus, præsertim tempore men- struo, hæmorrhagia obtingat, placidis adstringentibus non auscultans, & feminam ad syncopen vsque exhau- riens, prognosis abortum ineuitabilem prælagit: hinc, pro vita matris saluanda, exclusio sine omni trepida- tione promoueatur, nimix enim illæ sanguinis profu- siones

siones longe certius & citius, abortu excluso, moderamen admittunt.

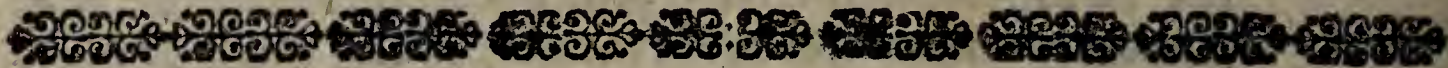
10. Quid autem de illa vteri hæmorrhagia sentiendum sit, quæ vel proxime, vel plures etiam septimanas, ante partum aliquando obtingit, sequente tabula indicabitur.
11. *Lassitudo plethorica* cautius discernenda est a vera naturæ debilitate, ne spirituosius analeptici, plethorico statui quovis modo contrariis, maior sanguinis orgasmus concite-
tur.
12. *Spontaneus vomitus* rarissime abortum causatur: peior euentus ab emeticis, in primis fortioribus, metuendus est; dantur tamen gravidæ, quæ gestationis tempore emeticum audacter, & quasi ordinarium suum, non obstantibus dehortationibus Medicorum, cum euphoria & nullo infelici successu, adsumunt.
13. De *varicibus* præter ea, quæ supra diximus, adhuc notandum, quod aliquando, licet rarissime, rumpantur: quo casu spiritus vini rectificatissimus, ad hæmorrhagiam inhibendam, secure adhibetur.
14. *Animi pathematum* non datur cura pharmaceutica, effectus tamen noxii, ab illis metuendi, aliquando possunt occupari, præcipue si causæ materiales concurrant, e. g. biliosa acrimonia, siue *crassior* in primis viis, siue *subtilior* per sanguinem diffusa. Crassiori plus quadrant *absorbentia*, quam alia temperantia: tenuiori bili dicta absorbentia *segnius* succurrunt, præsentius autem *nitrum*, perite usurpatum. Ubique laxationes rhabarbarinæ, pilulæ *Stahlianæ*, post iracundiam, clausa aluo, conveniunt.
15. Commotionum ipsarum ferociam *anodynis opiat*is compescere, infaustum est tentamen: tutius exhibetur massa pilularum de *cynoglossa*, quæ parcissimo usu satis efficax est, efficacior tamen vius *cinnabaris* peritus.
16. *Balnea*, quæ aliis circa proximum partus tempus, aliis maturius placent, non improbantur, præcipue in aduetis & minus sensibilibus: modo plethora sit imminuta, & reliquæ excretiones legitime succedant; improbantur autem nimis calida, diuturnior in illis commoratio, & aëris

frigidi admissio repentina: substituunt aliæ emollientia linimenta.

17. Quod ad *dieta*m grauidarum attinet, consuetudo multarum regularum vim eneruat, & aliis alia concedit, vel interdicat.
18. In genere notandum, quod non adeo facile in *qualitate*, sed potissimum in *quantitate* peccetur: hinc *temperantia* optima est norma.
19. Diæta nimium delicata, electiua, & scrupulosa vanitatem magis quam veritatem inuoluit; quod exemplo numerosissimarum rusticarum toto die confirmatur, quæ sub simplice sui victu, & corporis laboribus, a quam plurimis incommodis, otiosas & delicatulas, sub pomposo suo apparatu, vexantibus, satis liberæ viuunt.
20. Inter ea tamen, vbi sermones de conueniente diæta instituendi sunt, ibi crudi & crassi cibi, item *diuretica*, nempe allium, cepæ, petroselinum, baccæ iuniperi, raphanacea, chærefolium, nimium salita, acida, flatulenta quodam modo improbentur.
21. *Calidis aromaticis* peregrinis præferantur nostratia, vtpote temperata.
22. *Peruerso appetitui* mature resistendum commendetur, ne ille per habitum confirmetur, & foetui, vltimis præsertim mensibus, noceat.
23. Reiciatur *potus spirituosus*, vtpote præmaturum foetus exitum prouocans: vinum autem, sufficiente aqua dilutum, cereuisia tenuis, clara, thée, coffée satis concedantur, vt noxia alui siccitas præcludatur.
24. Inter *motum & quietem* tale temperamentum obseruetur, ne nimia quies concoctionem impediat, lassitudinem phethoricam & dolores artuum augeat; neque vehementior motus abortum causetur.
25. De *victura* in specie notandum, quod *vehemens & diuturna*, aluo præcipue obstipata, minus adfuetis abortum non ita raro prouocare soleat; *moderatior* autem, proximis adeo partui diebus, boni vsus sit, vias vterinas angustiores laxando, & ita ad feliciorum partum præparando.

26. Nocet *sublatio & gestatio onerum*, cum grauiore nila contingens, ob diuturniorem halitus retentionem & diaphragmatis inde ac vteri depressionem.
27. Nocet etiam manuum repentina in altum extensio: hac enim ratione abdomen & vterus simul contrahuntur. Magis autem omnes eius modi motus primis, quam posterioribus, mensibus nocent.
28. Somnus & vigiliæ idem moderamen postulant, respiciendo corporis temperamentum, vbi cholericis diuturnior somnus magis, quam phlegmaticis, concedendus est.
29. De *aëre* eadem valet temperatura: nimius enim calor humores in orgasmum concitat.
30. *Venus* summo studio fugiatur, quia abortum prouocare, & superfoetationem, licet hanc rarissime, caussari potest: alias caussas tacemus.
31. *Animi pathemata* reliquis omnibus sunt potentiora, & hinc quam maxime suas merentur cautelas.
32. *Ira & terror* hæmorrhagiam vterinam & abortum suscitant, foetum interimunt, aut infantem pauoribus & epilepsiæ reddunt obnoxium: insuper terror maxime signat foetum, quo si forte grauida perturbetur, caueat sibi a faciei contactu, & dosin pulueris antispasmodici, cum absorbente quodam coniuncti, adsumat.
33. Quibus antea *abortus* contigit, circa illud ipsum præcipue tempus, ab his & nouæ commotionis occasionibus, non minus autem ab ipso metu reuersuri abortus, præ aliis sibi caueant.
34. Affectus animi primis & vltimis, phantasia vltimis mensibus præcipuam suam efficaciam exserunt, & in embryonem deriuant. Post tales casus, præter pharmaceutica, vbique conueniunt placida requies & modestum animi oblectamentum, nociuas impressiones dissipatura.
35. Tandem, quoniam certissimum est, quod mentis affectiones maternæ cum animo embryonis communicentur, grauida bene meminerit, se duplici vinculo esse ligatam, animum, diuinis ideis & oblectamentis imbutum, conseruare.

36. Contingit aliquando, licet rarissime, vt grauidæ vltimis ante partum hebdomadibus *hæmorrhagiam mammarum* experiantur; quo casu temperantia nitrosa cum cianabarinis conducunt.

TABVLA CXXXIV.

DE

ADFFECTIBVS PARIENTIVM.

I. SIGNA PARTVS IMMINENTIS.

1. Frequentior urinæ emissio.
2. Tenesmodes intestini recti constrictio, non quidem durabilis, sæpius tamen reuertens.
3. Prodit aliquando breui ante partum e vagina vteri mucus cruentus, cum insequente vrina turbida & fordida.
4. Vterus successiue subsidet & ad os pubis vergit; quod mulieres exprimunt: Der Leib hat sich gesencket.
5. Mensura temporis, 40 nempe septimanarum a prima menstrui fluxus emanatione, vel 20. aut 21. septimanarum, a primo foetus motu computando.
6. Præcipue si ea phasis lunæ, qua alioquin grauida menstruum fluxum experiri consuevit, simul coincidat. *Plura de his vid. infra.*
7. Dolores dorsi & lumborum deorsum ad pubem vsque protensi.
8. Motus ipsius vteri spastici cum tremoribus genuum, pedum, & insequente apertura orificii vterini, wenn sich der Leib nach denen rechten Wehen gebührend öffnet.
9. Secundinarum ruptura, & contenti liquaminis effusio, succedente maiore vteri reflatione, vt conuexitas capitis quodam modo quasi promineat; feminae dicunt: Das Wasser ist gesprungen, das Kind ist in die Geburt getreten.

II. PRO-

II. PROGNOSIS.

1. Partus *facilius* succedit iunioribus, vegetis, frugalibus, rusticis, & quæ sunt animi moderatioris: quo magis consueto menstruo tempori respondet, eo meliorem successum pollicetur.

2. *Difficilem* autem partum sequentes circumstantiæ minantur:

1) *Ex parte matris*:

a) Habitus corporis plethoricus, nimis obesus.

b) Vel debilis morbosus aut delicatulus.

c) In specie calculus vesicæ, cuius inde crepatura metuenda est.

d) Quæ inobedientes sunt, suisque affectibus moderari nesciunt.

e) Primiparæ, præcipue annosæ, bey welchen es schwerer bricht.

f) Terror instantis thori.

g) Mala & cruda diæta.

h) Dolores iusto diutius emanentes, languescentes, aut rarioribus interuallis reuertentes.

i) Dolores spurii, qui non ad partum, sed sursum versus præcordia & caput tendunt, cum leui animi deliquio, anxietate præcordiorum, odontalgia & cephalalgia, da sich die Wehen in die Höhe ziehen, und in den Kopf steigen.

k) Hæmorrhagia vteri partum antecedens.

l) Præmaturus aquarum effluxus.

m) Membranz secundinarum firmiores, rumpi nescientes.

n) Conuulsiones, parturienti superuenientes.

o) Defectus aperturæ vteri, ob scirrhosas excrescentias, vel alias vaginæ læsiones.

2) *Ex parte embryonis*.

a) Concretio secundinarum, vel harum ante partum excretio.

b) Circumuolutio funiculi vmbilicalis, circa collum embryonis.

- c) Foetus male conformatus, hydrocephalicus, vel plane intermortuus.
- d) Gemelli, æquali enixu ad egressum promoti.
- e) Foetus male situatus, in specie, vbi capite prono super os pubis imminet, wenn das Kind über den Bogen steht; vel pes aut manus præcedit.
- f) Mola, quæ interdum cum ipso foetu gestatur: de hac inferius plura.
- 3) His accenseri merentur:
 - a) Imperitæ obstetricis machinationes & peruersæ actiones.
 - b) Partus circaplenilunium contingens, qui vti difficilior, ita etiam in iunioribus rarior esse observatur.

III. AFFECTVS IPSI ET ILLORVM TRACTATIO.

Inter symptomata, parientibus familiaria, occurrunt

1. Dolores spurii.

- 1) Hi torquent aliquando grauidam vel instante partus tempore, vel interdum 2 3. septimanas ante partum.
- 2) Dignoscuntur e vago motu dolorifico, flatulento, modo transuersim per abdomen, modo sursum versus præcordia & caput, excurrentes.
- 3) Sulcitantur per regimen incongruum, diætam crudam & calidam medicationem.
- 4) Discutiuntur
 - a) *Interne*: carminatiuis temperatis, e. g. pimpinell. alb. momento costii veri, caryophyll. aromatic. cardamom. masticat. frustulo panis melliti, exiguo calidi vini haustu.
 - b) *Externe*: neruinis, iisdemque carminatiuis: *fomentis* ex herb. pulegii, serpilli, chamomill. menth. *suffitu* e nuce moschata, caryophyll. cardamom. pauxillo croci cum vino dilutis, & feruido lateri vel filici adfusis.

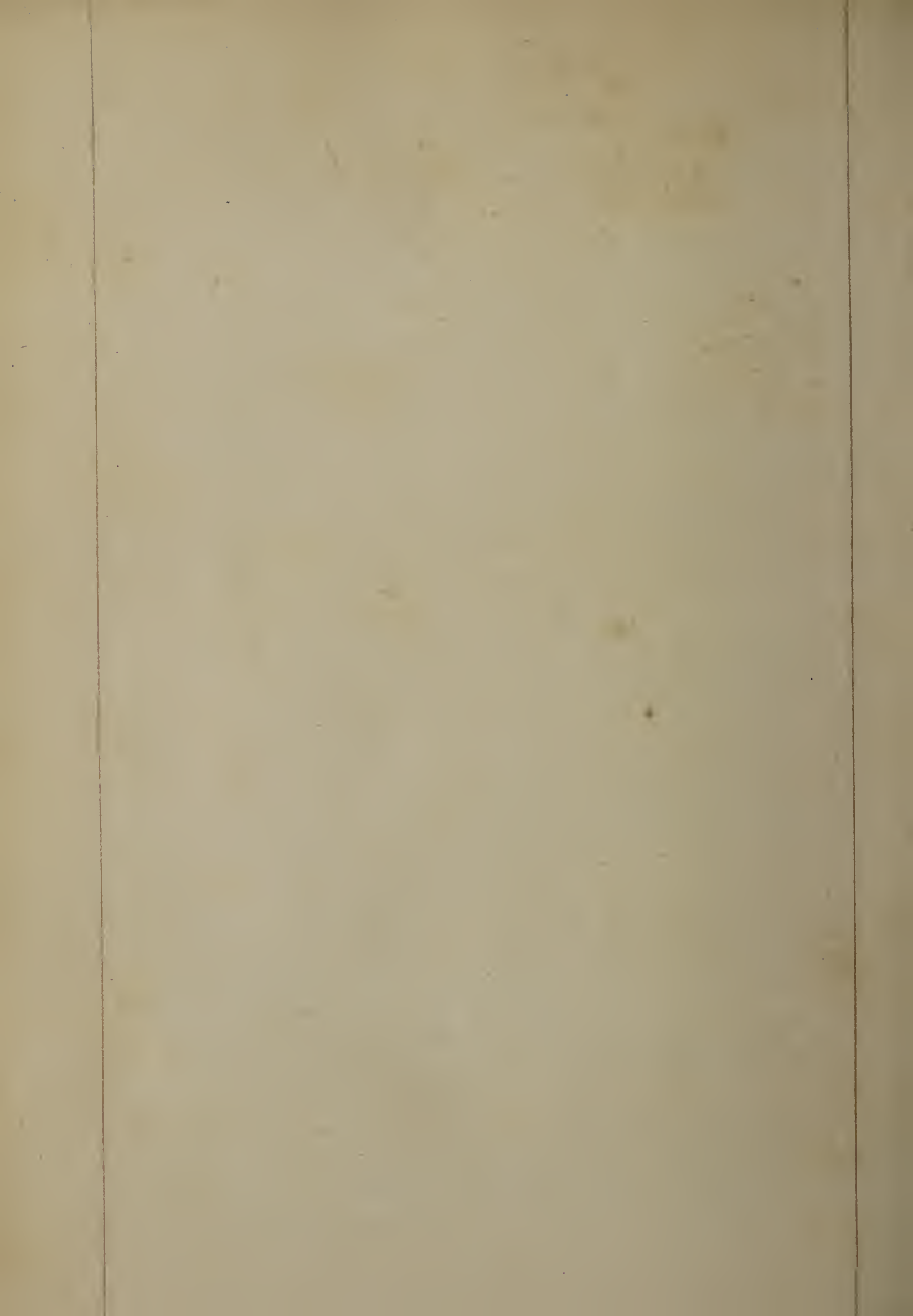
2. Dyslocia, seu partus difficilis.

- 1) Huius causas sub *prognosi* iam indicauimus.
- 2) In genere partus facilitatur

a) *Emol-*

- a) *Emollitione* partium per balnea & infessus e furfuribus & paucis semine lini per 14. dies ante partum vsurpanda. Vulgus *interne* vtitur iusculis pinguibus cum multo oleo oliuarum; *externe* olea & vnguenta abdomini illinit.
 - b) *Alui* expeditione per *viſum* humectantem & leniora *laxantia*, per *clyſteres* pure lubricantes e decocto hordei, auenæ, lacte, pingui iusculo carniū cum saccharo, vel sale communi, & oleo amygdalarum dulcium vel oliuarum.
 - c) Iusti temporis *expectatione* motu corporis tolerabili, deambulatorio in hypocausto, donec veri dolores euidenter accedant.
 - d) *Moderate* pellentibus & promouentibus, quæ tempore necessitatis, post aquæ effusionem, orificii veterini reſerationem, & foetus in illud ingressum, locum habent. e. g.
 - a) Borax veneta.
 - β) Crocus, parcius exhibitus.
 - γ) Hepar anguillæ ad scrup. I. propinatum.
 - δ) Puluis secundinarum exſiccatarum, seu spiritus illarum, secundum *Etmüllerum*.
 - ε) Pilulæ *Becherianæ*, *Stahlianæ*.
 - ς) Aquæ destillatæ, e. g. melissæ, puleg. lil. alb. verben. cheir. cinnam. sed moderate, ad drachmas potius, quam vncias, sumendæ. *Riuius* propinat drachm. sem. lauendul. cum aqua puleg. vel alia, & si necessarium est, post 2-3. horas repetit.
 - e) Eodem tempore etiam *externa* conueniunt, nempe
 - a) Neruino-aromatica e pane mellito, piperato, quem vino Hispanico vel balsamo embryonum madefacere, & nuce mochata, caryophyllis, croco, cardamom. conspersum abdomini imponere licet.
 - β) Suffragigia ex his & aliis; quibus nothi dolores euanescent, & legitime promouentur.
- 3) In *debilitate* & morboſa matris constitutione succurritur debitis analepticis.

- 4) Quando delicata *animi sensibilitas* subest, dolores fugiens, non solum analeptics, sed etiam adhortationibus feriis, ad constantiam laborum grauida animanda est.
- 5) Vbi *dolores interrupti, vagi, vel languidi* sunt, ibi eadem conducunt, quæ superius iam laudauimus.
- 6) In doloribus *sursum versis*, angustias præcordiorum, respirationem difficilem, odontalgiam & cephalalgiam proritantibus, puluis antispasmodicus, pilulæ *Beccheri, Stablii*, & clyster rem expediunt.
- 7) Peccante *plethora* & nimis obeso parturientis habitu, venæ sectio in brachio præseruatue, immo etiam in ipso partus termino curatiue, sed tum in pede potius adornanda, vti & temperantia commendantur.
- 8) Deficiente *nisu* ad fortiora tandem, aliis irritis, progrediendum est, qualia sunt *sternutationes* & *emetica*, iuncta in habitioribus venæ sectione.
- 9) Quando *membrana* secundinarum nimis *firmæ* sunt, (quo casu interdum, licet difficillime, integris membranis foetus inuolutus excluditur) sufficientia tamen imminentis partus indicia prostant, embryo etiam debito situprehenditur, perita & cauta obstetrix, non tam vnguibus, quam scalpello superius obtuso, easdem rumpat, & separet; qua ratione aquarum & foetus egressio promouentur. Vulgo dicunt: Das Wasser kneipen. Vid. *Etmüllerus*.
- 10) Quando autem *aquæ maturius* effluunt, & viæ nimis inde exsiccantur, obstetrix vaginam vteri & abdomen moderate inungat oleis amygdal. dulc. lil. alb. chamomill. oliuar. vnguent. alth.
- 11) *Convulsiones*, parturienti superuenientes, exposcunt moderationem per antepileptica, cinnabarina, lumbricos terrestres præparatos.
- 12) In *hæmorrhagia vteri*, siue proximæ, siue aliquot septimanis partum præcedente, & tam foetui, quam matri, vitæ periculum minitante, temperantia pellentium vsum suppleant.

- 13) Si foetus *legitimam situm* non occupet, pellentia maximo damno adhibentur: hinc manus obstetricantis seu chirurgi in debitum situm embryonem prius reponat, & in specie, vbi capite prono super os pubis imminet, wenn das Kind über den Bogen steht, foetus caput *blande* sursum adigere nitatur.
- 14) *Fœtus vel male conformatus*, vel hydrocephalicus, vel funiculo umbilicali circumuolutus, vel plane intermortuus, vbi dyftociam cauffatur, ibi res fere conclamata est. De foetu tamen mortuo tractando videatur tabula antecedens.
- 15) Eandem difficultatem premunt, nullum autem auxilium pharmaceuticum admittunt, *gemelli* æquali enixu ad egressum promoti.
- 16) Tandem de *mola*, utpote non minima dyftociæ cauffa, aliquid dicendum restat.
- a) Est concrementum membranaceum, fibrosum, quod apertum sanguinem spissum nigricantem exhibet.
 - b) Interdum *sola*, interdum cum *fœtu ipso*, gestatur.
 - c) *Moronus* indicat exempla viuarum, monstrosarum molarum, foetum enecantium, rostro, vnguibus &c. conspicuarum.
 - d) Vnde oriantur molæ, quæstio est maioris momenti: non leue enim præiudicium adfert illis, quæ extra coniugium easdem excludere solent; tuentur tamen recentiores, quod & sine viri congressu lasciuis ouula decedere possint.
 - e) Familiariter autem a prægresso abortu, præcipue immaturo, originem ducunt, retentis nempe laciniis secundinarum.
 - f) Quæ molæ *solæ* gestantur, in iunioribus facilius decedunt, & ad summum ultra annum spatium in illis non durant, in annosis autem per duos vel tres annos hærent, & non raro mortem inducunt; quæ vero cum foetu simul gestantur, ambiguam nutritionem, anxia symptomata, fluxus vterinos heteroclitos, & abortus periculum minantur,

- g) *Signa* sub initium satis dubia sunt, certius vero tum demum indicium habetur, quando post dimidium gestationis tempus verus embryonis motus non percipitur; sed palpitaciones saltem lenes, rariores, & obscuræ. His accedunt perpetui quasi irregulares fluxus vterini. *Vid. differentia tab. CXXXIII.*
- h) Quo casu communiter concurrit talis flacciditas vteri & illius ligamentorum, vt sub mutatione decubitus ex vno latere in alterum pondus quasi in eodem hypogastrio volutari sentiatur.
- i) Et licet abdomen, iustæ imprægnationis instar, turgescat, in eo tamen familiariter discrepat, quod planius, & versus hypochondria latius, frequenter etiam certo tempore flaccidum, & dimidia parte quasi vacuum, conspiciatur.
- k) Sentitur etiam magis, quam ordinarie, pondus versus infimam abdominis regionem.
- l) Tanto certius vero molæ præsentis signum est, quando vel nulli dolores ad partum iusto tempore contingunt, vel non sufficientes, vagi & inconstantes, aut vehementes etiam, nullam expulsionem producant.
- m) Quando mola cum foetu gestatur, prius non admittitur medicatio, quam post veræ & falsæ conceptionis exclusionem: quo casu vterus legitime depurandus est, ad methodum sub abortu commendatam.
- n) Quando autem mola *sola* gestatur, & indubia illius signa prostant, singulis mensibus, ad exclusionem vsque, pilulæ *Scablianae* per decem & plures dies possunt propinari, coniunctis aliquoties circa plenilunium balneis temperatis.

3. *Retentio secundinarum.*

- 1) Hæc citius expedienda est, antequam vterus post partum iterum occludatur, alias grauiores hæmorrhagiæ, lipothymia & febres inflammatoriæ putridæ succedunt.

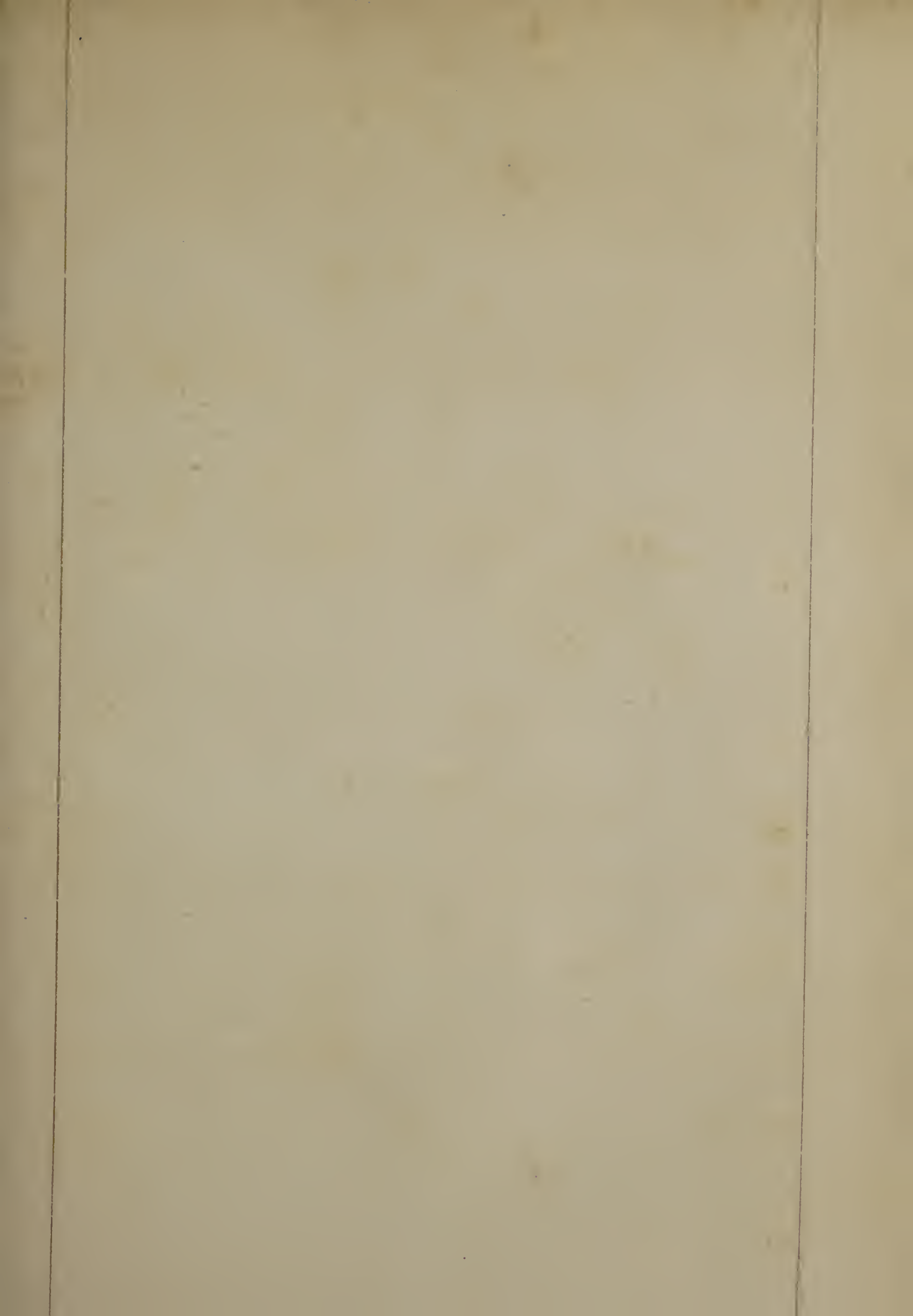
2) Pro-

- 2) Promouentur autem secundinæ
 - a) Per tussim voluntariam, vel sternutationem puerperæ.
 - b) Per lenem attractionem funiculi umbilicalis, cauendo tamen, ne fortiore conatu abrumptur.
 - c) Per modestam & cautam manum obstetricis, mit geschmeidigen, dünnen Händen.
 - d) Per dosim pilularum *Stablii* vel *Beccheri*, siue in puluerem redactam, siue aqua foeniculi solutam.
 - e) Per hepar anguillæ, aqua quadam vterina propinatum.
 - f) Per iuscula crocata.
 - g) Per clysteres domesticos.
- 3) Si vero frustra quædam remanserint, & post duodecim fere horas motus febriles insequantur, putredo inhibenda & exterminanda est: in quem finem laudantur:
 - a) Pilulæ balsamicæ *Stablii*, *Beccheri*, per aliquot dies continuandæ.
 - b) Essent. alexipharm. cum essent. succin. myrrhæ, cort. cascarill.
 - c) Salina colliquantia & temperantia.
4. *Prolapsus vteri.*
 - 1) Non confundendus est cum relaxatione vaginæ vteri, nam vterque status occurrit, licet non nulli auctores prolapsum vteri negent.
 - 2) Plenarius vteri prolapsus a rûptura ligamentorum illius præcipue laterum dependet.
 - 3) Illapsus in vaginam vel sinum tantum pudoris a laxitate horum ligamentorum producitur. Causæ *antecedentes* multæ sunt.
 - 4) Euenit sæpe sub vel post foetum enixum.
 - 5) *Symptomata* periculosa inducere potest, e. g. vrinæ suppressionem, tumores inflammatorios, gangrænam, sphacelum, vel ulcerationes cancrasas. Nihil de sterilitate dicamus, quam inducere solet.
 - 6) Restituitur

- a) Manuali repositione, antequam intumescencia super-
veniat.
- b) Ad dispersione aluminis & mastichis puluerifat.
- c) Sufficiente calore, in specie incubando asseri calido.
- 7) Quando autem prolapsus talis in habitum degeneravit,
tractandus est vti *procidencia ani.* Conf. tab. de tene-
simo, item tabula XCVIII. cautel. 4.
- 8) Dantur peculiare machinæ, quarum adplicatione ha-
bituali tali adfectui occurritur, e. g. annuli seu circu-
li ex ebore parati, parantur etiam eius modi circularia
peffaria e subere.
- 9) Plenaria autem vteri dissectio, vti in casu necessitatis ab
auctoribus quibusdam commendatur, ita negotium
est periculo plenum.

IV. CAVTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Principium vitale vti intentionem suam in aliis adfectibus
non semper continuis, sed per interualla repetitis moti-
bus prosequitur, ita etiam in negotio partus tales mo-
uum spasticorum interruptiones occurrunt, quæ sane
non culpandæ, sed perite potius considerandæ & æsti-
mandæ sunt.
2. Sic enim obseruare licet, quod parientes motus experian-
tur sub initium leniores, quibus foetus sensim ad legiti-
mum situm promouetur; germanice, daß sich das Kind
sencket, und vor die Geburt tritt.
3. Post hunc laborem natura paullulum acquiescere sæpius ob-
feruntur, deinde motus de nouo readsumit ad vterum a-
liquo modo aperiendum.
4. Hunc laborem vt plurimum noua sequitur requies, donec
tandem ad vltimum laboriosissimum actum natura acce-
dit, nempe ad secundinarum rupturam, vteri maiorem
referationem, foetus ingressum, daß das Kind in die Geburt
trete; & tandem eiusdem exclusionem.
5. Hic successiuus naturæ labor, admiratione dignissimus,
non solum vulgo non attenditur, sed toto etiam die, im-
prudencia præcipue obstetricum, turbatur, præcocibus
nem-

nempe ad partum hortamentis, pellentibus præmaturis &c. vnde parientis vires friuole consumuntur, vt iusto deinde tempore ad labores impares existant, vel foetus ipse in situm incommodum deueniat.

6. Ad graues hosce errores euitandos notetur, quod vix vquam consultum sit, ad labores parientem excitare, antequam notabilis vteri referatio superuenerit, cum aquarum effusione, & foetus ingressu. Deambulet potius seu circumducatur parturiens in hypocaufto, vel sedendo aut stando propiora partus indicia exspectet.
7. Maximum parturientis officium in eo saltem consistit, vt spasmos seu dolores ad partum, a natura excitatos, prudenter administret, abdomen nempe comprimendo, halitum profundius inspirando, inspiratum sub vigore dolorum diutius detinendo, detentum non vno impetu, sed lenissime expirando, ab inutili eiulatu, quiritatione, immorigerata sitis mutatione & volutatione abstinendo.
8. Clamores autem contentiosi, qui sub vltima foetus eruptione contingunt, non adeo compescendi sunt, quoties cum abdominis pressione iunguntur: hi enim non retardant exclusionem, sed potius quodam modo eandem promouent.
9. Quod ad *pellentia* & partum promouentia remedia attinet, merito prius considerandum est, num iisdem opus sit: si enim energia naturæ iam sufficit, metuendum sane, ne, addito stimulo, nimium motus intendatur, & nifus superflus dolorificus, aut hæmorrhagiæ nimix post ea insequantur.
10. Maxime hoc valet de *emmenagogis* vulgatis calidioribus, e. g. myrrha, succino, elixiribus vterinis, oleis destillatis, croco & borace largiore; quæ omnia vel plane non, vel caute & parce vsurpanda sunt.
11. Immo ipsæ vsitatæ *aquæ spirituosæ*, e. g. cinnamomi, vini Hispanici, quæ scopo analeptico sub partu exhiberi solent, discrimen subiectorum postulant: plethoricis enim & cholericis iunioribus moderatissime concedendæ sunt; alias hæmorrhagiæ vel febres acutæ inducuntur.

12. Conferunt potius talibus *nitrosa temperantia*, e. g. pulvis antispasmod. quæ orgasmum sanguinis contemperant, & faciliorem partus successum promouent.
13. *Obstetrices* communiter valde imperitæ, imino stupidæ sunt, & hinc illegitimum foetus situm sæpius acculant, ac eundem corrigere fatagunt: unde arcendæ sunt a tali conatu; quod si vero mali situs suspicio obueniat, res peritioribus, siue feminis, siue chirurgis, relinquenda est. Ceterum imperitia esset, iudicium de situ foetus exquisitum ab obstetrice ante adsumere, quam secundinæ ruptura & aquæ effusio facta sit.
14. Eadem temperare sibi debent a stolidæ & audace *apertione secundinarum*, siue acicula, siue vnguibus illa tentetur; nisi membranæ tenuiores vna cum foetu prodeant, vel ad modum promineant, aut, in præternaturali partu, placenta prius sese offerat: hæc enim artificialis apertio non æque, ac spontanea ruptura, late dehiscit, neque ita iustum foetui exitum præbet. *Vid. Ettmüllerus.*
15. Sic etiam tales imperitæ quouis modo arcendæ sunt a rudi translatione, ne læsionem vaginæ, vesicæ, immo ipsi infanti inferant.
16. In partus conatibus, quando femina sellæ vel lecto inflexis genubus imposita est, *collum & genua manilibus* circumligantur, ne spastici dolores illa inflent, & tumores relinquunt.
17. Ad vltimum exclusionis nisum tolerabiliorem reddendum, *sustentatio ossis sacri*, siue manibus validioribus, siue alio fulcro, magnum leuamen adfert.
18. *Hæmorrhagia uteri* ante partum, vti periculo non caret, ita operæ pretium esset, si remedium illud, quod *Henricus ab Heer* tamquam indubium commendat, vltiori tentationi subiiceretur. Est autem illud *testiculus equinus*, in taleolos concisus, vino immerfus, clibano exsiccatus, puluerisatus, & ad usum repositus. *Videantur dicti auctoris obseruationes.*

19. *Aluus sicca* remoratur partum, vnde emollienda est clysteribus, laxantibus, fenna, passul. min. iusculis. Denudatio vero corporis & refrigerium, præcipue humidum, magna pericula minantur.
20. Præ ceteris etiam corporis & animi mollities, inquietudo, impatientia, & anxietas querelæ exclusionem foetus reddunt difficiliorem; præcipue quando hypocaustum est angustum & nimis calefactum.
21. Denique *expectatio legitimi temporis* non infimum in negotio partus locum habet: quæ femina statum tempus mensium non habent, nihil exquisitè expectare possunt; hæ quando ad tolerantiam sanæ sunt, & distinctum foetus motum adhuc persentiscunt, de partus ultra calculum suum dilatione nihil habent metuendum.
22. Quæ vero statos menses habent, illæ medio gestationis tempore motum foetus adnotent, & viginti abhinc septimanas numerent: si harum finis innotat in illud tempus, quo menses fluere solent, de partu instante satis certè esse possunt; ubi autem consuetæ mensium euacuationi illarum finis non responderet, partus vel paullulum differtur, vel maturius expectandus est, prout nempe mensium terminus finem viginti septimanarum transgreditur, vel eundem præcedit.

TABVLA CXXXV.

DE

AFFECTIBVS PVERPERARVM.

I. AFFECTVS.

1. *Nimius lochiorum fluxus.*

Hunc adfectum superius peculiari tabula exhibuimus.

2. *Sup-*

2. *Suppressio lochiorum*, siue in totum, siue in tantum. De hoc adfectu in idem speciali tabula superius actum est.

3. *Febres inflammatoriæ*.

1) Hæ puerperis non raro accedunt.

2) Oriuntur

a) Vel a secundinis retentis;

b) Vel lochiorum suppressione;

c) Vel animi pathematibus, e. g. terrore, iracundia;

d) Vel refrigeratione.

3) Sæpius sunt funestæ.

4) Tractantur vti aliæ inflammatoriæ febres, & ita exposcunt

a) *Resolutionem* per salina, absorbentia semi-saturata, pulveres temperantes.

b) *Discussionem* per essent. alexipharm. cort. aurantior. in primis cort. cascarill. cum regimine leniter diapnoico.

c) Non neglecto *alui successu* per globul. moschat. clysterem domesticum, e decocto hordei cum oleo anethi & sale, item per pilulas *Beccheri* vel *Stablii*.

4. *Febris miliaris seu purpura*.

1) Hæc puerperas, vt ad læsionem subeundam magis dispositas, in vno & altero loco non ita raro infest. t.

2) Exhibuimus hanc febrem superius tabula speciali.

5. *Febris papularis*.

1) Hæc, latioribus maculis conspicua, puerperas etiam subinde inuadit; germanice: Die Nessel-oder Wiebelsucht.

2) Mitescit solis temperantibus & absorbentibus cum leni regimine & aquis diapnoicis temperatis.

3) Tandem, post 14. circiter dies, sordes biliosæ laxante quodam conueniente, e. g. rhabarb. vel manna, iusculo carnis soluta, eliminantur.

6. *Diarrhæa cholericodes*.

1) Huic ansam facile præbent

a) Iracundia.

b) Po.

b) Potus vel frigidus vel fæculentus, tanto magis vterque simul concurrens.

c) Suppressio fluxus sanguinis.

2) Magnis torminibus, doloribus & febre intestinorum inflammatoria stipata, satis periculosum symptoma gravidarum existit, præcipue si post 3 4 dies non imminuatur.

3) Tractantur:

a) *Interne*

α) Absorbentibus, e. g. matre perlarum, oc. cancri, corall. C. C. vsto.

β) Post correctam materiam ad roborandum rad. gentian. rubr. conuenit.

γ) Interpositis subinde rhabarbarinis & subiunctis anodynis correctis.

δ) Exhibendo ubique potum temperantem largiorem.

ε) Euitando adstringentia & narcotica.

ζ) Nitrum non nisi in potu dilutiore adhibeatur.

b) *Externe* fomentis & resoluentibus & tonicis.

7. *Flatulentia lochialis.*

Hanc discutunt

1) *Interne.*

a) Pulvis e conchis præparatis, antimonio diaphoretico & croco martis antimoniato teneriore paratus.

b) Oleum amygdalarum dulcium.

c) Spiritus tartari, salis armoniaci anisat.

d) Essent. cort. aurantiorum.

e) Nitrosa in calidioribus, spiritus nitri dulcis.

f) Iuscula carminatiua, crocata.

2) *Externe* neruina conducunt.

8. *Dolores post partum.*

1) Hi oriuntur facile

a) Post partum difficilem.

b) A residuo quodam frusto secundinarum, vel ad minimum a sanguine in vtero coagulato.

c) A vitiis lochiorum siue excedentium, siue suppressorum.

Kkk kkk

d) A

- d) A refrigerationibus.
- e) A neglectu legitimæ ligaturæ abdominis post partum.
- f) A vehemente infantis suctione.
- 2) *Sopiantur*
 - a) Tinctura cort.aurant. recent. saturat. cum syrupo cort.aurant. & de citro mixta, ac mediante aqua melissæ exhibita; cauendo a tinctura castorei.
 - b) Compositionibus e zedoar. carlin. pimp. alb. angelic. chamomill.
 - c) Iusculis carminatiuis, nuce moschata conditis.
 - d) Aquis pulegii, meliss. ceras. flor. tilia; cinnamom. cydonior.
 - e) *Specificis*, e.g. femine nigelli, iusculo pingui exhibito, urinamaritiæ cochleari. propinata.
 - f) His tamen omnibus palmam præripiunt pilulæ *Stahlianæ* vel *Beccherianæ* genuinæ.
 - g) *Externe*
 - a) *Clysteribus* carminatiuis.
 - β) *Fomentis* odoriferis e spiritu salis armoniaci cum spiritu apoplectico; item e dictis radicibus cum chamomill. roremarino, mentha rubra, flor. sambuc. bacc. lauri.
 - γ) *Linimentis*, scrobiculo cordis adplicatis, ex ol. anethi, irino cum oleis destillatis carminatiuis, menth. carui.
- 3) Licet autem hi dolores rarius in primiparis, quam aliis, occurrere credantur, docent tamen non pauca exempla, quod non prorsus ab hoc incommodo liberæ sint.

9. *Pauores.*

His succurrunt

- 1) Analeptica temperata, emulsiua; gelatinosa.
- 2) Vfus modicus vini generosi.
- 3) *Geminata.*

10. *Tumor abdominis.*

- 1) Hic ortum communiter ducit a ligatura abdominis post partum neglecta.

2) *Ex:*

- 2) Exigit carminatiua & resoluentia, quæ inquinamenta vteri expurgare ac debitum tonum restituere valent, e. g.
 - a) Rad. bryon. hellebor. nigr.
 - b) Herb. betonic. organ. chærefol.
 - c) Præ omnibus pilulæ *Stablii* vel *Beccheri* per 14 dies continuatæ, & post mensis interuallum repetitæ.

II. Tumor pudendorum.

- 1) Ortum sumit a partu difficili.
- 2) Præter alia incommoda dysuriam inducit.
- 3) Succurritur:
 - a) Vnguento althææ, quod præsentē ardore & inflammatione qualicumque remisceatur cum vnguento albo camphorato.
 - b) Sacculis e floribus chamomill. sambuc. semin. lini & paullulum camphoræ paratis, lacte coctis, leniter expressis & impositis.
- 4) Ipsi autem dysuriæ quo modo succurrendum sit, suo loco quærat.
- 5) Quando *vulneratio* in illis locis præsto est, liquamen myrrhæ, oleum ouorum, vel alia balsamica congrua locum habent; euitando pinguinosa, quæ tumores facile inuitant.

II. CAUTELÆ ET OBSERVATIONES PRACTICÆ.

1. Quam primum femina peperit, quantocyus in lectum bene calefactum deferatur, & abdomen illius, unter den Nippen in weichen, latiore mantili ligetur.
2. Præcipue autem ab omni aëre frigido defendatur: superne enim sudore & inferne secundinarum liquamine madida ægerrime refrigerationem tolerat.
3. His insuper habitis, facile lochiorum suppressio, febres, tormina, flatus, tumor abdominis ein sackigter Leib, gleich einer schwangeren Frau, succedunt.
4. Ceterum vulneratæ instar tractanda est, & vires refocillandæ sunt:
 - 1) Per summam corporis *requiem*.
 - 2) Per concessionem ipsius *somni*, neglecta illa traditione, quod puerpera intra tres post partum horas non debe-

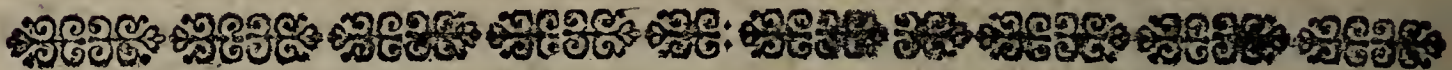
at dormire; nisi quidem lipothymica vel synoptica plane metuenda pericula contrarium suadeant. *Vid. cautela & prognosis tabulae de lipothymia, item num. 16.*

- 3) Per *iuscula*, non spirituosa, sed temperata, e carnibus gallin. bubul. quibus cuminum incoquatur.
- 4) Item per *iuscula* e cereuisia defæcata cum eumino.
- 5) Per *gelatinosa* e rasur. C. C. ebor. cum citro, ol. amygdal. dulce. cum ouo recente, momento cinnamomi.
- 6) Per *potum* ex aqua hordei, passul. typhor. C. C. paratum.
- 7) Per *vinum* aqua largius dilutum, quod post quartum diem, quando lactis horrores perpeffi sunt, liberalius concedi potest; quo tempore ipsum vinum generosum exoticum, modice sumtum, egregie reficit.
5. *Calor* hypocausti æqualiter vbique conseruetur, & *potus* frigidus summopere fugiatur.
6. Vulgi feminarum illa est superstitio, quod puerperæ longe minimum bibere debeant; quod tamen de potu frigido vnice intelligendum est: immo ne conducit quidem, solo calido illo potu & decocto puerperas ita macerare, vt sæpius conquerantur, viscera sua a feruidis illis iusculis semi-cocta quasi & adusta esse.
7. Inter *excretiones* primum locum tenent *lochiae*: vbi cauendum, ne per inquietudinem & calida remedia ac regimina ad excessum perducantur, neque etiam, siue actuali, siue potenciali refrigerio, supprimantur.
8. *Diapnoë* moderate promoueatur, & si etiam largissime succedat in succulentis, phlegmaticis, minime tamen turbetur.
9. Ad *alui solutionem* primis diebus non ita properetur, habet enim principium vitale in massa sanguinea tantum occupationis, nempe negotium lochiorum & lactis dirigendum, vt primas vias aliquo modo negligere cogatur.
10. Hinc non consultum est aluum eo tempore irritare, multo minus ventriculum incongruis & solidis cibis onerare, ne natura a labore suo maxime necessario auocetur.

11. Cum gaudio sane, non semel sed sæpius, obseruare licuit, quod *pilulæ Strahlianæ*, sigillo auctoris munitæ, & hinc genuinæ, puerperis, iisq; accuratam diætam obseruantibus, a primo partus die vsque ad nonum exhibitæ, aluum prius non soluerint, quam quarto circiter die, sub optima interim puerperarum euphoria: testimonio satis euidente, pilulas hæc non agere stimulando, sed naturam confortando, & ad scopos suos necessarios cooperando.
12. Quibus tamen pilulæ hæc ad manus non sunt, illæ ad alui siccitatem, flatulentos & anxios motus inferentem, adhibeant clysterem pure emollientem, oleum amygdalar. dulc. & cibos lubricantes.
13. *Animi pathemata* cane & angue peius fugienda sunt: terror enim lochia supprimit, ira hæmorrhagias insolescentes, febres acutas, diarrhœas choleriodes producit; vtraque vero pathemata syncopticas reddunt puerperas.
14. Absit *lucis splendide* aspectus; sæpe enim in tenerioribus visus inde debilitatur: vnde tinnitus & susurrus aurium, vel plane auditus grauitas, inducuntur,
15. Fugiantur crebræ & diurnæ *sermocinationes*, excalescentiam sanguinis facile concitantes.
16. Puerpera, largioribus lochiis exhausta, si in *syncope* aliquoties delabatur, & perpetuo obdormiscere gestiat, resuscitetur, ne hinc in lethalem soporem transeat. Conf. num. 4. litt. b.
17. Solent mulierculæ protinus a partu *sacculos* carminatiuos abdomini imponere; quod minime improbandum; ad flatus enim discutiendos conducunt.
18. Sic etiam genitalibus, pariendi labore tumefactis, vinum calidum, linteis imbibitum adplicant.
19. *Calida* in iuueniculis, præcipue plethoricis, maxime vitanda, & vires vinosæ circumspecte excitandæ sunt.
20. *Orgasmus* sanguinis vbique occupetur per absorbentia, & nitrosa.
21. Ante nonum diem *lectum* non deserant puerperæ; neque prius *hypocaustum*, quam post 5 6 septimanas; quo tem-

porē non incommodum est, nodulo quodā laxante, vel pilulis *Beccherianis* leniter illas repurgare.

22. Si lochia sufficienter non fluxerint, & largior diaphoresis successerit, pellentibus ea non reuocentur, sed diaphoreticis fixis & alexipharmacis res expediatur.

TABVLA CXXXVI.

DE

ADFECTIONIBVS LACTANTIVM.

I. ADFECTVS.

1. *Horrores lactis, Milch-Schauer.*

- 1) Hi circa tertium vel quartum diem persentiscuntur.
- 2) Nulla directe medicatione indigent: sufficit circumspiciendum regimen diaphoreticum, & promotio perspirabilitatis mammarum.
- 3) Quando autem notabilis calor, vel febris plane inflammatoria iungitur, antifebrilia temperata adhibeantur.

2. *Inflammatione erysipelacea mammarum.*

Hæ, uti aliarum partium, optime discutuntur

- 1) Spiritu vini camphorato, essentia croci parce mixto.
- 2) Sollicita externi caloris conseruatione.

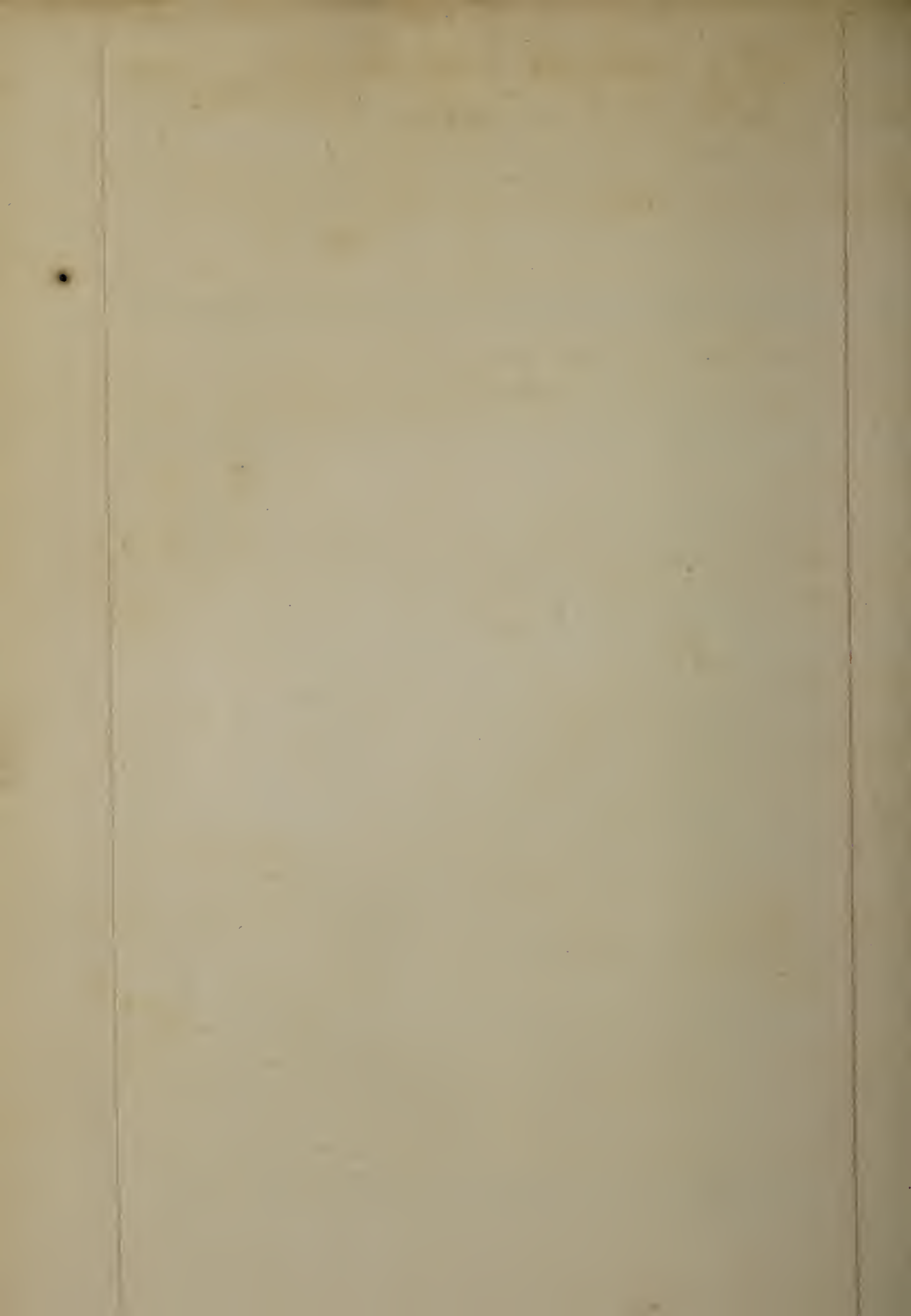
3. *Lactis perruptio difficilis.*

Promouent hanc

- 1) Alius laxa, per clysteres carminatiuos obtinenda.
- 2) Lenis diaphoresis.
- 3) Temperantia cum interpositis alexipharmacis.
- 4) Obiectio mammarum cum panno.
- 5) Frictio illarum cum excuria.
- 6) Foculus per pelliculam mustelæ.
- 7) Suctio.

4. *Lactis defectus.*

- 1) Defectus lactis est vel *totalis*, vbi nullum plane lac mammas

mas ingreditur; vel *partialis*, ad infantem alendum non sufficiens.

2) *Totalis* defectus obseruatur præcipue in illis, quæ nimis fero matrimonium inierunt, & insuper temperamenti sunt cholericæ.

3) *Imminutio* autem, seu *partialis* lactis defectus, dependet vel a fero falso; vel ab alimentis sufficientis inopia; vel a mororibus & aliis animi afflictionibus.

4) Vbi humores falso-biliofi peccant, ibi

a) Corrigantur per absorbentia, e. g. crySTALL. præparat. item lac lunæ, lumbricos terrestres.

b) Euacuentur per pilulas *Stablii*, *Beccheri*.

5) Vbi vero iustum alimentum deficit, ibi lactis defectus refarcitur

a) Cibis eupeptis, nutrientibus, emulsionibus, lacte animalium, pultaceis.

b) Carminatiuis, præcipue semine cumini, nigelli.

c) Plebs lardum cum lacte coctum celebrat.

5. *Lactis abundantia.*

1) Hæc imminuenda est, alias varia incommoda circa mammæ, nempe nodi & abscessus, oboriuntur.

2) Occurritur

a) Suctione alius simul infantis, vel catuli.

b) Emulsionem.

c) Diæta parcior, diluta, potulenta.

d) Sufficiente corporis labore.

3) Ad plenariam vero lactis *discussionem*, si vel non possint, vel, pro moribus corruptis, nolint lactare, adhibeantur:

a) *Interne* alexipharmaco-diuretica, & digestiua salina.

b) *Externe*

a) Sacculi sicci ex herb. chærefol. petroselin. menthæ, femin. coriandri, petroselini, camphora, parati.

β) Spiritus vini camphoratus, crocatus, mediantibus linteis adplicatus.

γ) Pro ditionibus cera alba liquetur, paululum succi citri & camphoræ, in oleo solutæ, drach. I. addan-

tur:

tur: huic liquamini lintheum intingatur, statim per frigidam trahatur, & post ea adplicetur.

6. *Lactis tenuitas aquosa.*

- 1) Hæc vel a diætæ, vel concoctionis, vel humorum vitio dependet.
- 2) Infantes atrophici inde redduntur.
- 3) Corrigitur hæc tenuitas
 - a) Diætæ mutatione.
 - b) Primarum viarum expurgatione per pilulas *Beccheri*, extract panchymagog. *Crollii*.
 - c) Harum deinde confortatione per stomachica adpropriata.
 - d) Serosorum humorum euacuatione per conuenientia phlegmagoga, e. g. ialappina.

7. *Lactis salsedo, & biliosa flauedo.*

- 1) Hæc vitia tormina, diarrhœas, vomitus, adfectus cutaneos scabiosos, immo exulcerationes & febriles ardores infantibus inducunt.
- 2) Emendantur
 - a) Absorbentibus, e. g. ocul. cancri, conch. præparat. matr. perlarum: nitrosis, rhabarbarinis.
 - b) Diætâ conueniente, abstinendo a cibis nimium salsis, acidis, aromatizatis, item a potu spirituofo, corporis & animi excandescencia.

8. *Lactis mucida crassities.*

- 1) Hæc facile nodos mammarum inducit.
- 2) Attenuatur
 - a) Alexipharmacis.
 - b) Lenibus laxantibus, e. g. pilulis *Beccherianis*.
 - c) Moderato vini vsu.

9. *Stasis lactis.*

- 1) Hæc discutitur iisdem remediis, quæ num. 5. ad lactis plenariam discussionem commendata sunt.
- 2) His adnumeranda veniunt,
 - a) *Interne* absorbentia, in specie crySTALLUS montana, item sperma ceti.
 - b) *Ex-*

b) *Ex-*

b) *Externe*

a) Emplastrum de spermate ceti cum sale volatili vrinoso subactum.

β) Emplastr. diaphoret. *Mynsichti*.

γ) Compressio per vestimenta arctiora.

10. *Nodi mammarum.*

1) Hi a lactis vberiore adfluxu, mucosa crassitie & stasi exoriuntur.

2) Resoluuntur

a) Emplastris, modo commendatis, bona portione seminis petreselini & coriandri imbuendis.

b) Frictionibus cum excutia setacea, non valde aspera.

c) Pellicula mustelæ confricando & imponendo, quæ res in sensibilibus non contemnenda est.

11. *Abscessus mammarum.*

1) *Maturandus* est tempestive, ubi locum non magis habet discussio.

a) Emplastrum quoddam maturativum circumferentiæ saltem dolenti imponatur.

b) Latius autem circa vel spiritus vini camphoratus crocatus, vel emplastr. de spermate ceti, aut diaphoreticum *Mynsichti*.

2) Facta maturatione *aperiendus* est abscessus per lancettam, si sponte rumpere recuset.

3) Deinde, ut *penitus emolliatur* apertus abscessus, emplastrum diachyl. simplex, siue solum, siue diachylo cum gummi pondere æquali remixtum, addita camphora, adplicetur.

4) Hoc scopo obtento a digestivis absteineatur, & solis balsamicis mundificantibus res absoluator, e. g. liquamine myrrhæ, vel, si hoc non sufficiat, mixtura ex essentia myrrhæ, succini & modico spiritus terebinthinæ parata.

5) Si ulcerosa inquinamenta simul adsint, lenia septica e decocto tabaci, ol. philosoph. addantur.

6) *Interne*, si nihil contraindicet, laxatio tam in stasi, quam abscessu conducit, coniunctis diureticis, præcipue salinis, & nitrosis.

7) *Chirurgi* vana imaginatione difficultatem faciunt, in media mollitie abscessus apertionem instituere, utpote in loco decliuore: hinc communiter ambitum eius, adhuc duriores, grauissimo certe periculo, infestant.

12. *Papillarum fissura.*

1) Hæc multa incommoda, insigni dolore stipata, infert.

2) Sanantur

a) Oleo ouorum cum liquamine gemmarum populi, loco alius pinguedinis, subactio.

b) Oleo ceræ.

c) Oleo lini cum ouis conquassato.

d) Butyro cum recentibus floribus calendulæ in formam linimenti redactio.

e) Liquore florum verbasco maris, & calendulæ in clibano parato.

f) Liquamine myrrhæ.

g) Unguento de glycyrrhiza.

h) Suctione matura, mediante vitro ad hoc negotium adaptato, Siehe-Glas, antequam lac spissescat.

i) Præcauet hanc fissuram cupula cerea papillis iugiter ante & post partum imposita.

13. *Papillæ nimis parvæ.*

Parvæ & nimis latitantes papillæ euocantur

1) Maturo emulsionis tentamine, præcipue in primiparis.

2) Suctione infantis robustioris.

3) Applicatione vitri, angustioris colli, antea tolerabiliter calefacti.

4) Quando autem iustam papillarum conformationem compressionibus vestium & thoracum a iuuentute turbarunt, non mirandum, si post hac auxilia frustra adhibeantur.

14. *Ablactationis incommoda.*

Hæc euertuntur

1) Vel rara & parca suctione alius infantis, minus minusque de die in diem suppeditando.

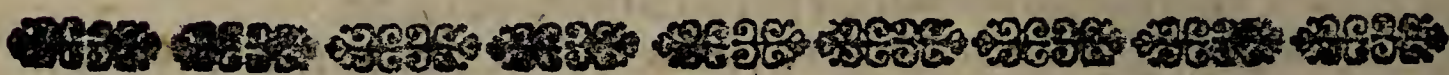
2) Vel emulsione rarius & parcius, præcipue mediante vitro, instituta.

II. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Commodum *alimentum* ad boni lactis productionem omnino necessarium est: consistit autem illud non in scrupulosa, delicata & electiua diæta, sed in simplice magis victu, sub corporis sufficiente motione adsumto.
2. Hoc adeo verum est, ut rusticæ plurimæ, *tenui auena* videntes, longe melius lac infantibus suis offerant, quam delicatullæ, otiosæ, plenissimo cupediarum adparatu.
3. Conuenit tamen a dyspeptis, flatulentis, acidis, nimium salitis, abstinere: hæc enim, licet non semper matri, sæpius tamen infanti varia incommoda caussantur. *Acrida* quoque & *aromatica* parcius sumenda sunt.
4. Quod *potum* concernit, vsu veniat cereuisarius, bene defæcatus: spirituosus autem, immo, in minus adfuetis, perpetuo vinosus, minime commendetur, ob metueudas inde infantum conuulsiones.
5. Potus *frigidus*, & externæ refrigerationes mammarum, lactanti & lactenti sæpius detrimentum adferunt.
6. Placidus corporis *motus vniuersalis* vti plurimum confert, ita *particularis mammarum* insignem habet vsum, nempe frictio & pressio illarum, ut aquosum lactis propellatur, & ductus lactiferi amplificentur.
7. Hic accusanda est vanitas illarum, quæ a primis iuuentutis annis, ad iunceam corporis gracilitatem sibi conciliandam, *thoracibus* mammas arte constringunt, ut non solum tubuli lactei, sed & papillæ repressæ, debitam conformationem non adsequantur.
8. *Animi pathemata* quam maxime noceant, quotidiana docet experientia; præcipue autem incommoda mammarum erysipelacea, nodi & abscessus inde proueniunt: hinc terrore aut ira commotæ mammas molliter prius fricent, & lac emulgeant, quam infantem admittant.
9. Mensium, lactationis tempore, eruptio infantem varie alterat: hinc nec expectanda, nec promouenda est.
10. Ad coagulationem lactis præoccupandam, infans, si vegetus sit, statim adplicetur: vtile enim est colostrum; vel

moderata mammarum expressio ante surrogetur, quam præualuerit infarctus.

11. Spiritus vini camphoratus *aquosior*, vti alias in adfectibus erysipelaceis, sensibilia subiecta & loca occupantibus, insigniter nocet, ita & hic non exigua mala parturit. Idem damnum a mixtura illius cum vnguinosis tenacibus, balsam, Peruvian. &c. expectandum est.
12. *Nutrices* temere conducere, religioni matres sibi ducant: certe in se ipsas, proles suas & rem publicam peccant; vbi autem summa necessitas id vrget, sollicitè prius corporis & animi conditio eligendæ personæ examinetur.

TABVLA CXXXVII.

DE

ADFECTIONIBVS INFANTVM.

I. SUBIECTA.

1. Non omnium promiscue, sed mollium, otiosorum, delicatiorum, corpore & animo sensibilibus hominum infantes morbis plerumque expositi, & tanto maiore commiseratione atque auxilio digni sunt, quanto innocentius aliorum vitia & errores luere tenentur.
2. Infantes autem durioribus parentibus geniti, & durius mox a partu habiti, non ita facile in morbos, citra externas iniurias, coniciuntur.
3. Immo talium infantes sensim ita obfirmantur, vt & iniurias externas multo facilius superare possint.

II. AFFECTVS

1. *Anaesthesia*, seu *immobilitas infantis*.

- 1) Occurrit interdum, vt infans, recens natus, immobilis, & tanquam mortuus, iaceat.

2) Ex-

ADJECTIVE INTERVIEW

No. 1

1. The first question is, "What is your name?"
2. The second question is, "What is your age?"
3. The third question is, "What is your occupation?"
4. The fourth question is, "What is your education?"
5. The fifth question is, "What is your religion?"
6. The sixth question is, "What is your political party?"
7. The seventh question is, "What is your favorite color?"
8. The eighth question is, "What is your favorite food?"
9. The ninth question is, "What is your favorite book?"
10. The tenth question is, "What is your favorite movie?"

2) Excitatur

- a) Inspiratione in os, & intestinum rectum mediante fistula clysteris.
- b) Fumo croci, naribus immisso.
- c) Adspersione aquæ frigidae, vel potius vini.
- d) Suctione mammillarum.
- e) Cepis dissectis, & naribus admotis.

2. *Color flauus, icteroides corporis.*

- 1) Familiaris quidem est hic color, sed nullius periculi.
- 2) Cedit aquis diapnoicis cum antimon. diaphoret. & syrupo laxante.

3. *Difficultas deglutiendi.*

- 1) Quando a frenulo linguæ maiore prouenit, hoc incidendum est. Conf. tabula Cl.
- 2) Aphthæ si in caussis sint, hæc methodo, inferius commendata, tractentur.
- 3) In tumore linguæ aquæ discutientes adhibeantur.
- 4) In eiu- dem vero exulceratione oleum ouorum vsu veniat.
- 5) Mater quando in culpa est, vt vel lac deficiat, vel papillæ non satis promineant, &c. hæc vitia corrigantur secundum methodum, præcedente tabula commendatam.

4. *Distorsio caluarie.*

- 1) Hunc affectum feminæ vocant: geschobene Köpfe.
- 2) A partu difficili exoritur, nempe quando foetus caput diuturna, intra collum vteri, incarceratione fortius comprimitur.
- 3) Prudentis obstetricis vel chirurgi manu ad naturalem statum caput reponendum est.

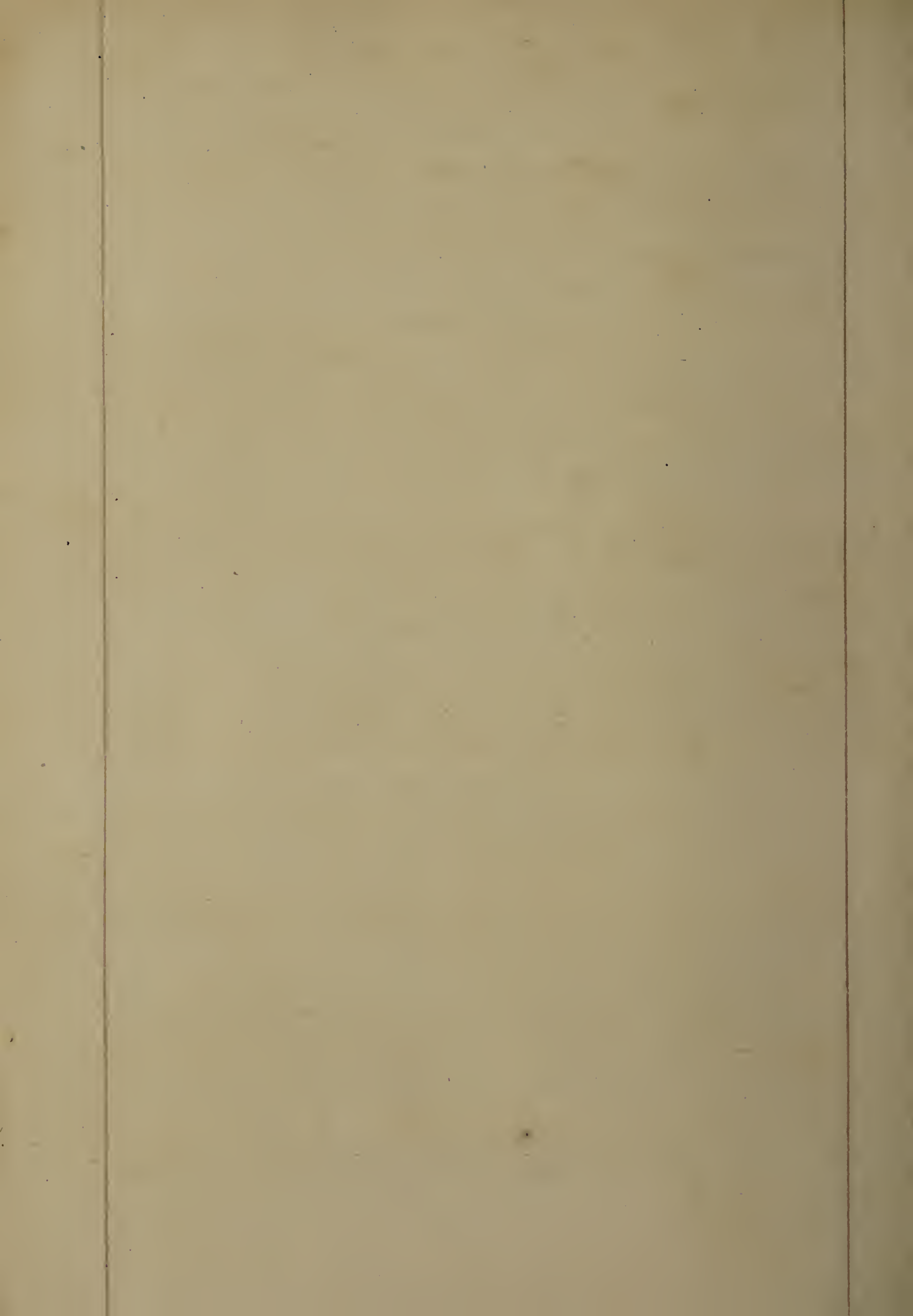
5. *Hydrocephalus.*

- 1) Hæc serosa capitis intumescencia communiter excipit caluarie distorsionem, & eadem causa fundatur.
- 2) Moturum auxilium postulat, quod euoluatur *tabula de hydropo particulari*; item *tabula chirurgica XXVI.*

6. *Imperforatio.*

- 1) Contingit aliquando, licet rarius, vt emunctoria non solum yrinæ, sed & fæcum aluiarum, obdurata sint.

- 2) Enascuntur hinc graua damna, & nisi mox auxilium præstetur, res conclamata est.
 - 3) Vbi membrana præternaturalis præsto est, ibi sola manus chirurgica requiritur. Conf. tab. chirurg. LXXVII.
 - 4) In caussa obturantis mucositatis leniora abstergentia, e.g. lapis percarum, conch. semi-saturat. exhibeantur.
 - 5) Coniunctis externe cataplasmatibus, catetere, clystere.
7. *Næui materni.* Mutter-Mähler.
- 1) Non a quolibet visu, sed illo demum exoriuntur, qui cum peculiari æstimatione ipso animo confingitur: siue desiderii, siue auersionis, terroris, timoris.
 - 2) Hæ maternæ mentis fictiones infantis animæ postea imprimuntur. *Vid. D. D. Stablii dissertatio de adfectibus grauidarum.*
 - 3) A medio gestationis tempore ad partum vsque contingere obseruantur.
 - 4) Dissolutio erroneæ huius structuræ passim obtinetur:
 - a) Per secundinarum & sanguinis recentis lochialis adplicationem, non solum de matre propria, sed etiam alienis puerperis; modo infans, næuo tali adfectus, ætate adhuc sit teneriore: insensibilioribus pubertatis ætas non omnem spem excludit.
 - b) Per sanguinem piscis barbi.
 - c) Per lignum fulmine tactum.
 - d) Laudantur etiam magnetica.
 - e) Item ros maialis.
8. *Retentio meconii.*
- 1) Hæc multa grauiora mala inducit, præcipue tormina flatulenta, cardiognum, inquietudines, clamores, difficilem respirationem, pauores, conuulsiones.
 - 2) Vel tandem prorumpunt deiectiones biliosæ, decolores, æruginosæ, vitellinæ, wie gehackte Eyer.
 - 3) *Euacuandum hinc est meconium* primis post partum diebus:
 - a) Per syrup. de cichorio cum rhabarb. cui paullulum oxymell. squillitic. addatur.
 - b) Per

- b) Per syrup. rofar. solutiuum.
 - c) Per oleum amygdal. dulc. cum saccharo penidio.
 - d) Per succum rhabarb. cum manna vel syrupo folior. fennæ remixtum.
 - e) Per colostrum infanti propinatum.
 - f) Per pilulas *Beccheri* vel *Stablii*, matri vel nutrici singulis primis diebus exhibitas.
- 4) Quando autem in diarrhoeam erumpit, euacuantibus hisce coniungi debent alterantia, quæ ardorem contemperant, in quem finem conducunt:
- a) *Absorbentia*, præcipue crySTALLUS montana, siue per se, siue cum grano semis auri fulminantis exhibita; *vid. Ettmüllerus*.
 - b) *Mucilaginosæ*, e. g. gummi tragacanth. arabic. decoctum hordei, auenæ.
9. *Oppletio pectoris asthmatica*: das Röcheln auf der Brust. Occurritur huic
- 1) Prædictis laxantibus; item syrupo de alth. erysim. capill. ven.
 - 2) Mercurio dulci ad gran. 1-2. propinato.
 - 3) Emetico e syrupo & conserua flor. persic.
 - 4) Vel antimonio diaphoret. cum duabus partibus nitri detonato.
 - 5) Sulphure antimonii *teneriore* cum acido tartari præcipitato: dosis a quarta grani parte, pro infantis ætate, ad granum integrum adscendit.
 - 6) *Resoluentibus*: rad. irid. Florentin. ari, spermate ceti, essent. alexiph. succin. aquis diaphoreticis, tartaro vitriolato, cum absorbente combinato.
10. *Tussis*.
Hæc auscultat iisdem remediis resoluentibus & laxantibus, quæ aduersus pectoris oppletionem modo commendata sunt.
11. *Coryza & grauedo*.
- 1) Hæc pariter per modo dicta remedia expugnantur.
 - 2) *Externe* simul in subsidium vocentur aqua vel butyrum maioranæ.
 - 3) La-

- 3) Lactantiautem feminæ in eius modi casibus catarrhalia exhibeantur.

12. *Oculorum & aurium manationes serosæ.*

- 1) Exhibeatur ad aliquot guttas essent. pimpinel. alb. cum essent. cort. lign. assafr. remixt.
- 2) Interponantur laxationes, præcipue per mercurium dulcem.
- 3) Quo magis acris est materia, eo magis coniungantur mucilaginosa, e.g. mucilag. semin. cydon.

13. *Raucedo.*

Hæc demulcetur incrassantibus, obtundentibus & delinientibus, e.g. oleo amygdalar. dulc. syrupo violar. aquis diaphoreticis, mucil. sem. cydonior.

14. *Intertrigines.*

- 1) Hæ communiter exoriuntur per occasiones sudoris, urinæ, & acrimie facum aluinarum, præcipue si a nutriticibus ita squalide habeantur, ut harum rerum contactum diutius tolerare debeant infantes.
- 2) In tali casu succurritur inpersione farinæ volatilis cum pauxillo camphoræ & cerussæ, item farinæ triticeæ vel fecalinæ.
- 3) Si vero causæ internæ subessent, interna simul pro rei conditione requirerentur.

15. *Obstructio narium mucosa.*

Hæc reseratur aqua & butyro maioranæ.

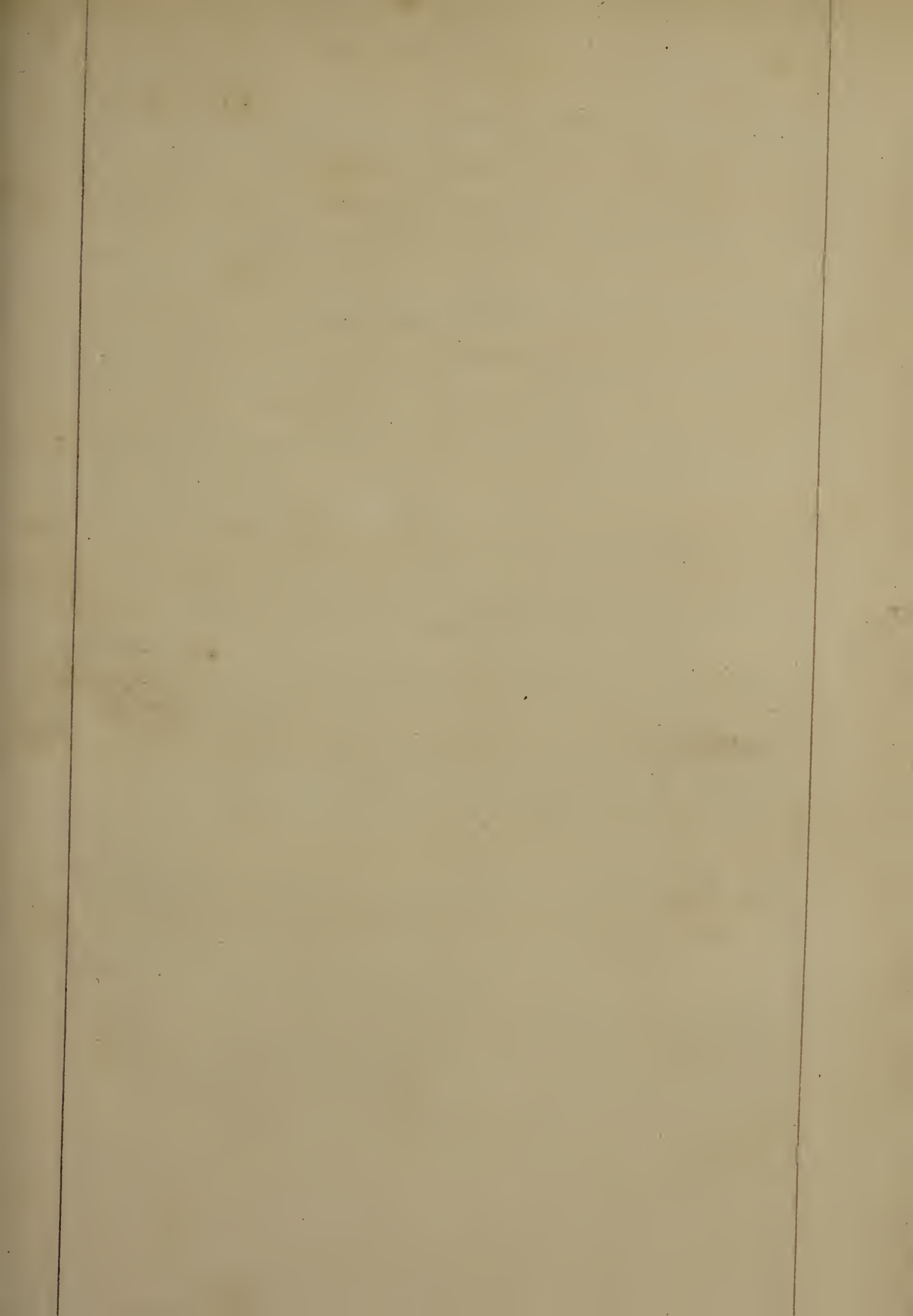
16. *Vomitus.*

- 1) Hic moderate succedens subleuat potius, quam debilitat infantes.
- 2) Quando autem excedere videtur, mucus intestinalis κατὰ τὴν per clysterem educendus est.
- 3) Adplicato simul externæ emplastro, vel balsamo potius, stomachali.

17. *Diarrhæa biliosa, æruginosa, vitellina.*

Hæc tuto sistitur abstergentibus e matre perlarum, crytallo montana & antimonio diaphoretico.

18. *Ob-*

18. *Obstructio alui.*

- 1) Excretio aluina durior & rarior, educto prius legitime meconio, præstat quidem molliore: robur enim infantis designat;
- 2) Quando autem aluus vere obstructa est, soluitur:
 - a) *Interne* lenioribus laxantibus, superius sub num. 8. indicatis.
 - b) *Externe* per clysterem, suppositorium, præcipue e radice petroselini adaptatum.

19. *Achores, crusta lactea, tinea, & aliæ cutaneæ ulcerationes.*

- 1) Lactanti & lactenti exhibeantur lympham corrigentia, maxime essent. cortic. ligni sassafras.
- 2) Interponantur conuenientes laxationes, præcipue per mercurium.
- 3) *Externe* infanti adplicentur:
 - a) Oleum ouorum cum oleo philosoph. remixtum, quod mundificat & consolidat.
 - b) Oleum cheirinum, per infusionem paratum, cum olei philosophorum parca quantitate mixtum.

20. *Impetigo.*

- 1) *Interne* conueniunt laxationes, alexipharmaca & absorbentia sulphurata.
- 2) *Externe* capilli euellendi sunt, siue manibus, siue emplasticis e pice, colophon. fermento &c. paratis: subiuncto fotu ex oleo laterin. ouor. essent. succin. sulphure.

21. *Parotides.*

- 1) *Interne* ad resoluendum exhibeantur lympham corrigentia, e. g. essent. alexipharmaca.
- 2) *Externe*
 - a) Emplastrum de tacamahaca.
 - b) Epithema siccum e rad. irid. Florentin. aristoloch. long. herb. hyssop. sem. foenicul. farin. fabar. flor. chamomill. camphora, paratum & sæpius calefactum.

22. *Aphthæ.*

Sunt vel benignæ vel malignæ &c.

- 1) Dignoscuntur inflatione linguæ, cortice albo obductæ.
- 2) Oriuntur vel a suctione, vel interno feruore.
- 3) Absterguntur linteo, vino calido, cui mel & saluia immittenda, imbuto; item panno paululum aspero, ty-rupis acriusculis, e. g. diamor. dianuc. rob. cerasor. acidor. dilut. cum aqua saluiæ. Conf. tabul. med. LXXI. & chirurgica LXXIV.
- 4) *Interne*, si febris concurrat, iungantur antifebrilia, præcipue aquæ diapnoicæ, & laxantia rhabarbari-na.

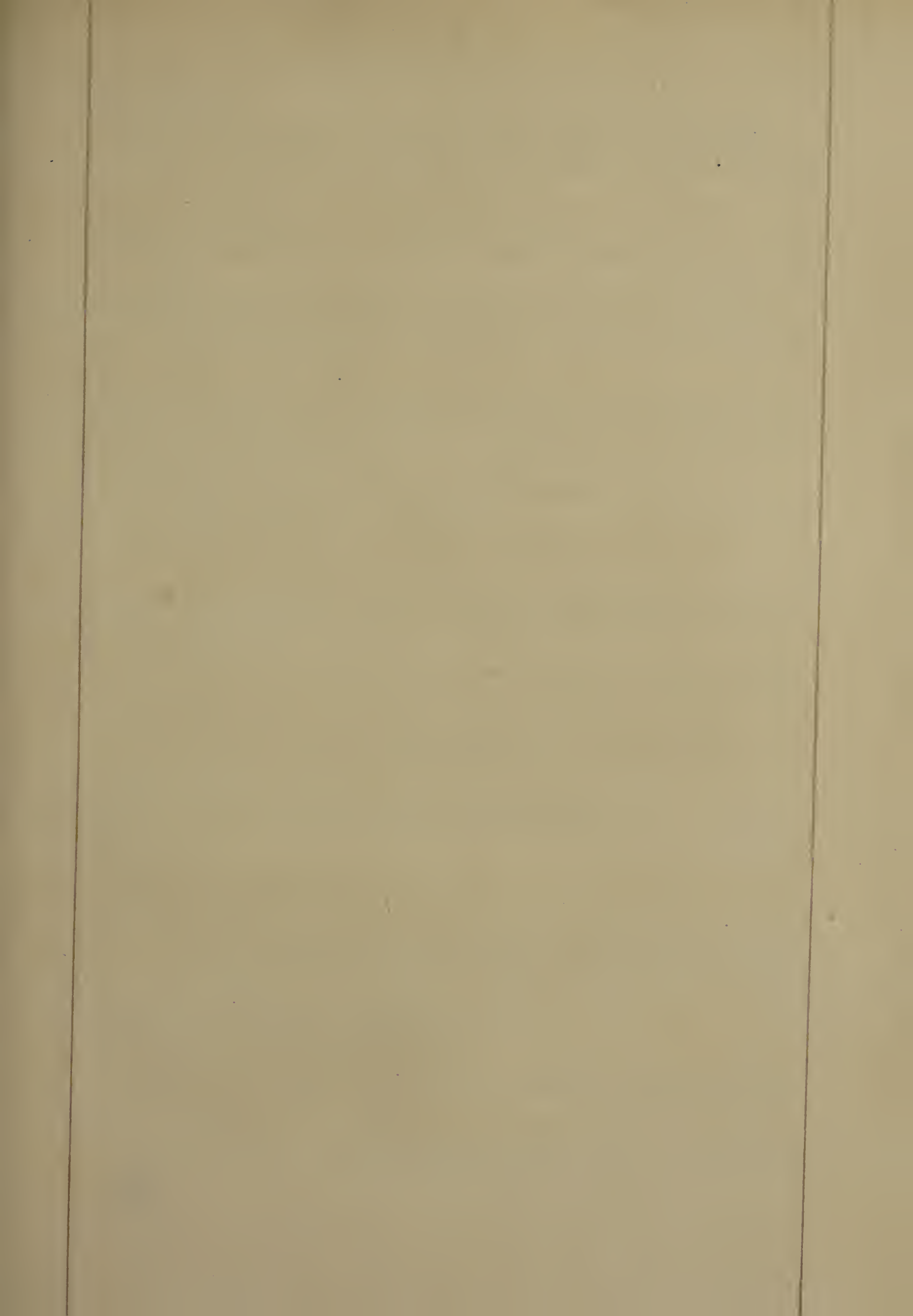
23. *Dentitio.*

- 1) Prorumpunt ordinarie dentes priores circa vicesimam hebdomadem.
- 2) Præcedit pruritus gingiæ, e digitorum, vel aliarum re-rum, in os intrusionem colligendus.
- 3) Succedunt veri dolores, ex inquietudine, vigiliis, cla-moribus coniiciendi.
- 4) In aliis obstructio alui concurrit, vbi negotium diffici-lius succedere, & notabilior febrilis æstus præsto esse, immo pauores, aut plane conuulsiones accedere, ob-seruantur.
- 5) In aliis autem vomitus vel diarrhœæ accedunt, & his dentes facilius prorumpere solent.
- 6) Vbi adstrictioris alui sunt, ibi lenes clysteres, laxationes, superius num. 8. nominatæ, conueniunt.
- 7) His subiungantur antifebrilia, diapnoica, antepileptica e lumbric. terrestr. cinnabar.
- 8) *Externe* autem gingiæ cum dente lupi, lardo &c. fricen-tur.

24. *Febrilis motus.*

His succurritur

- 1) *Interne*: aquis diapnoicis, colliquantibus, ostracoder-matis semisaturatis, cum antimon. diaphoret.
- 2) *Externe*, si aluus adstricta est, clysteribus.

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

2. The second part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

3. The third part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

4. The fourth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

5. The fifth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

6. The sixth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

7. The seventh part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

8. The eighth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

9. The ninth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

10. The tenth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

11. The eleventh part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

12. The twelfth part of the paper is devoted to a detailed study of the distribution of the elements of a finite group. It is shown that the distribution of the elements of a finite group is determined by the structure of the group and the structure of the field over which the group is defined.

25. *Panores.*

- 1) Quando *materialis* caussa subest, hæc prius tollatur.
- 2) Si vero nulla talis caussa subesse deprehendatur, satis efficax est hyacinthus orientalis.

26. *Convulsiones.*

Hæ, pro caussarum diuersitate, diuerse etiam tractandæ sunt, e. g.

- 1) Excretiones sudoris repressæ promoueantur essentia alexipharm. succin. liquore C. C. succinato, interposito mercurio dulci.
- 2) Acrimonia, in intestinis hospitans, demulceatur oleo amygdalar. dulc. crystallo montana, subiuncto euacuante rhabarbarino.
- 3) In stasibus lymphalibus eadem remedia conducunt, quæ sub num. 1) indicata sunt.
- 4) In caussa magis serosa radix valerianæ, & aurum fulminans, præcipue laudantur.
- 5) In acutarum epilepsia cinnabaris, largiuscule propinata, conuenit.
- 6) In vermium caussa mercurius dulcis & myrrhata conducunt.
- 7) In statu *idiopathico* commendantur varia specifica, quæ tabula de *epilepsia* nominata sunt.

27. *Atrophia.*

De hac & rachitide vid. tabula de *atrophia*.

28. *Vermes.*

Tabula de vermibus euoluatur.

29. *Crinones, Mit-Esser.*

- 1) A materia lymphatico-mucosa, poros obstruente, & ibidem in corruptionem abeunte, originem ducere videntur.
- 2) Primo loco balnea adhibeantur;
- 3) Deinde tergum lacte illinatur,
- 4) Et quando capite crinones prominent, nouacula abradantur.

30. *Strabismus*, das Schielen.

- 1) Aliquando a conuulsionibus prægressis remanet:
- 2) Aliquando autem ex mala adfuetudine contingit.
- 3) *Pharmacia* hic nullum habet locum, bene vero successiua *correctio* & desuefactio adfuetudinis illius peruersæ. In hunc finem peculiare machinæ inuentæ sunt.

31. *Fascinatio*.

- 1) Laudari solet balneum, ex herbis specificis antimagicis paratum, v. g. absinth. hyperic. sideritide, antirrhino, abrotano, polytrich.
- 2) Si corporis consumptio, sine euidente causa, simul præsto sit, serpillum addatur, coniunctis internis, atrophix destinatis.

32. *Cardiognus*, das Herzk-Gespann.

- 1) Obstructionibus alui, torminibus, flatibus, & primarum viarum sordibus fouetur, vnde ventriculus & præcordia inflata sunt.
- 2) Aliquando a sudoribus vel achoribus repressis inducitur.
- 3) Iisdem remediis profligatur, quæ contra pectoris opple-tionem num. 9. commendata sunt.
- 4) Hoc adfectu quando laborant infantes, accusant vulgatissimo more in hisce quidem regionibus violentam causam, nempe *distorsionem subluxatoriam*, das Verbrechen, in aliis autem Germaniæ prouinciis das Anwachsen.
- 5) Præter ea in omnibus tere morbis, tam infantum, quam adultorum, hic loci accusare solent eius modi causam violentam prægressam, dicendo: der Patient hats vom Verbrechen bekommen, hat sich so starck unter der Arbeit angegriffen. Vnde necessarium est, vt pauca de his rebus dicamus: mox enim ad remedia partim friuola partim periculosa confugiunt, nempe vel ad pressiones cum digitis oleo inunctis, vulgo streichen, vel ad violentas extensiones & repositiones, sie ziehen und martern den Patienten, bis es geknacket hat.

6) Quædamna vero ex falsis hisce indicantibus & indicatis in patientes resultent; tristis loquitur experientia, & vidimus sane herniam scrotalem in tenellulo quodam sub ipsa extensione productam.

7) Non negamus quidem, dari aliquando eius modi violentas distorsiones subluxatorias, vti in adultis sub nimis vehementibus & impetuosis laboribus, ita & in infantibus per incuriam ancillarum, wenn man die Kinder hat schnappen lassen, rarissime autem has violentias occurrere, certissimum est.

8) Quando enim in adultis hanc distorsionem accusant, est communiter adfectus vel hypochondriaco-hystericus, vel spastico-arthriticus, speciatim lumbago hæmorrhoidalis; id quod vel exinde patet, quia ex leuissimis ordinarie causis excitatur, wenn man sich nur ein wenig schnelle bückt, ausstreckt oder umdrehet.

9) Vnde omnino mirandum est, quod vulgatissimus hic error ipsos adeo præclaros Medicos occupauerit. Specimen qui desiderat, legere potest *casum LVIII. in colleg. consultatorio Ettmülleri.*

10) Tanto magis autem mirandum est, quod in tenellulis hanc distorsionem subluxatoriam tam frequenter accusent: hi enim a violentis actibus & laboribus satis immunes sunt. Vnde extensiones illorum *tortura* possunt adnumerari. Clysteres sanelenientes & carminatiui, aliquoties repetiti, periculoso huic tentamini longe sunt præferendi.

III. CAUSSAE.

1. Vti de his sub ipsis adfectibus passim in *specie* aliquid diximus, ita hoc loco in *genere* adhuc notare conuenit, quod plurimi morbi infantibus ingruant a causis mere externis, pauciores sane ab interna ad morbos dispositione.

2. Sunt autem *externæ* tales causæ præcipue sequentes:

1) *Aëris alterationes*: dum enim ab aliorum arbitrio penitus pendent, modo lectis nimium tecti incalescere & sudare coguntur, modo calentes, immo sudantes exil-

lis erepti, frigori immodeste exponuntur. Hinc ori-
vntur adfectus

a) *Catarrhales*, e. g. tussis, coryza, oculorum & aurium
manationes serosæ, oppletiones pectoris cum ron-
chis.

b) *Cutanei*, e. g. achores, crusta lactea, quo etiam referri
possunt parotides, crinones.

c) *Febriles*.

2) *Cibus & potus* dum vel *quantitate* immodica, vel *qualita-
te* inconueniente, ipsis obtruduntur. Pertinent huc
in primis lactis vitia, de quibus præcedente tabula iam
dictum est, e. g.

a) Lac tenue, biliosum, excitat tormina & deiectiones
biliosas.

b) Lac nimium pingue inducit oppletiones pectoris,
asthmata, immo catarrhos sic dictos suffocatiuos.

c) Lac impurum & venerea labe inquinatum infert ad-
fectus vlcerosos, scabiosos malignos.

3) *Motus & quies*. His varia incommoda infantibus obii-
ciuntur: spectant huc

a) Immodestæ volutationes in cunis, quando pigre nu-
trices vi quadam somnum per tantam concussionem
obtrudere tentant, eo ipso autem infantes vertigi-
nosos reddunt.

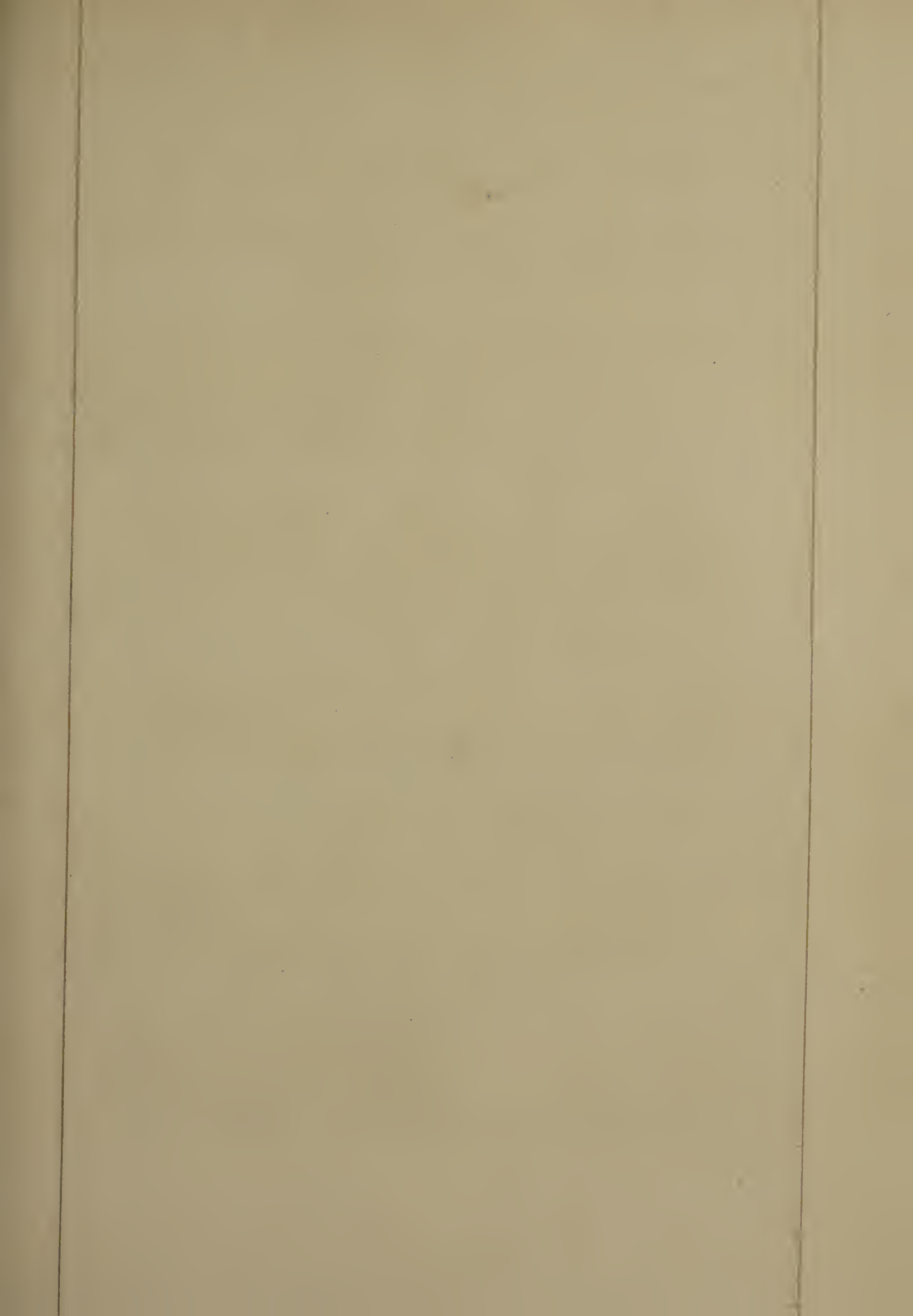
b) Incongruæ fasciarum strictione, vnde motus volunta-
rius & circulatorius turbatur.

c) Præmaturæ ad standum & ambulandum coactiones.

d) Luxationes & distorsiones.

e) Interpellatio & turbatio quietis, vnde quoad animum
morosi, quoad corpus autem torpidi infantes red-
duntur.

4) *Excretiones suppressæ, præcipue meconii*. Licet hæc a vi-
tio principii vitalis deduci possint, non minimum ta-
men aliorum hominum errores & peruersæ admini-
strationes contribuunt; vbi præcipue nutricum cru-
da,

da, acida, vel alia inconueniens diæta, & iniuriæ æris accusantur.

5) *Animi pathemata.* Hæc merito ad extraneas etiam causas referuntur, ab aliis enim potissimum excitantur, e g.

a) Iracundia, quæ non solum congenita parentum malitia, sed & variis externis irritamentis produci-
tur.

b) Terror stolidis gestibus, pulsationibus, trepidis clamoribus, infantibus incuritur, vnde pauores excitantur.

IV. PROGNOSIS GENERALIS.

1. Licet infantes ob nimiam corporis teneritudinem præ adultis grauius a morbis adfligi iudicandi sint, docet tamen experientia, præcipue variolarum exemplo, quod morbidæ afflictiones minus illis periculi, quam adultis, adferant: vnde adsertum vulgi: ein Kind kan viel ausstehen, verissimum est.

2. Quando autem autocratia naturæ in infantibus vel frigoris impedimentis, vel aliis externis iniuriis, friuole turbatur, tum maiores in illis ataxiæ, quam in adultis, metuendæ sunt.

3. Facile enim in tali perturbationis casu infantis natura ad vltimum illud & vehementissimum conamen, nempe motus conuulsuos, conuolat; quos si mature, viribus nondum exhaustis, suscipiat, res minoris est periculi, quam si extremo veluti molimine hanc luctam vltimo adgrediatur, vbi non raro, nimium defatigata, penitus aufugit.

4. Conuulsiones *internæ*, magis hypochondriacæ, torminosæ, singultuosæ, der innerliche Jammer dictæ, cum repentinis clangosis exclamationibus, infantibus, intra terminum sex hebdomadum adhuc inclusis, sæpius sunt lethales.

5. *Consuetæ* conuulsiones vt facilius aliis affectibus superueniunt, ita minus etiam periculi adferre obseruantur.

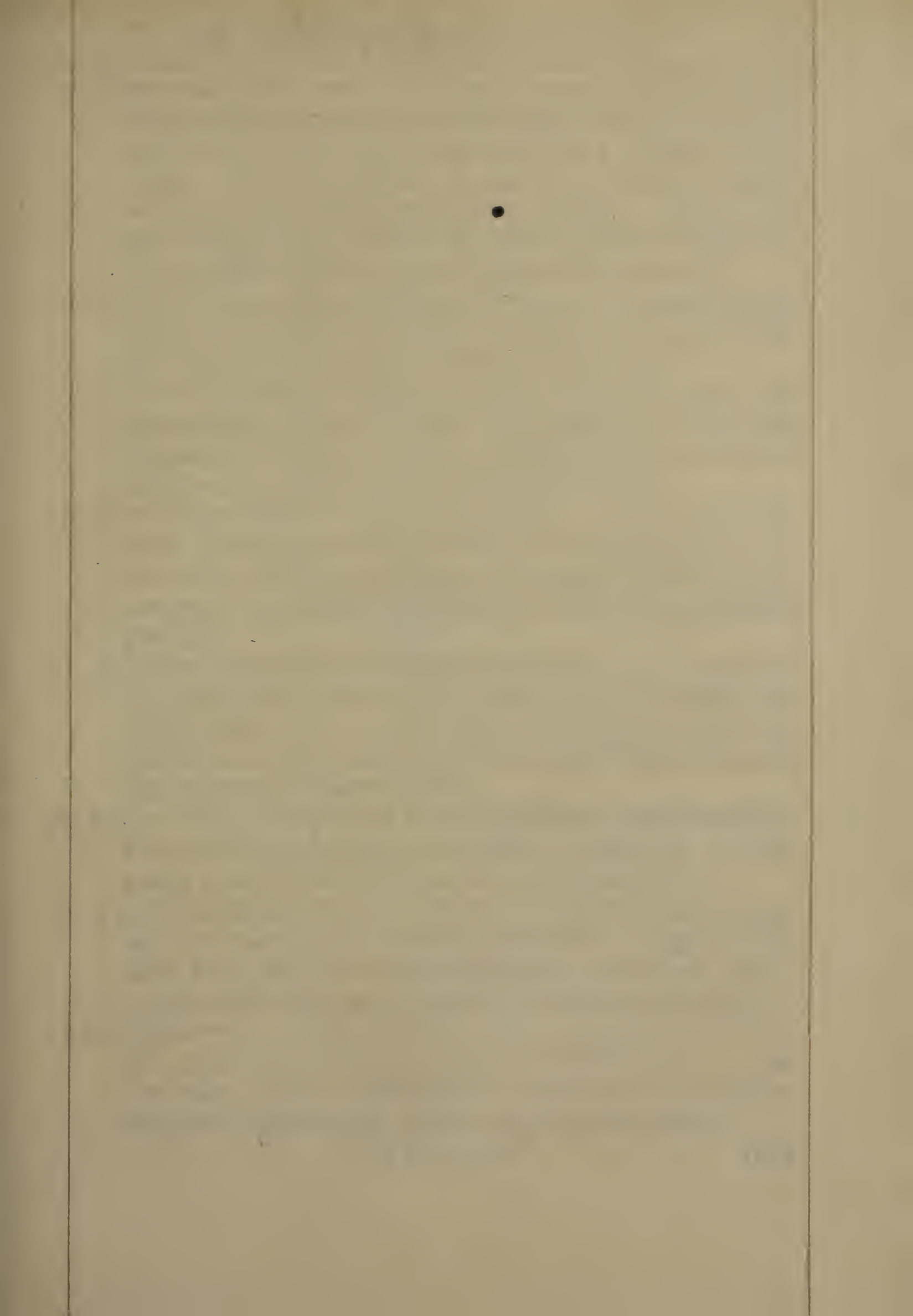
6. Ce:

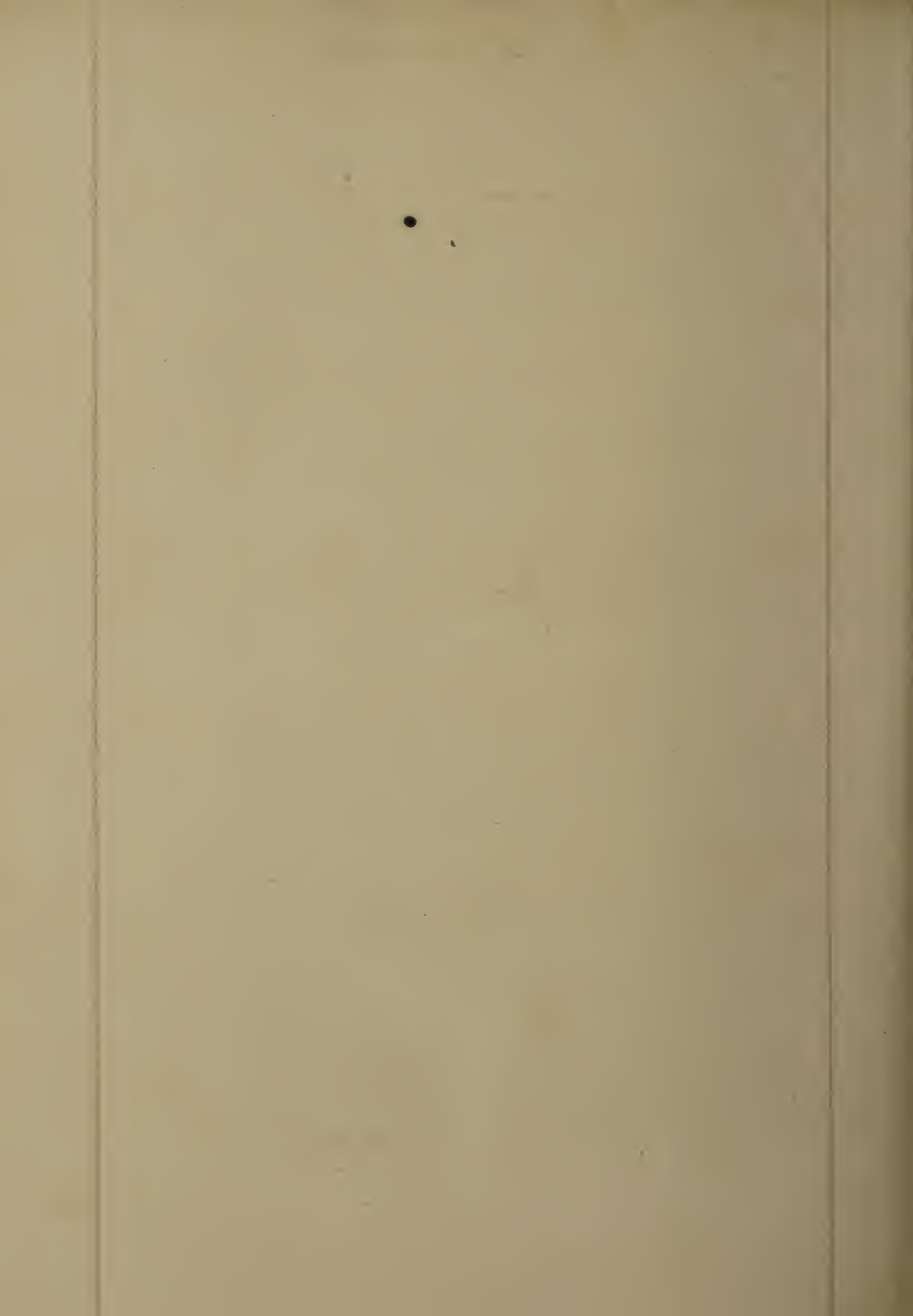
6. Ceterum omnes morbi infantiles, siue sponte, siue congrua arte, expugnati, breuiorem periodum & exitum habere constat: unde etiam infans non facile febre quadam *intermittente* succumbere deprehenditur.

V. CAUTELAE ET OBSERVATIONES PRACTICAE.

1. Vti omne punctum medelæ, infantibus adferendæ, corrigentibus & euacuantibus absoluitur, ita leniora, tenera & secuta pro hac infantili ætate omnino feligenda sunt.
2. Hinc *essentias* non ingrediantur *acriora*, e. g. zedoaria, galanga, crocus, camphora: neque *elixiria*, *tingtura* e multiplicibus mistæ, præscribantur. Sufficiant *temperata* erad. pimpinell. alb. vincetox helen. scord. item: *aquæ diapnoicæ*, scabios. plantag. card. benedict. scorzon. flor. tilia &c. antimon. diaphoret. tenerius.
3. *Essentia myrrhæ* in catarrhalibus & pectoris adfectibus non nisi parcissime, & quidem cum largiore portione *essentiæ succini* remixta, exhibeatur: in motibus febrilibus vtraque exsulet.
4. *Aqua fumarie* in acutis, præcipue exanthematicis, removeatur.
5. Sunt, qui *tingturam antimonii* ad multos infantum morbos, ipsas adeo febres, eximie laudant: sed licet hoc remedium, fortiter tartarifatum, in *chronicis adultiorum* adfectibus non contemnendum sit, in morbis tamen infantum non solum operæ pretium non facit, verum etiam aliquando incommoda producere obseruatur.
6. *Emetica* vix vmquam necessaria sunt; si tamen consultum videatur, vomitum excitare, nudæ mechanicæ irritationes in faucibus fere sufficiunt; aut ad summum leniora adhibeantur, e. g. conferua florum persicorum, florum iacæ: cauendo ab emeticis antimoniatibus & venereis. Vomitus autem *spontaneus* salutaris esse obseruatur, unde mulieres dicunt: *Spey-Kinder*, *Gedey-Kinder*; modo caueatur, ne, ad vomitum talem excitandum, studio cibis repleantur.

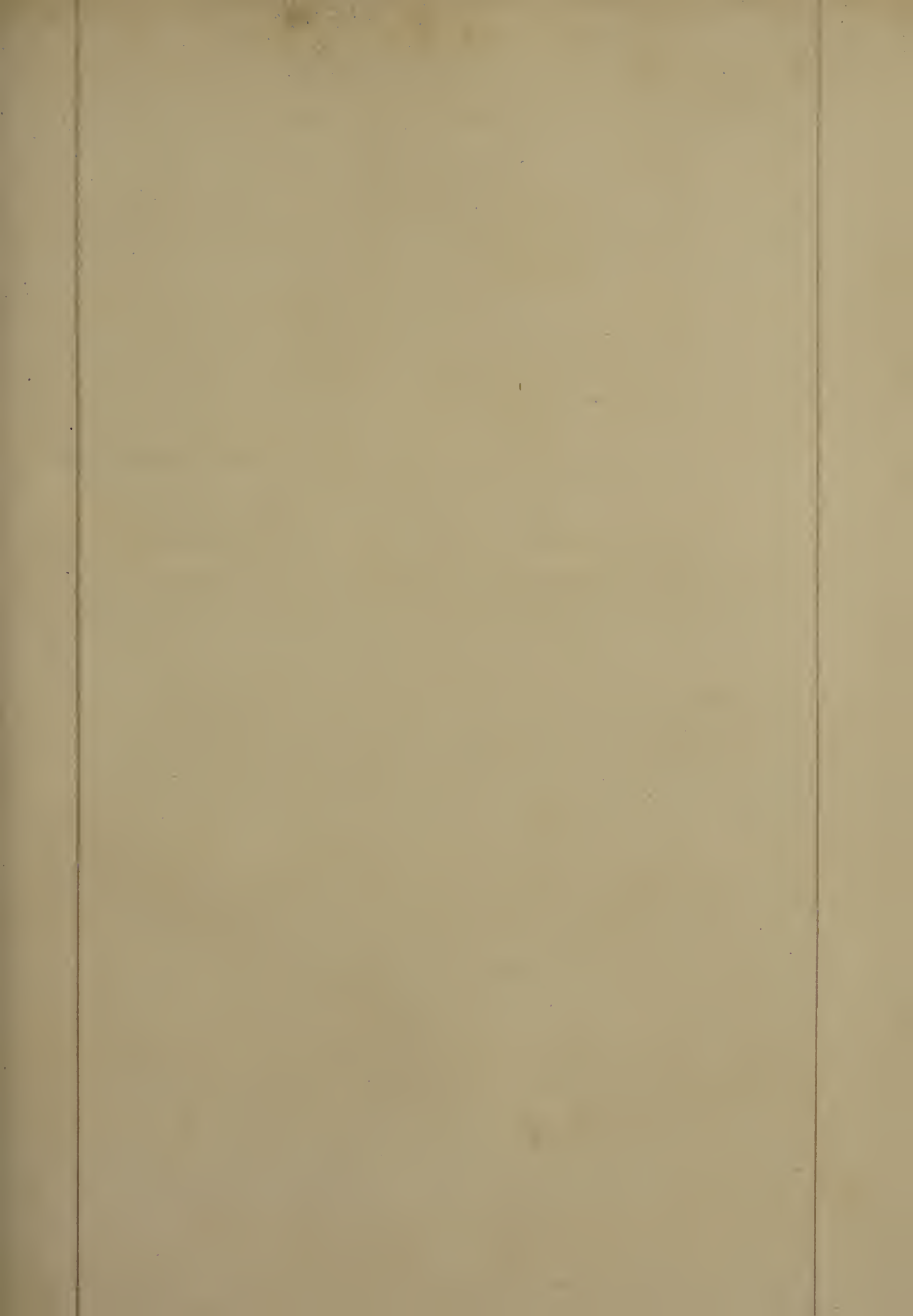
7. Mer:

7. *Mercurius dulcis*, extra febriles commotiones, tutum & elegans est catharticum pro infantibus non plane tenerrimis: modo insipidus sit, & non vltra 3 4. grana propinetur. Pulueris forma, si recte comminutus fuerit, absque omni hæsitazione potest exhiberi. Præterea in grauibus symptomatibus, a scabie repulsa inductis, vsum præstat plurimorum expectatione maiorem.
8. *Manna, senna, spina ceruina*, extra febres, ad aluum solvendam etiam possunt adhiberi; si autem quid febrilis subfit, rhabarbarina commodissime exhibentur.
9. *Doses remedium exiguas* in teneris infantibus ipsa ratio commendat: hinc absolum est, diffusas & crudiores formulas variarum radicum, magisteriorum, terrarum sigillatarum, calcium fatuarum, præscribere.
10. Mirandum sane est, quod B. *Ludouici*, vir alias meritissimus, & strenuus censor inutilium compositionum, a pulvere suo, infantibus destinato, vnicornu fossile & alia incongrua continente, peculiarem efficaciam expectare potuerit.
11. Eiusdem census sunt vulgaria *antepileptica*, e. g. vngula alcis, vnicornu verum, lapis manati, corium humanum, puluis *Marchionis*, quæ omnia dubiæ semper fidei reperiuntur; immo nec specificum cephalicum *Michaëlis* vllam prærogatiuam meretur.
12. In grauibus intestinorum & præcordiorum pathematibus, cum tetris deiectionibus, eiulatibus, pauoribus, *mucilaginosæ* crassioribus absorbentibus præferenda sunt.
13. *Vermes* infantum, vti *viui* sæpius atrophiam & conuulsiones, ita *necati*, & in intestinis putrefacti, malignos adfectus cum mirificis symptomatibus producant, ita vt vulgus inde fascino & magicas incantationes arguat.
14. *Alexipharmaco-diaphoreticorum* vsus, quando necessarius est, nutricibus potius, quam infantibus adhibetur. *Antimonium* autem *diaphoreticum* temperatissimum est remedium diapnoicum, modo recte sit præparatum.

15. In *acutis*, præcipue exanthematicis, laxantia & nimia calefactiones exsulent, iusti autem temporis decursus & crises debite expectentur.
16. In omnibus acutis & æstuosis adfectibus, præcipue circa caput, *camphoræ* suspensio de collo, vel solutio eius linteis confusa, ad diapnoicum, resolutorium & neruinum scopum ad modum utilis est.
17. In anginodæis adfectibus plebs Belgica puluerem certarum cochlearum, quas *Hoorntiens* vocat, exhibet, cum indubio, vt fertur, successu. Huc spectat, quod *Bonettus* de amuletico *entali* vsu refert.
18. In *dentitione difficili* cerebrum leporis, aut sanguis cristæ galli, qui humores vehementius elicit, cum successu probabili vix vnumquam adhibita sunt.
19. *Crocus martis* & *sulphur*, quando ad intertrigines adhibentur, vlcerosas hæc eruptiones infeliciter retropellunt.
20. *Siriasis*, seu fontanellæ subsidentia, adhuc in teneris, communiter lethale signum est; & tunc quidem temporis spiritus odoriferi frustra huic loco adplicantur, quorum alias efficacior vsus est.
21. *Narcotica* cautissime exhibeantur: sola theriaca ad gran. I. sufficit.
22. *Cinnabaris* specificam quidem antepilepticam efficaciam, quam ab aliquot viginti annis ipsi tribuerunt, non exhibet, exacerbationes tamen spasticas egregie mitigat, & relaxata hac ratione cutis strictura, transpirationem promouet: modo paræ doses, vtpote satis efficaces, propinentur, largiores enim ventriculum grauare obseruantur.
23. *Flatulentias*, a transpirationis repressione in intestino colo & cæco sub costis nothis generatas, falso mulierculæ pro concretionem partium, das *Umwachsen*, declarant: facile enim & oriuntur & disparent, cedunt etiam illitui per olea carminatiua, e. g. chamomillæ.
24. *Achores* rubei coloris, & malignæ indolis, circa mentum, aures &c. variis externis tractare, intutum est. Sufficit
oleum

oleum ouorum externe, interne autem conducunt absorbentia & diaphnōica. His accedat congrua nutricis diætā, a crudis acidis & falsis libera.

25. Quod ad reliquam infantis diætā attinet, & tractationem, incumbit quidem hoc negotium mulieribus, quoniam autem Medicus non raro ad hoc consilium trahitur, sequentia sibi habeat commendata.
26. Simplicitate plurimi infantes, pauciores pomposo adparatu, educantur; illi quidem satis commode, vegete, & optimo familiariter successu, hi vero ut plurimum non ad vota.
27. Hanc itaque simplicitatem Medicus vbique commendet, cauendo, ne scrupulosis, imino anxiiis muliercularum agitationibus in vanum simul abripiatur.
28. Recordetur omnino, quod ad corpus infantis a mucō liberandum, & diaphoresin inuitandam, *balneo* quidem opus sit, plurimi autem simplicem saltem aquam, lac, aut cerevisiam eodem felici successu adhibeant, quo pauciores vino calido, aut neruinis decoctis, utantur.
29. Meminerit, opinionum diuersitatem circa *pulmentum* parandum exigui esse momenti: sunt enim, qui e nuda farina & aqua; sunt qui adhibito lacte illud parant; sunt etiam qui loco farinæ micam panis, utpote iam fermentatam, adhibent: utrobique prospero successu; modo *varietas*, & nimia ciborum obtrusio euitetur.
30. Lactis & lactantis constitutio varias offert cautelas, quas præcedente tabula indicauimus. Restat monere, ut primis 24. horis a *consistentiore* lacte infantem detineant: meconium enim nondum euacuatum cum lactis talis accessu acriorem subit fermentationem, vnde tormina, eiulatus, immo conuulsiones exoriuntur. Admiranda sane etiam in hoc passu simplex ac sapiens natura, quæ saluari intentione *colostrum* huic euacuationi destinat, quod autem a multis, tamquam impurum, reiicitur.
31. Lac ubi sufficiens est, ante tertium vel quartum mensem pultis alimento non quidem indigent teneriores, neque

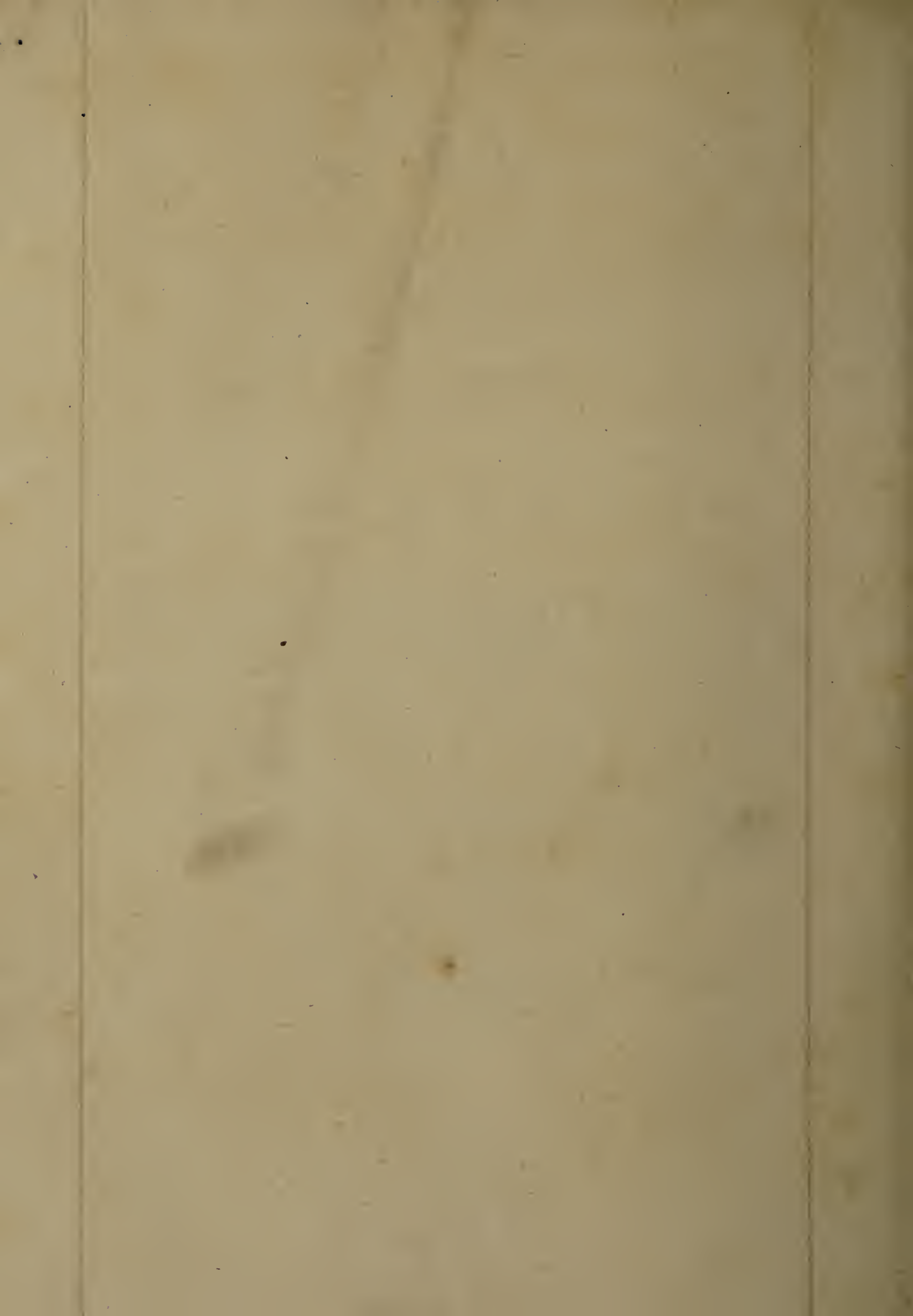
tamen illis nocet, primis statim hebdomadibus pulticulam adhibere.

32. Sordes oris statim post partum linceo quodam, vino imbuto, eluendæ sunt.

33. Pro *caussis* morborum superius iam accusauimus profundas infantum in cunas immersiones, frigoris & caloris repentinæ alternationes, immodestas in cunis concussiones, nimias fasciarum strictiones, & reliqua, omni hinc studio euitanda, considerando, quod infantilium malorum origo a mere externis & aduentitiis causis vix non semper sit deriuanda.

F I N I S.

SERIES TABVLARVM.

Tabula I.	de morbis in genere	pag. i	<i>Vol. I</i>
II.	Plethora	7	
III.	Spiffitudine sanguinis	13	
IV.	Cacochymia	18	
V.	Hæmorrhagiis in genere	23	
VI.	Hæmorrhagia narium	32	
VII.	Suppressione hæmorrhagiæ narium	39	
VIII.	Hæmoptysi	43	
IX.	Vomitu cruento	52	
X.	Mictu cruento	59	
XI.	Hæmorrhoidibus internis ordinatis & nimis	66	
XII.	Hæmorrhoidibus externis & cæcis	77	
XIII.	Hæmorrhoidibus suppressis, decoloratis, albis, mucidis & fluxu hepatico	89	
XIV.	Fluxu mensium ordinato, nimio & hæmorrhagia vterina	104	
XV.	Suppressione mensium	113	
	Nnn nnn 3	Ta-	

Tabula XVI. de Fluxu lochiorum ordinato & nimio 124

XVII. Suppressione lochiorum 133

XVIII. Congestionibus completis in genere 139

XIX. Congestionibus incompletis, seu rheumatismo 149

XX. Inflammatione in genere 159

XXI. Cephalalgia 181

XXII. Cephalalgia Iliaco-hæmatitica, seu clauo hysterico 193

XXIII. Cephalæa 199

XXIV. Ophthalmia 204

XXV. Odontalgia 212

XXVI. Otalgia, & reliquis aurium adfectibus 219

XXVII. Coryza, grauedine & phlegmatorrhagia 229

XXVIII. Branchio & raucedine 239

XXIX. Angina 243

XXX. Tussi 255

XXXI. Asthmate 267

XXXII. Palpitatione cordis 277

XXXIII. Phthisi 285

XXXIV. Vomica pulmonum 302

XXXV. Empyemate 309

XXXVI. Malo hypochondriaco-hysterico 314

Ta-

Vol. II.

Tabula xxxvii. de Infarctu lienis	329
xxxviii. Scirrhus lienis	336
xxxix. Infarctu hepatis	339
xl. Scirrhus hepatis	345
xli. Atrophia	349
xlII. Nephritide	357
xlIII. Calculo renum & vesicæ	365
xlIV. Spasmi in genere	379
xlV. Adfectibus spastico-arthriticis	387
xlVI. Hemicrania	399
xlVII. Pleuritide spuria	406
xlVIII. Malo ischiadico	410
xlIX. Podagra, gonagra & chiragra	414
l. Incubo	425
li. Asthmate spastico seu conuulsivo	427
liI. Singultu	432
liII. Conuulsionibus in genere	437
liV. Epilepsia	444
liV. Febribus in genere	452
liVI. Febre ephemera simplice & plurium dierum	468
liVII. Febre synocha, seu continente κατ' ἐξοχήν dicta.	473
liVIII. Febre continua simplice	479
liX. Febribus secundariis, vulgo symptomaticis	484
liX. Febribus inflammatoriis in genere	489

Tabula LXI. de Febribus biliosis, nempe febre chole-
rica & causo 494

Vol. III.

LXII.	Phrenitide	509
LXIII.	Paraphrenitide	515
LXIV.	Pleuritide & peripneumonia	519
LXV.	Hepatitide	527
LXVI.	Splenitide	536
LXVII.	Febre catarrhali benigna, seu veterum quotidiana continua	540
LXVIII.	Febre lenta	549
LXIX.	Febre hectica	556
LXX.	Febribus malignis & epidemicis in ge- nere	565
LXXI.	Febre catarrhali maligna petechizan- te	579
LXXII.	Febre petechiali	590
LXXIII.	Febre Hungarica seu castrensi	592
LXXIV.	Febre purpurea seu miliari, purpura urticata & febre scarlatina	596
LXXV.	Variolis & morbillis	606
LXXVI.	Dysenteria	619
LXXVII.	Peste	632
LXXVIII.	Febre quotidiana intermittente	640
LXXIX.	Febre tertiana	646
LXXX.	Febre quartana	656
LXXXI.	Febribus compositis ex acuta periodo	663

SERIES TABVLARVM.

Tabula	LXXXH.	de Febre tertiana continua	668
	LXXXIII.	Febre quartana continua	672
	LXXXIV.	Febribus corruptis, it. de nondum typicis	675
	LXXXV.	Oedemate	679
	LXXXVI.	Cachexia	687
	LXXXVII.	Hydrope vniuersali	697
	LXXXVIII.	Hydrope particulari	712
	LXXXIX.	Ictero	717
	XC.	Scabie	726
	XCI.	Scorbuto	739
	XCII.	Fluore albo	752
	XCIII.	Gonorrhœa	759
	XCIV.	Pollutione nocturna	769
	XCV.	Lue venerea, seu malo Neapolitano	771
	XCVI.	Vitiis sudoris	784
	XCVII.	Stranguria, dysuria, & ischuria	788
	XCVIII.	Incontinentia vrinæ	795
	XCIX.	Diabete	799
	C.	Adpetitus excessu	801
	CI.	Adpetitus defectu, seu anorexia & nausea	805
Vol. IV.	CII.	Fœtore oris	809
	CIII.	Soda	810
	CIV.	Cardialgia	813
	CV.	Flatulentia	818
	CVI.	Colica	825
	CVII.	Passione iliaca, seu miserere mei	837
	CVIII.	Vermibus	842
	CIX.	Obstructione alui	848
	CX.	Tenesmo & procidentia ani	853
	CXI.	Vomitu	858
	CXII.	Diarrhœa	864

Ooo ooo

Ta-

SERIES TABVLARVM.

Tabula CXIII.	de Motuum vitalium defectu generatim	871
CXIV.	Tremore artuum	876
CXV.	Paralyfi & hemiplexia	878
CXVI.	Apoplexia	888
CXVII.	Catarrho suffocatiuo	895
CXVIII.	Adfectibus soporosis	903
CXIX.	Lipothymia & syncope	908
CXX.	Memoriæ debilitate	916
CXXI.	Melancholia	919
CXXII.	Mania	924
CXXIII.	Hydrophobia	930
CXXIV.	Noctambulatione	934
CXXV.	Nostalgia	935
CXXVI.	Tarantismo	937
CXXVII.	Philtris	940
CXXVIII.	Ebrietate	945
CXXIX.	Venenis	948
CXXX.	Fulmine tactis	954
CXXXI.	Strangulatis	956
CXXXII.	Aqua submersis	959
CXXXIII.	Adfectibus grauidarum	962
CXXXIV.	Adfectibus parientium	980
CXXXV.	Adfectibus puerperarum	991
CXXXVI.	Adfectibus lactantium	998
CXXXVII.	Adfectibus infantum	1004

INDEX.

A.

- A** *Blactationis* incommoda 1002
Abortus a quibus causis oriatur 965
 a fluxu mensium nimio facile inducitur 109
 non potest impediri, ubi sanguis copiose profluxit 129
 quibus circumstantiis sit promouendus 976
 post illum vteri purgatio soli naturæ non est relinquenda 132
 quo modo præcaueri possit 130 966
 novus sequitur, quando vterus non sufficienter est purgatus 129. 132
Abrotanum non est specificum in fluore albo 758
Abscessus ex partibus interioribus ad exteriores proiectus, num maturationem felicem admittat 493
 interni non possunt mundificari ibid.
 eius materia successiue euacuanda est 176
 mammarum 1001
 eius apertio quo in loco a chirurgis institui soleat 1002
Absinthii sal nihil specifici habet contra nimiam obesitatem 12
Absorbentia acrimoniam temperant, sed visciditatem augent 508
 citrata habent efficaciam absterfuo-diureticam & simul præcipitantem 564
 - magis diuresin & diaphoresin promouent 677
 crassiori bili quadrant, non æque tenuiori 977
 nocent hypochondriaco-hereticis 326
 laudantur in cardialgia idiopathica 816
 nimia febres turbant 460
 - typum quartanæ in lentam transmutant 662
 - - tertianæ simplicis in hecticam 670
 quo modo temperent organismum sanguinis 138
 pleraque in dysenteria nullius sunt valoris 630
 marina habent usum diuretico-colliquatium 472. 887
 marina acido saturata commendantur in adfectibus pectoris chronicis 264
 - it. in febre hectica 561
 ostracoderinata quo modo sudorem

INDEX.

dorem & diuresin promo-		<i>Aceti</i> vaporem <i>Deckerus</i> lauda-	
veant	589	re vult in coryza & graue-	
<i>Absorbentia</i> terrea in foda nulli-		dine	238
us sunt vtilitatis	812	destillatum nocet dentibus	218
terrea nimia nocent in hecti-		- in malignis nimis pene-	
ca	553	trans est, & raucedinem	
- - concoctionem de-		caussatur	579
bilitant	298	rosatum, rutaceum, flor. ca-	
- - in pectoris adfecti-		lend. castorinum in vomitu	
bus chronicis tenacem		externe ad analepsin lau-	
mucum magis augent	264	dantur	864
- - nocent in infarctu		squilliticum nihil specifici ha-	
hepatis	344	bet contra nimiam obesita-	
- - nocent in cachexia		tem	12
	696	<i>Achores</i> infantum	1009
terrea nullius efficaciae sunt in		externis illos tractare intu-	
scabie	737	tum est	1018
laudantur in malignis	577.578	eorum repulsio conuulsiones	
laudantur in stillicidio vrinae		caussatur	440
infantum	799	<i>Acida</i> compescunt fermentatio-	
<i>Absbergentia</i> quænam adhibenda		nes putredinosas & æstus	
in phthisi	295	febriles	466.758
pectoralia commendantur in		nocent phthificis	300
hæmoptyseos declinatione		laudantur in hæmorrhagiis	28
	49	dulcificata in febribus nocent	
<i>Abstinentia</i> multorum & magno-			466
rum morborum remedium		mineralia cur absorbentibus	
	803	in eadem formula non de-	
<i>Acetositas</i> citri inter acida pri-		beant sociari	578
imum locum obtinet in ma-		pungentia in primis viis hy-	
lignis	578	pochondriacorum	nulla
- laudatur in stomacace	572	sunt	325
item in tussi	466	<i>Acidulae</i> obefis, speciatim femi-	
<i>Acetum</i> simplex ad vehiculum a-		nis sterilibus salutare sunt	
lexipharmacorum quadrat			13
	579	<i>Acid-</i>	
vt magis acidum obtineatur,			
adiiciuntur aromata	507		

INDEX.

Acidulæ in spissitudine sanguinis
non reiiciuntur 17.283
in adfectibus spastico arthri-
ticis non omnibus subiectis
conducunt 398
nephriticos orgasmos tempe-
rant, sed motum humorum
ad renes augent 378
hypochondriacorum asylum
reputantur 326. 335
in infarctu non contemnen-
dæ sunt 356
in cacochymia circumspe-
ctione indigent 23
in nonnullis chronicis scir-
rhos hepatis inducunt 345
in hæmorrhoidibus internis
numquam suadendæ sunt
75
num conducant in suppressis
hæmorrhoidibus 102
in læsione interna prohiben-
tur 364
phthisicis non conducunt 300
in oedematibus inueteratis
certissime nocent 686
earum abusus ascitem causa-
tur & mortem accelerat 701.
703. 709
Acredo salina rodens dolores ex-
citât 143
Acrida nocent dentibus 217
nocent in adfectibus spastico-
arthriticis 396
Acrimonia & spissitudo non æque
in uno subiecto conueni-
unt 744

Acrimonia & spissitudo in vlceri-
bus scabiosis num sit causa
pruritus & ardoris 737
Acupuncturæ obesis exiguum le-
vamen faciunt 13
Addephagia quid? 801
ineffabile damnum adfert toti
generi humano 803
Adfluxus humorum quo modo
tractandus 224
Adiantum album specificè lau-
datur in vomitu cruento 56.
58
eius infusum commendatur
in motibus hæmorrhoida-
libus 73
- - - in hæmorrhoidibus
nimis 74
Adpetentia frigidorum & acido-
rum maior quam calidorum
quid designet 114
Adpetitus excessus 801
defectus 805
auctior post febrem recidi-
vam facile inducit 651
hypochondriacorum vagus
est 316
peruersus grauidis interdici-
tur 978
Adroso ventriculi unde dignosci
queat 500
quo modo restauranda 502
Adspectus inter audacem & meti-
culosum quid indicet 500
Adstringentia: regulæ de eorum
usu 29
O o o o o 9

Ad-

INDEX.

Adstringentia sanguini exitum
non aditum prohibent 29
similem motum naturæ imprimunt 29
salutarem naturæ intentionem turbant 176
vim suam non solum in primis viis, sed etiam in reliquis partibus exserunt 616
damnantur in vomitu eruento 58
in febribus biliosis protheiformia pericula inducunt 506
nocent in febre tertiana 650
nocent in dysenteria 625. 629
improbantur ad motus convulsivos sistendos 443
in cachexia post debitam humorum resolutionem sunt adhibenda 696
in asthma fugienda 274
febres turbant & supprimunt 460. 466
febrem lentam in hecticam promouent 555
in febribus intermittentibus scirrhus lienis causantur 337
in intermittentibus contumacibus prudens eorum usus conceditur 466
in fluore albo moderate & opportune adhibenda sunt 758
in gravidis non temere sunt versusurpanda 976

Adstringentia nocent in gonorrhœa maligna 762
nocent in hæmoptysi præmature adhibita 47. 50
quando in hæmorrhagia vteri exhiberi debeant 112
in hæmorrhagiis fontica mala adferunt 25. 29
in effera hæmoptysi permittuntur 48. 51
interna nocent in hæmorrhagiis narium 38
externa quando locum habent in hæmorrhagiis narium. ibid.
nocent in hæmorrhoidibus 75. 87
nocent in hæmorrhoidibus suppressis 102
magno damno offeruntur hecticis 564
menses supprimunt 108. 112. 116
nocent in mictu cruento 66
blanda quando in mictu cruento locum habeant 63
nocent puerperis 131
nocent vulneratis pulmonibus 297
sanguinem reddunt spissum 40
in soda detrimentum adferunt 813
damnantur in adfectibus spastico-arthriticis 396
cohibent sudores 787
Ad.

INDEX.

- Adstringentia* in vrinæ incontinentia cautissime sunt adhibenda 798
in vomitu cruento non temere sunt adhibenda 58
Adsuetudo ægrotandi multum ad morbos contribuit 4.5
Aegyptiorum encheiresis calculum extrahendi 3.6
Acquinoclia hæcticis periculosa sunt 560
Aër humido-frigidus asthmatis anam dat 270
- aut humido calidus congestiones caussatur 142
- humidus hæcticis magis amicus quam ficcus 565
Aëris nimia exclusio per tegumenta sanitati magis obest quam prodest 605
Agaricus phlegmaticis ordinandus est 216
Album græcum ad gargarismata commendatur 228. 249. 252
præsente inflammatione in clysteribus laudatur 841
Alcalia fixa diuresin & æqualem humorum distributionem promouent 147
Alchimilla habet vim vulnerariam 306. 308
Alexipharmaca quando in febribus exhibenda sint 466
post febrem superatam sunt continuanda 467
impetu febrili senescente copiose propinata febrem revocant 547
Alexipharmaca commendantur in febre synocha 477
temperata laudantur in inflammationibus 179
moderata locum habent in hæmorrhagiis nimis 131
in doloribus spasticis sine regimine sunt propinanda 398
calida in cephalalgia sunt fugienda 191
- nocent in plethora commota II
in variolis non sunt vtilia 571
eorum essentia in purpura excluduntur 604
ad paralyfin tollendam non sufficiunt 887
falsæ de his remediis traditiones toti fere orbi imposuerunt 575
Alexipharmaco-sudorifera in malignis mortem adferunt 587
Alexipharmaco-diaphoretica calida nocent in congestionibus 147
Alexipharmaco-diuretica nutricibus potius quam infantibus sunt exhibenda 1017
Alexiteria, quæ certæ speciei contagia tollant 588
Alkekengi baccæ calculum pellunt, sed non resolvunt 377
Allium nocet nephriticis 365
Alli.

INDEX.

<i>Allium</i> laudatur in odontalgia	217	<i>Alumen</i> vſtum commendatur in ſtomacace	751
oculis noxium non eſt	212	<i>Alui</i> adſtriſtio hypochondriacis familiariffima	316
naugantibus ſolatium eſt ad- verſus ſcorbutum	752	adſtriſtio & obſtruſtio ſunt distinguendæ	848. 849
eius vſus copioſus apud Hun- garos hæmorrhoides adfert	71	- - in gravidis	968
<i>Aloë</i> eius grana 2-3. alui excre- tiones promte prouocant	824	fluxus in febre lenta quo mo- do tractandus	556
hecticis non conducit	563	ſegnities habitualis non in- commoda eſt	851
ſanguinem commouet, ſed non ad exitum perducit	191.	obſtruſtio in infantibus	1009
	327	occluſio in variolis quid reſpi- ciat	616
<i>Aloëtica</i> purgantia in omnibus ſanguinis eruptionibus ſu- ſpecta ſunt	59	irritatio in variolis & morbil- lis periculofa	605
nocent in hæmorrhoidibus cæcis	87	adſtriſtio nocet in febre catar- rhalī & petechiali	544. 548
in hæmorrhoidibus ſuppreſſis caute ſunt adhibenda	102	ſolutio in puerperis quo mo- do promouenda	131. 996
cur hæmorrhoides prouocent	825	<i>Aluus</i> cur in malignis ſit adſtriſta	576
in tenefmo hæmorrhoidali non conducunt	857	ſicca remoratur partum	991
nocent in menſibus nimis	112	<i>Amaru</i> viſcera reſerant & reſtau- rant	709
damnantur in lochiis plane ſuppreſſis	137	optime corrigunt humores ſe- roſos corruptos	103
<i>Alp</i> quid ſit	428	non omnia adpetitum exci- tant	808
<i>Alpini</i> obſeruatio de Aegyptiis in curando empyemate	313	non omnia, ſed ſpecifica, ver- mes enecant	847
<i>Alterantia</i> in febribus quid præ- ſidii adferant	463. 465	<i>Ambram</i> in aurem dolentem in- gerere docet <i>Foreſtus</i>	225
<i>Alumen</i> nocet dentibus	217	eius odorem cur auerſentur nonnullæ hyſtericæ	319
crudum adſtringendi ſcopo additur gargarismatibus	752	<i>Ambuſtio</i> in pede ophthalmiam contumacem curauit	210
		<i>Amor</i>	

INDEX.

<i>Amor</i> vefanus conuulfiones & epilepfiam cauffatur 440.	<i>Angina</i> feбри catarrhali petechi- zanti facile fuperuenit 58.
447	584
<i>Amuletica</i> quando in congestio- nibus locum habeant 148	<i>Anguilla</i> hepar laudatur ad ex- clufionem foetus, molæ & fecundinarum 129. 130
in hæmorrhagiis quando ad- plicari debeant 30	cutis, fumus fpecificè lauda- tur in hæmorrhoidibus tu- mentibus 84
fpecifici nihil habent in oph- thalmiis 210	<i>Ani</i> pruritus 79
<i>Amygdalæ</i> in foda laudantur 813	excoriatio vnde veniat 93
facile in aufferam acefcenfiam degenerant 300	punctura ibid.
amaræ animalia quadrupedia interficere dicuntur 847	paralyfis per ftimulantia in- ducitur 887
- in hydrophobia laudan- tur 932	<i>Animalis</i> , quod momordit, cor, hepar, cerebrum in hydro- phobia laudantur 932
<i>Analeptica</i> laudantur in conge- ftionibus 148	<i>Anima</i> cur <i>συμπάθειαν</i> fubeat 921
poft hæmorrhagias conce- duntur 29	<i>Animi</i> abiectio in febribus non eft boni ominis 460 570
non debent continere acria aromata 579	perturbationes vnde in hypo- chondriacis & hyftericis oriantur 317. 318
<i>Anagallis</i> fpecificè laudari folet in melancholia hypochon- driaca 923	<i>pathemata</i> in producendis morbis quid valeant 4
<i>Anaifthefia</i> infantum 1004	- non datur eorum cura pharmaceutica 977
<i>Anafarca</i> 697	- nocent puerperis 997
<i>Angina</i> quid? 243	- nocent lactantibus 1003
fanguinea & mucofa 245	- nocent grauidis 979
in acutis cur perniciofa 247	commotiones nocent, quan- do fanguinis iactura in- fignis contigit 131
- quo modo tractanda 254	<i>Animus</i> trepidus trepidos etiam inuoluit motus vitales 534
feбри fynochæ fuperueniens quo modo tractanda 478	
feбри catarrhali benignæ non numquam accedit 543. 546	

INDEX.

- Annulus Helmontii* quid valeat in
hæmorrhoidibus cæcis 88
antispasticus in spasmis quid
valeat 386
- Anodyna* nocent in spasmis 17
in paroxysmo febrili adhibita
vel mortem, vel febrem he-
cticam caussantur 395. 396
effluxum supprimunt, adflu-
xum vero non intercipiunt 65
ante euacuationem non de-
bent adhiberi 147
in empyemate adhibita spha-
celum inducunt 313
opiata in tussi non secure ex-
hibentur 301
- in commotionibus animi
non debent adhiberi 977
in scorbuto post exiguum le-
vamen dolores grauiore
inuitant 750
lenia commendantur in fluxu
mensium rebelli 110
- in hæmorrhagia v-
terina ibid.
- in fluxu lochiorum
nimio 129
lenia commendantur in effe-
ra narium hæmorrhagia 36
- in hæmorrhoidibus
nimis 74
- in hæmorrhoidibus
tumentibus 85
commendantur in doloribus
calculosis 373
- Anodyna* commendantur in in-
flammationibus externis 172
in stasibus inflammatis proui-
de sunt adhibenda 536
- Anomalie* hæmorrhoidales 91. 92
- Anorexia* quid sit 805
differt a cardialgia 813
- Antepileptica* 449. 450
quando exhibenda 451
vulgaria cuius fidei in infan-
tibus 1017
- Antbraces* 633
pestilentes quo modo tractan-
di 638
recedentes cauterium reuo-
cat ibid.
- Antihæcticum Poterii* cuius effe-
ctus sit 298. 564
- Antihæctica* febrem lentam in
hæcticam transmutant 555
- Antimagica* commendantur in a-
trophia ab incantatione 356
quid valeant 943
- Antimonium diaphoreticum* tem-
peratissimum diapnoicum est
1017
bezoardico minerali præro-
gatiuam non concedit 577
in hæctica nihil prærogatiui
habet 564
ad stases inflammatorias lau-
datur 532. 536
commendat *Sylvius* ad vlce-
rationes internas 298
- Antimonii fumus* suspectam tuf-
sim cohibet 265. 299
- Anti-*

INDEX.

<i>Antimonii fumus</i> laudatur in asthmate humido 276 laudatur in fluore albo 758. 759	<i>Apophlegmatismi</i> commendantur in cephalæa venerea 201. 203 <i>Apophlegmatizantia</i> laudantur in odontalgia 217
<i>Antimonii morsuli</i> laudantur in variis adfectibus 397	<i>Apeplexia</i> quid? 888 vnde oriatur 36 in Finlandia communis est 894
<i>Antiscorbutica</i> quid valeant in malo hypochondriaco 326 acriora nil iuuant in hæmor- rhoidibus suppressis 102 - nocent in malo venereo 748. 779	sequitur hæmorrhoides sup- pressas 72 lenior spasmus cynicum in- terdum relinquit 892 vehementior lethalis est 889. 891
<i>Antiuenerea</i> quid possint in ma- lo hypochondriaco 326 calida in gonorrhœa caute sunt adhibenda 766 lignosa nocent in hydrope 709 - nocent in scabie 737	a spasmis vehementibus in fe- nioribus oritur 384 serosa & catarrhus suffocati- vus sæpe concurrunt 896
<i>Anwachsen der Kinder</i> 1012 1018	<i>Apoplectici</i> , qualis eorum exitus 892
<i>Apinus</i> , adfertum eius de casc- rilla in febribus examinatur 457. 588	multi habentur, qui catarrho spastico mortui sunt 899
vomitoria commendat in ma- lignis 572	Αποστάσεως & ἀποσήματος diffe- rentia 176
<i>Apium</i> nephriticis nocet 365	<i>Apostases</i> febriles vnde veniant 451
<i>Aphonia</i> 240	cum impetu partem infant 156
ex crapula quo modo tractan- da 884	œdemata pedum adferunt 681 632
<i>Aphthæ</i> quando in febribus pro- veniant 465. 543. 546	ex variolis ad pulmones trans- feruntur 613
superueniunt dysenterix 622	stabiles sedes fiunt commotio- num rheumaticarum 156. 541
funesti præ sagii deprehen- duntur 628	num has formet febris catar- rhalis simplex 544
de phthisi consummata te- stantur 289	<i>Apo-</i>
infantum 1010	
Ppp ppp 2	

INDEX.

<i>Apostema</i> quo modo tractandum	172	num pulmonum roboran-	261. 264
differt ab ulcere	280	- - laudatur in phthisi	296
quando veteres in cerebro		- - laudatur in broncho	242
accusauerunt	201	- - laudatur in asthma	275
<i>Apostematis</i> interni ruptio unde		senili	
diagnoscatur	529	<i>Aquæ calidæ</i> potus nephriticos	
ruptio in angina quo modo		solatur	365
tractanda	250. 254	cephalicæ spirituosæ nocent	
<i>Apostematodes</i> inflammatio	160	in lipothymiis scorbuticis	750
quo modo tractanda	173	cordiales nocent in adfecti-	
<i>Apri</i> dens præparat.	179	bus grauidarum	976
<i>Aqua</i> calida salina ad clysterem		destillatæ calcis viuæ, chære-	
extemporaneum laudatur		folii, flor. omnium, flor.	
in angina	248	sambuci nocent in inflam-	
extinctionis calcis viuæ quid		mationibus	175
efficiat in scabie	736	- card. bened. galegæ, plan-	
- - - œdemata repellit	685	tag, scabios, scordii diapno-	
- fabrorum quid faciat in		en promouent	579
scabie	736	flor. tilia, plantagin. scabios.	
fortis hausta quo modo tra-		scordii parum efficiunt in	
ctanda	952	stasibus discutiendis	535
fumaris ex diapnoicis remo-		spirituosæ parturientibus non	
venda	548	sine discrimine exhibendæ	989
- infantibus in acutis non		<i>Aquarum</i> præmatura euacuatio	
exhibenda	1016	in grauidis quid minetur	971
Hungarica in cephalalgia cau-		<i>Aqua submersa</i> quo modo reuo-	
te adhibenda	189	candi	960
hypnotica <i>Dorncrellii</i>	215	<i>Aranearum</i> adpensio amuletice	
hyssopi laudatur in asthma		laudatur	660
senili	275	<i>Ardor</i> inflammatorius differt ab	
- laudatur in sputu cruento	526	astu congestorio	161
veronicæ vinosæ, quo modo		<i>Ar-</i>	
paranda & vsurpanda	264.		
- - -	265		
- - - specifice laudatur ad to-			

INDEX.

Ardores intolerabiles a congesti-
onibus oriuntur 143
Aridura partium ab atrophia dif-
fert 350
partis unde obtingat 880
quo modo tractanda 883
coxendicis unde oriatur 412.
420
Aristolochia rotunda amaritie sua
nullis simplicibus cedit 846
Aristotelis opinio de sternutatio-
nis causa 233
Armoraciae radix suadetur in tussi
267
laudatur in scorbuto 751
Arnica in causa grumositatis ex
lapsu commendatur 886
Aromata quid valeant in scorbu-
to 751
illorum reliqua efficacia 817
Arsenicum in febribus adhibere
non decet virum sincerum
654
Artemisia in suppressione menli-
um quid praestet 123
Arteriae asperae relaxatio in rau-
cedine 242
Arteriola quando in haemorrha-
giis nasum rupta, quid fa-
ciendum 38
Arteriotomia in hemicrania reii-
citur 404
Arthritis quid sit 387
eius species ibid.
& rheumatismus non sunt res
maxime diuersae 388

Arthritis quae sit illius a rheuma-
tismo diversitas 151. 152
eius differentia a congestioni-
bus simplicibus 388
per diaphoretica calida indu-
citur 158
stricte sumpta quo modo diffe-
rat a podagra 388
scorbutica ibid.
vera quibus causis superue-
niat 487
vaga tumores in articulis re-
linquit 389
ruit ad haemorrhagias 391
Arthritici adfectus quas haemor-
rhagias respiciant 390
numquam ad sanguinis eru-
ptionem perueniunt 388
pertinaces per haemorrhoides
soluuntur 71
sunt motus erronei 390
in iis contingunt congestio-
nes incompletae 140
ad spasmos particulares refe-
runtur 382
Arthritico-spastici adfectus num
a debilitate partium, an a
nimia strictura dependant
396
- - proclives sunt ad re-
cursus internos 391
Artuum grauitas unde existat 7.
14
in grauidis 964
vid. tremor.

INDEX.

Afa fetida externe conducit in
suffocatione hysterica 836
Asarum laudatur in cardialgia
818
Ascarides 843
vbi stabulentur ibid.
nonnumquam diarrhoeas
causantur 866
Ascites vnde oriatur 135. 703
Aselli præparat. 377
Asparagi radix specificè lauda-
tur in mictu cruento 64
Assodes quid sit 490. 495
Asthma 267
differt a tussi 268
interdum tussis symptoma est
269
non in solo pectore, sed etiam
hypochondriis interdum
sedem habet 268
& pectorale & hypochondria-
cum sequitur hæmorrhoi-
des suppressas 92. 93. 96
in febribus acutis suspectum
est 272
defectuum 268
chronicum quo modo tra-
ctandum 275
spasticum seu convulsivum
268 382. 427
- differt a catarrho suffoca-
tuo 896. 901
- interdum est symptoma
asthmatis defectiui 269
- iungitur interdum feбри-
bus malignis 429

Asthma spasticum ex pleuritide
spuria oriri potest 409
siccum quo tempore magis
adfligat 270
- diurnum, quæ mala ad-
ferat 272
venereum quo modo curan-
dum ibid.
Asthmatica pectoris oppletio in
infantibus 1007
Asthmatici non nulli etiam capi-
tis dolores sentiunt 276
casus notabilissimus 276. 277
Athleticus corporis habitus quid
de eo sentiat *Hippocrates* 9
Atheromata 773
Atonia œsophagi, wenn es kollert
bis in den Magen hinunter,
vnde oriatur 625
Atrophia 349. 1011
vnde originem trahat 350. 351
quo modo differat a phthisi
286
ab incantationibus an sit cu-
randa 353
inueterata degenerat in rha-
chitidem ibid.
adultorum semper fere cum
hectica complicata est ibid.
Atrophicorum abdomen cur tu-
meat 703
Auricula muris maior in pectoris
vitiis laudatur 306
Aurium adfectus 219
manationes serosæ in infanti-
bus 1008
Auto-

INDEX.

Autocratia naturæ quid possit in morbis 4. 5
in non nullis adfectibus arti
cedere cogitur 429

B.

B *Aculus corni* quid in rabie ef-
ficere dicatur 983

Baginus commendat asthmati-
cis particulas nitrosas inter
arandum 276

eius observatio de moribus
convulsivis puerorum 608

eius sententia de fluore albo
757

eius sententia de alexiphar-
maco sudoriferis in mali-
gnis 587

Balnea nimium feruida reiiciun-
tur in plethora commota 12
non omnibus calculosis pro-
ficue sunt 378

in gravidis non improbantur
977

infantum qualia esse debeant
1019

domestica commendantur in
palpitatione cordis 283

tepidæ alicuius efficaciam sunt
in spissitudine sanguinis 17

conducunt ad sudorem elici-
endum 787

laudantur in omni tabe 356

Balsamum de Copaiua seu Indicum
album quid præstet in go-
norrhœa 765

in calculo renum non adpro-
batur 378

Balsamum de Copaiua seu Indicum
album laudatur in susurru
& tinnitu aurium 225

sulphuris mictum cruentum
caussari potest 62

apoplecticum quid præstet in
apoplexia 894

Locatelli 297

Balsama apoplectica & cephalica in
coryza & grauedine non
conueniunt 218

embryonum in adfectibus gra-
vidarum damnantur 979

acriora in hectica nihil faciunt
563

- in mictu cruento reiiciun-
tur 66

- reiiciuntur in cephalæa
203

- in calculo turgescientiam
sanguinis promouent 378

- vulneratis pulmonibus
non conducunt 297

in gonorrhœa non promiscue
sunt adhibenda 764. 765

temperatiora in phthisi com-
mendantur 296

Beccheri pilulæ vid. *Pilulæ*.

Becchica euacuatio non succe-
dens phthisin caussatur 290

Becchicæ congestiones quænam
sint 140

- quid intendunt 146

Belgæ laudant piscem Raiam seu
mures marinos in hæmor-
rhoidibus tumentibus 89

Bel-

INDEX.

<i>Bellis minor</i> leniter adstringit & discutit	300	<i>Blatter-Pelzen</i> quid sit	619
<i>Berg-Gestöber</i>	950	<i>Blut</i> : schweres Blut, schwerer Muth	14
<i>Beulen</i> , a lapsu, ictu, verberibus	172	<i>Bluten</i> : wenn es kommt, wird der Kopf leichter	141
quo modo tractandæ	174	<i>Bolaria</i> viscera constringunt & hydropem caussantur	424
<i>Bilis</i> num sit alcali vel acidum	507	magno damno hecticis offeruntur	563
eius defectus non est causa hydropis	703	<i>Bonetus</i> nasturtium aquaticum specificè laudat in phthisi	299
num amarore suo vermes enecet	847	de corruptionibus sphacelosis post mortem phreniticorum	515
an sit causa febris tertianæ	649	de amuletico entali usu	1018
in dysenteria quid mali inferat	623	<i>Bontius</i> tempore dysenteriae in folliculo fellis nullam inuenit bilem	623
quo modo colicam biliosam inducat	829	eius <i>liber de medicina Indorum</i> adlegatur	313
excretio eius impedita icterum inducit	ibid.	eius <i>pilulae tartareæ</i> laudantur in infarctu lienis	332
flava, vitellina, prasina &c. quid ad febres biliosas conferant	505	<i>Borborygmi</i> quid sint	828
<i>Biliosa materia</i> expansa & diffusa non potest vno impetu inveri	506	<i>Borellus</i> commendat iaspidem rubram in hæmorrhagiis	30
in febribus biliosis an secure per vomitum possit euacuari	464	- succum urticæ min. in hæmorrhagia narium	38
internas inflammationes pessimæ eventus caussatur	503	- sideritidem in pleuritide	525
<i>Biliosa acrimonia</i> per fermentescientia augetur	507	<i>Borrighii</i> inuentum vesicis calidis sudorem promouere	711
<i>Biliosæ cruditates</i> primarum viarum motus spasticos exasperant	392	<i>Boyle</i> tractatus de specificis adlegatur	846
<i>Birckmanni pulvis stomachicus</i>	808	<i>Bran-</i>	

INDEX.

Branchus 230. 239
 quo modo differat a raucedine 239. 240
habitualis in catarrhum suffo-
 cationum abit 241
 grauior cum adfectibus vene-
 reis conspirat 240
Brassicæ muricæ cur semina
 pingua immisceantur 507
Bronchotomia commendatur in
 angina 250
Brunneri potiuncula laudatur in
 asthma chronico 275
Bruta cur raro morbis sint subie-
 cta 3
 hæmorrhagias non habent 25
 veras febres non incurrunt 456
Bubones pestilenciales 633
 quo modo tractandi 638
 venerei vnde nascantur 772
 - quo modo tractandi 778
 - sponte non tendunt ad
 suppurationem 783
 - non raro superueniunt go-
 norrhœæ malignæ 761
 vlcerascentes insignes corru-
 ptiones formant 768
Bufo in vino adusto maceratus
 laudatur in angina 254
 eum viuum *Holsati* in angina
 adhibent 255
exsiccatus diuresin promouet 696
 - in hæmorrhagiis laudatur 30. 48. 75. 219
 - in congestionibus specifi-

ce laudatur 148
Bufo exsiccatus amuletice com-
 mendatur in vrinæ incon-
 tinentia 798
 - eius os commendat *Hel-*
montius in odontalgia 217
Bulimus 804

C.

C *Achexia* 687
 est cacochymix proles 20
 non est primus hydropis gra-
 dus 688
 plenaria frequenter hecticam
 aut hydropem adfert 692
 a fluxu mensium nimio indu-
 citur 190
 euenit a lochiis suppressis 135
 inducitur ab hæmorrhoidi-
 bus nimis 72
 repulsa catarrhum suffocati-
 vum inducit 692
Cachectici non sunt pro phle-
 gmaticis habendi 695
Cacochymia 18
 arctum eius vinculum cum ca-
 chexia ostenditur 18. 20
 quid per eam veteres & recen-
 tiores intelligant 22
 veterum nomen suum omni-
 bus morbis ignotis dare de-
 bet 748
 tam frequens non est, vti vul-
 go accusatur 20
 scorbutica omnium morbo-
 rum origo vulgo habetur 19 22

Ca-

Q q q q q q

INDEX.

- Cadavera* non sepulta pestem
causari possunt 634
peste emortua cur liuescant
& nigrescant 562
Cacitas ex ophthalmia diuturna
oritur 207
ex venæ sectionibus statis non
oritur 209
Calculus renum & vesicæ 365
eorum differentia 366
sæpe sine insignibus doloribus
gestatur 367
renum aliquoties ex bonitate
naturæ curatus est 371
- ad hæmorrhoides procli-
ves sunt, qui illo torquen-
tur 72. 76
- asperior excitat mictum
cruentum 60. 62
vesicæ adultorum vbi nasca-
tur 369
non est indolis pure terreæ
376
sine nephritide adfligere pot-
est 357
cum podagra sæpe coniunctus
est 421
grandior febrem acutam ad-
vocat 371
iactatæ eius curæ heroicæ in-
dubium vocantur ibid.
quo modo explorari possit 369.
376
eius extractio vel exsectio 376
illum pellentia cautissime ad-
hibenda sunt 377
nouam eius genesin medicus
non potest intercipere 376
- Calculosus* motus ab ipso calculo di-
stinguendi sunt 366
Calefacientia in inflammationi-
bus statim promouent 176
nocent in hæmorrhoidibus 87
Calida nocent in cephalalgia san-
guinea 198
reiciuntur in hæmoptysi 51
illa febris tertiana tolerare
non potest 650
quartanam continuam in acu-
tam inducunt 673. 674
lentam in hecticam febrem
promouent 555
acria sulphurea in scorbuto
non ita efficaciter corri-
gunt 750
Calor blandus in congestionibus
efficaciter prodest 148
in volis manuum post pran-
dium phthisicos sæpe si-
gnum est 287
Caluaria distorsio in infantibus
1004
Camphora in inflammationibus
externis egregie satis facit
177. 178
eius adpensio de collo lauda-
tur in acutis æstuosis adfe-
ctibus infantum 1018
- - - laudatur in sudori-
bus infantum repulsis 788
eius auersio in hysterisis, quo
modo tolli possit 198
ad ardorem mitigandum com-
mendatur in scabie ferina
733
Cam-

INDEX.

<p><i>Camphora</i> in stasi inflammatoria
suppurationem impedit 223</p> <p>cur in œdematibus non con-
veniat 681. 536</p> <p>num veneris incitamenta
contemperet 928</p> <p>eius vsus internus circumspe-
ctus esse debet in hepatiti-
de 178. 535</p> <p>eius quantitas tincturas bezo-
ardicas suspectas reddit 637</p> <p>eius granum semis cum ni-
trosi laudatur in cholera
simpliciore 506</p> <p>quid valeat interne in angina 254</p> <p>eius gran. l. cum aqua cheiri
laudat Ettinüller in epilepsia 451</p> <p>nephriticis ob stimulationem
diureticam cautius exhiben-
da 364</p> <p><i>Camphorata</i> quo modo in otal-
gia & ophthalmia adplican-
da fiat 208. 211. 223</p> <p>in deliriis multum commen-
dantur 928</p> <p>nihil præsidii ad hydrocelem
adferunt 717</p> <p>in paraphrenitide interne
caute sunt adhibenda 519</p> <p><i>Cancer</i> unde oriatur 168</p> <p>occultus quid sit 339</p> <p><i>Cancris</i> combusti ad morsum ca-
nis rabidi laudantur 932</p> <p>laudantur in diabete 800</p> | <p><i>Cancris</i> fluuiatiles vulgo credun-
tur febrem sympathetice
curare 655</p> <p><i>Canes</i> delicatuli facile morbis
sunt obnoxii 3</p> <p><i>Cantharides</i>: eorum vsus ni-
ctum cruentum prouocare pot-
est 62</p> <p>facile renes & vesicam adro-
dunt 709</p> <p>magis nocent in fluore albo,
quam in gonorrhœa 758.
765. 766</p> <p>adsumtæ quo modo tractan-
dæ 952</p> <p><i>Capillorum</i> defluuium in phthisi
de malo consummato testa-
tur 289</p> <p>in febre hectica itidem 558. 560</p> <p>in scabie ferina incurabilem
adfectum testatur 735</p> <p><i>Capitis dolores</i> in sexu feminino
Medicos valde vexant 196</p> <p>qui a lue venerea originem
ducant. 182. 195. 199</p> <p>hypochondriacorum & hy-
stericarum 316. 317</p> <p><i>Caput</i>: eius conspiratio cum ven-
triculo 190</p> <p>ab æstu & frigore post enor-
mes narium hæmorrhagias
defendendum est 38</p> <p>interdum in asthmaticis simul
adficitur 276</p> <p>eius vertiginosa afflictio si-
gnum plethoræ est 8</p> <p>qui sunt capitis amplioris, po-
dagræ</p> |
|---|--|

INDEX.

<p>dagræ præ aliis vulgo ob-
noxii creduntur 418</p> <p><i>Carbones</i>: vapores eorum quæ
damna adferant corpori
950</p> <p><i>Carbunculi</i> speciem salutis in peste
adferunt 569</p> <p>cito autem & numero plures
erumpentes sunt infames
570</p> <p><i>Cardialgia</i> 913</p> <p>nauseosa ibid.</p> <p>synptomata viscera venæ
portæ simul adficit 814</p> <p>syncoptica vnde dependeat
ibid.</p> <p>paraphreniticorum exquisita
est 516</p> <p>hypochondriaco - hysterica-
rum 315. 316</p> <p>- non est emeticis curanda
59</p> <p>successu temporis lipothymi-
am causatur 815</p> <p><i>Cardialgiæ</i> extremæ in feбри-
bus periculosa sunt 460</p> <p>a lochiis suppressis 135</p> <p><i>Cardiogmus</i> 1012</p> <p><i>Carduus benedictus</i> post febres vt
tonicam laudatur 654</p> <p><i>Caries dentium</i> quo modo tra-
ctanda 215</p> <p><i>Carminativa</i> in flatulentia pru-
dentissime adhibenda sunt
824</p> <p>in qua colica locum habeant
833</p> | <p><i>Caro lupina</i> num in malo hysteri-
co aliquid præstet 328</p> <p><i>fumo indurata</i> nephritidem
exacerbat 364</p> <p><i>Carpionum lapis</i> an efficax sit in
hæmorrhagiis narium 38</p> <p><i>Carthamus</i> temperate euacuat
710</p> <p><i>Carunculae</i> in vrèthra quo modo
tollendæ 768</p> <p><i>Carus</i> 903</p> <p><i>Caryophylli</i> laudantur in odon-
talgia 218</p> <p><i>Cascarilla</i> lenit, sedat, discutit
526. 899</p> <p>fouet adstrictionem vix sensi-
bilem 467</p> <p>laudatur vt lene anodynum in
dolorum atrociam 145</p> <p>laudatur vt egregium pectora-
le discutiens & sedatiuum
265</p> <p>laudatur ad vomitum, diar-
rhœas impetuosas sistendas
483. 503. 556. 576</p> <p>in dysenteria salutariter con-
venit 631</p> <p>laudatur in turbis venæ portæ
322</p> <p>laudatur in fluxu lochiorum
nimio 129</p> <p>laudatur in vomitu cruento 56</p> <p>commendatur in hemicrania
403</p> <p>commendatur in hæmoptysi
48</p> <p style="text-align: right;"><i>Casca-</i></p> |
|--|--|

INDEX.

<i>Cascarilla</i> ob acredinem in angina non conducit	253	<i>Catarrbus</i> quo sensu sit contagiosus	544
an aliquid specifici habeat in febribus	467	<i>Catarrhales</i> seniorum adfectus conueniunt cum asthma defectiuo	268
<i>Caseus</i> maior nephriticis non conducit	364	<i>Catarrbus suffocatiuus</i>	895
<i>Castoreum</i> reicitur in malo hysterico	327	vnde oriatur	898
in adfectibus infimi ventris non commendatur	436	sæpe concurrit cum apoplexia serosa	896
improbatur in epilepsia	451	post tussim periodicam succedit	259
externe pro odore in colica adhiberi potest	836	post hæmorrhoides suppressas euenit	72
<i>Cataplasma</i> discutiens ad stases congestas commendatur	174	a spasminis vehementibus senioribus obtingit	384
ab aurium adfectibus abesse debet	228	cautissime ab asthma humido distinguendus est	901
<i>Catalepsis</i>	380	<i>Cathartica</i> fortiora damnantur in cephalalgia	191
<i>Cataracta</i> vnde proueniat	39	<i>Causus</i>	494
<i>Catarrhosorum</i> vomitus quo modo tractandus	238	quo modo differat a febre cholericâ	495
<i>Catarrbus</i> differt a rheumatismo	152, 230	ab <i>Hippocrate</i> febris lethifera adpellatur	499
vnde originem sumat	140	eius materia peccans corrosivæ indolis est	508
eius species	229	<i>Causticum Sutorii & Zwingeri</i>	172
num ex capite in cavitatem arteriæ asperæ defluat	276	<i>Cauteria</i> commendant veteres in cephalæa	201
simplex nulla febre stipatus est	230, 542	in fistula ani non sunt admit-tenda	89
falso-acris inuoluit indolem inflammatoriam	542, 543	<i>Celsus</i> quid in cholera promittat	507
frigidus	140	<i>Centaurium minus</i> ad tonum ventriculi roborandum laudatur	808
chronicus quo modo tractandus	547	in febre lentefcente nocet	654
eius lapsus in stomachum vulgus accusat	230		

INDEX.

<i>Centinodium</i> specificè laudant in effera hæmoptysi 48	<i>Cephalalgia</i> iliaco - hæmatitica quid sit 193
<i>Cepæ</i> nauigantibus aduersus scorbutum solatio sunt 752	<i>Cerebrum leporis</i> in dentitione difficili probabile non est 1018
assatæ ad maturationem hæ- morrhoidum tumentium commendantur 85	<i>Cereuisia</i> cum succo betulæ vel semine dauci fermentata commendatur calculosis 375
frixæ in scorbuto exiguum e- dunt effectum 751	fermentescens puerperis non conducit 132
usus earum internus oculis non nocet 212	eius vapores fermentescens quæ damna adferant cor- pori 950
nephriticis non conueniunt 365	<i>Cervus</i> totus an sit alexipharma- cus 575
<i>Cephalæa</i> 199	<i>Chærefolium</i> laudatur in phthisi 301
ea afflicti sunt sensibilissimi 200	<i>Chamædris</i> num secundum <i>Pa- racelsi</i> adsertum sanguinem consumat 12
melancholiam interdum pro- ducit 202	<i>Chamomilla</i> : eius decoctum ad clysteres in hæmorrh. sup- pressis laudatur 98
ab inquinamentis venericis & scorbuticis orta, quo modo curanda 202. 203	in colica non reicienda est 836
<i>Cephalicum Michaëlis</i> specificum laudibus effectum non re- spondet 191	quid præstet in mictu cruento 65
nullam prærogatiuam in in- fantibus meretur 1017	ad discutiendas stases debilio- ris est efficacisë 535
<i>Cephalalgia</i> 181	<i>Chelidonium minus</i> , minus efficax est in hæmorrhoidibus tu- mentibus 88
sanguinea & serosa ibid.	<i>Chemosis</i> quid sit 204
eius differentia a cephalæa 182	<i>China chinæ</i> quæ damna inducat in febribus 645
quo modo differat ab hemi- crania 182. 399	in intermittentibus adhibi- ta
directe hæmorrhagiam nari- um respicit 399	
in feminis pertinax & conti- nua obseruatur 182	
gravidarum 964	

INDEX.

ta scirrhum hepatis sæpe inducit	346	<i>Cinnabaris</i> cuius ætati & sexui maxime est accommodata	190
<i>China china</i> in quartana icterum facile caussatur	721	opiatorum vices sæpius supplere potest	190. 344
in tertiana continua nullum usum obtinet	671	spasmos mitigat & transpirationem promouet	1018
<i>Chiragra</i>	414	in motibus moderandis fungitur officio cotis	386
hæmoptysin respicit	419	laudatur in coryza acriore	238
<i>Chirurgia iufusoria</i> hodie exolevit	17. 22	laudatur in grauidis	977
<i>Chlorosis virginum</i>	692	larga dosi commendatur in hemicrania	403
ad palpitationem cordis accedens quo modo tractanda	282	- - in asthma spastico	430
<i>Cholera humida</i>	495	- - in hæmorrhagiis	28
eam morbum fieri sine febre scriptores dicunt	505	antepilepticam non habet efficaciam	443. 1018
<i>Cholerici</i> quem edendi modum feruent	802	<i>antimonii</i> ab <i>Oswaldo Kremsio</i> laudatur in asthma	275
<i>Chondrilla</i> vid. <i>Radix chondrillæ</i>		<i>Citri</i> succus pectori præ ceteris amicus est	306
<i>Chorea Sancti Viti</i>	930	<i>Citta</i>	802
<i>Cibi melliores</i> , præter consuetudinem sumti, intestinorum laxitatem caussantur	316	<i>Clavi ani</i>	79
<i>acidi</i> cum bile & sulphure maiorem acrimoniam producunt	507	<i>Clauus hystericus</i> quid sit & unde nomen habeat	193. 194
- in tussi sunt fugiendi	267	- oculi unde emergat	206
capparibus conditi laudantur in infarctu lienis	335	<i>Clyffus antimonii</i> tertium locum inter acida obtinet	378
<i>Cibus parcior</i> plethoricis commendatur	10	<i>Clyster</i> extemporaneus	248
<i>dyspeptus</i> cur fluxum mensium inhibeat	111. 116	aquosus simplex priorem educit	834
<i>Cicboreum</i> specificè laudatur in infarctu lienis	343	motum peristalticum inuersum deorsum reuocauit	841
		e <i>veronica</i> laudatur in malo hy-	

INDEX.

hypochondriaco hysterico		<i>Coffée</i> potus nimis saturatus tre-	
	327	morem artuum otiosis in-	
<i>Clyster</i> e veronica in anxietati-		ducit	852
bus syncopcticis & tormini-		<i>Colica</i>	828
bus colicis laudatur	372	anotERICA	193
<i>Clysteres</i> laxantibus præferun-		abdominis	ibid.
tur in malo hypochondria-		biliosa	826
co, mictu & vomitu cruen-		convulsiva in infantibus quo	
to	59. 66. 327	modo adpelletur	ibid.
aliquoties repetendi sunt	834	- a lochiis suppressis	135
maximum usum habent in co-		flatulenta seu pituitosa	381.
lica	833. 834		826
quando in lipothymia adhi-		habitualis	828
bendi sint	915	hæmorrhoidalis	826 828
laudantur in epilepsia	451	- vnde oriatur	72. 76. 96. 97
in dysenteria non habent exi-		humorosa a pure spasmodica	
mium usum	629	distinguenda est	833
emollientes puerperis com-		hysterica ubi magis sentiatur	
mendantur	131		826
- laudantur in urinæ vitiis		iliaca	ibid.
	794	nephritica ad hæmorrhoida-	
acres cur in hæmorrhoidibus		lem refertur	826 827
suppressis non sint adhi-		saturnina quid sit	950
bendi	101	<i>Collyrium Weisbachii.</i>	211
inieciti sæpe per os egressi sunt		<i>Colocynthis</i> phlegmaticis ordi-	
	834	nari debet	216
<i>Cochlearia</i> in scorbuto laudatur		eius pulpa ad clyisma com-	
	750	mendatur in angina	248
<i>Coclea</i> , non cruda, purgare licet		circumspecte debet adhiberi	
	653	in hæmorrhoidibus sup-	
<i>Cochiones</i> veterum in febribus		pressis	102
sunt secretiones	453	<i>Color flavus</i> icteriodes infantum	
<i>Cæliaca passio</i> febrem cholericam			1005
interdum sequitur	101	<i>Cotostrum</i> infantibus utile est	
<i>Coffée</i> potus plus valet alio ex-			1003. 1019
pediendæ quam thée	322		<i>Coma</i>

INDEX.

<i>Coma</i>	903	<i>Congestio simplex</i> quo modo dif-	
somnolentum & vigil	904	ferat ab arthritide	388
ei directe nihil adhiberi pot-		incompleta rheumatismus vo-	
est	907	catur	140. 149
ab opio inductum vix curatur	908	- difficilius curatur quam	
		completa	144
<i>Commotiones animi, corporis &</i>		prima secundam prouocat	142
sensuum nocent post san-		<i>Congestiones non passivæ, sed acti-</i>	
guinis iacturam	131	væ censendæ sunt	142
humorum plures generant		frequentiores sunt quam ob-	
impuritates	605	structiones	ibid.
- vehementes sanguinem in		in stagnationem & stasim de-	
arctissimos meatus impel-		ductæ quos effectus produ-	
lunt	530	cant	140
- nocent in febribus	547.	sanguinis ad caput & pectus in	
	574. 671. 674	hæmorrhagiis narium sup-	
febriles stricte dictæ a febr-		pressis	41. 42
bus nondum typicis diffe-		becchicæ quænam sint	140
runt	675	pectoris grauiiores morbos	
<i>Conatus vomendi in colica sem-</i>		producunt quam capitis &	
per suspecti sunt	828	abdominis	144
in feminis vomitus cruenti		in consuetudinem deductæ	
metum adferunt	829	non facile cedunt medica-	
<i>Conceptio noua a lochiis suppres-</i>		mentis	ibid.
sis impeditur	135	<i>Conserua rosarum</i> vt anodynum	
<i>Conchæ sine igne præparatæ</i>	578	laudatur in vomica pulmo-	
<i>Concoctionis vitia tussim prouo-</i>		num	308
cant	287	<i>Satyrionis</i> in adfectibus spasti-	
<i>Concrementa uteri fungosa</i> quo		co - arthriticis prodesse di-	
modo præoccupanda	966	citur	397
<i>Concretio pulmonum cum pleura</i>		<i>Consolida saracenica</i> in nephriti-	
an certis signis cognosci		de & vomica pulmonum	
possit	285. 289	laudatur	306. 365
vnde existat	292	<i>Consuetudo</i> quantæ sit efficacix	
<i>Condylomata</i>	79		414
<i>Congestio</i>	139	<i>Contracturæ</i> ex podagra & chira-	
simplex seu completa	ibid.		

INDEX.

gra inueterata eueniunt	420	<i>Cordialia acriora</i> ad palpitatio-	nem cordis nihil iuuant	282
<i>Contusio</i> quo modo tractanda	180	<i>Corium</i> incensum ad suffoca-	tiones hystericas laudatur	836
eius sensum plethorici post	motum persentiscunt	8.150		
<i>Conyza vulneraria</i> laudatur in	vomica pulmonum	306		
<i>Conuolutus</i>	838	<i>Cornu</i> cerui tam vstum, quam	philosophicum excluditur	578
<i>Convulsiones</i>	437	in malignis	vstum in vermibus nihil ma-	gnopere præstat
quo modo differant a spasmis	383	<i>Corporis</i> extenuatio nimia in gra-	vidis	971
idiopathica	437. 439	emarcescentia in phthisi	292	
vterina differunt a lipothy-	miis & suffocationibus vte-	gracilitas iunceæ quid noceat	1003	
rinis	438	habitus athleticus, quid de eo	censeat <i>Hippocrates</i>	9
epileptico-hysterica	118. 136	motum cur plurimi renuant	9. 10	
symptomatica	441. 442	- nullum possunt perferre	cephalæa laborantes	200
variolas nonnumquam præ-	cedere solent	441. 608		
in febribus sunt periculosa	460	<i>Corpulentia</i> nimia Vid. <i>Obesitas</i> .		
in acutis quando sint lethales	441	<i>Correctio</i> materiae biliosa faciliior	est quam euacuatio	501
mortem præcedentes per re-	media magis exacerbantur	impuritatum sine euacuatio-	ne frustranea est	21. 22
in consuetudinem degenera-	tæ cum causis materialibus	<i>Correctoriam</i> methodum duæ fe-	bres admittunt	655
proportionem non habent	440	<i>Corrosiva</i> euitanda sunt in hæ-	morrhoidibus cæcis	87
interdum calculosos occu-	pant	367		
parturienti superuenientes	984	<i>Corruptio</i> sphacelosa vel suppu-	ratoria rupta vnde digno-	scatur
infantum	738. 1011. 1015	ulcerosa vnde originem habe-	at	140
<i>Cerallia</i> rubra ppt. in excedente	alui fluxu commendantur	556		
				<i>Cor-</i>

INDEX.

<p><i>Cortex mezerei</i> laudatur in coryza & grauedine 238
 <i>cascarillæ</i> vide <i>Cascarilla</i>.
 <i>Cortices aurantium</i> specificè laudantur in colica 836
 in qualibet flatulentia intesti-
 norum bene se commen-
 dant 825
 <i>Coryza</i> 229
 raucedinem præcedit, immo
 cum illa coniuncta est 240.
 242
 iisdem cum hæmorrhagia na-
 rium rationibus innititur 33
 acrior, contaginosa, quo mo-
 do tractanda 236
 chronica olfactum facile læ-
 dit 234
 infantum 1007
 <i>Costus verus</i> viscositates resolu-
 it 262
 stases catarrhales discutit 239
 <i>Coxendicum</i> dolores ex hæmor-
 rhoidibus cæcis 82
 <i>Creta</i> communiter in foda adhi-
 betur 812
 <i>Crinones</i> infantum 1011
 <i>Crisis</i> febrium 458
 simplex rara apud nos est 665
 <i>Critica</i> euacuationes adferunt
 euphoriam 459
 <i>Critica</i> tentare commotiones in
 febris secundariis non
 conuenit 489
 <i>Criticum</i> nullum est paucum 32
 <i>Crocus</i> cachecticis non prodest
 695</p> | <p><i>Crocus</i> in fluxu lochiorum mo-
 derate debet adhiberi 129.
 132, 134, 138
 eius concursus tincturas be-
 zoardicas deturpat 637
 egregie laudatur in stasi erysi-
 pelacea 177
 martis antimoniatus aperiti-
 vus <i>Stablii</i> laudatur in fluxu
 mensium rebeli 110
 - - laudatur in mictu
 cruento 64
 - - laudatur in vomitu
 cruento 56
 - - aluum non adstringit
 vti china chinæ 652, 660
 - aperitiuus <i>Zwölfferi</i> in mi-
 ctu cruento laudatur 64
 - intertrigines repellit 1018
 - adstringens in effera hæ-
 moptysi laudatur 48
 <i>metallorum</i> crude vsurpatus
 irritat oculos 210
 <i>Crollii lapis admirabilis</i> laudatur
 in ophthalmia serosa 208
 <i>Crurum</i> inflationes varicosæ in
 gravidis 969
 <i>Crusta lactea</i> infantum 1009
 eius repulsio conuulsionem
 caussatur 440
 <i>Crystalli lunæ</i> pro scopo diureti-
 co non commendantur 709
 tartareæ in vrina hypochon-
 driacorum nihil peculiare
 denotant 316
 <i>Crystallus montana</i> sistit diarrhœ-
 as 546, 631
 <i>Cry-</i></p> |
|---|--|

INDEX.

Crystallus montana stypticum
effectum exserit 506. 507
a *Cratone* in febribus biliosis
commendatur 506
Cucuphæ 328
quid valeant in memoriæ de-
bilitate 918
qua circumspeditione in ce-
phalalgia adhibendæ sint 189
quibus subiectis in adfectibus
ferosis conducant 238. 907
Cucurbitini — 843
Cucurbitule cæcæ commendantur
in hæmorrhoidibus cæcis 84
commendantur in mensium
suppressione 119
Cupula cerea præcauet fissuram
papillarum 1002
Cura palliativa in odontalgia i-
diopathica admittitur 214
Curæ heroicæ in febribus nocent
482. 489
Cynanche 244
secundum *Hippocratem* unde
oriatur 543
qui pereunt, conuulsionibus
moriuntur 247

D.

D*ebilitas syncoptica* grauida-
rum 971
Deckerus vaporem turis, aceti,
laudat in coryza & grauedi-
ne 235

Decocta hordei & avenæ commen-
dantur puerperis 132
ad maturationem hæmorrhoi-
dum tumentium quo mo-
do paranda 85
prunorum laudantur in hæ-
morrhoidibus turgentibus 84
vulneraria nocent in febribus
lentis & hecticis 346
Decoctum emolliens laudatur in
odontalgia 216
equiseti specificè laudari solet
in mictu cruento 64
loco ordinarii potus in feбри-
bus ordinatur 466
lignorum laudatur in adfecti-
bus spastico-arthriticis 395
millefolii laudatur ad commo-
tiones circa venam portæ
322. 323. 328
nepbriticam Foresti quem effe-
ctum habeat in mictu cru-
ento 64
Deglutiendi difficultas in infanti-
bus 1005
in febribus malignis 587
Delicati facile ægrotant, & diffi-
cilius curantur 3. 4
Deliria acuta 924
ante primum septenarium
minoris periculi sunt,
quam post eundem 583
chronica 925
in febribus sunt symptoma
periculosum 460
Deli-

INDEX.

<i>Deliria</i> in febribus eueniunt die critico quando vena est se-		<i>Dentium dolor</i> cum cephalalgia	
sta	465	conspirat	182
in febribus biliosis	501	- interdum phlegmonen gi-	
in febre Hungarica	595	gnit	163. 177
hypochondriaca ab initio		euulsio quando fieri debeat	218
ichema acutum interdum		in dolore dentium an vermi-	
exhibent	509. 924	culi accusari possint	214
- causa eorum vbi quæren-		<i>Desiderium</i> conuulsiones pro-	
da	509.	vocat	440
a lochiis suppressis	135	<i>Diabetes</i>	799
paraphrenitica	509. 516	<i>Diacodium Montani</i> vt anody-	
<i>Democriti</i> adsertum: hominem		num laudatur in vomica	
totum a natiuitate morbum		pulmonum	308
esse, in quantum verum	3	- in angina	253
<i>Dens apri</i> specificè laudatur in		vehementius est quam M.P. de	
pleuritide & peripneumo-		cynoglossa	263
nia	525	<i>Dieta cruda</i> sanguinem non red-	
- specifica eius efficacia in		dit impurum	20
stasibus nulla est	535	<i>scrupulosa</i> quid ad morbos	
<i>hippepotami</i> a <i>Tabernæ - Mon-</i>		conferat	3
<i>tano</i> laudatur ad spasmos		<i>spirituosa & aromatica</i> in ple-	
	386	thora commota nocet	12
- improbatur in malo hy-		<i>vinosa</i> hæmorrhagias narium	
pochondriaco - hysterico		restituit	40
	328	<i>infantum</i>	1019
- nocet in hæmorrhoidibus		<i>lactantium</i>	1003
	75. 102	<i>gravidarum</i>	978
<i>hominis phthisi defuncti</i> in o-		<i>Diaphoresis</i> post venæ sectionem	
dontalgia periculosum re-		in acutis summe necessaria	
medium	217	est	666
<i>Dentes sapientiæ</i>	214	conuenit sub salivatione	782
<i>Dentitio</i>	1010	commendatur in gonorrhœa	
difficilis conuulsiones causa-		& fluore albo	759. 769
tur	440	respicienda est in angina	254
<i>Dentium dolor</i> nonnullis feminis		immoderata nocet in febre	
signum grauiditatis est	215	tertiana	671
			<i>Dia</i>

INDEX.

<i>Diaphoresis</i> præmatura in febri-		<i>Diarrhæa</i> impetuosa in peste	576
bus motus naturæ turbat			584
	465. 472. 503	in febre tertiana	647
in colica auget anxietates	836	in febribus biliosis	502
<i>Diaphoretica calida</i> nocent in		febris catarrhalis benigna ad	
malo hypochondriaco	325	eam valde inclinat	542. 544
- damnantur in rheumati-		<i>Diarrhææ</i> suppressæ	867. 870
smis	158	excedentes quo modo tra-	
- nocent in spissitudine san-		ctandæ	138. 585. 586
guinis	17	<i>Diascordium Fracastorii & Sylui</i>	
- damnantur in motibus hæ-		in inflammationibus inter-	
morrhoidalibus	77	nis nocet	536
positiua nocent iis, qui ad su-		<i>Dies nonus</i> in acutis periculosus	
dandum difficiles sunt	787	esse deprehenditur	481
- non conducunt in febre		<i>Digestiua</i> laxantibus sunt præ-	
catarrhali	547	mittenda	870
<i>Diarrhæa</i>	864	<i>salina</i> magis materiæ quam	
quo modo differat ab hæmor-		ventriculo succurrunt	817
rheidibus albis	91	- cur vegetabilibus in febri-	
gravidarum	968	bus sint præferenda	654
infantum	1008	<i>Diluens</i> cum <i>diluendo</i> bene suba-	
atrophicorum	353	gitari debet	122
choleriodes puerperarum	992	<i>Diluentia</i> post hæmorrhagiam	
critica & semicritica	865	male suppressam exposcun-	
coeliaca	91. 867	tur	30
colliquatiua in phthisi & he-		<i>Dionis</i> modus instituendi para-	
ctica	289. 558. 560	centesin	313
in hepatitide	531	<i>Dioptrica</i> sine necessitate non	
lienterica	867	adhibenda sunt	211
purulenta in variolis	611. 616	<i>Discutientia</i> externa in adfecti-	
sanguinolenta sub salivatione		bus spastico arthriticis	393.
	780		394
in scorbuto	749	<i>Distorsio subluxatoria</i> vulgo das	
in purpura	603	Verbrechen	1012
in variolis	611. 867	caluariæ in infantibus	1005
in febribus malignis	571. 584	<i>Diuresis</i> in lue venerea non cit	
prodiga in febribus	460	negligenda	779
		<i>Diu-</i>	

INDEX.

<i>Diuresis</i> in inflammatione prod- est 180	<i>Dolores</i> post partum 993
<i>Diuretica</i> commendantur ad calculos minores pellen- dos 374	- quo modo mitigandi 825
cur ab auctoribus in empye- mate præscribantur 314	<i>Dolorum</i> causæ explicantur 143
in hydropo non promiscue adhibenda sunt 365	<i>Doppelte Glieder</i> 351
cur in malignis exanthemati- cis non habeant locum 577	<i>Dorncrellii</i> aqua hypnotica 215
<i>acria</i> gravidis nocent 976. 978	<i>Dorsi</i> spasticus adfectus non est pro nephritico declaran- dus 398
- maiorem humorum decu- bitum ad renes causantur 378	<i>Draco</i> mitigatus quid sit 768
<i>calida</i> nephritidem & mictum cruentum causantur 62. 360. 363	<i>Drusen</i> stypticum effectum exse- runt 507
stimulantia in urinae vitiis no- cent 794	<i>Dulcia</i> num generent flatus 822
<i>culinaria</i> nephriticis non con- ceduntur 365	<i>Dygbæus</i> asellos præparat. in cal- culo laudat 377
<i>Dolor coxarum & lumborum</i> in gravidis 969	eius pulvis sympatheticus in hæmorrhagiis laudatur 29. 30. 48
<i>nephriticus & ischiadicus</i> diffe- runt 358	<i>Dyscrasia</i> humorum 363
<i>Dolores colici & nephritici</i> diffe- runt 358	<i>Dysenteria</i> 619
<i>capitis</i> , quo modo cum ventri- culo conspirent 190	differt ab hæmorrhoidibus al- bis 91
- in sexu feminino medicos vexant 196	nulla ab omni febre immunis 620. 622
a lue venerea nocturno tem- pore communiter exacer- bantur 772	<i>alba</i> cum cholericis excretio- nibus non confundenda 621
parturientium spurii 982. 984	- cur periculosior sit quam cruenta 624. 625
a calcitracione foetus 972	ad pauciores morbos perti- net, in quibus natura arti- cedere debet ibid.
	eius complicatio cum hæmor- rhoidibus excis 88. 632
	interdum febrem cholicam sequitur 501
	<i>Dyspnæa</i> est mitior gradus asth- matis 269
	hypochondriaca 268
	<i>Dys-</i>

INDEX.

Dyspnœa post hæmoptysin remanens, quo modo tractanda

49

Dystocia 982

Dysuria 788

sequitur hæmorrhoides externas turbatas 72

E.

Eberasche 631

Ebrietas 945

Ebriosis quando in paralyfin prolabuntur, memoriam & ingenium perdunt 881

Ebuli cortex fortiter euacuat 710

Ebullitio sanguinis quo modo placanda 10. 11

Eccripsis 459

icterica in febribus biliosis 506

Edulcorantia nil iuuant in hæmorrhoidibus suppressis 102

Efflorescentiæ ulcerosæ in ore post febres sunt familiares 655

Effluuiorum præfigurationes & elasticiæ potentiæ num explicent conuulsionum causas 439

Effusiones humorum circa cerebri ambitum diuersa phænomena exhibent 382

Eiß oben auf dem Kopf quid denotet 194

Eiulatus ad hæmorrhagias narium ansum dat 34

Electuarium corticis chinæ chinæ

quando in febribus adhibendum sit 660

Electuarium hieræ picræ ad clysmala laudatur in angina 248

de ouo cum nuce vomica laudatur in hydrophobia 932

- specificè commendatur in paraphrenitide 518

seminis hyosc. alb. commendatur in hæmoptyli 48

Elephantiasis 729

Elleborus niger in nodulis laxantibus 10

Paracelsi adsertum de illo 12

Elodes 490

Elixir antihypochondriacum 913

polychrestum 588

proprietatis mukum resoluit & euacuat 831

- hæmorrhoides in Saxonia inferiore familiares facit 71.

73

quando conducat in suppressione lochiorum 136

Elixiria calida nocent in tussi 265

uterina grauidis nocent 976

Emaciatio atrophica icterum sequitur 720

Embrocationes commendantur in adfectibus spastico-arthriticis 398

commendantur in rheumatismis 157

laudantur in congestionibus 148

laudantur in cephalalgia 191

Em-

INDEX.

<i>Embryonis debilitas & nimius motus</i>	972	<i>Emmenagoga calida</i> ad partum pellendum caute vsurpanda sunt	989
<i>Emetica</i> nocent in plethora commota	12	<i>Emollientia cum maturantibus</i> inseparabilem nexum habent	338
nocent in spissitudine sanguinis	17	in epithematibus relaxant poros	253
fortiora menses supprimunt	116	<i>Emplastica</i> obstruunt poros, & discessionem staseos remouantur	364
non conducunt in rheumatismis	185	in œdematibus incommoda causantur	686. 687
in cephalalgia sunt fugienda	191	tenacia & maturantia damnantur in rheumatismis	158
infelici successu hypochondriaco-hysterici præscribuntur	59. 324	<i>Emplastra mucida</i> nocent in inflammationibus	175
damnantur in inflammationibus	178	continuo adhibita obuiscant poros & impediunt transpirationem	524
sola in hemicrania visus læsiones causari possunt	405	<i>epicarpia</i> per <i>Helmontium</i> & <i>Knæpffellium</i> in quartana commendantur	660
infantibus vix vniquam necessaria sunt	1016	<i>Emplastrum de ammoniaco</i> <i>Foresti</i> laudatur in phlegmone & scirrho hepatis	173. 349
gravidis abortum facile causantur	976. 977	<i>ceratum de galbano</i> seu matricale laudatur in paralyfi	887
non suadentur in tertiana continua	671	<i>decicuta Foresti</i> laudatur in scirrho hepatis	349
non profunt in febre lenta	555	<i>diachylon</i> cum gummatibus laudatur in phlegmone	173
commendantur in paraphrenitide	518	<i>diaphoreticum Mynsichti</i> commendatur in inflammationibus	171. 173
ordinantur non numquam parturientibus deficiente nisu	984		<i>Empla-</i>
<i>Emmenagoga</i> specificè laudantur in suppressione mensium	120		
tempore intermedio non sunt adhibenda	123		
	Sss sss		

INDEX.

<i>Emplastrum de meliloto</i> laudatur		<i>Emulsiones</i> dilutæ ordinantur in	
in phlegmone	173	febris	465
<i>miraculosum</i> commendatur in		<i>Englische Brandheit</i>	351
paraphrenitide	518	<i>Epiglottidis</i> erosio	241
<i>Saponatum Barbette</i> laudatur		<i>Epilepsia</i>	444
in phlegmone	173	in feminis a motibus hæmor-	
- - in malo ischiadico	413	rhoidalibus turbatis	77
- - in adfectibus spasti-	414	in quo differat a reliquis mo-	
co-arthriticis	398	tibus convulsivis	438. 445
- - resoluit & relaxat	355	habitualis circa insigniores	
- - cur non ultra 10. 12. ho-		phases lunæ recurrit	437.
ras in lumbis relinquen-			447
dum	362. 364	nocturna difficilius eradicatur	
<i>de spermate ranarum</i> laudatur			446. 448
in phlegmone	173	uterina quo modo tractanda	
- in scabie ferina	733		317. 441. 442
<i>de spermate ceti Myrsichti</i> lau-		<i>Ephialtes</i>	382. 425
datur in inflammatione	171.	<i>Epithema</i> vulgare laudatur in	
	173	congestionibus	145
<i>Stemachale Cratonis</i>	369	<i>Epithemata</i> sicca suadentur in	
<i>Vigonis</i> cum mercurio in tri-		ophthalmia	208
plo laudatur ad nodos galli-		humida partes magis relaxant	
cos	777		405
<i>Emprosthotonus</i>	380	<i>Equiseti decoctum</i> in mictu cru-	
<i>Empyema</i>	309	ento laudatur	64. 65
differt a vomica	302	<i>Equitatio</i> in phthisi & hæctica	
eius materia an per urinam		commendatur a Sydenhamo	
possit euacuari	314		300. 565
<i>Emulsiones</i> temperant salsam a-		<i>Erasmi</i> casus de delirio a vermi-	
crimoniam feri	300	bus	816
pro discussione in pectore lau-		<i>Erotomania</i> personalis	915. 928
dantur	527	<i>Erysipelas</i>	119
usum habent in urinæ vitiis		unde oriatur secundum Hip-	
	794	pocratem	543
<i>amygdalatæ</i> commendantur		repulsum quid inferat	169. 701
in mictu cruento	64	<i>Ery-</i>	

INDEX.

Erysipelas non debet ad suppurationem perducī 169

in consuetudinem deductum
quo modo tractandum 179

faciei 39

Erysipelacea sphaelositas in cute delitescere potest 169

Erysipelaceæ mammarum inflammationes in lactantibus 998

Essentia adiantbi albi laudatur in pathematibus venæ portæ

56. 222

- laudatur in fluxu hepatico

101

- in fluxu mensium rebelli

110

- in hæmorrhoidibus nimis

74

alexipharmaea Stahlī commendatur in hæmoptysi 48

- ad correctionem sanguinis & lymphæ prodest 58. 385

- transpirationem & diuresin promouet 306. 308. 322

- feroso-mucidam materiam incidit & diapnoën efficit 549

- impedit, ne motus febri-
les in lentam & hæcticam
degenerent 547. 652

- post febrem vires restaurat 549

- securum expectorans est 266

- commendatur phthificis
tempore eustacias 297

Essentia alexiph. Stahlī laudatur
in mensium & lochiorum
suppressione 123. 136

- laudatur in recessione va-
riolarum & turgescensione
emanente 615

- laudatur in coryzi & gra-
vedine 235. 238

- laudatur in broncho 242

- laudatur in odontalgia 216

- laudatur in empyemate 312.
314

balsamica Stahlī laudatur ad
mundificationem & conso-
lidationem 172

cantharidum a Bartholino &
Ammanno in gonorrhœa
laudatur 765

cascarilla laudatur in pleuri-
tide & peripneumonia 524

- laudatur in coryzi & gra-
vedine 235

- in cephalalgia san-
guinea 197

- ab *Apino* specificè laudatur
in febre catarrhali maligna
588

centaurii min. acidulata ad lan-
guorem adpetitus com-
mendatur 808

Corticum aurantiorum lauda-
tur in doloribus post par-
tum 825

croci in fluxu lochiorum pau-
cis guttulis exhiberi debet
129

Essen-

INDEX.

<i>Essentia gentianæ rubræ</i> viscositates resoluit 262	<i>Essentia pimpinellæ albæ</i> viscositates resoluit 262
- laudatur in hæmorrhoidibus albis 100	- optime se gerit in turbis a mercurio subnatis 782
<i>belenii</i> viscositates resoluit 262	- commendatur in reliquiis variolarum 751
- laudatur in hæmorrhoidibus albis 100	- egregie se gerit in adfectibus faucium 605. 615. 617
<i>bellebori nigri</i> methodo <i>Stabilitii</i> parata laudatur in cephalæa 202	- laudatur in tumoribus glandulosis 548
- - laudatur in catarrhis 237	- in hæmorrhoidibus albis & fluxu hepatico 100. 101
- commendatur ad hæmorrhoides promouendas 73	- in adfectibus grauidarum 976
<i>ligni sassafras</i> nimis calida est 237	<i>scordii</i> ad corrigendam materiam malignam laudatur 585
<i>myrrhæ</i> insignes turgescitiones sanguinis concitat 737	- effectum habet discutientem, balsamicum, diureticum 306. 308
<i>millesotii</i> laudatur in commotionibus circa venam portæ 322. 323. 325. 328	<i>sabinæ</i> specificè laudatur in suppressione mensium 123
- - in hæmorrhoidibus nimis 74	<i>succini</i> sanguinem successiue attenuat ibid.
- - in vomitu cruento 56	- tonum roborat in pulmonibus 261. 262
- - in diarrhœa & vomitu bilioso 503	- commendatur phthisicis tempore eustadias 297
- - in mensium suppressione 120	- laudatur in cephalæa 204
- - in fluxu mensium rebellis 110	- in cephalalgia 187. 189. 197
- - in cardialgia 817	- in congestionibus 146. 147
<i>petastridis</i> commendatur in inflammationibus 179	- in rheumatismis 159
<i>pimpinellæ albæ</i> præseruandi scopo in peste laudatur 639	- in broncho 242
	- in carie dentium 215. 216
	- in hæmorrhoidibus cæcis 89
	- in coryza & grauedine 235

INDEX.

<i>Essentia succini</i> in adfectibus gra- vidarum 976	<i>Euacuationes uniuersales</i> præmit- tendæ sunt <i>particularitus</i> 6
- puerperis commendatur 138	<i>vehementes</i> in febribus susce- ptæ sunt 464
- laudatur in adfectibus ca- tarrhalibus 237	in congestionibus itidem re- iiciuntur 146
- aurium 227	<i>Euphorbium</i> laudatur in coryza & grauedine 238
<i>vincetoxici</i> laudatur in hæmor- rhoidibus albis 100	<i>Euphrasie</i> laudes in ophthalmiis sunt exiguæ 210
<i>Essentiæ</i> , infantibus exhibendæ, debent esse temperatæ 1016	<i>Exanthemata</i> non propelluntur ex particularum figura 568
cholericis in scabie sicca non præscribendæ sunt 737	legitime non succedentia conuulsiones caussantur 440
<i>Etzmüllerus</i> post paroxysmum epilepticum laudat cam- phoram 451	eorum recessiones in feбри- bus periculosæ sunt 460
in infarctu hepatis laudat gummi ammoniacum 343	<i>Excrescentiæ hæmorrhoidales</i> 79
in vomica pulmonum com- mendat hederam terre- strem 306	<i>fungosæ</i> quo modo tractandæ 778
infarctum lineis intestino co- lo adscribit 335	circa anum in infantibus cum scabie venerea concur- runt 729
eius obseruatio de surdita- te in acutis 223	<i>Excretiones</i> inuoluntariæ in fe- bribus periculosæ sunt 460
eius obseruatio de mictu cru- ento critico 66	<i>Exesio tunicæ corneæ</i> 206
eius adsertum de cacochymia & cachexia 20	<i>Exomphalos</i> non raro iungitur asciti 699
<i>Euacuantia</i> quando noceant in hydrope 708	<i>Expectorantia</i> humores versus pectus inclinant 146. 259. 308. 564
<i>Euacuatio</i> impuritatum <i>correctio-</i> <i>ni</i> mox subiungenda est 21.	ulcerosam corruptionem in- ducunt 274
22	phthisin caussantur 291. 547
<i>emetica</i> & <i>cathartica</i> in febri- bus biliosis caute instituen- da 504	non solum ex pectore, sed & <i>per</i> pectus euacuant 264 266 298
Sss sss 3	<i>Expe-</i>

INDEX.

<i>Expectorantia</i> periculosa sunt in asthmate spastico 432	eius turgescitio inflammatoria in variolis bonum signum est 612
inutilia sunt in broncho & rau- cedine 242	<i>Farina laterum</i> in soda non pro- batur 813
damnantur in pleuritide & peripneumonia 526	<i>Farinacea</i> laudantur in erysipela- te 173
ordinantur in vomica pul- monum 305	<i>Fascina</i> quid ad epilepsiam con- ferant 447
<i>Exsiccantia</i> nocent in hæmor- rhoidibus cæcis 87	<i>Fascinatio</i> in infantibus 1012
<i>Extenuatio</i> corporis nimia in gravidis 971	<i>Fascinum</i> in praxi frequentissi- me falso accusatur 944
<i>Extractum</i> panchymagogum <i>Crollii</i> bene & leniter pur- gat 237	<i>Fatigationis</i> sensus in plethoricis conuenit cum rheumati- smo vniuersali 8. 150
- laudatur in rheumatismis 157	<i>Faucium</i> erosio quo modo suble- vanda 773. 777
- laudatur in tussi 260	<i>Febres</i> 452
<i>tabaci</i> ad tussim pectoralem & chronicum commendatur 265	earum species 453. 455. 458
- quo modo propinari de- beat 296. 297	effectus earum semper saluta- ris, euentus sæpissime irre- gularis ibid.
<i>theriacale</i> plurimum de opio participat 788	sibi relictæ facilius restituun- tur quam turbatæ 450
<i>Extumescentiæ rubro - liuidæ</i> quo modo tractandæ 174	interdum rheumatismos seu metastases humorum effor- mant 154
F.	non a febre, sed cum febre pa- tientes intereunt 458
F <i>Abaria</i> , eius radix specificè laudatur in hæmorrhoidi- bus tumentibus 84. 88	earum crisis & lysis 458. 459
<i>Facies Hippocratica</i> in heceticis & phthisicis quid indicet 288. 558	<i>Febris</i> in corpus male disposi- tum ingruens, anomalizat 459
<i>flaua</i> in nonnullis hepatis de- bilitatem denotat 725	<i>Febriles commotiones</i> 675
	earum metaschematismus prudenter considerari de- bet 667
	melancholiæ hypochondria- cæ

INDEX.

ca superuenientes schema phreniticum ab initio communiter exhibent 924		- in lentas & heceticas pro- pendet 543. 544. 547	
<i>Febriles commotiones</i> in calculosis ante excretionem calculi 357		- ad diarrhoeas valde incli- nat 542	
in vera otalgia accedunt 219.	220	- ad tussim, coryzam &c. fa- cile accedit 234 256. 542	
podagricis interdum eueni- unt 415		- est contagiosa 544	
nephriticos occupant 358		<i>Febris maligna petechizans</i> 579	
in infantibus 1010		- cur ita ad pelletur 583 590	
<i>Febris acuta</i> legitima numquam pro causa habet saburram primarum viarum 462		- ad diarrhoeas ad modum prona est 581	
exquisitas periodos per septe- narios absoluit 458		- ordinarie sine typo, sed non sine periodo est ibid.	
<i>corrupta</i> periculi sissima est 677		<i>Febricule catarrhalibus adfines</i> quando eueniant 544	
ad 28. dies se extendens in lentam transmutari videtur 458		<i>Febris ad catarrhum suffocatum</i> accedens, salutaris non est 901	
a mictu cruento cohibito in- duci potest 63		<i>Febris cholERICA</i> 495	
<i>gravidarum</i> 973		<i>Febris composita</i> ex acuta periodo 653	
<i>Febres biliosae</i> 494		<i>Febres compositae</i> ad recidivas in- clinant 671	
difficulter per se bonum fi- nem attingunt 499		curtam frequentes sint in re- gionibus nostris. 665	
transeunt in lentas & heceticas 500. 506		<i>Febres continentes</i> rarae sunt in re- gionibus nostris 478	
in aliis tertianarium quid re- ferunt 503		- a <i>continuis</i> quo modo dif- ferant 473. 478. 479	
cum petechizantibus inter- dum concurrunt 508		<i>Febris continua simplex</i> 479	
<i>Febris catarrhalis</i> 540		<i>Febris corrupta</i> cuius indolis sit 675	
<i>simplex</i> seu <i>benigna</i> non facile format apostases 544		<i>Febris ephemera simplex</i> & plu- rium dierum 468. 420	
		<i>Febres epidemicae</i> 566	
		typum, tertianarium non num-	

INDEX.

numquam simulant	647.	<i>Febris lenta</i>	549
	655	quibus causis superueniat	487
<i>Febris hectica</i>	556	ex ephemera prognata quo	
differt a lenta	549	modo se gerat	472. 556
ulcerationum internarum co-		quo modo in acutam mutetur	
mes est	559. 560		488
phthisi superueniens de malo		a fluxu mensium nimio per-	
confirmato testatur	238. 293	ennante	109
<i>Febris hemitritæa</i>	503	lentam exposcit curam	552 556
<i>Febris horrida</i>	490		654
<i>Febris Hungarica seu castrensis</i>		<i>Febris lethifera Hippocratis</i>	499
	592	<i>Febres malignæ</i>	565
<i>Febris inflammatoria</i>	160. 489	sæpius lethales sunt, vel labem	
ad acutas pertinet	488	viscerum relinquunt	455
quem in finem a natura insti-		crisin stricte dictam non exhi-	
tuatur	491. 492	bent	567
pro partis inflammatæ diuer-		nulli fere homini parcent	ibid.
sitate, diuerse nominatur		periodus earum brevis est	568.
	486. 489		569
accedit ad apostases febriles		hæmorrhagiæ iis accedentes	
	156	non carent periculo	33. 35
puerperis non raro accedit		<i>Febris miliaris seu purpurea</i>	590
	130. 134. 992	puerperas infestat	992
matutino tempore inuadens		<i>Febris papularis</i>	ibid.
plus habet periculi	530	<i>Febres pestilentes per malignæ di-</i>	
<i>Febris ad intestina conuersa quid</i>		cuntur	566
fit	623	<i>Febris petechialis</i>	590
<i>Febris intermittens diuturna, pro</i>		<i>Febres putridas, quas & cur vete-</i>	
catarrhali non est habenda		res adpellauerint	478
	541	<i>Febris quartana simplex</i>	656
<i>Febres intermittentes temporis</i>		sedem habet in visceribus cum	
ordines exquisitos non ser-		vena portæ connexis	657.
uant	458		659. 662
incongrue tractatæ quid caus-		sæpe cum ictero concurrit	
sentur	331. 333. 341. 346. 645		721
<i>gravidarum</i>	973	<i>Fe-</i>	

INDEX.

<i>Febris quartana</i> autumnalis ad tempus vernale sæpe se ex- tendit 658	<i>Febris tertiana</i> post vermes ex- cretos aliquando soluta est 874
diu pro scandalo Medicorum habita est ibid.	suppressa est reuocanda 653
<i>continua</i> , ad hecticam indolem proxime accedit 672. 673	<i>continua</i> 668
<i>Febris quintana</i> 663	- exanthematibus non raro stipata est 669
<i>quotidiana</i> intermittens 640	- an ad biliosas referri possit 495
cur interdum continuet, licet vitium primarum viarum sublatum sit 642	- eius paroxysmi quo modo sibi respondeant 640
<i>continua</i> 540	<i>veterum extensa</i> 668
<i>rheumatica</i> differt a catarrhali 541	<i>Febres typicæ</i> 459. 460
<i>scarlatina</i> 596	<i>nondum typicæ</i> 675
<i>Febres secundariæ</i> 484. 485	<i>Seig Wargen</i> 79
minus commode vocantur	<i>Fel animalium</i> specificè laudant in ictero 722
<i>symptomaticæ</i> 485	<i>carpionum</i> in inflammationi- bus iners remedium 179
exquisitum typum non fer- vant 486	<i>Feminæ</i> cur præ viris morbis sint obnoxie 3
malignitatis non possunt ar- gui ibid.	plethoricæ sæpe steriles sunt 10
<i>Febris septimana</i> 663	quædam per totam vitam menses non experiuntur 114
<i>synocha</i> seu <i>continens</i> 473	morbi earum plurimi a men- sium vitiis dependent 116
<i>tertiana</i> 646	num phthisi magis sint exposi- tæ quam viri 289. 290. 293
XII. horas excedens pro no- tha seu composita habenda est 648	interdum podagra adficiuntur 418
anomala ibid.	multæ ad senectutem usque fluore albo laborant 755
acuto typo propinqua est 651	<i>Fermentatio</i> an caussetur conge- stiones 142
raro ante quartum paroxys- mum cessat 649	<i>Fermentum specificum</i> in febre mali-
nihil critici habet ibid.	
aliquando contagiosa adpa- ret 651	

INDEX.

maligna nondum satis ex-		<i>Flatus anoterici seu ructus</i>	823
ploratum est	583	<i>vesicæ & uteri</i> rarius contin-	
<i>Fermentum specificum</i> in variis		gunt	819
& morbillis non potest de-		libera eorum emissio consue-	
terminari	610	tudinem inducit	822
<i>Ferrum</i> frigidum laudatur ad ex-		voluntaria eorum cohibitio	
tumescencias rubro-liuidas		maiora facit mala	ibid.
	174 175	<i>habituales</i> : eorum suppressio	
<i>Festucæ</i> sub cranio latitantes con-		tympanitem & hecticam in-	
vulsiones caussantur	440	ducit	823
<i>Ficus ani</i>	79	<i>Flores bellidis min.</i> in discutiendis	
<i>Gießer-Ruchen</i>	344	statibus internis minoris	
<i>Filamenta mucida</i> in nephritica-		sunt efficacis	535
rum vrina	359	<i>graminis</i> laudant nonnulli in	
<i>Fissura papillarum</i> in lactantibus		cephalalgia	189
	1002	<i>sulphuris</i> laudantur ad expel-	
<i>Fistula ani</i>	83. 85	lendas repulsas efflorescen-	
inducere potest hecticam	83	tias	442
<i>lacrimalis</i>	207	<i>verbasci</i> laudantur in proci-	
<i>vesicæ</i>	772	dentia ani	858
<i>Flammulæ cordis</i> accensio pro		<i>Fluor albus</i> differt ab ulceratione	
causa febris vulgo habetur		uteri interna	752
	457	supplet vices fluxus menstrui	
<i>Flammula cerulea</i> ex faucibus e-			97
briorum erumpens	946	quando venereus habendus	
<i>Flatulentia</i>	818	fit	754. 757
quæ eius caussa sit	821	feminas facile reddit steriles	
stataria	819		755
consuetudinalis	822	gravidarum rarissime evenit	
sæpe consensualiter in mori-			969
bis hypochondriaco hy-		per maritum communicari	
stERICIS oboritur	823	potest	768
<i>hysterica</i>	317	familiariter concurrit cum	
<i>lethialis</i>	993	scabie venerea	729. 754
<i>infantum</i> falso pro concretio-		morbus est pertinax & facile	
ne declaratur	1012. 1018	recrudescit	757. 758
in gravidis	968	<i>Flux</i>	

INDEX.

<i>Fluor albus</i> habitualis vteri prolapsum causatur	756	<i>Fontanelle</i> subsidentia in teneris lethale signum est	1018
benignus curatu difficillimus	755	<i>Fonticuli</i> in ophthalmia constantem usum exigunt	209
- a mensium suppressione	118	<i>Fluxus</i> catarrhales iuniorum intercipiunt, sed cum incommodo	236
malignus seu venerens	752	eorum neglectio congestiones & rheumatismos causatur	141. 154
- citius superatur quam benignus	755. 758	obesis parum leuaminis adferunt	13
Fluß in den Nogen gefallen quo modo intelligendum	230	non nisi in statu seniorum surdastro adplicandi sunt	228
kalte und hitzige Flüße	152	commendantur in cephalæa venerea	203
scharfe, salzigte Flüße	140	laudantur in adfectibus soporosis	907
<i>Fluxus aurium</i>	219	commendari solent in asthma te	276
hepaticus	89	<i>Foresti</i> decoctum nephriticum quid in mictu cruento efficiat	64
quo modo tractandus	98. 103	eius obseruatio de cephalæa	202
uterinus grauidis noxius est	976	- - de iuvene vomica pulmonum laborante	308
<i>Fætida</i> ordinarie perferre possunt hystericae	185	<i>Firmica</i>	79
<i>Fætor oris</i>	809	<i>Fetus</i> calidi in efferâ hæmoptysi commendantur	48
cum foetore ex naribus non confundendus	810	<i>Foveæ</i> in variolis an præcaueri possint	617
nauseosus in lue venerea	773	<i>Fraga</i> calculum pellunt, sed non resoluunt	377
<i>Fætus</i> legitimus a mola discernendus est	963	<i>Franckii</i> antepilepticum	451. 452
si legitimum situm non occupet, quid faciendum	985	T t t t t 2	Fra-
abortiuus quando promoueri debeat	130		
mortuus quo modo expellendus	974		
<i>Folia betulae</i> laudantur in colica feminarum	836		
<i>sennæ</i> sanguineis ordinanda sunt	215		

INDEX.

Fraxini cortex laudatur in infar-
ctu lienis 334
folia siccata commendantur
ad sudationes 711
Gieß-Sieber halten lang an 651
Frictiones commendantur in ef-
feris narium hæmorrhagiis 37
laudantur in hæmoptysi 41
profunt in motibus spastico-
arthriticis 398
vtilis sunt in congestionibus 148
conueniunt ad sudorem elici-
endum 787
commendantur in cephalal-
gia 187
laudantur ad reuulsionem in
nephritide 862
pedum suadentur in cepha-
læa 204
- conducunt in hæmorrhoi-
dibus turgentibus 84
post venam sectam in angina
quando conueniant 251
cum panno aspero inflamma-
tiones causari possunt 166
Griesel 596
Frigoris sensus circa futuram sa-
gittalem in hystericiis 8189.
194
- in doloribus a congestio-
nibus ortis 143
Frigus num ardorem inducat 811
Fructus boræi austeri singultum
prouocant 433

Fructus boræi fermentum speci-
ficum in dysenteria non
constituunt 623
Fulmine tacti raro restituntur 954
Fumaria humoribus ipsis tanto-
pere non succurrit 696
in ictero vsum abstersiuum ha-
bet 721
in lue venerea non conducit 779
Furni corrosiui hæmoptysin caus-
santur 46
Fumus sulphuris & antimonii pro
tussifedanda laudatur 299
Fungus sambuci ad gargarismata
specificè laudatur 249
Funiculi umbilicalis circumuo-
lutio 973
Furfuracea laudantur ad curam
erysipelatis 173
Furor uterinus 925. 928

G.

G *Aleni κόπος ἐλκώδης* 416
experimentum de cane
asthmatico 268
Galeopsis specificè laudatur in
fluore albo 753
Galle dem patienten in den Ma-
gen getretten 508
Gangræna quo modo existat 169.
170
non est peculiaris species, sed
summus gradus inflamma-
tionis 160. 167
Gar-

INDEX.

- Gargarisma*, quid circa eius ad-
plicationem obseruandum 252
adstringens laudatur in phre-
nitide 515
Gargarismata commendantur in
angina 248
laudantur in otalgia 228
Becken-Heyl 923
Gemmata laudantur in animi pa-
thematibus 282
ad motum elisorium in graui-
dis placandum laudantur 976
Genitalium partium læsiones vn-
de dignoscantur 558
Gentiana rubra diarrhœas sistit &
tonum roborat 870
Germanis nostalgia familiaris est 935 936
Gesneri virga aurea laudatur ad
resoluen- dum calculum 377
vt traumaticum laudatur in
vomica pulmonum 306
Gibbosi tussi siccæ subiecti sunt 258
ex asthma- te breui post pere-
vnt 272
Glaciei frustum capiti impositum
hystericæ sentiunt 8. 189. 194
Glandulæ externæ induratae de
infarctibus glandularum
mesenterii testantur 352
Glied ist eingeschlossen 879
doppelte Glieder 351
Globulus cereus commendatur in
prolapsu vteri & relaxatio-
ne sphincteris vesicæ 798
Glycyrrhiza spissitudinem mol-
lem & pulposam facit 264. 266
Gonagra 411. 414
hæmorrhoides externas re-
spicit 72. 419
a doloribus podagricis simul
inuoluitur 416
Genorrhœa 759
quæ inter benignam & mali-
gnam medicum locum oc-
cupet 760
familiariter concurrit cum
scabie venerea 729
male tractata per morsulos an-
timonii curari dicitur 397
suppressa quæ damna inducat 762
- quo modo reuocanda 767
virulenta primus gradus luis
venereæ dicitur 762. 764
- ob loci conditionem sæpe
pertinax est 754
illam tractandi methodus spe-
cialissima 765
- - methodus Sydenha-
mi 766
Gracilitatem corporis iunceam
sibi conciliare velle vanitas
est 1003
Graciliores raro a calculo infe-
stantur 369
Grammanni tinctura antiphthisi-
ca pectori damna adfert 298. 564
Gra-

INDEX.

Granula fabuli instar in vrina hæ-
 morrhoidariorum æque ac
 arthriticorum deponuntur 76
Grauedo 229
 ad febrem catarrhalem beni-
 gnam accedit 546
 infantum 1007
Grauidarum adfectus quo modo
 in genere tractandi sint 975
 intumescencia a tumore ca-
 chectico-ascitico quo mo-
 do in genere tractandi sint 975
 intumescencia a tumore ca-
 chectico-ascitico quo mo-
 do discernenda 963
 iis hodie venam in pede seca-
 mus 192
 illæ sæpe experiuntur hæmor-
 rhoides turgentes 81
Grauiditatis signa 215. 962
Grauitas artuum in grauidis 964
auditus, quo modo tractanda 219 226
Grylli laudantur in calculo 377
Güsse machen *Glüsse* 233
Guldene Ader, aureas qualitates
 non exserit, nisi legitime
 fluat 82. 101
Gummatagallica, quo modo tra-
 ctanda 773. 777
Gummi ammoniacum per pulmo-
 nes & aluum euacuat 275
 in atrophia temperatissi-
 mum est 356
 ab *Ettmüllero* in infarctu

hepatis laudatur 342. 343.
 356
Gummi Arabicum nimis acre ob-
 seruatur in atrophia 356
 - mitigandi scopo in dylen-
 teria laudatur 631
 - Boyle commendat in diar-
 rhœis 871
gutta fortiter euacuat 710
iuniperi a nonnullis ipsi suc-
 cino præfertur ibid.
tragacanthum Boyle in diar-
 rhœis commendat 871
Gundelsheimeri methodus in va-
 riolis 617
Gutta serena a cephalalgia induci
 potest 185

H.

H *Aematites* vulgo in hæmor-
 rhagiis adhibetur 30
 non conducit in vomica pul-
 monum 308
Hæmophobi in lipothymiam inci-
 dunt 874
Hæmoptica euacuatio non per-
 rumpens phthisin causatur 290
 molimina adsunt in broncho 240
Hæmoptysis 43
 omnium hæmorrhagarum
 periculosissima est 47
 cur plerumque lethalis sit ib.
 cur antiqui eam pro prodro-
 mo phthiseos declarent 51
 periodica 43. 47
Hæmo-

INDEX.

Hæmoptysis effera quo modo tractanda 48
in morbis chronicis sæpius funesta 47
ex palpitatione cordis 280
suppressa ulcerationes pulmonum relinquit 63
Hæmorrhagiæ in genere 23
earum causæ, quæ vulgo adlegendur 26
quas utilitates adferant 27
qualis sanguis per eas excernatur 31
non perdunt thesaurum vitæ 26
arteriarum ad excessum facile inclinant 31
criticæ 24
diuturniores ascitem causari possunt 700
hæreditariæ 26. 31
habituales labem visceris abdominalis sæpe coniunctam habent 35
inopportunæ in febris symptomata periculosa 460
moderatæ sponte subsistunt 25
nimia atrophiam & hecticam inducere valent 131. 353. 355. 559
quæ per palindromen auctioribus accidunt, quid velint 34. 35
passivæ quo modo tractandæ 31
suppressæ & turbatæ multas a-

nomalias inuoluunt 25. 30. 101
Hæmorrhagia abortiva 104. 976
mammarum 980
narium 32
- in variolis nunquam damnum adferat 617
- soluit cephalalgiam 185
- soluit paraphrenitidem 519
- hypochondriacis, cachecticis & hydropicis nihil boni prælagit 35
- in senibus quo modo consideranda ibid.
- effera quo modo tractanda 36
- enormis in gravidis 964
- critica & non critica suppressa quid caussetur 41. 571. 584
- in scorbuto non est reprimenda 750
- suppressa graviora damna infert quam excedens 39. 475
naris dextræ hepatitidem solvit 531
uteri in gravidis 964
- abortum minatur 963
- specialis differt a lochiorum fluxu 104. 124
- curatu difficilis est 109
Hæmorrhagici motus si non erumpunt, deliria causantur 481. 491
Hæmorrhoidalia molimina non pro-

INDEX.

promiscue sunt promo-		<i>Hæmorrhoides</i> delirium soluunt	
venda	73.98		71
<i>Hæmorrhoidarii</i> præcipites sunt		hypochondriacos subleuant	320
in mictum cruentum, ne-		asthma sæpius mitigant	272
phritidem & calculum re-		splenitidem soluunt	538. 560
nalem	53. 369	icterum soluunt	720
multi sunt calculosi	76	podagram soluunt	421
<i>Hæmorrhoidalis</i> fluxus e ventri-		hecticæ superuenientes de	
culo	54	malo confirmato testantur	558. 560
serpigo	79	suppressæ mictum cruentum	
sudor	ibid.	caussantur	61
<i>Hæmorrhoidales</i> motus transfugi		reuocatæ eundem soluunt	65
& titubantes	72	- vomitum cruentum sol-	
anomalix	91.92	vunt	57
excrefcentiæ	79	obstructæ quid caussentur	195
<i>Hæmorrhoides</i>	66	suppressæ quæ pathemata &	
sunt beneficium naturæ	71	pericula inducant	72
quo respectu salutare dici		earum reuocatio in colica hæ-	
possint	97	morrhoidali in præsens	
sexui masculino magis quam		cordi non est habenda	835
feminino eueniunt	69	per pellentia fortiora non	
noxium accidens esse multi ex		sunt reuocandæ	58
errore opinantur	101	curaloëticis prouocentur	825
raro hæmoptysin caussantur		cum malo ischiadico & ne-	
	45	phritico mutuum habent	
fluentes hæmoptysin præoc-		commercium	412
cupant	49	cum arthritide cognatæ sunt	
iunioribus ex hæreditaria dis-			76
positione fluunt	69	differunt ab euacuationibus	
iuniorum & annosiorum dif-		sanguinis e superioribus in-	
ferentis sunt prognoseos	72	testinis	68
in feminis mensium cessatio-		<i>Hæmorrhoides albæ</i>	89 90
nem excipere solent	97	vices tenent fluxus hæmor-	
facile recurrunt	70	rhoidalis	97
quæ raro eueniunt tumultua-		cæcæ	77
riæ sunt	76		
nephriticis salutare sunt	65		

Hæmor-

INDEX.

<i>Hæmorrhoides cæcæ</i> cum dysenteria complicatæ	632	<i>Hæmorrhoides tumentes</i> curantur	78
<i>decoloratæ</i>	89. 90	<i>ἑξ ὧν</i> cæcæ vocentur	78
<i>difficiliter erumpentes</i>	68	- sunt verus furunculus	78.
<i>emanantes</i>	90	- in ulcerationem fistulosam	80
<i>excedentes refractariæ</i> indolis		- transeunt	83
sunt	71	<i>turgentes</i>	78
<i>externæ</i> differunt ab internis	77. 78	- facile ulcerantur	82
- earum molimina longinqua per totum fere abdomen sæviunt	80	- gravidis eueniunt	81. 970
<i>furentes</i>	82	<i>verrucosæ</i> ulcerascentes ex lue venerea oriuntur	773
<i>imminentes</i> quibus signis se prodant	68	<i>vesicæ</i>	63
<i>internæ</i>	66	viæ earum insolitæ	92. 97
- tempus aluinæ excretionis		<i>Halß: steiffer Halß vom übeln liegen</i>	381
- semper expectant	80	<i>Hæctica</i> febris	556
- suppressæ transeunt in motus externarum	72. 77	eius tres gradus	556 557
<i>molientes</i>	90	quis eius sit scopus	563
<i>mucidæ</i>	89 90	differt ab atrophia	349
<i>nimia</i>	69	scirrhum vel exulcerationem pro fundamento habet	345. 349
- vitæ iacturam non statim inferunt	72	quo modo ab adstringentibus inducatur	29 47
- quo modo tractandæ	74	sequitur hæmorrhagiam vteri	109
- in gravidis	964	succedit mensium suppressioni male tractatæ	118
<i>re vera nimia</i> labem visceris abdominalis præfagiunt	72	euenit a lochiis suppressis	135
<i>nothæ</i>	79	in tympanite statum conclamatum significat	705
<i>ordinatæ</i>	66	si ad ἀκμὴν peruenit medicatio est intermittenda	556. 559
<i>periodicæ & vagæ</i>	67	abdominalis & pectoralis quo modo differant	286. 564
<i>suppressæ</i>	89. 90	chronica	557
<i>torminosæ</i> a dysenteria distinguendæ sunt	610, 621	habitualis	ibid.
	V V V V V V	<i>Hæcti-</i>	

INDEX.

<i>Hedica renalis</i>	361	<i>Helmontius</i> negat cacochymiam	20
<i>Hedici</i> sub finem copiosos sudores habent	784	eius adsertum de thesauro & balsamo vitæ	11
<i>Hedera terrestris</i> specificè laudatur in vrinæ vitiis	794	eius amuleticum in hæmorrhoidibus internis caute adhibendum	75
commendatur in mictu cruento	65	eius annulus in hæmorrhoidibus cæcis	88
laudatur in nephritide	365	<i>Heluetiis</i> nostalgia familiaris est	235
vt traumaticum in vomica pulmonum ab <i>Ettmüllero</i> commendatur	306	<i>Heluigii</i> observatio de raucedine feminarum	243
Heimern, Heim-Weh	935	<i>Hemicrania</i>	399
Hunger: heiß = Hunds-Ochsen-Hunger	801 804	differt a cephalalgia	182
<i>Helleborina</i> laudantur in cephalalgia	191	cur sinistrum latus plerumque adficiat	405
nocent in hæmorrhoidibus cæcis	87	augescēte ætate vel cessat, vel ad pedes descendit	391
circumspectè adhibenda in hæmorrhoidibus suppressis	102	libenter in plenariam arthritidem transit	402
<i>Helleborus albus</i> fortiter euacuat	929	periodica & paroxyzans interdum medicationem eludit	ibid.
in chronicis & hydrope quo modo adhibendus	709	<i>Hemiplexia</i>	878
vis emetica per coctionem abigitur	ibid.	<i>Hepar calidum</i> in obesīs veteres temperare volunt	12
<i>niger</i> in grauitate auditus laudatur	227	interdum concrementum gerit, quod cum calculo concurrit	367
- ad fordes primarum viarum commendatur	385	eius constrictio aut expansio hydropem caussatur	702
- melancholicis est ordinandus	216	<i>anguille</i> ad secundinas excludendas laudatur	129
- eius fibræ commendantur in hæmorrhoidibus albis	99	<i>galli nigri</i> a <i>loële</i> specificè laudatur in hepatitide	536
		<i>Hepa-</i>	

INDEX.

<i>Hepatis debilitatem</i> antiqui accu- sabant in fluxu hepatico 92	<i>Herba millefolii</i> laudatur in ce- phalalgia sanguinea 197
<i>inflammatio</i> omnium pericu- losissima est 158	<i>persicariae</i> alicuius efficaciae est in suppressione mensium 123
<i>infarctus</i> 339	<i>tabaci</i> commendatur in odon- talgia 217
<i>scirrhus</i> 345	<i>veronicae</i> coctae ad clysterem commendatur a <i>Sim. Pauli</i> 361
vitium unde dignosci possit 557	<i>verbena</i> a <i>Foresto</i> specificè lau- datur in cephalalgia 189
<i>Hepaticus fluxus</i> 89. 91	<i>Hernia incarcerata</i> passionem i- liacam causari potest 839
est malum chronicum 98	praesente inflammatione non est incidenda 841
illum veteres per adstringen- tia tractare religioni sibi du- cebant 103	<i>Herrn-Brandtheit</i> 422
<i>Hepatitis</i> 490. 527	<i>Hertz abdrücken</i> 381
ex pleuritide spuria oriri pot- est 409	<i>Hertz-Wurm</i> 351
communissime transit in he- cticam 531	<i>Hiera picra</i> in ventriculi adfecti- bus laudatur 808
<i>Herba abrotani</i> specificè laudatur in ictero 722	<i>Higlmorus</i> primus malum hyste- ricum cum hypochondria- co conuenire docuit 315
<i>adanthi albi</i> specificè laudatur in pathematibus venæ por- tae 56. 322	<i>Hildanus</i> de hæmorrhagia per umbilicum 24
<i>capilli veneris</i> resoluit stases mucidas & catarrhales 301	<i>Hippocratis</i> adsertum de pletho- ra 10
<i>centaurii minoris</i> laudatur in fluxu hepatico 103	sententia de athletico corpo- ris habitu 9
<i>equiseti</i> in mictu cruento per- tinaci commendatur 65	conceptus de mille saporibus non recte interpretatur 22
<i>fumariae</i> laudatur in fluxu he- patico ibid.	elogium, quod femina bis pa- tiatur morbum 3
<i>iudaica</i> vid. <i>Sideritis</i> .	acceptio rheumatismi 150
<i>linariae</i> quid præstet in hæ- morrhoidibus tumentibus 88	adfectus, quem magnos lienes vocat 315
<i>millefolii</i> specificè laudatur in pathematibus venæ portæ 56. 322	<i>Hip-</i>

INDEX.

- Hippocratis* adfertum de bile 507
 opinio de sternutationis causa 233
 consilium de menstruis cohibendis caute adsumendum 112
 effatum: soluta aluo, solvuntur febres 584
 per mulsam & oxymel acrimoniam biliosam infringere vult 507
 eius ileon hæmatites 76. 193
Hirci sanguis exsiccatus in hæmoptysi laudatur 49
Hirudinum adplicatio ad hæmorrhoides promouendas & reuocandas commendatur 65. 73. 99. 102
 item in colica hæmorrhoidali 834
 ad hæmorrhoides tumentes non debet fieri 87
 laudatur in malo hypochondriaco 321. 324
 commendatur in hæmorrhagiis 27. 37
 magnæ efficaciam est in confectionibus 147. 157
 laudatur in adfectibus spastico-arthriticis 385. 397
 in ipso paroxysmo hemicranico non inuoluit difficultatem 404
 commendatur in nephritide increbescente 362
 laudatur in phthisi tempore remissionis 297
- Hirudinum adplicatio* commendatur in asthmate 276
 commendatur in splenitide 539
 ad tempora commendatur in cephalæa 202. 404
 ad venam iugularem in epilepsia infantum a *Willisio* commendatur 451
 ad apicem nasi a nonnullis in cephalalgia commendatur 189
Hispaniæ regis & reginæ exempla de damno chinæ chinæ in febribus 645. 646
Homo ad morbos summam habet procliuatam 3
Hoorntiens 1018
Horlacheri scriptum de catarrhis adlegatur 276
Horripilationes in febribus inflammatoriis vnde dependant 492
Horror in variolis visceris inflammationem indicat 613
Horrores lactis 998
Lüste ausgewachsen 351
Hume & antia statim augent 175
Humorum quantitas plus peccat quam qualitas 6
 adfusio acrimoniam abstergere intendit 142
 proportio ad motus læsa ad cacochymiam quid contribuat 20
 commotio vehemens sanguinem

INDEX.

- nem in arctissimos meatus
impellit 530
- Hyacinthus* vera ad animi pathemata placanda laudatur 282
- Hydatides* 698
quid ad hydropem conferant 702
- Hydrocele* 698. 699
a pneumatocele quo modo differat 713
- Hydrocephalus* 697 1005
eius signa 713
- Hydrodes* 490
- Hydrophobia* 637. 930
- Hydropici* ischuria anguntur 792
effectus non tam frequenter sequuntur hæmorrhagias impetuosas 27
adfectus quo modo ab œdema differant 679. 680
- Hydrops* modo a vitio organorum modo humorum dependet 701. 702
cur ab infimis corporis partibus incipiat 703
sequitur hæmorrhoides suppressas 72
sequitur fluxum mensium nimium perennantem 109
ab erysipelate repulso inducitur 178
ex podagra incongrue tractata euenire potest 421
vniuersalis 697
particularis 712
eius species 697
- Hydrops* thoracis ab empyemate differt 309
pectoris seu pericardii 697. 713. 715
pro congestionibus sanguinis reputanda est 716
supremæ regionis medullæ spinalis 698
omentalis 697
ouarii muliebris ibid.
sicca 700
vtricularis 697
- Hyoscyami folia* ad dissoluendos carbunculos laudantur 638
- Hyperemeses* post vsum vomitorii in febribus inducitur 645
- Hypocausta* humilia congestiones caussari possunt 143
- Hypochondriaco hysterico* malum 314
eius causæ pure passivæ refutantur 319
- Hypochondriacum malum* quo modo a scorbuto differat 739. 740
sequitur hæmorrhoides suppressas 72. 92
per hæmorrhoides soluitur 71
ad palpitationem cordis accedens quo modo tractandum 282
- Hypochondriaci* sunt flatulenti 821
mictu cruento facile corripuntur 53
- Hypochondrii sinistri* inflatio quid sit 315. 334
- Hypopyum* vnde nascatur 206

INDEX.

I.			
I	<i>Alappa</i> sanguineis ordinanda	215	<i>Impuritas humorum</i> sub ipsis motibus vitalibus quotidie augetur 22
	<i>Jammer</i> bey kleinen Kindern	826. 1015	<i>Incantamenta</i> quid ad epilepsiam conferant 447
	<i>Iaspis rubra</i> vt amuleticum in hæmorrhagiis a <i>Borello</i> laudatur	30. 37	<i>Incantatio</i> 944
	<i>Icterus</i>	717	atrophiam caussari potest 356
	symptomatice superuenit febribus biliosis	720	communiter accusatur, quando infantes a vermibus obsessi sunt 843
	eccerisis icterica in febribus biliosis non debet impediri	506	<i>Incisio</i> præmatura suppurationem reddit difficiliorem 176
	a suppressis febribus, hæmorrhagiis &c. periculosior est quam qui a diætæ vitio ortus	72. 726	quando locum habeat in hepaticide 536
	color icterodes infantum post partum sponte euanescit	718	<i>Incommoda</i> grauidarum præter consuetudinem 971
	<i>Idea</i> mentis corporis constitutioni analoga est	921	<i>Incontinentia</i> vrinæ 795
	materiæ animo embryonis communicatur	979	<i>Incrassantia</i> in hæmoptysi reiciuntur 51
	<i>Ignis æstus</i> in foco culinario inflammationes caussari potest	166	nocent in hæmorrhoidibus suppressis 102
	<i>Ileon hæmatites Hippocratis</i>	76. 193	puerperis non conducunt 131
	<i>Iliaca passio</i>	837	in tussi moderate sunt adhibenda 266
	superuenit hæmorrhoidibus cæcis	82	<i>Incrassatio volubilis pulposa</i> distinguenda est ab altera tenaci mucosa ibid.
	<i>Imperforatio</i> infantum	1005	<i>Incubus</i> 382. 425
	<i>Impetigo</i> infantum	1009	quò modo differat ab asthmate conuulsiuo 427
	repulsa asthma producit	270	<i>Infantes</i> præ adultis grauius morbis affligi iudicantur 1015
	quò modo expellenda	274	tussi stomachali humidæ obnoxii sunt 258
			cur conuulsionibus facile obnoxii sint 1015
			<i>In-</i>

INDEX.

<i>Infantes</i> epileptici raro euadunt		eius repulsio quo modo tra-	
	448	ctanda	180
magis ab acutis quam inter-		meningum cephalæam caus-	
mittentibus corripuntur		satur	200
	456. 1016	<i>Inflammationes</i> internæ & exter-	
senfibilium parentum morbis		næ	161
sunt expositi	1004	rarissime in exsanguibus par-	
podagrici ad rariores casus		tibus occurrunt	164
pertinent	418	vtili intentione a natura insti-	
eorum diætâ qualis ordinari		tuuntur	164
debeat	1019	cur cum febribus exquisite	
<i>Infantis</i> immobilitas	1004	non quadrent	493
<i>Infarctus</i> lienis	329	internarum partium gradu	
quo modo differat a splenitide		perniciæ differunt	168
	537	ventriculi, pancreatis, vteri	
- a scirrho lienis	336	quo modo tractandæ sint	
ab <i>Etmüllero</i> intestino colo-			540
adscribitur	335	<i>internæ</i> ab hæmorrhoidibus	
in ulcerationem transiens quo		suppressis	72
modo tractandus	334	a spasmus induci possunt	384
facile in febrem quartanam		<i>externæ</i> : his raro febris acce-	
transmigrat	331	dit	492
<i>hepatis</i>	339	erysipelacæ mammarum in	
viscerum ab hæmorrhoidibus		lactantibus	998
suppressis	72	<i>Inflatio</i> hypochondrii <i>sinistri</i> sym-	
<i>Infectio</i> ab hæmorrhoidibus vlce-		ptoma est mali hypochon-	
rosis	71. 81. 83	driaci	315. 334
<i>Inflamatio</i>	159	<i>abdominis</i> <i>stabilis</i> a lochiis sup-	
differt a rheumatismo	151	pressis	135
quis sit eius scopus	493	<i>Iniectiones</i> per syringam in calcu-	
reparationem apostematis fa-		lo laudantur	377
cilitat	305	stimulantes in fistula hæmor-	
a causo inducta periculosior		rhoidali non sunt admitten-	
est simpliciore	506	dæ	89
ad febres catarrhales malignas		<i>Instrumenta</i> <i>metallica</i> cariem	
accedens cuius indolis sit		dentium caussari possunt	
	584		213. 218
			<i>In-</i>

INDEX.

- Intertrigines infantum* 1008
- Intestinum rectum & colon* sub
motibus hæmorrhoidali-
bus adficiuntur 76
- rectum* ob stricturam spasti-
cam cannulam clysticam
interdum non admittit 381
- colon* rigidissimas stricturas
post mortem sæpius exhi-
bet ibid.
- Intestinorum* laxitas a cibis molli-
oribus oriri potest 316
- Ioël* specificè laudat hepar galli
nigri in hepatitide 536
- eius infusum non conducit in
tussi 264
- Ipecacoanbæ radix* quando adhi-
beri possit in hæmorrhoi-
dibus suppressis 101
- vid. *Radix*.
- Ira* convulsiones prouocat 440
- ad hæmorrhagias disponit 25
- Ischiadicum malum* 410
- mutuum commercium habet
cum hæmorrhoidibus &
nephritide 412
- ad pertinacem podagræ indo-
lem accedere solet 413
- a pleuritide spuria oriri potest
409
- sequitur hæmorrhoides exter-
nas turbatas 72
- simul inuoluitur a doloribus
podagricis 416
- circa os sacrum promptius mi-
tigatur quam quod femoris
iuncturam occupat 419
- Ischiadicum malum* per scarifica-
tiones profundas sublatum
est 397
- ischiadici plerumque sunt ne-
phritici 360
- Ischuria* 789
- accedit nephritidi 362
- nisi ante septimum diem tol-
latur, funesta est 792
- Iudæi* cuiusdam experimentum
in odontalgia adlegatur 216
- Iuiubæ* non conducunt in tussi
259
- Isalapia* analeptico diapnoica
pro discussione a pectore
laudantur 526
- acidulata *Thonero* in patria
magnam existimationem
pepererunt 579
- Iuniores hæmorrhoidarii* raro se-
nescunt 69. 72
- podagrici* cur raro ad infi-
guem ætatem perueniant
420
- Iuscula* tenuia, item vinosa com-
mendantur puerperis 132.
136
- K.
- K** *Ergeri febrifugum* com-
mendatur in febre syno-
cha 476
- Kind* ist beruffen 843. 944
- ist in die Geburth getreten 980.
- steht über dem Bogen 988
- kan viel ausstehen 985
- 1015
- Epeys*

INDEX.

Spey = Kinder, gedeyh = Kinder		<i>Lactis</i> abundantia	999
804. 1016		tenuitas aquosa	1000
κόπος ἐλκώδης <i>Galen</i>	416	falsedo & biliosa flauedo	ibid.
Kraft=Brühen	422	mucida crassities	ibid.
Krampf	382	stasis.	ibid.
Bräunliche, hinsällige Personen,		<i>Lactantium</i> diæta qualis esse de-	
welche nichts vertragen kön-		beat.	1003
nen	556	<i>Lactinia</i> atrophicis non con-	
<i>Kremsius</i> cinnabarim antimonii		ducunt	356
laudat in asthmate	275	<i>Lacrime</i> ad hæmorrhagias nari-	
Bugel, welche sich im Leibe herum		vm occasionem præbent	
wälzet, quid sit	317		34
		<i>Lacrimarum</i> profusio facilis in	
L.		feminis quid designet	119
L <i>Abes visceris</i> abdominalis ab		inuoluntaria emissio in febre	
hæmorrhoidibus nimis		fynocha infausti ominis est	
metuitur	72. 73		476
<i>Laboriosi</i> meliorem sanguinem		effusio in ophthalmia serosa	
habent quam otiosi	20	occurrit	205
quando rheumatismis corri-		<i>Lactucæ</i> succus in angina a <i>Gale-</i>	
piantur.	153. 154	no laudatur	253
<i>Lac</i> an in dysenteria adhibentum		<i>Læsi</i> <i>visceris</i> vlcerosa in inte-	
fit	630	grum restitui non potest	
calidum in dysuria laudatur			559
	795	diuersa eius conditio diuer-	
croco. largius tinctum lauda-		sam etiam naturæ oppositi-	
tur in ophthalmia	208	onem format	557
consistentius primis 24. horis		<i>Læsiones</i> in corpore in animam	
infantibus non præben-		redundant	921
dum	1012	<i>Langelotti tinctura opii</i> in mictu	
<i>Lactis</i> cara quid in phthisi valeat		cruendo laudatur	64
	300	<i>Lancinationes</i> vnde oriuntur	143
laudatur in hæctica habitua-		<i>Lapathum palustre</i> pro veterum	
li	563	herba Britannica habetur	
horrores	998		747
petruptio difficilis	ibid.	<i>Lapis</i> <i>corpionum</i> num efficaciam	
defectus	ibid.		
		Xxx xxx	ex-

INDEX.

exhibeat in hæmorrhagiis narium 38	<i>Laxantia</i> flatulenta in singultu non habent locum 436
<i>Lapis judaicus</i> ad lithontripctica refertur 376	cum aloëticis coniuncta ce- phalalgiam augent 191
<i>manati</i> specificè laudatur ad spasmos 386	<i>Laxationes per epicrasin</i> laudan- tur in suppressione mensi- um 119
caute adhibendus in hæmor- rroidibus 75. 102	præservatorie laudantur in congestionibus 146. 157
improbatur in malo hypo- chondriaco-hysterico 328	<i>Leber-Flecken</i> 741 971
<i>admirabilis Crotlii</i> laudatur in ophthalmia ferosa 208	<i>Lectiões multæ</i> in hæmorrhagiis nimis nocent 31
laudatur in inflammationi- bus 179	<i>Leges Mosaicæ</i> quo sensu sangui- nem menstruatarum impu- rum declarent 111
<i>Lassitudo</i> plethorica a vera natu- ræ debilitate dignoscenda 977	<i>Leib</i> hat sich gesencket 980 weñ sich der Leib nach denen rech- ten Wehen gebührend öfnet ibid.
<i>Laxantia</i> in corruptis & suppres- sis febribus paroxysmos re- vocant 677	ein sackigter Leib, gleich einer schwangeren Frau 995 als wenn alles im Leibe zersprin- gen oder der Leib ausplatzen wölte 381
commendantur post paroxy- sinum epilepticum 451	<i>Lentium iuscula</i> nullius effectus sunt in variolis 618
in iunioribus loco venæ se- ctionis commendantur 37	<i>Lentigines</i> 741
in flatulentia vim roborantem ventriculum habere debent 823 824	<i>Lentilius</i> in fluxu mensium re- belli laudat vitellum oui, ex gallina mactata exsecti 110
<i>rhabarbarina</i> commendantur in hæmorrhoidibus nimis 74	<i>Leporis cerebrum</i> in dentitione difficili probabile non est 1018
communia puerperis non conducunt 131. 138	<i>urina</i> vulgo adhibetur in fur- ditate 228
cur in vomitu cruento non adhibenda sint 59	<i>vesica</i> in calculo laudatur 377
in mictu cruento non condu- cunt 66	<i>Le-</i>

INDEX.

<i>Lepra</i>	727.729	simplicibus, non autem in	
<i>Lepra</i> non est ipsa morbus, sed		febris, iis superuenienti-	
tantum effectus cuiusdam		bus, conueniunt	547
morbi	738	<i>Ligni tamarisci pocula</i> num quid	
<i>Lepus marinus</i> a non nullis pro		profint in infarctu lienis	335
caussa hæmoptyseos habe-		<i>Lignum fraxini</i> num lienem con-	
tur	46	sumere possit	334
<i>Lethargus</i>	903	laudatur in odontalgia	215
<i>Leucophlegmatia</i>	703	<i>fulmine tactum</i> laudatur in o-	
<i>Lichenes</i> in grauidis	951	dontalgia	215
<i>Liebes-Transf</i>	940	<i>quaiacum</i> laudatur in cachexia	
<i>Lienes magni Hippocratis</i> quid			696
sint	315	<i>sanctum</i> : eius decoctum nihil	
<i>Lienis infarctus</i>	329	specifici habet in nimia	
<i>scirrhus</i>	336	obesitate	12
<i>ulcerosa</i> constitutio vnde di-		<i>sassafras</i> aliquem vsum habet	
gnoscat	557	in adfectibus catarrhalibus	
<i>Lienteria</i>	867.869		237
quo modo differat a fluxu he-		<i>Limatura orichalci</i> laudatur in	
patico	91	hydrophobia	932
<i>Ligatura partium</i> in hæmorrha-		<i>Linimenta</i> in grauidis adhibentur	
giis quo modo instituenda		loco balnearum	978
	30 31	<i>Lintea madida</i> in hæmorrhagia	
commendatur in hæmorrha-		narium hepatis adplicata	
gia narium effera	37.38	non adprobantur	38
- in hæmoptysi	48	<i>Lipothymia</i>	908
- in fluxu mensium rebellio		duæ obseruationes de eadem	
- in cephalalgia	187		916
- in congestionibus	148	caussalis nexus inuoluit diffi-	
- in nephritide	352	cultatem	911
- imminente paroxysmo e-		<i>symptomata</i> periculosior est	
pileptico	451	quam <i>idiopathica</i>	ibid.
inflammationem causari pot-		in febribus est symptoma	
est	166	periculosum	460.581
<i>abdominis</i> in puerperis	130	euenit interdum ex inquietu-	
<i>Ligna antiuenerica</i> in catarrhis		dine in febribus biliosis	506

INDEX.

- Lipothymia* ab alui reſeratione in hæmorrhoidibus externis 80
ſcorbutica minus periculi involuit 750
uterina a conuulſionibus uterinis differt 438
Lipyrria quid ſit 490 495
Lippitudo ex ophthalmia ſeroſa enaſcitur 206
Liquamen lumbricorum terreſtrium ut topicum commendatur in congeſtionibus 145
 eſt egregium antiſpaſmodicum 143
Liquor C. C. ſuccinatus laudatur in conuulſionibus 444
Lithargyrium cum aceto nocet in hæmorrhoidibus cæcis 87
Lithentriptica practicoꝝ decantata non habent veritatis teſtimonium 376. 377
 miſtum cruentum producere valent 60
temperata commendantur in calculis minoribus pellen-
 dis 374
Lithotomia 376
Litterati præ aliis ſunt morbis obnoxii 3
Litteratoꝝ morbus 318
Locatelli buſſamus pectoralis in phthiſi exiguæ efficaciz eſt 297
Lochia menſium prægreſſoꝝ indolem imitantur 133 134
Lochia ſuccedentia indolem prægreſſoꝝ induunt 133
ſuppreſſa multa damna & pericula inducunt 135
 non tolerant uſum pellen-
 tium 137
Lochiorum fluxus ordinatus & nimius 124 991
 eſt vel legitimus vel abortivus 125
 legitimus colore & odore dignoſcitur ibid.
 excedere eum faciunt ſecundinæ retentæ 125. 128
 magis active quam paſſive conſiderari debet 127. 128
 exceſſui præ aliis hæmorrhagiis expoſitus eſt 128
 nimius quo modo præoccupandus 130
ſuppreſſio 133 992
Lotrices cur menſium obſtipationem facile experiantur 116
Lotura per phlegma vitrioli & ad variolas ſuperandas nihil confert 618
Lucii piſcis maxilla a nonnullis laudatur ad inflammationes internas 179
Ludouici pulvis, infantibus deſtinatus, peculiaris efficaciz non eſt 1017
tinctura martis aperitiua laudatur in miſtu cruento 64
Lues venerea 771
Lues

INDEX.

<i>Lues venerea</i> quo modo a scor-	<i>Lysis febrium</i> quid sit	459
buto differat	<i>Lyngodes</i>	490
quo modo ad Europæos trans-		
portata sit	M.	
differat a lepra	M <i>Acies</i> differat ab atrophiam	350
admittit fortiora abstergentia	<i>Macule nigræ vel fuscae</i> in febre	
etiam ossa adficit	synocha infausti ominis	
quo modo id dignoscatur	sunt	476
	<i>petechiales</i> a scorbuticis diffe-	
<i>Lumbago rheumatica</i>	runt	580
<i>Lumbrici</i>	- quando eruptæ euphori-	
<i>terrestres</i> resolvente & diure-	am non adferunt, purpura	
tico effectû præditi sunt	miliaris adhuc subest	583
- ad discussionem humorum	<i>scorbuticæ</i> non debent repelli	
in rheumatismis laudantur		750
	<i>Magnesia alba</i> laudatur in con-	
- specificè laudantur ad mo-	gestionibus	145
tus spasticos	<i>le Mal de Paris</i>	620
- laudantur in epile-	<i>Malacia</i>	801
psia	gravidarum	802 967
- laudantur ad propel-	<i>Malarum tumor</i> odontalgiam	
lendum ieterum	solvit	214
<i>Lumbricus cordialis</i>	<i>Malignitatem venenatam</i> in fe-	
<i>Luna</i> an habeat dominium in	bribus per sudorifera de	
humores	corde propellere velle irri-	
absolutum imperium in flu-	tum est	548
xum mensium non habet III	<i>Malum hypochondriacum</i> quo	
eius phases inter causas con-	modo differat ab infarctû	
vulsionum referuntur	lienis	329
<i>Lunatica purgatio</i> quid sit	sibi relictum periculosum non	
<i>Lunatici</i>	est	320
<i>Lux limpida & splendida</i> nocet o-	turbatum quæ mala inducat	
culis post insignem sangui-		320. 324
nis iacturam	remedia eius principaliora	
<i>Lycanthropia</i>		321. 323
	XXX XXX 3	Ma.

INDEX.

- Malum hypochondriacum* vid. *hypochondriacum malum*.
- *Neapolitanum* 771. 774
- Mammarum inflammationes* erysipelaceæ in lactantibus 998
- nodi* 1001
- abscessus* ibid.
- Mania* 924
- a spectrorum phantasmatibus 925. 926
- ab hæmorrhoidibus suppressis 72
- Maniaci* per vincula & verbera non curantur 929
- Manna* ad aluum soluendam infantibus exhiberi potest 1017
- hypochondriacis moderate exhibenda 327
- Manus tabe mortui contactus* infarctus restituere creditur 355
- Marasmus senilis* 286. 875
- a nephritide spuria attrahitur 361
- Marisci* 79
- Marrubium album* in renum vitis damnum augere docet *Forestus* 301. 378
- ad materiam abstergendam a *Foresto* laudatur 301
- Mars* pectori inimicus est 298
- Martialia* pleraque agunt adstringendo 75. 191
- stringendo aperiunt 122
- in malo hypochondriaco non nisi ad tonum roborandum ordinantur 322. 323. 325
- Martialium* vis aperiens & resolvens cum discretione accipienda 17
- effectus eorum absorbens, fundens, colliquans nullus est 325
- hecticis magno damno offeruntur 563
- in vomitu cruento abesse debent 58
- palpitationem cordis augent 283
- nocent in cephalalgia 191
- ad menses reuocandos noxia sunt 118. 122
- damnantur in adfectibus spastico-arthriticis 396
- nocent in atrophia sine præmissa euacuatione 356
- in ictero præmature adhibita nocent 724
- post debitam humorum resolutionem in cachexia sunt adhibenda 696
- quando locum habeant in infarctu lienis 332. 334
- nocent in podagra 424
- Massa pilularum de cynoglossa* ut lene anodynum laudatur in dolorum atrociam 145
- laudatur in cephalalgia 187. 197
- tutissima est ad dolores calculosos mitigandos 378
- Mas-*

INDEX.

- Massa pilularum de cynoglossa ferociam tussis sedat* 306
 - *efficax est ad ferociam commotionum in grauidis* 977
pitularum de succino Cratonis omnibus subiectis conducit 226
 - *laudatur in rheumatismis* 157
 - *laudatur in tussi* 260
 - *correcta laudatur in adfectibus catarrhalibus* 237
pilularum de ammoniaco Quercetani laudatur in tussi 260
Mass-Rörner 79. 970
Massix dentes a carie præseruat 218
Mater pertarum inter absorbentia præfertur 578
commendatur in ophthalmia ferosa 208
Materia mouenda prius mobilis est reddenda 5. 465
ita non corrigitur, vt cum natura in gratiam redire possit 482
peccans in malignis in massa sanguinea hæret 508. 573. 574
 - *præceps periculum minatur* 568. 569
 - *in febribus secundariis ængitos est* 488
 - *in causo intestina adrodit* 508
Materia in abscessu succeffiue evacuanda est 176
alba sub finem lochiorum non pro fluore albo habenda 754
acris, caustica promte in sphacelosam putredinem ruere solet 543
noxia succeffiue secedens ad superficiem corporis salutem promittit 570. 572. 573
Materiæ congestæ translatio ad interiora periculosa est 155. 548
Maxillæ lucii piscis specifica efficacia in stasibus discutendis nulla est 535
Meconii retentio 1006
Medicamina, quæ viscera regenerent, Paracelsi ad seclæ promittunt 299
Medicus debet esse minister naturæ 5. 451
quid incipere debeat, post incongruam venæ sectionem aduocatus 175. 587
genium febrium malignarum ante oculos habere debet 571
quid possit præstare in hectica 559
ei commendatur expectatio 571
Medulla cruris vitulini ad maturationem hæmorrhoidum tumentium commendatur 85
Moi-

INDEX.

Meibomii balsamus pectoralis in
phthisi exiguae efficaciae est
297

Mel cum bile coniunctum coli-
cas & *ναυσώδεις* inducit 508
in clysteribus praesente in-
flammatione suppuratione-
nem promouet 841

in apostematibus pectoris non
contemnendum 301

Mellita moderate in tussi sunt
adhibenda 266

Melicerides unde veniant 773

Melancholia 919

hypochondriaca 317. 320. 912

sequitur haemorrhoides sup-
pressas 72

Melancholicorum aliqui reges se
esse existimant 920. 923

Memoriae exercitium in pueris ad
haemorrhagias narium an-
sam dat 34

debilitas 916

Meningum inflammatio cephalæ-
am producit 511

sideratio seu *sphacelus* ex phre-
nitide succedit 200

Mensium fluxus 104

ordinatus largior discernen-
dus est a nimio ibid.

- non est inhibendus
109

nimius in nondum maritatis
suspectus est 112

inordinatus phlegmone aut e-
rysipelas in facie causatur
165

Mensium fluxus inordinatus sub
finem primi septenarii e-
rumpens est praecipitatio
naturae 113

familiares illi est, ut consueta
loca relinquat 117. 123. 124

feminae quaedam illam per to-
tam vitam non experiun-
tur 114

cessatio ibid.

- initium mali hysterici 112.
318

- eam haemorrhoides exci-
pere solent 97

decoloratio 114

defectus grauiora damna infert
quam excessus 118

emanatio 113

- non est absolutum signum
graviditatis 962

eruptio tempore lactationis
infantem alterat 1003

retentio seu *obstructio* 114

suppressio 113

- rheumatismos causatur
154

reuocatio in mictu cruento est
respicienda 55

- non debet fieri per fortio-
ra pellentia 58

- vomitum cruentum soluit
57

ataxiae ex lochiis suppressis o-
riuntur 128. 135

Menses statim partus instantiam si
gnificare solent 991

Mensibus calidis & frigidis laxa-
tiones

INDEX.

- tiones sunt intermittendæ 10
- Menstruorum cohibitio* per cucurbitam ad mammas ab *Hippocrate* edocetur 112
- Menstruus fluxus e ventriculo* quid sit 54
- Meniba* in vomitu simplice specificum feminarum habetur 864
- Mentis adfectiones*, vid. *Animus*.
idea corporis constitutioni analoga est 921
- Lesiones*, unde communiter deducantur ibid.
- Mercurialia* in malo hypochondriaco non possunt admitti 325
nocent in hæmorrhoidibus cæcis 87
reiciuntur in scorbuto 748.
749
- Mercurialis cura* quo modo instituenda 775-777
quæ symptomata habeat 781
- Mercurius dulcis* purgandi scopo phlegmaticis conducit 216
tutum & elegans catharticum est pro infantibus 1017
vermes enecat 846
laudatur in convulsionibus a vermibus, scabie repulsa &c. ortis 440
ob vim resolventem laudatur in adfectibus scirrhis 348
- Mercurius dulcis* vomitus excitat in sensibilibus 356
laudatur in tussi 260.264
in phthisi raro adhibendus 295
quo modo saluatorium effectum amittat 783
non debet ad XX - XXX. gr. augeri ibid.
vite vomitus periculosos excitat 709
- ad variolas superandas non sufficit 618
- Mespila* exsiccata diarrhœas sistunt 871
- Metallica instrumenta* dentibus nocent 213.218
- Metallicolæ* asthmatis sicco obnoxii sunt 270
- Metaschematismum* motuum febrilium ex naturæ intentione æstimare convenit 667
- Metastases febriles* unde veniant 155.156.461
repulsæ febrem reuocant 461
- ascitem caussantur 761
- ad diaphragma paraphrenitidem inducunt 517
phlegmonem non raro effor- mant 160.163
materiæ resolutæ in paraphrenitide ad aures fiunt 517
- Methodus naturæ in febris* pro optimo arcano habenda 572
- crassa* commouendi & euacuandi
- Yyy yyy

INDEX.

andi materiam halituofam		<i>Milch Schauer</i>	998
damnatur	571. 573	<i>Millefolium</i> est lenissimum ad-	
<i>Methodus vulgaris</i> tractandi fe-		stringens	58
bres intermittentes repre-		certissimum & specificum spa-	
henditur	645	smodicorum motuum hy-	
<i>diaphoretica</i> placida in mali-		pochondriacorum sedati-	
gnis commendatur	574	vum	344. 836
<i>euacuatoria</i> in variolis vulgo		vsus eius in hypochondriacis	
commendatur	616. 617	debet esse prouidus	328
<i>Gundelsheimeri</i> in variolis		dolores hæmorrhoidum cæ-	
	617	carum fedat	73. 84. 87. 89
<i>correctoria</i> in variolis locum		caute in hæmorrhoidibus est	
habet	ibid.	adhibendum	75
<i>Mezeriicortex</i> laudatur in cory-		<i>Riuerius & Villanovanus</i> eius	
za & grauedine	238	vsus per integrum men-	
<i>Michaëlis cephalicum specificum</i>		sem in hæmorrhoidibus	
effectu non respondet lau-		tumentibus suadent	87
dibus	191. 1017	laudatur in fluxu nimio lo-	
<i>Misio inuoluntaria</i> extra deliri-		chiorum	129
vm in acutis signum est ago-		commendatur in hæmorrha-	
nizantium	797	giis narium	38
<i>Mictus cruentus</i>	59	eius <i>essentia</i> laudatur in vom-	
eius species	60	itu & diarrhœa biliosa	503
<i>criticus</i>	66	<i>stare abbo Schenckius</i> commen-	
conspirat cum hæmorrhoidi-		dat in mictu cruento	65
bus	65. 72. 82	eius <i>comas virides</i> laudant	
<i>efferus & pertinax</i> quo modo		nonnulli in cephalalgia	189
tractandus	ibid.	nocet in calculo renum	378
genesin calculi antecedit	368.	non securum est in nephriti-	
	372	de	364
senibus periculosus est	62	<i>Millepedes</i> obstipationes glan-	
in exanthematicis morbis vi-		dularum resoluunt	344
tx periculum minatur	ibid.	specificè laudantur in ictero	
repente & incongrue cohibi-			722
tus grauissima symptomata		<i>Miserere mei</i>	837. 839
inducit	ibid.	<i>Mis-</i>	

INDEX.

<i>Missio electiua veterum</i> quid sit		<i>Mixtura tonico-neruina Stablii</i> in	
	141	declinatione hemicraniae	
<i>Mit-Esser</i>	1011		405
<i>Mithridatium</i> in febribus plus		<i>Mola</i>	985
damni quam auxilii adfert		pro foetu legitimo non est ha-	
	575	benda	963
inflammationibus internis		eius exclusio quantocytus est	
non conuenit	536	promouenda	130
<i>Mixtura balsamica</i> ad consolida-		<i>Monachis</i> facile euenit febris e-	
tionem in febre hectica		phemera	469
commendatur	563	<i>Monialis</i> e furore vterino mania-	
<i>simplex</i> flatulentis hypochon-		ca facta	929
driacis conducit	431	<i>Montani diacodyum</i> laudatur in	
- laudatur in melancholia		angina	253
hypochondriaca	923	vehementius est quam massa	
<i>tonico-neruina Stablii</i> habet ef-		pilularum de cynoglossa	
fectum diuretico-discuti-			263
entem	28	<i>Morbilli</i>	606
- cur in hæmorrhagiis com-		a grauidis in foetum propa-	
mendetur, in quibus sanguis		gantur	610
iam fluxilis & exagitatus est		quando semel effloruerunt	
	31	non facile recedunt	611
- resoluit spissos humores		nobilioribus corporis parti-	
	748	bus periculum minantur	
- ardorem ventriculi corri-		ibid.	
git	812	hæmorrhagiæ in illis num sint	
- laudatur in otalgia	227	periculosa	35
- laudatur in cephalalgia	187.	extrusio illorum impetuosa	
	188. 197	periculosa est	610
- - in rheumatismis	157	recessio illorum non adeo pe-	
- - in congestionibus	146	riculosa	611
- - in hæmorrhoidibus	74.	reliquiæ illorum asthma hu-	
	75. 76. 100	midum gignunt	270
- - in mictu cruento	64	<i>Morbi</i> : de iis in genere	1
- - in hæmoptysi	48	eorum differentiae	1.2
- - in vomitu cruento	56	- tres principales causae	ibid.

Yyy yyy 2

Mor-

INDEX.

<i>Morbi ætatum</i>	2. 24	<i>Morosis</i>	941
- an sint periculosi	4	<i>Mors</i> non nisi gradu a syncope differt	909
in quibus principium vitale concurrere recusat, curatu difficiles sunt	880	<i>Morsuli antimonii</i> laudantur in variis adfectibus	397
genium eorum non perspicere, & tamen remedia activiora adripere, pessimum est conamen	678	<i>Morsus animalium</i> quo modo tractandi	952
eorum tempora observari debent	6	<i>Moschus</i> : eius odorem plurimæ hystericæ auersantur	319
multi per <i>αυτοθεράτεια</i> naturæ curantur	5	eum <i>Forestus</i> in aurem dolentem ingerere docet	225
sibi relictis quem exitum habent	4. 5	<i>Motus</i> : eorum medicina præcipua pars est præxeos felicitis	5
<i>hæreditarii</i> raro prorsus auferuntur	4	magis sunt respiciendi quam materia	6
in consuetudinem degenerati admodum pertinaces sunt	5	non temere sunt sistendi <i>ibid.</i>	
<i>qualitatum</i> plurimi a quantitate dependent	20	eorum sopitio non est tentanda nisi causa materialis sublata sit	282
<i>acuti</i> , a lipothymia incipientes, non sunt boni augurii	912	eorum cura non est postponenda mitigationi dolorum	198
- infeliciter decurrentes conuulsiones causantur	440	naturæ sunt imitandi	120
<i>feminarum</i> plurimi a mensium suppressione dependent	116	a principio vitali materiali noxæ opponuntur	1
per <i>fascinum</i> seu incantationem	944	prout materia noxia comparata est, augentur	1. 458
<i>Morbos</i> curare nihil aliud est quam causas eorum tollere	355	<i>febriles</i> secundum materiæ indolem a natura instituuntur	572
<i>Morbus litteratorum</i>	318	peccant in excessu & defectu	5
<i>Moronii directorium</i> medicum adlegatur	845	hæc motuum vitia a communibus causis deducere non possumus	891
		deficientes in morbis periculosis	

INDEX.

- Iosiores sunt quam ex-
 dentes 4. 874
Motus: duo motuum extrema pa-
 ralytici & convulsiui mo-
 tus in vno subiecto non ra-
 ro conueniunt 888
deficientes: eorum species 871.
 872
 - per animi commotiones
 modo inducuntur, modo
 excitantur 875. 880
extraordinarii: eorum pro-
 gnosis 4
 & materia in convulsionibus
 rite sunt tractandi 443
 in progressu epilepsiæ motu-
 um magis quam materiæ vi-
 tia sunt accusanda 445
 spasticorum motuum pertina-
 cia magis quam materia cul-
 panda est 424
intestinalis subtilisationem in-
 ducit 138
circulatorii segnitie vnde de-
 pendeat 15
 - quid causetur 14
proportio ad humores *lesæ*,
 quid ad cacochymiam con-
 ferat 20
hæmorrhoidales non promi-
 scue sunt promouendi 73.
 74 77
 - transfugi & titubantes ni-
 hil constantis agunt 72
 - in regione hepatis, splenis,
 ventriculi & superiorum
 intestinalium se exferentes
 cuius indolis? 76
Motus hæmorrhoidales circa me-
 fenterium & per longitudi-
 nem ossis sacri, quid de iis
 sperandum? 77
corporis placidus optimum to-
 nicum est 37
 plurimi eum renuunt 9. 10
 scandalum quod circa eum
 plerumque accipitur, re-
 mouetur 16. 17. 159. 852
 commendatur plethoricis 10
violentus in plethora commo-
 ta vitetur 12
 commendatur hæmorrhagia-
 riis 27
 suadetur feminis cephalalgia
 laborantibus 197
 cephalæa laborantes eum per-
 ferre non possunt 200
 commendatur in rheumati-
 smis 158. 159
 commendatur in coryza &
 grauedine 238
 nisi ad consumptionem sangui-
 nis per transpirationem in-
 sensibilem peragatur, insuf-
 ficiens est 413. 414
Mulsa acrimoniam biliosam au-
 get 507
Mundificationes sanguinis circa
 æquinoctia præscriptæ non
 sufficiunt ad sanitatem con-
 seruandam 22

INDEX.

Muntingii tractatus de herba Britanica adlegatur 747
Murem campestem Paracelsus in phthisi laudat 299
Muris ideam sibi concipiunt feminae, spastica pathemata in occipite sentientes 381
Mus marinus specificè laudatur in hæmorrhoidibus cæcis 84.88
in hæmorrhoidibus internis caute adhibendus 75
Musti vapores fermentescentes quæ damna ferant corpori 950
Mutationem ætatis &c. soluere epilepsiam *Hippocrates* observauit 448
Mutter-Wähler 1006
Mutter-Wasser, hixige, exfulare debent in hysteriis 327
Mysichti tinctura odontalgica laudatur in odontalgia 217
Myrrha vehementius sanguinem commouet 123. 308. 535
externe egregium est balsamicum 308
eius concursus tincturas bezoardicas deturpat 637
vermes enecat, sed non in toto corpore 847
commendatur ad decocta traumatica in empyemate 313
dentes a carie præseruat 218
in hæmoptyli non adhibenda 51

in fluore albo moderate exhibenda 756
in suppressione mensium caute adhibenda 123
feminas cachecticas in ascitem coniicit 695
Myrrhata damnantur in lochiis plane suppressis 134. 137

N.

N*ach-Wehen*, quo remedio egregie mitigentur 825
Næui materni 1006
Narcotica adferunt stupores & deliria 576
non sunt secura in malo hypochondriaco - hysterico 328
ad sedationem motuum convulsiuorum non sufficiunt 443
damnantur in cephalalgia 190
puerperis non conducunt 131
infantibus cautissime sunt exhibenda 1018
nocent in hæmorrhoidibus suppressis 102
Narium pruritus unde veniat 33
mucoſa obſtructio in infantibus 1008
Nasturtium commendatur in tussi 267
aquaticum Bonetus specificè commendat in phthisi 299
Natura ad corporis integritatem intenta est 458
Na-

INDEX.

- Natura* vitam non correctionibus, sed excretionibus abfoluit 463
non ex errore abundantem sanguinem generat 8
excretionibus sanguinis facile adfuefcit, licet plethora abfit 26
non facile a tali excretionē defifit, quam multo labore obtinuit 27
eius energiam in grauiffimis morbis Medicus cordi habere debet 571
eius autocratia in variolis & morbillis ad modum confpicua eft 615
eius methodus in febris pro arcano habenda eft 572
eius negotium in febris duplex eft 461
eius methodus in febris biliofis 507
eius pugnam cum morbo veteres in febris iam agno-
verunt 462
cur tam facile, immo ad lipo-
thymiam vsque trepidet in
feorbuto 739. 741. 744
in dyfenteria arti cedere de-
bet 625
Nauigationem cur veteres hefti-
cis commendauerint 565
Naufea 805
inter cauffas occasionales mali
hyfterici refertur 319
Naufea a carnibus fignum graui-
ditatis eft 962 967
Nephritis 357
simplex fine calculo efle poteft
ibid.
spuria 318
calculofa cum podagra com-
plicatur 421
a fpaftico dorsi adfectu eft dif-
cernenda 398
ab infarctu lienis differt 329
cum ventriculo & intestinis
fingularem confenfum ha-
bet 364
cum malo ifchiadico & hæ-
morrhoidibus mutuū ha-
bet commercium 76. 412
cur omnibus aliis inflamma-
tionibus leuior fit 360
a pleuritide spuria oriri poteft
409
simplex & calculofa superue-
niunt hæmorrhoidibus cæ-
cis 82
*Nephritica renis finiftri inflamma-
tio* differt a fplenitide 537
Nephritica damnantur in dolo-
ribus circa lumbos &, hos
fequentes, capitis 203
Nephritici non femper mictu
cruento laborant 60
Neruina acria, refinofa, fulphu-
rea nocent in paralyfi & he-
miplexia 885
Nervorum paris oclavi confenfus
cui

INDEX.

- cum primis viis non negatur 184.190
- Nervorum paris octavi* vellicatio & stimulatio num convulsiones excitare possit 439
- Nessel-Sucht*, als wenn man einen mit Brenn-Nesseln gepeitschet hätte 596.597.992
- Nihilum album* commendatur in ophthalmia ferosa 208
- Nitrum* incrassat tenues catarrhos 548.589
- in potu exhiberi potest ad æstus mitigationem 548
- item ad aluum expediendam 322
- in malo hypochondriaco egregie laudatur 326.327
- puerperis tuto adhiberi potest 138
- diarrhœas potius præoccupat quam prouocat 138.835.615
- gravidis commendatur pro temperatione 976
- ad motus biliosos sistendos laudatur 503.506.508.977
- non nocet in dysenteria 630
- laudatur in peste 637
- in scorbuto minuit acrimoni-
am humorum 751
- commendatur in fluore albo-
benigno 756
- optime se commendat in pol-
lutione nocturna 770
- in pleuritide & peripneumo-
nia primis diebus intrepidè
potest adhiberi 526
- Nitrum* commendatur in hæ-
moptysi 47.51
- ad expectorationem multum
valet 264.266
- ad stranguriam & dysuriam e-
gregie laudatur 792.794
- in paralyfi mitigat 837
- in ophthalmia insignem effe-
ctum edit 208
- laudatur in odontalgia 215
- ad gargarismata præcipue lau-
datur 249.252
- laudatur in melancholia 923
- dum tussim auget, parvis do-
sibus in vomica pulmonum
vsurpandum est 308
- eius virtutes in febribus lau-
dantur 467
- in febribus malignis opio an-
teponendum 577
- in febre hectica non est refor-
midandum 313.514
- in phthisi circumspecte adhi-
bendum 298
- lapides in pollinem reducere
creditur 376
- regeneratum* penetrantius o-
peratur quam depuratum 501
- menses suppressos resera-
vit 123
- Nitrosa* sudorem magis promo-
vent quam sistunt 431
- in acutis singultum vel præca-
vent vel profligant 436
- in inflammationibus omni-
bus

INDEX.

bus aliis palmam præripi-
vnt 533

Nitrosa laudantur in catarrho
suffocatiuo 899

Nitrosas particulas inter aran-
dum respiratione attrahen-
das *Bagliuius* asthmaticis
commendat 276

Noctambulatio 934

Nodi pulmonum vnde existant
285

tussim caussantur 253

gallici, quo modo tractandi 777

mammarum 1001

podagrici non in omnibus sub-
iectis proueniunt 417

ex podagra inueterata pro-
ueniunt 420

Noduli laxantes cum helleboro
nigro 10

Nostalgia 935

Nuclei duri sensus in intestino re-
cto quid designet 68

Nummularia in phthisi specificè
laudari solet 299

Nutrices non temere sunt condu-
cendæ 1004

falsa earum dixta ad calculum
infantum contribuit 359

Nux moschata simplex magis so-
piens quam adstringens est
869

in diarrhœa contumaci lauda-
tur ibid.

vomica, quæ animalia necet
848

O.

Ver-Colic 193

Obesitas nimia multa peri-
cula infert 9

quaratione tractanda 12.13

Obluctatio spasmodorum contraria
401

Obstetrices communiter valde
imperitæ sunt 990

Obstructio alui, quo modo ab ad-
strictione differat 848

quo modo commode referari
possit 850

valorum quo modo differat
ab infarctu 329

Obstructiones differunt a conge-
stionibus 139

actuales tam frequentes non
sunt, vti congestiones 142

in vasis exilissimis non tam fre-
quentes sunt quam vulgo
venditantur 16

Oculi humidi sunt signum pletho-
ræ 8

dolor eorum cum scintillulis
quid designet 33-35

parcendum iis post enormes
hæmorrhagias 38.212

eorum *suffusio* vnde 185.402

Oculorum pericula in variolis &
morbillis quo modo auer-
tenda 615

manationes serosæ in infan-
tibus 1008

Zzz zzz

Ocu-

INDEX.

- Oculi cancrorum* iracundis præ-
feruandi scopo commen-
dantur 506
adulterati indolem habent
terreorum crassorum 578
Odontalgia 212
symptomática cum stridore
dentium in febribus acutis
mortem præfagit 215
Odor grauis & suaueolens in fe-
minis cephalalgiam prouo-
cat 185
salium volatilium in cephalal-
gia sanguinea circumspecte
admittendus est 198
Odoramenta duplicis generis in
suffocatione hysterica vsu-
alia 328
in cephalalgia parum auxilii
adferunt 189
excitantia in epilepsia leniore,
præcipue vterina non im-
probantur 450
penetrantiora ad interpellan-
das conuulsiones adhiben-
da non sunt 443.450
Oedema 679
vestigia legit cachexiæ auctio-
ris 680
chronicum & habituale pecti-
naces congestiones fouet 682
pedum a fluxu mensium nimio
& perennante inducitur 109
Oedemata ad interiora viscera re-
pulsæ hydropem inducunt 683
Oedemata ex apostasi febrili quo
modo tractanda 685.686
rupta funestum euentum ad-
ferunt 704
quando disparent, sympto-
mata exasperantur ibid.
gravidarum asciti ansam præ-
bent 701
Oedematosi adfectus hæmorrhoi-
dibus suppressis superueni-
entes periculosi sunt 103
Oil-Schencfel 176
Olea carminatiua laudantur in
sufurru & fluxu aurium 225
cocta in inflammatione aurium
suppurascente facile surdi-
tatem inferunt 227
destillata humores ad modum
exagitant 11.17.189
- circumspecte adhibenda
sunt in suppressione mensi-
um 123
- maiorem decubitum hu-
morum ad renes caussantur 378
- nocent dentibus 217.218
- reiiciuntur in rheumati-
smis 158
- caute in adfectibus aurium
adhibenda sunt 227
- *grauolenta* non nude ad-
hibenda sunt ibid.
- *calida* in paralyti nocent,
temperata conceduntur 885
Oleosa nocent in inflammationi-
bus 175
Ole-

INDEX.

- Oleum amygdalarum dulcium* laudatur in raucedine 242
 commendatur in mictu cruento ad æstum temperandum 64
animale specificè laudatur in conuulsionibus 444
anisi a Foresto laudatur ad contusiones impuras 174
 - summa circumspèctione adhibendum est in tussi 266
calendulæ ad dolores in hæmorrhoidibus tumentibus conuenit 85
chamomille laudatur in otalgia 227
caryophyllorum quid in carie dentium valeat 215
ceræ laudatur in carie dentium ibid.
 - laudatur in stomacace 75
cinnamomi laudatur in paralyfi 882
 - ad sphacelum præoccupandum egregium esse dicitur 179
hyperici laudatur in scabie ferina 733
iuniperi nocet in inflammationibus 175
lini ad maturationem hæmorrhoidum tumentium commendatur 85
 - specificè laudatur in effera hæmoptyfi 48
myrrhæ per deliquium temperatum est balsamicum 687
- Oleum myrrhæ* in empyemate laudatur 313
 - laudatur in scabie ferina 733
piperis in quartana non omnibus subiectis promiscue conducit 662
ouorum ad dolores in hæmorrhoidibus tumentibus conuenit 85
 - leniter camphoratum laudatur ad refectionem & exsiccationem palpebrarum 615. 617
 - commendatur in tumore inflammatorio 768
 - laudatur ad consolidationem in scabie ferina 733
 - cum liquore florum verbasci in vnguentum redactum quid præstet in hæmorrhoidibus cæcis 89
philosophorum laudatur in stomacace 751
 - lenissimum septicum est & fungosas excrescentias aufert 768
sabinæ caute adhibendum in suppressione mensium 123
ex arillis sambuci virtutem emeticam in philtis habere dicitur 944
succini in copia non debet adhiberi 227
 - loco spiritus terebinthinæ in otalgia sumi potest ad essentiam balsamicam *Stablii* 225
Ole-

INDEX.

<i>Oleum succini</i> non habet vsum		ticis contracturas relin-	
cephalicum	189	quunt	7. 395. 423. 887
- mictum cruentum caussari		<i>Opiata</i> : febres supprimunt	460
potest	62	in febribus biliosis prothei-	
<i>templinum</i> nocet in inflamma-		formia pericula inducunt	506
tionibus	175		
<i>terebinthinae</i> laudatur in odon-		reiciuntur in capitis dolori-	
talgia	218	bus	190. 478
<i>verbasci</i> ad dolores in hæmor-		inducunt stupores & mentis	
rhoidibus tumentibus con-		alienationes	198. 576
venit	85	ad irritationes in pectore non	
<i>vitrioli</i> minus secure adhibe-		possunt commendari	526
tur in carie dentium	215	in colica non secura sunt	835
<i>Olfactus</i> facile læditur a coryza		deliria exasperant	929
chronica	234	<i>correcta</i> in atrociam dolorum	
<i>Onerum sublatio</i> & gestatio gra-		conceduntur	395
vidis nocet	979	<i>Opium</i> in hæmorrhagiis adhibi-	
<i>Ophthalmia</i>	204	tum damna infert	112
<i>Opiata</i> : elogiū de iis falsum est	6	symptomata tantum fucat	671
in hæmorrhagiis narium non		in lumborum & renum adfe-	
debent adhiberi	38. 40	ctum non adhibendum	794
nocent in hæmoptysi	50	non adhibendum si vestigia	
abesse debent in vomitu cru-		febrilia cum doloribus præ-	
ento	58	sto sunt	835
motus hæmorrhoidales sup-		eius vsum in dysenteria summa	
primunt	102	cautione indiget	629
menfes supprimunt	116	eius quantitas theriacæ vsum	
lochia prorsus supprimunt	135	prohibet	637
reiciuntur in odontalgia	218	ad irritationes complacandas	
non conducunt in angina	253	damnatur	265
fugienda sunt in asthmate	274	<i>Opisthotonus</i>	380
infarctum augent	334	<i>Orexis canina</i>	801
in calculo mortem accelerant	378	<i>Organorum vitia</i> primario in hy-	
damnantur in rheumatismis	158	drope accusanda sunt	701.
in adfectibus spastico - arthri-			702
		<i>Orgasmus sanguinis</i> a quibus	
		caussis inducatur	41
		<i>Or-</i>	

INDEX.

- Orthopnea* est summus gradus
asthmatis 269
suffocationem minatur 247.
signum est anginae 245
Orthostadia puerperarum adfe-
ctata reicitur 130
Os sepiæ ad fluorem album &
gonorrhœam malignam
commendatur 757. 764.
766. 767
Ossa humana specificè solent lau-
dari in peste 637
Osteocopus dolor in febre quarta-
na sentitur 657
Otalgia 219
Otiosi morbis præ aliis sunt ob-
noxii 3
Oxymel acrimoniam biliosam
auget 507
Ozæna ab adstringentibus vitrio-
licis & æruginosis caussatur 38
- P.
- P** *Alpebrarum* conglutinatio in
variolis quo modo rese-
randa 615
Palpitatio cordis 277
ex plethora oritur 8
non raro a vermibus fouetur 280
a terrore inducta curatu diffi-
cilis est ibid.
notabile eius exemplum 283.
284
- Pancreatis inflammatio* quo mo-
do tractanda 540
Panis largo butyro illitus ante ci-
bum sumtus laudatur ad
expediendam aluum 329.
850
calidus ex quo fundamento
fluxum mensium inhibeat
III. 116
pane cum aromatibus subacto
& cocto vulgus vititur ad
surditatem 228
Papaver erraticum specificè lau-
datur in pleuritide & peri-
pneumonia 525
Papillæ nimis parvæ 1002
earum fissura in lactantibus
ibid.
Papularum teneri ætati familia-
rium *Hippocrates* mentio-
nem facit 609
Paracelsus in phthisi ad modum
temperans est in promit-
tendis medicamentis 299
eius *unguentum* ad bubones
resoluendos laudatur 733
eius *spasmus fixus* 382
eius adfertum de *belleboro* &
chamædri quo modo accipi-
endum 112
eius tractatus von *Spital-
Krankheiten* adlegatur 299
Paracentesis necessaria est in em-
pyemate 311. 313
in vomica pulmonum non
numquam locum habet 521
- Zzz zzz 3
- Para-

INDEX.

<i>Paracentesis</i> locum habet in hy-		<i>Parotides</i> in peste erumpentes	
drope pectoris	715		533 635
locum habet in pleuritide	521	infantum	1009
in hydrope nouus aquarum		<i>Parturientes</i> ad labores excitare	
prouentus illam sequitur	705. 710	vix vñquam consultum est	989
<i>Paracynanche</i>	244	earum maximum officium in	
<i>Paralysis</i>	878	quo consistat	ibid.
vera a scorbutica differt	ibid.	motus earum per interualla	
spuria purpurea	ibid.	repetuntur	988
vnde infantili ætati obtingat	880	<i>Partus instans</i> secundum mensi-	
<i>sphincteris ani & vesicæ</i> , quo		vm conditionem iudicari	
modo tractanda	884	potest	991
<i>linguæ</i> memoriæ labem indu-		<i>imminentis</i> signa	980
cit	881	labores immodici & præma-	
ex palpitatione cordis proue-		turi caussantur suppressio-	
nire solet	280	nem lochiorum	134
<i>Paralytodeæ</i> debilitates a con-		<i>difficilis</i> in quibus circumstan-	
gestionibus oriuntur	144	tiis metuendus	981
<i>Paralytici</i> communiter fiunt he-		- quibus remediis facilitan-	
ctici	887	dus	983
<i>Paraphrenitis</i>	490. 515	<i>Passio hysterica</i> quo modo cum	
ad morbum Hungaricum ac-		malo hypochondriaco con-	
cedit	516	ueniat & differat ab eo	314.
quo modo a phrenitide diffe-			315
rat	509	<i>iliaca</i>	837
<i>Paraplexia</i>	878	<i>Pathologia vulgaris</i> de salium ge-	
<i>Parasynanche</i>	244	neratione in corpore no-	
<i>Paregorica</i> ad motus spasticos se-		stro refutatur	19
dandos commendantur	386	<i>Pauli (Simon)</i> clysterem ex herba	
<i>Paresis ex colica</i>	879	veronicæ commendat in	
quo modo tractanda	887	nephritide	361
ex opio in colica adhibito suc-		radicem nigellæ laudat in hæ.	
cedit	835	morrhagiis	30
item per regimen diaphore-		<i>Pauores</i> quo modo ab epilepsia	
ticum	836	discernendi sint	445
		<i>Pa.</i>	

INDEX.

Pauores, qui *puerperis* obueni-
vnt 994
infantum 1011
- epilepsiæ solent esse pro-
dromi 445
Pectoris oppletio asthmatica 1007
- sequitur hæmorrhoides
suppressas 72
congestiones periculosiores sunt
quam capitis & abdominis
144
adfectus chronici quo modo
tractandi 264
Pediluua laudantur in omnibus
capitis & pectoris conge-
stionibus 191
cautelæ circa eorum vsum
ibid.
commendantur in hæmor-
rhagiis narium 37
conducunt pro scopo reuul-
sorio in hæmorrhoidibus
turgentibus 84
commendantur in angina post
venam sectam 251
laudantur in susurro & fluxu
aurium 225
laudantur in palpitatione cor-
dis 283
commendantur in lochiorum
suppressione 136
suscitantur in cephalæa 204
laudantur in cephalalgia 187.
193
alkalina commendantur ad ri-
gorem membrorum spasti-
cum emolliendum 394

Pediluua nimium *feruida* in ple-
thora commota non sunt
adhibenda 12
Pellentia & partum promouen-
tia caute sunt adhibenda 989
sub partu difficili adhibita flu-
xum lochiorum nimium
causantur 128
fortiora ad hæmorrhoides &
menses reuocandos non
sunt adhibenda 58. 122
non sunt adhibenda in lochiis
plane suppressis 137
Pentaphyllum specificè laudatur
in mictu cruento 65
Periodi per septenarios in feбри-
bus acutis a natura obser-
vantur 458
conuersio in melius extra &
ante periodum in febribus
non est speranda 571
Peripneumonia 490 519
quo modo a pleuritide spuria
differat 407. 520
vnde oriatur secundum *Hip-
pocratem* 543
accedit feбри catarrhali beni-
gnæ 543. 546
ab asthmate induci potest 272
Persicaria a *Paracelso* in odontal-
gia commendatur 27
eius herba alicuius efficaciam
est in suppressione mensium
123
Persicorum nuclei commendan-
tur in cephalalgia 183
Pe-

INDEX.

<i>Pestis</i>	632	<i>Phlegmaticis</i> cibi saliti condu-	
varia schemata morborum ex-		cunt	379
hibet	639	quem modum edendi feruent	802
summum gradum malignitatis		<i>Phlegmatorrhagia narium</i>	32. 229
constituit	566	<i>Phlegmone</i>	160
tribus modis salutariter solui-		quo modo differat ab erysipe-	
tur	634	late	ibid.
<i>Petechiæ</i> unde nominatæ sunt	580	non raro a metastasi febrili o-	
mature & copiose adparentes		ritur	160. 163
deterioris sunt indolis	570.	eius signa	163
	592	ad suppurationem sponte sua	
coloris rosei & floridi melio-		non tendit	ibid.
res censentur	592	contingit in externis parti-	
sub peste erumpentes	633. 635	bus	163. 164
in variolarum interstitiis in-		interdum in facie occurrit	163
signem malignitatem indi-		eius cura	173
cant	611	<i>Phlogoses hystericae</i>	123
superueniunt dysentericæ	623.	<i>Phrenitis</i>	489. 509
	626	ab aliis deliriis differt	709
<i>Petroselinum</i> urinam & calcu-		euenit iunioribus, quibus in	
lum pellit, sed non resoluit		febre synocha excretio cri-	
	377	tica non successit	475
nephriticis non conducit	365	<i>Phrenitica symptomata</i> ab otalgia	
<i>Philonium Romanum</i> in malignis		induci possunt	222
plus damni quam auxilii		<i>Phrenitici adfectus</i> in febribus	
adfert	575	sunt symptoma periculo-	
veteres eo utebantur vt ano-		sum	450
dyno in vomica pulmonum		<i>Phricodes</i>	490
	308	<i>Phthisis</i>	285
<i>Philtrum</i>	940	<i>pulmonalis</i> quo modo ab he-	
sanguinem inspissat & morbos		ctica abdominali differat	286
lethales infert	15	cum hectica aliarum parti-	
conuulsiones caussatur	440	um nobilium conuenit	297
<i>Phlegmatia</i>	698	quo modo a vomica pro-	
<i>Phlegmatici</i> calculosi exquisitos		veniat	285. 304
dolores non incurrunt	367	differt ab atrophia	286
sunt flatulenti	820	<i>Pbthi-</i>	

INDEX.

Phthisis non semper sequitur
hæmorrhagias impetuosas 27
metus post largiorem hæmor-
rhagiam narium in iuniori-
bus non plane de nihilo est 35. 292
confirmata quibus signis adpa-
reat 288
- cur sit lethalis 292
- num unquam vere curata
sit 293
quo modo ab adstringentibus
inducatur 47
ex asthmate oriri potest 272
item ex pleuritide & peri-
pneumonia 524
eius infrequentia in sexu se-
quiore ab aliis negatur 289.
290
quo casu etiam senioribus ob-
tingat 272
renalisis 371
- a repentina suppressione
mictus cruenti inducitur 66
Phthisici fere omnes tussunt 287
eorum urinæ sanis ordinarie
sunt simillimæ 288
Pica 802
quo modo superari possit 804
gravidarum 967
Pili animalis, quod momordit,
externè laudantur 932
Pilule Beccheri virtute aliquo
modo *Stahlianis* cedunt

Pilule Stablii vim naturæ non in-
ferunt, sed illius intentioni
apprime respondent 131
laudantur in quam plurimis
gravidarum adfectibus 976
puerperis conducunt 131. 997
laudantur ad secundinas resti-
tantes excludendas 129
commendantur ad foetum vel
molam excludendam 130.
986
in abortus periculo se com-
mendant 956. 967
egregie laudantur in fluxu &
suppressione lochiorum
129. 137
solæ sufficiunt tam in suppres-
sione quam nimio fluxu
mensium 109. 121
laudantur in malo hypochon-
driaco 322
flatus egregie discutiunt & ef-
fectum simul roborantem
exserunt 817. 823 824
laudantur in congestionibus
145
- in rheumatismis 157
- in inflammationibus 178
præ reliquis laxantibus com-
mendantur in hæmorrhoi-
dibus albis 100
item in fluxu hepatico 101
- in fluore albo benigno 757
laudantur in cephalalgia 186.
197
diarrhœam simplicem felici-
ter tollunt 868

INDEX.

<i>Pilulæ Stahlî</i> febres suppressas facile reuocant	343	rigit & sudorem excitat	816.
ad tumores specialiter instru- ctæ podagricis extra paro- xysmum commendantur	424		817
egregie se gerunt in tumori- bus post quartanam indu- ctis	662	vt specificum contra nimiam obesitatem frustra adhibe- tur	12
in hæmoptysi caute adhiben- dæ sunt	51	<i>Pisces duriores</i> nephriticis non conducunt	364
cur in mictu cruento non sint adhibendæ	65	<i>Plethora</i>	7
<i>Pilulæ amaræ</i> laudantur in hy- drope	709	multorum morborum mater est	9
<i>Blancardi</i> ordinantur in go- norrhœa maligna	767	non per se, sed per spissitudi- nem in morbidum statum transmigrat	15
sic dictæ <i>cephalicæ</i> aloëticis ca- rere debent in cephalalgia	191	vt matrix vitiosæ qualitatis accusatur	480
<i>Francofurtenses</i> in tenesmo hæmorrhoidali non con- veniunt	857	<i>simplex</i> cur sæpe a principio vitali pro noxia materia re- putetur	457
<i>Wildegansii</i> specificè laudan- tur in paralyfi	882	commota hæmorrhagias ex- citât	26
- successiue motus febriles infringunt & sudorem ex- citant	652	<i>commota</i> quæ damna inferat	9. 25. 26
<i>Pinguedo grauidarum</i> nimia	971	- suppressionem lochiorum causatur	134. 142 650
<i>Pingua</i> quam maxime nocent in inflammationibus externis	175	est causa congestionum	142
- transpirationem perutilem impediunt	198	turbat legitimum febris de- cursum	650
<i>Piper</i> cruditates viscosas egregie resoluit, ventriculum cor-		feminas nonnullas facit steri- les	10
		<i>Plethorici</i> per medicamenta cali- da in febres acutas coniici- untur	650
		<i>Pleuritis</i>	490 519
		<i>vera</i>	407
		<i>spuria</i>	406
		- hæmoptysin eminè in- tendit	408. 419
			<i>Pleu-</i>

INDEX.

<i>Pleuritis spuria</i> augeſcente ætate vel ceſſat, vel ad pedes de- ſcendit 391	tiorem recurſum procre- ant 443. 451
- per remedia incongrua in veram mutari poteſt 409	<i>Pollutio nocturna</i> 769
<i>Podagra</i> 414	<i>Polypodium</i> commendatur in hæmorrhoidibus albis 99
quo modo differat ab arthriti- de ſtriſte dicta 388	num aliquid præſtet in malo hypochondriaco dubitatur 325. 334
cur patientes magis exagitat quam arthritidis ſpecialis 390	<i>Polypſi</i> ex improviſo sæpe mo- riuntur 280
cur difficilius eradicetur 391. 419	<i>Polypus cordis</i> in morte anxiæ ge- neratus, pro cauſſa morbi & mortis non eſt pronunci- andus 717
morbus eſt dominorum 412	ex palpitationibus cordis ori- ri poteſt 280
eius conſpiratio cum hæmor- rhoidibus 65	- nequaquam pro cauſſa a- poplexiæ accipienda eſt 895
reſpicit hæmorrhoides exter- nas 419	<i>Pompholyx</i> laudatur in ophthal- mia ſeroſa 208
ſequitur hæmorrhoides ex- ternas turbatas 72. 77. 82	<i>Poterii antihecticum</i> ſecurum non eſt 298. 564
ex malo iſchiadico provenire poteſt 413	<i>Potulenta</i> in febris minuunt æ- ſtum & facilitant ſudores 465
ex pleuritide ſpuria oriri pot- eſt 409	<i>Potus</i> cum motu debet eſſe con- iunctus 851. 852
ad interiora repulſa triſtia pa- thematæ cauſſatur 421. 424	ſub frigore in febribus tepi- dus eſt porrigendus 655
<i>Podagrici</i> communiter ſunt ne- phritici & calculoſi 269. 360	verſus ſomnum hauſtus ſtran- guriæ excitare ſolet 795
iis omnibus aliquid febrilis e- venire vana eſt ſpeculatio 415	<i>frigidus</i> corpore calente ſtri- cturas hepatis & inflamma- tiones inducit 166. 703
palindromæ eorum vnde de- ducendæ 77	- in paraphrenitide incom- moda cauſſatur 518
<i>Podagricus tumor</i> quo modo ab œdemate differat 680	A a a a a a 2 Po-
<i>Pollicum eruptiones</i> violentæ in convulſionibus frequen-	

INDEX.

<i>Potus frigidus</i> largior colicæ au- ctore est	829 837	<i>Pruritus</i> in scabie vnde depen- deat	737
<i>calidus</i> in tussi commendatur	267	<i>ani</i>	79.82
<i>prodest</i> in diarrhœis	871	<i>narium</i> quid designet	33
<i>tepîdus</i> puerperis utilior est quam calidus aut frigidus	132	<i>Ptarmico - erybina</i> in grauedi- ne circumspecte sunt adhi- benda	234.236
<i>spirituosus</i> grauidis non con- ceditur	978	<i>Pterygium</i> vnde nascatur	206
<i>Poudre de succession</i>	949	<i>Puisanæ</i> coctæ laudantur in stasi- bus sanguinis inflammato- riis	471
<i>pneumatocèle</i>	713	<i>Puerperæ</i> tamquam vulneratæ sunt considerandæ	130.995
<i>Præcipitantiæ</i> nocent in hæmor- rhoidibus suppressis	102	non decenter ligatæ colica deinde flatulentia adficiun- tur	827
<i>Prægnantes</i> interdum vomitu cruento sine periculo affli- guntur	53	remediis sanguinem commo- ventibus non sunt tractan- dæ	131
<i>Præuotius</i> commendat radicem plantagin. aquat. in hæmor- rhoidibus tumentibus	84	qua diætâ vti debeant	132
<i>Priapismus</i>	381.385	<i>pilulæ Stahlianæ</i> iis egregie conducunt	131
<i>Priapus ceti</i> in hæmorrhoidibus caute vsurpandus	75.102	<i>purpura alba</i> commune ea- rum symptoma est	601
<i>Primiparæ</i> a doloribus post par- tum liberæ non sunt	994	<i>Pulmentum</i> infantibus paran- dum, quale esse debeat	1019
<i>Principium agens</i> principiis ob- stare solet	457	<i>Pulmonum</i> concretio cum pleu- ra	285. 289
<i>vid. Natura.</i>		<i>exulceratio</i> vnde dignosci possit	286.557
<i>Procidencia ani</i>	843.854	- <i>hecticam</i> exacerbat	285
<i>tunicæ vucæ</i>	206	- <i>remedia illi</i> destinata	64
<i>Prolapsus uteri</i> in parturientibus	987	<i>læsio</i> in peripneumonia	523
<i>Pruna damascena</i> ad expedien- dam aluum laudantur	327	<i>vomica</i> a phthisi quo modo differat	286
<i>Prunella</i> quid sit	244	interdum concrementum cal-	
<i>Pruritus</i> vnde oriatur	143		

calculosum in iis contine-
 id. tur. 367
Puls-Pflaster 660
Pulsatio aurium 219
Puluerulenta in angina non con-
 ducunt 253
Pulvis abbatis Trithemii in me-
 moriæ debilitate nihil facit
 918
antepilepticus Stablii 450. 451
Franchii 452
Pulvis antispasmodicus 386
 plurimis profuit in apople-
 xia 894
 largiter cinnabaratus vim
 anodynā præstat 386. 406
 laudatur in pleuriti-
 de spuria 410
bezoardicus occurrit vomitui
 in acutis 864
cephalicus Michaëlis in epile-
 psia parum efficit 451
dentifricius 218
 acrior cariem dentium
 caussatur 213
Pulveres corrosivi asthma prouo-
 cant 270
Pulvis hydragogus in hydrope
 laudatur 711
Ludonici infantibus destina-
 tus, peculiaris efficaciam non
 est 1017
Marchionis dubiæ fidei in in-
 fantibus reperitur 1017
Pulveres nitrosi longe post se re-
 linquunt pulveres Panno-
 nicum & Marchionis 548

Pulveres nitrosi in colica, si vo-
 mitus supervenerint ad
 modum efficaces sunt 835
 laudantur in asthma 273
 cinnabarini in deliriis & li-
 pothyimiis laudantur 589
salino-nitrosi ad cruditates mu-
 cidæ & ventriculi incom-
 moda plus præstant quam
 carminatiua 823
 vid. Nitrum.

Pulvis Iulii Palmarii pro morfu
 canis rabidi laudari solet 933
pannonicus ruber in febribus
 sudorem cohibet 787
stomachicus Birckmanni seu
Quercetani laudatur in ad-
 petitus defectu 808
stypicus Musitani ad excrescen-
 tias fungosas laudatur 778
sympatheticus Dygbæi in hæ-
 morrhagiis laudatur 29. 48
 ad sputum purulentum in
 phthisi laudatur 296
 quo modo parandus 30
Volckammeri in calculo anti-
 spasticam habet efficaciam
 378

Purgans Barbette in epilepsia 450
Purgantia pro diuersitate tem-
 peramentorum sunt eligen-
 da 216
 non conducunt in hæmor-
 rhoïdibus cæcis 87
 non sunt propinanda in tussi
 sicca 253

INDEX.

Purgantia damnantur in inflammationibus 178
in febris lentis vitanda 555
circa dies criticos pessimi sunt euentus 525
vehementiora maniacos in deterius deducunt 929
- grauidis abortum conciliant 976
in hydrope non secura sunt 711
per quas vias aquam asciticorum euacuent 712
acria nocent in fluxu menstrualium nimio 112
- raro in febris conueniunt 464
drastica, in primis *aloëtica* in omnibus sanguinis eruptionibus suspecta sunt 59
fortiora in vomica pulmonum non conueniunt 307
- cur in hæmorrhoidibus suppressis non sint adhibenda 101.102
- hypochondriacis non conueniunt 324
- motus spasticos ad interiora vocant 396
- non conducunt in rheumatismis 158
- ad nimiam corpulentiam remouendam damnantur 12
- nocent in plethora comota & spissitudine 217
- in conuulsionibus sym-

ptomaticis magis locum habent quam in idiopathi-
eis 443
Purgatio lunatica quid sit 103
Purgier = Pflaster 355
Purpura alba & rubra quo modo differant 597
alba in Saxonia epidemice grassatur 601
- puerperis in hac regione familiarior quam aliis 567
- cum febre petechizante sæpius complicatur 581.583. 603
- nonnumquam ad modum insidiosè se gerit 606
- recessio eius sæpe est lethalis 603
rubra in hystericiis schema suffocationis vterinæ ludet 601
- ex lochiorum suppressione oritur 135
- dysenterici aliquando superuenit 623.626
urticata 596
Pus: ubi pus, ibi vlcus, falsum 286
album per vomitum eiectum quid de eo censendum 294
per urinam secedens indicat abscessum glandularum mesaraicarum 532
euacuatio eius ex auribus cephalalgiam soluit 186
Pyrela ad vulnera pectoris laudatur 301.306
Q. Quar-

INDEX.

Q.

Quartanarii vomitum cruentum interdum experiuntur 53

Quartanarium typum paroxysmi splenitidis obseruant 537

Quercetani pulvis stomachicus laudatur in adpetitus defectu 808

pilula tartareæ laudantur in cardialgia symptomatice 817

R.

R*Abies canina* 930
Radix acaciæ laudatur in odontalgia 217

Radix acori adulterini seu pseudo-*acori* commendatur in hæmorrhoidibus tumentibus 85

- commendatur in hæmorrhagiis 30

- sub lingua detenta laudatur in phrenitide 515

angelicæ laudatur in odontalgia 217

ari resoluit & abstergit 301

- præcipue commendatur in asthma humido 275

- ad sudorem eliciendum commendatur 786

- laudatur ad euacuandam colluviem serosam 238

- zingiberi acrimonia similis est 709

Radix ari commendatur in fluxu hepatico 103

- laudatur in suppressione mensium 123

aristolochiæ utriusque laudatur in carie dentium 215

armoraciæ in hydrope eximie se gerit 709

asari pro emetico & discutiente scopo prodest 900

- in adfectibus spleneticis a nonnullis effertur 334

asparagi in mictu cruento ut specificum laudari solet 64

bardanæ laudatur in adfectibus serosis 239

bistortæ ad stricturam inferendam commendatur 170

- in angina laudatur 253

bryonæ vsum habet in fluore albo benigno 757

- in infarctu lienis non improvide præscribenda est 334

cervicariæ laudatur in odontalgia 217

chelidonii maioris in ictero conducit 725

chondrillæ in hæmorrhoidibus cæcis facit quod potest 88

cichorei condita laudatur a *Siablio* in infarctu hepatis 343

colchici a Wedelio in peste laudatur amuletice 639

crocodilii a Michaële laudatur in cephalalgia 189

Ra.

INDEX.

Radix curcumæ specificè in ictero
commendatur 725
fabariæ specificè laudatur in
hæmorrhoidibus tumentibus 84
gentianæ veræ diarrhœas contumaces tollit 836
a carie præseruat dentes 218
rubræ pro morfu canis rabidi laudatur 933
ialoppæ temperate euacuat 710
imperatoriae commendatur in
odontalgia 217
iridis florentinæ a carie præseruat dentes 218
ipecacuanhæ præter virtutem emeticam ventriculum etiam roborat 863
laudatur in dysenteria a diæta inordinata inducta 628.531
quando locum habeat in hæmorrhoidibus suppressis 101
leuistici commendatur in fluxu hepatico 1103
laudatur in suppressione mensium 123
nigella est subadstringens 130
ostrutii laudatur in fluxu hepatico 1103
iperastidis laudatur ad vulnusa pectoris 306
in suppressione mensium 123
in affectibus ferosis 239
nigellæ

Radix pimpinellæ albæ valde temperata & tamen tenuium partium est ad penetrandum 683
resoluit & discutit 179.239.526.619
præseruandi scopo in peste laudatur 639
pro morfu canis rabidi laudatur 933
plantaginis a *Wedelio* in peste laudatur amuletice 639
aquaticæ, hanc *Prænotius* in hæmorrhoidibus tumentibus commendat 84
pyrethri commendatur in odontalgia 217
rhodia egregie laudatur in cephalalgia & cephalæa 187.203
rubie tinctorum vt aperitiuodiureticum in paralyfi laudatur 887
laudatur in carie dentium 213
scrophulariæ in hæmorrhoidibus cæcis facit quod potest 84.88
symphyti maioris vt lene repellens laudatur in stasibus repente congestis 174
trifolii fibrini specificè laudatur in phthisi 299
valerianæ: eius specifica virtus in opthalmia tanta non est 210
Ra-

INDEX,

Radix valerianæ ab *Italis* ad ple-
raque venena laudatur 533
vincetoxici laudatur in affecti-
bus serosis 239
vuulariæ laudatur in odontal-
gia 217
Raia piscis concrementum tunica-
ceum laudatur in hæmor-
rhoidibus furentibus 89
vid. mures marini
Rase=Uder 928
Rauedo 239
differt a brancho 240
vnde oriatur secundum *Hip-
pocratem* 543
prodromus est erosionis fau-
cium, vuulæ &c. 773
feminarum mensium obstru-
ctionem pro fundamento
habet 243
infantum 1008
Recidiva tertianæ febris quo mo-
do præoccupanda 655
Refrigerantia hæmorrhagias na-
rium supprimunt 40
reiiciuntur in hæmoptysi 51
nocent in hæmorrhoidibus
cæcis 87
in inflammationibus corru-
ptionem post se trahunt
175. 364 505
nocent in rheumatismis 158
in catarrho pectorali ad phthi-
sin & vlcera disponunt 547
in febribus lentis adhibita tu-
mores œdematosos produ-
cunt 555

Refrigerantia in acutis scirrhus
lienis caussantur 337
Refrigeratio repentina post sudo-
res febrem ephemeram caus-
fatur 470. 492
Regimen diaphoreticum post V. S. in
febre catarrhali maligna
commendatur 587
coactum sanguinem magis ex-
agitat 11. 17
in congestionibus nocet
144. 147
Regurgitatio humorum vehemens
versus caput quid efficiat
382
Remedia calida & impetiosa da-
mnantur 11. 17
ad nimiam corpulentiam
remouendam periculosa
sunt 13
sanguinem commouentia pu-
erperis non sunt propinan-
da 131
Remedium domesticum in cepha-
lalgia 187
Ren sinister plerumque corrum-
pitur 361
Renes & pulmones inuicem sibi
prodesse & nocere possunt
301
calculosi semi-corrupti reperi-
vntur 368
eorum conspiratio cum vasis
spermaticis 62
eorum læsio vnde dignoscatur
557
B b b b b b b
Re.

INDEX.

- Repellentia* præmatore in hæmo-
ptysi adhibita phthisin &
hecticam inducunt 47
- Uacria* externa puerperis no-
cent 131
- externa* in hæmorrhoidibus
caecis nocent 87
- Rerum non naturalium* cautus &
scrupulosus vsus fontem
congestionum non attingit
148
- Resina ialappæ* laudatur in tussi
260
- Resoluentia* quænam conducant
in inflammationibus exter-
nis 170
- quid valeant in inflammatio-
nibus internis 535
- commendantur in rheumati-
smis 156
- Respirationis difficultas* unde o-
riatur 8. 14
- interceptio* conuulsiones cauf-
satur 440
- Respiria lipothymicorum* post ex-
citationem quid velint 915
- Retentio secundinarum* quo mo-
do tractanda 987
- Retrouocantia* nocent in inflam-
mationibus 178
- Reuellentia* in effera narium hæ-
morrhagia & vomitu cru-
ento commendantur 37. 56
- Reuulsiones externæ* in fluxu
mensium rebeli concedun-
tur 110
- Rhabarbarina* ad aluum soluen-
dam in febribus infantum
laudantur 107
- Rhabarbarum* abstergit & aliquid
adstringentis relinquit 630
- reuocat dysenteriam suppressam
631
- pro scopo purgante cholericis
ordinandum 216
- iracundis vt præseruatium
commendatur 506
- ad aluum aperiendam in hæ-
morrhoidibus turgentibus
laudatur 84
- commendatur in fluxu hepa-
tico 103
- Rhachitis* ab atrophia quo modo
differat 350. 351
- quo modo tractanda 356
- Rhagades* 79
- Rheumata arthritodea* quibus
caussis superueniant 487
- Rheumaticæ commotiones* iuratum
receptum habent ad locum
semel adfectum 156
- Rheumaticis congestionibus* viam
sternit apostasis febrilis 541
- Rheumatismus* 149
- emius tantum hæmorrha-
giam respicit 149. 153
- differat ab inflammatione 151
- ab arthritide 152. 388
- a catarrho 152. 230
- a stasi mucido serosa 541
- est congestio incompleta 140.
- 142
- Rheu-*

INDEX.

<i>Rheumatismus</i> non debet pro podagra interpretari 424	<i>Rob dianucum</i> in angina mucosa laudatur 251
ex apostasi febrili podagram inducere potest 418	<i>Rötheln</i> auf der Brust 1007
simplex benignior est quam a- postases febriles 156	<i>Rose</i> 160.163
non format abscessum stricte dictum 158	<i>Rosiones</i> unde oriantur 143
non ut morbus, sed ut causa multorum morborum con- siderari debet 149.150.155	<i>Rothlauf</i> 160
in adfectum phlegmonode- um degenerat 151.155	<i>Rubefacientia</i> in hæmorrhoidi- bus cæcis nocent 87
stases pertinacissimæ indolis formare solet ibid.	<i>Rubinus sulphuris</i> non ad mo- dum extollitur in tussi phthifica 299
frigoris & caloris volaticam variationem coniunctam habet 153	<i>Ructus</i> unde existant 819
saepius a febribus oritur 154	iis expositi sunt hypochon- driaci 316
ad interiora translatus peri- culosi euentus est 155	in tympanite familiariter con- currunt 700
<i>Rigores partium</i> podagricis eue- niunt 420	suppressi varia incommoda producunt 823
<i>Risus sardonius</i> 380	<i>Ruhr</i> : rothe und weisse 620
<i>Rivierius</i> millefolii vsum in hæ- morrhoidibus tumentibus per integrum mensem con- tinuandum suadet 87	S.
fumum realgaris seu sandara- cæ Græcorum pro tussi se- danda laudat 299	S <i>abina</i> specificè laudatur in suppressione mensium 123
eius exemplum de V. S. in pleuritico indubium voca- tur 525	laudatur in tinnitu aurium 227
<i>Rob diamoron</i> in angina sanguinea laudatur 251	cachecticis non prodest 695
	<i>Sabulum calculosum</i> discerni de- bet a tartarea urinæ concre- tione 366
	<i>Saburra</i> in primis viis hypochon- driacorum ut plurimum nulla est 325
	<i>Saccharata</i> mucositatem augment & excretionem impediunt 266
	in febribus non ita reiicienda sunt 467
	<i>Saccha-</i>

Saccharum: eius abusus denti-
bus nocet 218
rosarum, ut anodynum lauda-
tur in vomica pulmonum
308
saturni in aqua rosarum solu-
tum laudatur in ophthalmia
210
cum nitro in cryсталlos re-
ductum laudatur in oph-
thalmia 208
Sacculi carminativi puerperis ad
flatus discutiendos condu-
cunt 997
discutientes laudantur in ne-
phritide 364
- in stasi erysipelacea 177
Sal anglicanum incidit & discutit
394
pro scopo laxante laudatur in
malo hypochondriaco 322
laudatur in tussi hypochon-
driaca 262
ob virtutem resolventem & e-
vacuantem in ictero lauda-
tur 724
dolores dentium sedat 218
centaurii minoris in clysteri-
bus laudatur pro stimulo 823
flatus e superioribus deri-
vat 831
commune phthysicis immanem
tussim prouocat 300
ad adfectus faucium con-
ducit 252
digestiuum mucositates in pri-

mis viis resoluit, & diuresin
promouet 197
Sal digestiuum Syluii non com-
mendatur in febribus 654
Sal quod lympham pinguem in
obesis coagulat, recentio-
res corrigere volunt 12
marinum de nitro participat
379
viurioli diu in ventriculo hæ-
ret, & spasmos eo conuocat
818
- a *Langio* commendatur in
apoplexia & catarrho suffo-
cativo 894. 900
volatile per instrumentum
Glauberianum adplicatum
laudatur in mensium sup-
pressionem 120
- siccum cum castoreo lau-
datur in otalgia 224 225
Salia in pectoris adfectibus cau-
te debent adhiberi 267
eorum generatio in corpore
nostro nihil ad morbos ge-
nerandos confert 19
digestiua in cardialgia inter-
dum vomitum spontaneum
excitant 818
media grauidis pro digestionem
commendantur 976
urinosa in angina exigua o-
pem adferunt 283
volatilia motum tonicum in-
ducunt, & humores diffu-
sos

INDEX.

- fos in vnum locum compri-
 munt 198
Salia volatilia non in humores,
 sed in vias agunt 326
 - fudores vel excitant, vel
 impediunt 472
 - materiam acrem catarrha-
 lem vehementius commo-
 vent 548
 - in febribus adhibita tumo-
 res œdematosos & asciticos
 inducunt 31. 466. 478
 - in acutis scirrhus lienis &
 hepatis caussari possunt 337.
 341. 346
 - in febre lenta periculosa
 sunt 556
 - in hæmorrhagiis nocent 31
 - suppressionem lochiorum
 caussantur 134
 - in hæmorrhoidibus &
 mensibus suppressis proui-
 de adhibenda sunt 103. 122
 - palpitationem cordis au-
 gent 283
 - intempestiue adhibita in
 adfectibus spastico-arthriti-
 cis dolorem osteocopon
 relinquunt 396
 - in rheumatismis & poda-
 gra stuporem inducunt 158.
 885
 - quid efficiant in cephalal-
 gia 192
 - in hydrope viscera indurata
 adhuc magis constringunt
 708
Salia volatilia moderate adhibi-
 ta hecticis conceduntur
 564
 - post debitam humorum
 resolutionem in cachexia
 sunt adhibenda 696
 - *uriosa* in spasinis cum tin-
 ctura alcalina mixta melius
 operantur 387
 - qua ratione in conge-
 stionibus exhibenda sint 147
 - quid in coryza & gra-
 vedine faciant 236
Salina: eius reiectio præseruatiue
 laudatur in peste 639
Saluatio quo modo instituenda
 775. 776. 777
 quæ symptomata habeat 780
 non potest institui, vbi læsio
 visceris adest ibid.
 repeti potest in robustis 282
 in hydrope nullo modo pro-
 batur 710
 in malo hypochondriaco de-
 testanda est 325
 in scorbuto tamquam noxia
 prorsus reiicitur 748. 749
 in adiectibus arthritico con-
 tractis frustra laudatur 398
 ad corpulentiam nimiam re-
 mouendam temerarie sus-
 cipitur 12. 13
 commendatur in scabie vene-
 rea 733
Spuria Heluetii periculosa est
 781
Salmuthi exemplum de copiosa
 ex.

INDEX.

- excretionē feri per nares
adlegatur 232
- Salsa* in vlcerationibus maiorem
vellicationem caussantur 313
- Saluatella vena* in splenitide se-
canda ordinatur 539
- Sambuci cortex* fortior euacuat
710
- medius laudatur in in-
flammationibus externis 170
- folia Weisbachius* commendat
in hæmorrhoidibus cæcis
88
- Sanguis* ab *Helmontio* thesaurus
& balsamus vitæ adpellatur
11
- eius penum natura non ex er-
rore conficit 8
- per cibos euchylos non serua-
tur purus 20
- eius impuritas differt ab illius
corruptione 19
- eius mundificationes circa æ-
quinoclia non sufficiunt 21.
- 22
- transfusio sanguinis boni mas-
sæ sanguineæ impuritates
non remouet 22
- a quibus caussis reddatur spif-
sus 40
- eius quantitas prius imminu-
enda, quam qualitas corri-
gatur 12
- stagnans vel discuti vel exsic-
cari vel suppurari debet 167
- eius adfluxus restorationem
apostematis faciliat 305
- Sanguis*: eius *orgasmus* a quibus
caussis inducatur, & quo
modo tractandus 41.42
- *crasis* quando peccat, quo
modo corrigenda 41
- quantitas magis quam
qualitas in congestionibus
respicienda 146
- quantitas & spissitudo pec-
cat in palpitatione cordis
283
- qualitas in hæmorrhagiis
quo modo corrigenda 28
- spissitudo sæpius quam te-
nuitas & acrimonia est ac-
cusanda 70
- eius congestiones & restri-
ctiones versus caput quid
designent 39
- translationes ad pectus
quid designent ibid.
- excretiones extraordina-
riæ 24
- spissitudo febres continu-
as rheumatico - inflamma-
torias profert 478
- euacuatio reliquis medica-
mentis in spasms præmit-
tenda est 387
- in pleuritide, peripneumonia,
& hepatitide ad modum te-
nax est 526. 534. 535
- asini* ad maniam sedandam a
multis commendatur 930
- cristæ galli* quid efficiat 1018
- draconis* dentes a carie præser-
uat 218

INDEX.

Sanguis draconis a Volckammero
specificè laudatur in dysen-
teria 631
hirsi vulgo exhibetur in para-
lysi 888
- *exsiccatus* ad abstergendum
in hæmoptysi laudatur 49
leporis specificè laudari solet
in inflammationibus 179
menstruus prima vice erum-
pens specificè laudari solet
in inflammationibus *ibid.*
patientis tostus instar pulueris
sternutatorii in hæmorrha-
giis effectū edere dicitur 30
nigricans in hæmorrhagiis vn-
de veniat 53
in vomitu cruento vnde veni-
at *ibid.*
ἄνω & κάτω simul reiectus pe-
riculum minatur 54. 55
in ventriculum effusus quan-
do putrescit dira sympto-
mata adfert 55
congruatus post vomitum
cruentum in ventriculo re-
stitant euacuandus est 57
neque optimus neque pessi-
mus per hæmorrhagias ex-
cernitur 31
hæmorrhoidalis æque bonus ac
reliquus 68. 75
per plures annos sensim &
perpetuo effluens in hæ-
morrhoidariis observatus
est 82
- cum vrina sub forma ver-

miculari in mictu cruento
excernitur 60. 61
Sanguis ex hæmorrhoidibus in
mictu cruento proueniens
vnde dignoscatur *ibid.*
eius iactura in mictu cruento
non tam periculosa est, vti
in aliis locis 63
menstruus non solum per vasa
vteri, sed potissimum etiam
per hæmorrhoidalia excer-
nitur 111
non est venenosus nec impu-
rus *ibid.*
ex quo fundamento leges Mo-
saicæ eum impurum decla-
rent *ibid.*
num grumositates eum causse-
tur 107
venenatæ eius qualitates pro
caussa variolarum & mor-
billorum vulgo accusan-
tur 610
circa viscera diu stagnans fe-
brem quartanam, cachexi-
am &c. causatur 829
Sanguinei quem modum edendi
habeant 802
Sanicula colliquationem promo-
vet, hinc in phthisi & ad
vulnera pectoris laudatur
301. 306
Sapopurus in resoluendis & ab-
stergendis mucositatibus
efficax est 724
Venetus pro stimulo laudatur
in

INDEX.

in clysteribus ad passionem		<i>Scarabaei equini</i> ad procidentiam	
iliacam	841	ani ab <i>Hartmanno</i> extollun-	
<i>Sapo Venetus</i> externe laudatur in		tur	858
malo ischadico	413	<i>maiales</i> a <i>Weickardo</i> in hydro-	
- a <i>Boyle</i> in dysuria laudatur	795	phobia laudantur	932
<i>Saponata</i> in œdematibus laudan-		<i>Scarificatio</i> in quibus subiectis &	
tur	686	adfectibus administranda	
<i>Sapores mille Hippocratis</i> cui con-		succulentis scabiosis conducit	738
ceptui ansem dederint	22	commendatur in asthma	276
<i>Satietas repentina</i> sub pastu hy-		laudatur in ophthalmia fan-	
pochondriacis euenit	315	guinea	208
<i>Saturnina</i> in inflammationibus		tolerari potest in cephalalgia	192
externis circumspecte sunt		<i>profunda</i> commendatur in ad-	
adplicanda	173. 178	fectibus spastico-arthriticis	397
<i>Satyriasis</i>	381. 385	eius omissio rheumatismos	
<i>Scabies</i>	726	caussatur	154
humida	727	improbatur in hydrope	710
secca	ibid.	nullius utilitatis est in malo	
ferina	728	hypochondriaco	324
venerea	ibid.	in œdematibus facile sphace-	
maligna complicata dici me-		lum inuitat	687
retur	727	<i>narium</i> in apoplexia sanguinea	
<i>repulsa</i> , quæ damna inferat		locum habet	892
	270. 440. 731	- vel retro aures commen-	
- quo modo expellenda	274.	datur in phrenitide	513
	735. 736	- <i>Aegyptiaca</i> ubi locum ha-	
eius fermentalis indoles &		beat	190. 667
contagii promptitudo vnde		<i>Scelotyrbe</i>	741
concludatur	738	<i>Scintillæ oculorum</i> quid designent	33
in lue venerea & scorbuto est		<i>Scirrhus</i> hecicam pro comite	
tantum symptoma	ibid.	habet	345
in senioribus cautissime tra-		ad corruptionem magis spha-	
ctanda	737	celosam dispositus est	338
quartanæ superueniens feli-		<i>Scir-</i>	
cem febris decursum pro-			
mittit	659		

INDEX.

<i>Scirrhus</i> : eius discussio vix exspe-	prætermittendam	statuit
ctanda		308
nonnumquam ex hepatitide &	<i>Schellhammeri</i> opinio de V.S. ad	
splenitide remanet	stases inflammatorias dissol-	
<i>hepatis</i>	vendas	174
<i>lienis</i>	eius observatio de terreis ab-	
<i>Scirrhi hepatis</i> vel <i>lienis</i> asthma	forbentibus	589
ficcum sustinent	<i>Schenckius</i> in mictu cruento	
<i>Scorbutus</i>	commendat millefolium	
natales suos debet plethoræ	flore albo	65
	<i>Schielen</i>	1012
quo modo differat a malo hy-	<i>Schmerzgen</i> , welche keine Federn	
pochondriaco & lue vene-	vertragen können	182
rea	<i>Schwaden</i>	950
occupat aliquando hypo-	<i>Scordium</i> præ omnibus alexi-	
chondriacos & quartana-	pharmacis laudatur in fe-	
rios	bribus	462
nomen suum in omnibus ad-	<i>Scorzonera</i> delet venenum per	
fectibus ignotis dare debet	morsum serpentum com-	
	municatum	588
neque breuem neque conti-	<i>Scrofulosi</i> tussi siccæ succumbunt	
nuam medicationem per-		254
fert	<i>Scrophulariæ radix</i> specificæ a	
non admittit fortiora abster-	<i>Weadlio</i> laudatur in hæmor-	
gentia, sed temperantia	rroidibus tumentibus	84 88
<i>Scorbutici</i> nonnumquam vom-	<i>Scroti tumor</i> sequitur hæmor-	
itum cruentum incurrunt	rroides externas turbatas	
<i>Schâden</i> erstickte		72
<i>Schaarbocks</i> -Kraut neque in	<i>Sebesten</i> non conducunt in tussi	
scorbuto, neque in hæmor-		259
rroidibus cæcis efficax est	<i>Secundinæ retentiæ</i> fluxum lochi-	
	orum excedere faciunt	125.
<i>Scharlach</i> -Fieber		127. 128
<i>Schellhammerus</i> venæ sectionem	quo modo promouendæ sint	
in vomica pulmonum sine		129 986 987
læsione conscientiæ non	earum concretio	972
	Cccc ccc	Se-

INDEX.

Secundinarum apertio ab obste-
tricibus non facile tentan-
da est 990
- pulvis vel spiritus a multis
ad philtrea celebratur 943
Sedum vermiculare minus Weis-
bachius commendat in hæ-
morrhoidibus dolentibus 38
in expeditione Danica vt e-
meticum in paralyfi scor-
butica expertum est 750
See Brandheit 859
Semen aquilegiæ laudatur in icte-
ro 722
carthami temperate euacuat 710
cardui Mariæ egregie tempe-
rat & inflammationes præ-
cauet ac mitigat 549
- ad pectoris inflammatio-
nes specificum est 179. 305.
524 526
hyoscyami laudatur in odon-
talgia 215
lini valde mucidam reddit
consistentiam humorum 834
nasturtii laudatur in ictero 722
sinapios digestionem promo-
vet 831
staphys agriæ commendatur
in odontalgia 217
violarum in urinæ vitiis a *Cra-*
tone & Hoffmanno laudatur 795
urticæ vrentis Michaëlis speci-
fice laudat in asthma 276

Semina diuretica in cachexia cau-
te sunt adhibenda 696
frigida nauseam & spasmos in
febris biliosis augent 505
- phthificis non conducunt 300
Senes: eorum hæmorrhagiæ na-
rium quo modo confide-
randæ 35
asthmate humido plerumque
laborant 270
salia minus tolerant 373
podagrivi ad seram senectutem
vivere solent 420
ad mictum cruentum contu-
macem proclives sunt 62
Senna ad aluum soluendam in-
fantibus potest adhiberi 1017
hypochondriaco - hystericis
moderate adhibenda 327
Sensibilitas subiecti multum valet
ad morbos fouendos 4. 356
inter causas occasionales mali
hysterici refertur 319
animi in parturientibus 984
Septica nocent in hæmorrhoidi-
bus cæcis 87
metallica chirurgorum da-
mmantur in lue venerea 783
Serpigo hæmorrhoidalis 79. 82. 83
Serpillum laudatur in adfectibus
spastico-arthriticis 397
Servus podagricus factus est, qui
ocreas domini podagrivi
induit 424
Setacea veteres commendabant
in cephalæa 201. 203
Seta-

INDEX.

<i>Setacea</i> fluxus catarrhales cum incommodo intercipiunt	236	<i>Singultus</i> per expirationem cohibitam cessat	434
in ophthalmiis constantem suum exigunt	209	in morbis acutis, præcipue circa dies criticos eueniens, lethalis est	ibid. 460. 501. 517.
neglecta congestiones cauſantur	141	- quo modo possit præcaueri	436
<i>Setæ suillæ</i> a nonnullis in cephalalgia laudantur	189	tenesmo superueniens periculofus est	855
<i>Sexus dignotio</i> in grauidis fallit	971	colicæ superueniens mali ominis est	434. 829
<i>femininus</i> num hæmoptysi magis obnoxius sit quam virilis	45	<i>chronicus</i> quo modo debeat compesci	436
<i>Siccitas faucium</i> , mox post potum rediens, vnde veniat	164	<i>Singultuosa</i> febris	490
<i>Sideratio</i> seu sphacelus meningum ex phrenitide succedit	511	<i>Siriasis</i> in teneris lethale signum est	1018
<i>Sideritis</i> a <i>Borello</i> laudatur in paralyſi & pleuritide	525. 886	<i>Sitis</i> cur in malignis sit moderata	576
<i>Sinapi</i> fermentationem promouet, & visciditatem ventriculi resoluit	816	<i>clamosa</i> quid sit	497
commendatur in tussi	267	<i>Smaragdus vera</i> laudatur in animi pathematibus	282
<i>Signaturæ veterum</i> laudantur in hæmorrhagiis narium nimis	37	<i>Soda</i>	810
<i>Sinapismi</i> commendantur in hæmorrhagia narium & hæmoptysi	37. 48	<i>Soldanella</i> temperate euacuat	710
<i>Sinapismus Sennerti</i> laudatur in ophthalmia	208	<i>Solitudinis amor</i> in feminis quid designet	114
<i>Singultus</i>	432	<i>Solstitia</i> hecticis periculosa sunt	560
rebus terrificis compescitur	434	<i>Sommer-Glecken</i>	741
		<i>Somnia anxia</i> vnde oriantur	7. 14. 33. 920
		<i>Somnus</i> puerperis est concedendus	995
		<i>podagricorum</i> cum pauoribus coniunctus est	416. 420
		ei valde dediti sunt hypochondriaci	316
			50.

INDEX.

<i>Soporiferum correctum</i> in mania		<i>Spasmi particulares</i>	380
locum habere posset	929	- ad scopum naturæ non	
<i>Soporosi adfectus</i>	903	perueniunt	391
in febribus periculosi sunt	460	quo magis a loco excretionis	
<i>Sorbi</i> exsiccati in aluo nimis laxa		sanguineæ remoti sunt, eo	
& diarrhœa contumace lau-		pertinacius insistant	419
dantur	871	per anodyna opiata non sunt	
<i>aucupariæ</i> fungi ab <i>Hagendor-</i>		tractandi	17
<i>nio</i> in dyfenteria laudantur	631	eorum obluctatio contraria in	
<i>Spasmus</i>	379	hemicrania obseruatur	401
quo modo differat a conuulsi-		eorum confusiones vulgo pro	
one	383	caussa febrium habentur	457
<i>fixus Paracelsi</i>	382	<i>Spastica strictura</i> in intestino re-	
- ex colica per opium tracta-		cto cannulam clysticam	
ta succedit	835	non admittit	381
<i>cynicus</i> facile degenerat in		<i>Spasticus dorsæ adfectus</i> pro ne-	
conuulsiones	380. 385	phritico non est declaran-	
in occipite feminarum	380	dus	398
in œsophago & ventriculo		<i>Spastico arthritici adfectus</i>	383.
deglutitionem impedit	381		387
<i>flatulentus</i>	382	<i>Spastico conuulsui adfectus</i>	383
<i>thoracis</i>	ibid.	<i>Spasticus sensus</i> in thorace, sca-	
<i>Spasmi</i> in lumbis, circa ilia, ingui-		pulis & hypochondriis hæ-	
na præcedunt mictum cru-		moptysin minatur	44
entum	60	<i>Spec-Bœulen</i>	773
<i>vehementes</i> in febribus peri-		<i>Species de hyacintho</i> in efferâ hæ-	
culosi sunt	460	moptysi laudantur	48
- cum veris conuulsionibus		laudantur in omni fluxu nimio	131
conspirant	383. 384	<i>diaturbith</i> cum rhabarbaro ve-	
sunt motus erronei, non ta-		hementer & incommode	
men irrationales	383	vermes expellunt	847
in acutis & vulneribus sunt		<i>Specificæ</i> post generaliora sunt	
periculosi	384. 385	exhibenda	386. 443. 448
<i>simplices</i> in adfectus spastico-		<i>antepileptica</i>	449. 450
arthriticos sæpe mutantur	384	<i>Spe-</i>	

INDEX.

<i>Specifica antifebrilia</i> magis o- ptanda quam speranda sunt	467	dolores quidem soluit, sed mortem adfert	838
<i>antisplenetica</i>	332	<i>Sphacelus</i> paralyfin plenariam excipit	881. 885
in <i>colica</i>	836	materiæ biliosæ insequutus quibus indiciis dignosca- tur	501
quando in <i>congestionibus</i> lo- cum habeant	148	eius corruptio rupta unde di- gnoscat	532
contra <i>corpulentiam</i> nimiam nulla sunt	12	<i>Sphacelosis erysipelacea</i> in cute	169
<i>convulsivos</i> motus facilius com- pescunt quam spasticos	387	<i>Sphincteris vesicæ</i> stricturæ spasti- cæ vehementer sæviunt	381
<i>domestica</i> in variolis impro- bantur	617	<i>Spina ceruina</i> ad aluum expedi- endam infantibus potest exhiberi	1017
in <i>hæmorrhoidibus</i> fluentibus quid faciant	75	<i>Spirituosa</i> in spissitudine sangui- nis magis exagitant	17
- - cæcis, quid de iis obseruandum	88	post hæmorrhagias non con- veniunt	29
in <i>inflammationibus</i> effectui non respondent	179	<i>fortiora</i> vulgo in lipothymia abhibentur	915
in <i>melancholia hypochondriaca</i>	923	<i>balsumica</i> in cephalalgia caute sunt adhibenda	189
in <i>mensum fluxu</i> nimio adhi- bita nocent	112	<i>Spiritus acidi</i> in febribus laudan- tur	466
in <i>phthisi</i>	299	<i>acidus formicarum</i> præcellens antiparalyticum est	886
ad <i>spasmos</i> nullius sunt vius	386	- post principia in motibus spastico - arthriticis adhi- bendus	398
in <i>vrinæ incontinentia</i>	798	<i>ardens</i> post adsumptos cibos catarrhosis in vomitu com- mendatur	239
<i>Spermaceti</i> in suffocationis peri- culo commendatur	275	<i>cochleariæ</i> nocet in scorbuto	750
laudatur in mictu cruento	64		
<i>Spermatis abundantia</i> , quæ con- vulsiones causatur, quo mo- do tractanda	442		
<i>Spey = Kinder</i> , <i>gedenb = Kinder</i>	804		
<i>Sphacelus</i>	167. 169. 170		
passioni iliacæ superueniens,			

INDEX.

<p><i>Spiritus cochleariæ</i> in stomacace
 externe locum habet 751
 <i>C. C.</i> in acutis copiose ingestus
 oedemata adducit 681.682
 <i>fuliginis</i> vulgo exhibetur in
 paralyfi 888
 <i>odoriferi</i> in siriasi frustra adhi-
 bentur 1018
 <i>oleosi</i> in apoplexia laudantur
 894
 <i>nitri lapides</i> in pollinem redu-
 cere creditur 376
 - <i>dulcis</i> potens diureticum
 est 794
 - <i>acidus</i> in maiore copia cor-
 rosius est ibid.
 <i>salis ammoniaci</i> laudatur in
 grauedine 546
 <i>serpilli</i> laudatur in adfectibus
 spastico - arthriticis 397
 - <i>citrini coloris</i> laudatur in
 paralyfi 886
 - - in cephalalgia 189
 <i>sulphuris per campanam</i> alte-
 rum locum inter acida ob-
 tinet 578
 <i>tartari</i> tartareas concretiones
 dissolvere creditur 376
 <i>vini</i> laudatur ad tussim stoma-
 chalem 266
 - non roborat ventriculum,
 concoctionem autem pro-
 mouet 948
 - debet esse rectificatissimus
 in rheumatismis 158
 - aquosior adfectibus erysi-
 pelaceis insigniter nocet
 1004</p> | <p><i>Spiritus vini camphoratus</i> qua
 cautela in inflammationibus
 adhibendus 177
 - - commendatur in rheu-
 matismis 157
 - - laudatur in cephalalgia
 187.197
 - - in cephalæa 203
 - - ad oculorum pericula
 in variolis & morbillis auer-
 tenda 615
 - - <i>crocatus</i> præ reliquis
 externis laudatur in moti-
 bus spastico - arthriticis 394
 - - laudatur in angina 250
 <i>vitrioli tertium locum inter a-</i>
 <i>cida obtinet</i> 578
 - non prorsus reiicitur in
 stomacace 752
 - minus secure adhibetur ad
 cauterisationem in carie
 dentium 215
 <i>vrinosi</i> stupidum rigorem re-
 linquunt in adfectibus spa-
 stico arthriticis 396
 <i>Spissitudo humorum</i> est causa con-
 gestionum 142
 & <i>acrimonia</i> non æque in vno
 subiecto conueniunt 744
 <i>sanguinis</i> 13
 - paucis diebus non potest
 auferri 15
 <i>Splen</i> in motibus hæmorrhoida-
 libus simul adficitur 76
 <i>Splenitis</i> 490.536
 in scirrhum transmigrat 538.
 539
 <i>Spo-</i></p> |
|--|---|

<i>Spodium</i> commendatur in ophthalmia serosa	208	<i>Stasis erysipelacea</i> suppuratio symptomata reddit grauiora	529
<i>Sputum cruentum</i> quo modo differat ab hæmoptysi	43	quæ neque discuti, neque ad maturationem duci potest, per sectionem aperienda est	174
quo modo tractandum	49	<i>Steatomata</i> vnde	773
primarium signum peripneumoniæ est	520. 523	<i>Stech-Rörner</i>	526
<i>purulentum</i> discerni debet a materia pultacea in tussi simplice	288	<i>Stein</i> : wenn es drückt wie ein Stein im Leibe	381
- phthiseos consummatæ certissimum signum est ib.		<i>Stercus gallinaceum</i> in ictero nullius utilitatis est	725
<i>Spür-Nepfel</i>	871	<i>suillum</i> seu <i>equinum</i> in hæmorrhagiis commendatur	31
<i>Squilla</i> humores ad euacuationem egregie præparat	264	<i>Steriles</i> plerumque femina, quæ fluxum mensium non experiuntur	118
<i>Stagnationes & Stases</i> differunt a congestionibus	139. 144	<i>Sterilitas</i> succedit, quando uterus non sufficienter purgatur	129
<i>Stahlus</i> hemicraniam & odontalgiam herba verbenæ curauit	189	a fluxu mensium nimio	109
eius <i>crocus martis</i> aperitiuus vt subadstringens in mictu cruento laudatur	64	feminarum obefarum thermis & acidulis nonnumquam adfertur	13
eius <i>mixtura tonico-nervina, pulvis antepilepticus, pilula, essentia alexipharmaca</i> . Videantur suis litteris.		<i>Sternutatio</i> : quæ sint eius causæ	233
<i>Stasis inflammatoria</i> a congestionem oritur	144	humiditatem immobilem fluidam reddere vult	230
<i>mucido-serosa</i> differt a <i>stasi</i> vrente, rodente, venerea, vlcerafcente	541	deficiente nisu parturientibus ordinatur	984
- liber manet a febre	542	<i>Sternutatoria</i> quando in adfectibus soporosis locum habent	907
<i>erysipelacea</i> tota est discutienda	177	in epilepsia adhibita causantur dolores capitis & alia mala	450
eius discussio quo modo a natura instituitur	529	<i>Stil-</i>	

INDEX.

<i>Stillicidium urinae</i>	795	<i>Stuporis sensus</i> unde oriatur	143.
<i>sanguinis</i> per quinque dies obseruatum est in hæmorrhoidibus externis	85		144
<i>Stimulantia</i> , in mensium suppressione improvide adhibita, maiores calamitates inducunt	122	<i>Styptica</i> hæmorrhagias narium supprimunt	40
conceduntur in lochiorum suppressione	136	<i>Subadstringentia</i> in effera hæmoptysi conceduntur	51
damnantur in hæmorrhoidibus cæcis	87	- in vomitu cruento	56
<i>Stomacace</i>	742	- in fluxu mensium rebellino	
<i>Stomachica</i> amara ad tonum roborandum efficacissima sunt	817	- in hæmorrhagia vterina in	
<i>Strabismus durabilis</i> ex distorsione oculorum	448	<i>Succinum</i> sanguinem successiue attenuat	123
<i>infantium</i>	1012	habet aliquid tonici, est diuretico-discutiens	189
<i>Strangulati</i> quando & quo modo restituendi	956. 957	laudatur in fluore albo benigno	756
<i>Strangulatio hysterica</i>	317	sine separatione suæ substantiæ commendatur ad motus spasticos	386
<i>Stranguria</i>	788	eius adpressio in coryza & gravedine nullius effectus est	236
& suppressio urinae temporaria in grauidis	970	<i>Succinata</i> in catarrhis simplicibus, non autem febribus iis superuenientibus conducunt	547
<i>Striae sanguineæ</i> in excrementis quid denotent	68	<i>Succus citri</i> vt specificum contra nimiam obesitatem frustra adhibetur	12
<i>Stridor dentium</i> in febribus acutis mortem præfagit	215	- <i>berberum, ribium</i> in hæmorrhagiis commendantur	23
<i>Strobili pini</i> laudantur in adfectibus spastico-arthriticis	397	<i>betulae</i> scabiem corpori conciliat	738
<i>Stulti</i> per vincula & verbera non curantur	923. 929	<i>urticae</i> in mictu cruento specificè laudatur	64. 65
<i>Stupba Laconica</i> ad sudorem eliciendum conducit	787	<i>Succi aciduli</i> ad sitim mitigandam commendantur	306
<i>sicca</i> ad sudorem commendantur	711	<i>Suda-</i>	

INDEX.

<i>Sudatio</i> , non autem diaphoresis, salivationem impedit	782	<i>Sudor</i> symptomaticus noxius est	459
in libero lecto, mit Spriegeln, in lue venerea præfertur	779	<i>Sudoris vitia</i>	784
<i>Sudatoria</i> cura quo modo instituenda	775. 776. 777	<i>Sudores</i> citius erumpentes turbant febrem	584
<i>Sudationes modestæ</i> in scabie sunt instituendæ	737	infantum repulsi conuulsiones caussantur	788
quibus remediis commode in hydrope promoueri queant	710. 711	hectici passui sunt	785
<i>coactæ</i> iterum exacerbant	724	- adstringentibus & anodynis non sunt adgrediendi	564
- in febribus lentis vitandæ	555	colliquatiui de phthisi & hectica consummata testantur	289. 558. 560
in paralyfi nocent	887	- in febre lenta quo modo tractandi	555
intussi non habent locum, nisi materia sit sublata	263	nimii per adstringentia non sunt tractandi	786
<i>Sudor Anglicanus</i>	468. 636	- in variolis non sunt bonæ notæ	613
<i>frigidus</i> in febribus biliosis mali ominis est	501	<i>suppressi</i> quæ damna adferant	785
in fronte post antepileptico- rum vsum salutaris	451	<i>Sudorifera</i> ad venenatam malignitatem de corde propel- lendam non sunt ordinan- da	548
<i>hemorrhoidalis</i>	79	in plethoricis vertiginem & alium adstrictam caussantur	662
ad febris restitutionem omni- no requiritur	459	in angina symptomatica non conueniunt	254
eius retardatio protrahit fe- bres	ibid.	<i>Sudoriferum regimen</i> in scorbuto nullius vtilitatis est	749
in febre tertiana ad modum sa- lutaris	650	<i>Suffimigia</i> laudantur in hæmor- rhoidibus tumentibus	84
febris lentæ cum hectico su- dore non debet confundi	564	- in otalgia	225
largus in febre ephemera hanc soluit	470	Dddd ddd	Suf-
<i>sanguineus</i>	24		
<i>spontaneus</i> copiosus hepatiti- dem soluit	531		

INDEX.

- Suffimigia* in fluore albo effectum
discussorium præstant 758
- Suffocatio hysterica* 108. 317
a lochiis suppressis 135
- Suffocationes cardialgicæ* femina-
rum 117
uterinæ a conuulsionibus ute-
rinis differunt 438
- Sulphur* laudatur in inquina-
mentis repulsis 274
eius flores in recessione sca-
biei commendantur 735.
736
laudatur in adfectibus pecto-
ris catarrhalibus 264. 265
eius fumus laudatur pro tussi
sedanda 299
in inflammationibus internis
sub initium & in declina-
tione efficax est 536
pauca eius grana in hydrope
non reiiciuntur 709
in manatione aurium proinde
debet adhiberi 228
intertrigines repellit 1018
post variolas periculosum est 617
nocet in hæmorrhoidibus cæ-
cis 87
nullum vlcus curat, hinc in
phthisi non quadrat 298
antimoni auratum mirifice &
momentanee catarrhum
suspendit 902
crudum in malignis non com-
mendatur 579
- Sulphurea acria* in farctibus occa-
sionem præbent 325
spirituosa in hydrope calorem
hecticum inducunt 708
- Superfœtatio* 973. 979
- Suppressio* hæmorrhagiæ narium
39
hæmorrhoidum 90
mensium 116. 117
febrium intermittentium in-
farctus hepatis & lienis in-
ducit 344
- Suppositoria* stimulantia nocent
in hæmorrhoidibus sup-
pressis 101. 102
- Suppuratio* *staseos* inflammato-
riæ quò modo tractanda 254.
302
- Surditas* 219
in acutis delirium portendit
223.
ex metastasi materiæ paraphre-
niticæ ad aures prouenit
517
- Suspiria hypochondriacorum* pro-
funda quid intendant 319
anhelosa melancholicorum quid
velint 922
- Susurrus aurium* 219. 224
- Sutorianum causticum* 172
- Sycosis* 79
- Sydenham* hecticis & phthificis
equitationem commendat
300. 565
tussim infantum & puerorum
per

INDEX.

per purgantia expugnare docet 267
Sydenham, eius morbus, qui calculus mentitur 318
 - observatio de sanguinis constitutione in inflammationibus 534
 - methodus tractandi passionem iliacam 842
 - - de V.S. larga & repetita in pleuritide & peripneumonia reicitur 525
Sylvius antimonium diaphoreticum ad ulcerationes internas commendat 298
 eius *sal digestivum* ulcerationi inimicum est 379
Sympathetica in odontalgia incerta sunt 217
cura febrium per cancrum fluviatilem sine omni effectu est 555
 - in ictero rarius effectui respondet 725
Symptoma quid sit I. 485
Symptomata medicum non debent deducere in errorem 465. 571
 febrium periculosa 460
 eorum dissimulatio in malignis periculosa est 571
Synanche 244
Syncope 909
 quo modo ab apoplexia differat 889
 ab hæmorrhagiis 912

Syncope in puerperis 997
 a lochiis suppressis 135. 136
Synoptica gravidarum debilitas 971
Synochus putrida 473
Syrupus althææ ab Argentoratensibus in vrinæ vitiis adhibetur 795
 de *cryfino Lobelii & liquiritiæ* laudantur in raucedine 242
scelotyrbicus Foresti in scorbuto tutus est 750

T.

T *Abacus vomitorium* & alterantem effectum habet 901
 eius usus mediocris asthmaticis commendatur 276
 - succus in stomacace traumaticum edit effectum 752
 - - vel decoctum mundificandi scopo laudatur in scabie ferina 733
 - folia masticata contra nimiam obesitatem frustra commendantur 12
 - fumus vulgo commendatur in odontalgia 218
 - - quid efficiat in coryza & grauedine 236
 eius extractum tussim pectoralem & chronicam sedat 265. 296 561

INDEX.

<i>Tabes</i> fluxum mensium exce-	<i>Tenesmus hæmorrhoidalis</i>	68
dentem sequitur	<i>Tensiones</i> sunt acerrimæ dolo-	
quo modo ei succurrendum	rum species	143
	<i>Terebrationem</i> capitis veteres	
<i>Tacten</i>	commendabant in cepha-	
	læa	201
<i>Tali leporum</i> in spasmodica re-	<i>Terra catechu</i> in angina effectum	
num constrictione specifi-	habet adstringentem	252
ce laudantur	<i>Terræ bolares</i> nocent in hæmor-	
<i>Tamarisci ligni pocula</i> num quid	rhoidibus cæcis	87
profint in infarctu lienis	<i>sigillatæ</i> in vomica pulmonum	
<i>Tarantismus</i>	non conueniunt	308
<i>Tartarea urinae concretio</i> non de-	<i>Terræ motus</i> pestem causari pos-	
bet pro sabulo calculoso re-	sunt	634
putari	<i>Terror</i> conuulsiones prouocat	
<i>Tartarus tartarizatus</i> ad infar-		440
ctum lienis ordinatur	<i>Testæ ouorum</i> calcinatæ in urinae	
<i>vitriolatus</i> ex puluere bezoar-	vitiis laudantur	795
dico remouendus, quando	<i>Testiculus equinus</i> ab Henrico ab	
diarrhœæ adsunt	Heer ad hæmorrhagiam vte-	
<i>Tagázis</i>	ri commendatur	990
<i>Temperamenti mutatio</i> fit per fe-	<i>Tetanus</i>	380
bres lentescens	<i>Tbce</i> nimis saturatum adstringit	
<i>Temperantia</i> post hæmorrhagi-		322. 852
am male suppressam sua-	ordinatur in nephritide & cal-	
dentur	culo	363. 374
in hæmorrhagia vteri pellen-	<i>Theriaca</i> antiquorum diuinum	
tium vsum supplent	remedium fuit in peste	636
<i>nitrosa</i> in angustiis præcordio-	in febribus plus damni quam	
rum efficacissime eueniunt	auxilii adfert	575
	commendatur in vitiis fudo-	
- faciliorem partus succes-	ris	783
sum promouent	a Syd nhamo pro scopo ano-	
<i>Tempora morborum</i> semper re-	dyno in cardialgia com-	
spici debent	mendatur	816
<i>Tenesmus</i>	<i>The-</i>	
spasmis adnumeratur		

INDEX.

- Theriaca* in ulceratione oedematis ardorem excitat 687
in inflammationibus internis non conuenit 536
caelestis laudatur in cephalalgia 187
- Thermæ* obesis salutares obseruantur 13
in spissitudine sanguinis commendantur 17
laudantur in rheumatismis 158
in atrophia non contemnendæ 356
in infarctu lienis quando suadendæ 335
num phthificis suadendæ, medici dissident 300
in palpitatione cordis non reiciuntur 283
aliquid præstant in coryza & grauedine 237
in cacochymia circumspeditione indigent 23
in oedematibus, cautelam postulant 686
earum abusus ascitem adfert 701. 709
- Wolckensteinenses* scabiem inducere solent 738
- Thonerus* per iulapia acidulata magnam sibi existimationem peperit 579
- Thori* usum præmaturum puerperis sacra scriptura interdicat 132
- Tinctura antimonii tartarifatæ* ad correctionem sanguinis & lymphæ laudatur 58. 385
in chronicis adultiorum adfectibus non contemnenda 1016
ad morbos infantum non adhibenda ibid.
antiphthistica Grammanni nullius boni effectus est 298. 564
- Tincturæ antiphthisticæ* in febribus lentis & hecticis scirrhus hepatis caussantur 346
bezoardicæ opio inquinatæ inflammationibus internis non conueniunt 536
- Tinctura coralliorum* commendatur in effera hæmoptysi 48
laccæ in odontalgia laudatur 217
martis aperitiua Ludouici ad tonum ventriculi roborandum ob gratum saporem præ aliis laudatur 816
- - vt subadstringens laudatur in mictu cruento 64
- - in hæmorrhoidibus internis 75
- - in hæmorrhoidibus albis 100
odontalgica Mynsichti 217
opii Langellotti laudatur in mictu cruento 64
salis tartari, vel antimonii laudatur in congestionibus 147
- Tin.

INDEX.

<i>Tinctura terræ catechu</i> vt subad-	scirrhum caussari possunt
stringens laudatur in effera	337.340.346
hæmoptysi 48	<i>Topica sicca</i> loco V. S. adhibenda
- - in mictu cruento 64	in rheumatismis 158
<i>Tinea infantum</i> 1009	<i>Tophi</i> differunt a vomica 302
<i>Tinnitus aurium</i> 33.219	<i>pulmonum</i> vnde existant 285.
quo modo tractandus 225	291
<i>Tonica</i> cum lenibus anodynis	peculiari folliculo inclusi
laudantur in fluxu mensium	mortem non accelerant 294
nimio 110	<i>Tortura</i> podagricos dolores su-
- in hæmorrhagia vteri 111	perat & profligat 143
<i>Tonica martialia</i> quando in hæ-	<i>infantum</i> 1013
morrhoidibus suppressis	<i>Todten-Brüche</i> 178
adhiberi debeant 102	<i>Tractiones</i> vnde oriantur 143
<i>Tonicum optimum</i> est motus cor-	<i>Trageæ veterum</i> quid præstent
poris 37	in coryza & grauedine 238
<i>Tonus ventriculi</i> per stomachica	<i>Transfusio</i> sanguinis boni inqui-
restaurandus est 426	nationes eius non remouet
<i>Topica</i> commendantur ad erysi-	22
pelas 173	<i>Transplantatio</i> odontalgix quo
- in cephalæa 203	modo instituenda 217
- ad tumores pedum 696	<i>Transpiratio</i> placida commen-
in mictu cruento nullum effe-	datur post incongruam ve-
ctum exhibent 66	næ sectionem 175
in pleuritide maiorem spem	viu unitam materiæ peccan-
discussionis faciunt quam	tis latius dissipat 573.574
in peripneumonia 521	<i>Traumatica</i> pulmones stringunt
in vomitu cruento damna in-	& materiam profundius in-
ducunt 58	farciant 267
<i>discutientia</i> & repellentia in	febrem lentam in hecticam
incremento & statu conge-	promouent 555
stionum remoueri debent	commendantur in vomica
147	pulmonum 306
<i>emollientia</i> & roborantia in a-	- in calculo 374
trophia vitanda 356	<i>Tremor artuum</i> 876
<i>frigida</i> in simplice infarctu	<i>Tre-</i>

INDEX.

<i>Trepanatio</i> quando in cephalæa locum habeat	204	ramentis eueniant	420.
<i>Trifolium fibrinum</i> Simon Pauli			421
in icorbuto magnopere commendat	751	<i>Tussis</i>	255
<i>Tristitia</i> sanguinem reddit spissum, & simul naturam facit abiectam	40	eius causa	291
<i>Trochisci albandal</i> laudantur in tussi	260	differt ab asthma	268
de carabe laudantur in mictu cruento	64	ob salutarem finem opiat	301
- in fluxu lochiorum nimio	129	diuturna non semper phthi-	
<i>Tumor</i> dolores spastico-arthriticos mitigat	382	seos signum est	287
abdominis & pudendorum in puerperis	994.995	formaliter ad hecticam non pertinet	559
malarum odontalgia soluit	214	a vitriolicis exasperatur	465
<i>Tumores bubonidei</i> cum scabie venerea & lepra familiariter concurrunt	729	certis horis se exserens ob-	
calidi per incongrua discutientia in frigidos mutantur	681	structionem visceris susp-	
œdematosi post tertianas & quartanas	651. 654	ctum reddit	259
- ex stasi erysipelacea	177	eius ferocia quo modo com-	
- phthisi superuenientes lethales sunt	293	pescenda	306. 307
- hydropici a mictu cruento incongrue cohibito	63	catarrhatis seu ferina	255
pedum in grauidis	970	- quo modo tractanda	589
phlegmonodes post dolores dentium	177	clangosa & sonora est signum hæmoptyses	44
post podagram quibus tempe-		habitualis a phthifica sicca quo modo dignoscatur	257
		- erosionem pulmonum inducere potest	259
		- quo modo tractanda	266.
			267
		post hæmoptysin remanens	49
		humida cum phthisi solet confundi	292
		- non semper totos pulmones occupat, sed sæpius vnum tantum latus	265
		- sequitur hæmorrhoides suppressas	72
		hypochondriaca	256
			Tus-

INDEX.

Tussis hypochondriaca vaga scir-
 rhum in hepate suspectum
 reddit 259
infantum 1007
 - & *puerorum* quo modo se-
 cundum *Sydenhamum* ex-
 pugnanda 267
phthisica 261
pulmonalis cedit extracto ta-
 baci 285
a scabie repulsa quo modo tra-
 ctanda 264
sicca infantibus sub dentitione
 familiaris 258
 - iuuenum diuturna suspe-
 cta est 259
 - *gravidarum* 965
 - abit interdum in ferinam
 259
 cum *sputo celerrato* in pleuriti-
 de & peripneumonia ob-
 seruatur 520
Stomachalis humida & sicca 256
Stomachico-pectoralis 262 266
valida in febre catarrhali beni-
 gna quo modo mitiganda
 546. 548
vehemens hæmoptysin non tam
 frequenter causatur, uti
 vulgo creditur 46
vernalis mitior quam *autu-*
mnalis 259
Tussendi conatus excussorius tuf-
 sim magis introducit 265
Turis vaporem Deckerus in cory-
 za & grauedine laudat 235

Tutia commendatur in ophthal-
 mia serosa 208
Tympanites 697
 spasmis eam accensere contra
 rationem est 711
 a lochiis suppressis 135
Typhodes 490

V.

V *Apores acres* irritant asthma
 siccum 270
corrosivi minerales sulphurei
 hæmoptysin causantur 46.
 47. 288 950
Varices gravidarum 966
 interdum rumpuntur 24. 577
Vasorum lymphaticorum ruptio
 quid ad hydropem confe-
 rat 702
Variolæ 606
 non vno tempore erumpunt;
 posteriores sæpe conuulsio-
 nes causantur 618
 nonnumquam conuulsiones
 eas præcedunt 441
 pustulas sessiles exhibentes
 sunt periculosæ 611
 desiccata vitæ iacturam adhuc
 inferre possunt ibid.
 confluentes periculosiores
 quam distinctæ 612
 copia earum plures enecat
 quam inopia 612
 expulsio earum omni modo
 interdicitur 616
Va-

INDEX.

Variole a grauidis in fœtum
 propagantur 610
 infantes eas felicius superant
 quam adulti 619
 reliquæ earum asthmati an-
 sam præbent 270
 acida non ferunt 579
 earum transplantatio 619
Vellitationes vnde oriantur 143
Vena porta: spissitudo præ aliis e-
 am adficit 15
 eius structura inter causas ma-
 li hypochondriaco - hyste-
 rici refertur 319
Venæ sectio vires non exhaurit,
 nec sanguinem vappidum
 reddit 237
 in qua corporis parte institu-
 enda 11.12
 cur luna decrecente institu-
 enda 321
 ad senium est continuanda 64.
 122
 natura ei facile adsuescit 120
stata cæcitatem non causatur
 209
 cur interdum nullum, immo
 sinisterum, effectum exhibe-
 at 884
 commendantur in apoplexia
 sanguinea 892. 893
 - in catarrho suffocatiuo 900
 - in cephalalgia 192
 - in coryza & grauedine 237
 - in conuulsionibus 444

Venæ sectio commendatur in co-
 lica hæmorrhoidali 834. 835
 ante conceptionem vomitus
 grauidarum impedit 862
 - in epilepsia 451
 - in empyemate 313
 - grauidis in pede 130. 192.
 975
 - in ipso partus termino 984
 - in hæmorrhagiis 31. 42
 - in hæmorrhoidalibus mo-
 tibus 73. 87
 - in hemicrania 404
 - in hypochondriaco malo
 324
 - ab initio inflammationis
 171. 175
 - in inflammationibus parti-
 um vulneratarum 180
 - maniacis 928
 - in melancholia hypochon-
 driaca 923
 - in lochiorum suppressione
 plenaria 136. 137
 - post mensium cessationem
 aut suppressionem 112. 120.
 121. 122
 - in nephritide 363
 - in palpitatione cordis 280
 281
 - phthificis 263. 300
 - in plethora 10. 11
 - in soporosis affectibus 907
 - ad sudores promouendos
 787

Eeee eee

Vc-

INDEX.

Venæ sectio commendatur a præ-
tictis in vomica pulmonum
307.308
ad vomitum cruentum præ-
occupandum suadetur 57
in febribus directe non con-
venit 464
circa dies criticos institu-
ta pessimi est euentus 525
incongrua in acutis anginam
prouocat 247
quando in malignis instituenda
576
in febre catarrhali petechi-
zante summe noxia est 587
sub initium febris synochæ
est instituenda 476
post vrinam coctam instituta
graues hæmorrhagias in-
ducit 477
in febre ephemera superuaca-
nea 472
in adfectibus biliosis non est
instituenda 504
in intermittentibus typum in
continuum mutat 655.662
num in febribus compositis
instituenda sit, Medico re-
linquitur 667
num in febre lenta profit 555
in paroxysmo instituta adfe-
ctum reuocat 50.147.430
particularis post vniuersa-
lem commendatur in feбри-
bus compositis. 667

Venæ sectio particularis in angina
251
in fronte vel sub lingua in an-
gina & phrenitide quæ in-
commoda inuoluat 251.
514
in spasms caute instituenda
102.396.397
in hydrope non probatur 710
in gonorrhœa non necessaria
766
in infarctu lienis non æque ne-
cessaria 333.339
in otalgia debet esse præserua-
toria 228
in cephalæa præseruatoria vti-
lior quam curatoria 204
curatoria in rheumatismis
non habet locum 158
eius omissio rheumatismos
caussatur 154
num in fluore albo sit institu-
enda 759
in asthmate sicco quando in-
stituenda 275.276
num in pleuritide & peri-
pneumonia instituenda
524
in superioribus corporis parti-
bus non conuenit in infar-
ctu hepatis 344
Vena saluatella secunda com-
mendatur in splenitide 539
Veneficia conuulsiones prouo-
cant 440
Vene-

INDEX.

<i>Venena</i> sanguinem inspissant, & morbos funestos inferunt	15	<i>Ventriculus</i> : eius prægrauatio incubum caussatur	426. 427
cur destruant œconomiam vitalem, nulla suppeditat ratio	931	- inflammatio a stupefactis externis doloribus in motibus hæmorrhoidalibus	77
<i>Venenum</i> quid sit	946	- - quo modo tractanda	540
<i>Venerea ulcerosa constitutio</i> , quæ cephalæam excitat, cum carie ossium coniuncta est	201. 202	<i>Verbera & vincula</i> stultitiam non superant	923. 929
<i>Veneræ viscositates</i> podagram inducere valent	418	<i>Verbrechen</i>	1012. 1013
<i>ulcerationes</i> quo modo ab hæmorrhoidalibus distinguendæ sint	79. 81	<i>Vermes</i>	842. 843
<i>Veneri adfectus</i> conspirant cum broncho	240	e putredine oriri probabile est	844
<i>Veneris impuritatibus</i> adfecti experiuntur ulcerationes circa orificium ani	81	quos motus inducant	845
<i>Venus</i> grauidis est fugienda	979	caussantur conuulsiones	440.
eius abusus apud senes midum cruentum caussari potest	62	- cardialgiam	815
<i>Ventosarum adplicatio</i> in hæmorrhagiis narium non approbatur	38	- interdum tympanitem	701
<i>Ventriculus</i> in motibus hæmorrhoidalibus simul adficitur	76	atrophiam inducunt	351
eius fata dolenda sunt	808	non raro palpitationem cordis fouent	280
- adrosio pro phthisi non reputanda	500	in variolis turbas solent concitare	619
		necati, sed non statim expulsi, passionem iliacam caussantur	839
		infantum	1011. 1017
		<i>Vermiculi dentium</i> num in odontalgia accussari possint	214
		<i>Veronica</i> specificè ad clysteres commendatur	327. 372.
			832
		vt traumaticum in vomica pulmonum laudatur	306
		<i>Vero-</i>	

INDEX.

<i>Veronica</i> : eius decoctum in raucedine cum effectu adhibi- tum est	243	<i>Vibices</i> in peste erumpentes	633
<i>Verruca</i>	79	<i>Vigilia nimie</i> quo modo oppu- gnandæ	589
Verschlenkung der Gedärme	838	<i>Villanouanus & Riuerius</i> millefo- lii vsum per integrum men- sem suadent	87
<i>Vertigo</i> vnde oriatur	36	<i>Vinosa dieta</i> hæmorrhagias nari- vm restituit	40
<i>Vesicatoria</i> veteres commenda- bant in cephalæa	201	<i>Vinum</i> : eius abusus ad hæmor- rhagias narium ansam dat	34
in asthmate commendari so- lent	276	eius potus insolitus conge- stiones caussatur	142
prope flexuram cubiti com- mendantur in odontalgia	216	gravidis & puerperis concedi- tur	131. 138. 278. 996
in otalgia caute sunt adhiben- da	228	<i>generosum</i> laudatur in lipothy- mia	915
in ophthalmiis incommodo non carent	209	- in dysenteria	628
in obesibus exiguum emolumen- tum adferunt	13	rubellum subadstringentis ef- ficaciæ in ictero commenda- tur	726
in apoplexia ne vesiculam qui- dem excitant	894	<i>medicatum</i> laudatur in hæ- morrhagiis	28
in catarrho suffocatiuo præ- sentem effectum exhibue- runt	902	- in cephalalgia & cephalæa	188 203
neglecta congestiones & rheumatismos caussantur	141. 154	<i>calidum</i> cum melle laudatur in angina	250
<i>Vesicæ aqua calida repletæ</i> ad fū- dorem eliciendum com- mendantur	711. 788	<i>aromatizatum</i> summas altera- tiones & fermentationem facit in primis viis	816
quid in variolis efficiant	617	ad inflammationem discuti- endam laudatur	171
<i>Vesicæ stricture spastica</i> in stran- guria & calculo vehementer sæuiunt	381	in palpitatione cordis suade- tur	283
		<i>Vi</i>	

INDEX.

- Vinum* epilepticis non conducit 451
- Virga aurea Gesneri* specificè commendatur in vrinæ vitiiis 794
- in mictu cruento 65
 - vt traumaticum in vomica pulmonum 306
 - ad resoluendum calculum 377
- Vires amissæ & omissæ* inter se differunt 873
- earum prostratio ab hæmorrhoidibus nimiiis 72
 - decrementa extrema in febribus periculosa 460
- Visceris* destructio reparari non potest 4
- abdominalis labes in hæmorrhoidibus nimiiis diiudicanda 72
- Viscerum læsiones* maioris sunt considerationis quam humorum vitia 508
- infarctus* ab hæmorrhoidibus suppressis 72
- Viscus inflammatum* quo nobilivs, eo periculosior status 493
- Visus hebetudo* 207
- amissio plenaria* 206
- Vita otiosa* ad morbos plurimum confert 20.22
- longa* hæmorrhoidariis annofioribus promittitur 72
- Vita longa*: eius iactura ab hæmorrhoidibus excedentibus non est metuenda 72
- Vitellus oui* commode clysteribus additur 834
- cum *Helmontius* laudat in diarrhœis 871
 - ex gallina mactata exsectus a *Lentilio* laudatur in fluxu mensium rebelli 110
- Vitriolica* adstringentia externa in hæmorrhagiis reiciuntur 38
- Vitriolum* ex minera martis Hassiaca vt dulce adstringens in mictu cruento laudatur 63
- eius caput mortuum sympathetice laudatur in dysenteria 631
 - album* laudatur in ophthalmia 208.210
 - - in coryza & grauedine 238
- Vlcera antiqua* consolidata vomitum cruentum causantur 54
- venerea* quo modo tractanda 777
 - ani fistulosa* sunt contagiosa 83
 - manantia*: eorum repulsio conuulsiones causatur 440

INDEX.

<i>Vlceratio uteri</i> interna a fluore albo differt	752	<i>Vnguentum mercuriale</i> infantibus scabiosis tuto non adhibetur	734
in gonorrhœa per tres annos durare & tamen curari potest	767	- facile nodos sub brachiis caussatur	737
febri catarrhali malignæ superueniens	585	<i>Paracelsi</i> ad bubones resolvendos laudatur	783
<i>Vlcerosa dispositio</i> in pulmonibus	285	ex floribus <i>verbasci</i>	858
corruptio	140	<i>Vnguinea</i> obstruunt poros	885
<i>Vlcus</i> ab apostemate differt	286	<i>externa</i> maxime nocent in inflammationibus	175
<i>pulmonum</i> differt ab empyemate	309	damnantur in rheumatismis	158
<i>phthisicum</i> segnius est quam apostema	286	<i>rancida</i> damnantur in hæmorrhoidibus cæcis	87
<i>Umbilici</i> profunda retractio in hysteriis observatur	317	<i>Vnguis</i> unde nascatur	206
<i>hæmorrhagia</i>	24	<i>Vnguium lior</i> in febribus biliosis inflammationem & mortem indicat	561
<i>Vnguentum alabastrinum</i> laudatur in cephalalgia	187. 188.	<i>Vnicornu</i> num sit alexipharmacum	575
	197	<i>verum</i> motus hæmorrhoidales supprimit	102
<i>de arthanita</i> externa vñctione laxat	846	<i>Volatilia</i> impetuose agunt	17
<i>Comitissæ</i> laudatur in ischuria	793	<i>Volckammeri pulvis</i> in calculo antispasticam habet efficaciam	378
in mictu cruento nullum effectum habet	66	<i>Voluulus</i>	838
<i>infrigidans Galeni</i>	ibid.	<i>Vomica pulmonum</i> quo modo differat a phthisi	286. 302
<i>linariæ</i> quid præstet in hæmorrhoidibus tumentibus	84. 88	ad febres vulnerarias referenda	308
<i>mercuriale</i> in scabie quo modo adhibendum	734	phthisi superueniens febrem lentam in acutam transmutat	288
		<i>Vomi-</i>	

INDEX.

Vomitioria quem effectum exse-
rant in corpore 464. 505
hypochondriacis, melancho-
licis maniacis maxime no-
cent 815. 816. 818. 824 923.
929
in ictero maiores effusiones bi-
lis caussantur 724
in hæmorrhoidibus periculo-
sa 101
lenia quando locum habeant
ibid.
iis non conducunt, qui semel
vomitu cruento correpti
fuerunt 59
ad ruptionem apostematis non
sunt adhibenda 254
in asthmate spastico non con-
ceduntur 431
in asthmate stomachali vsur-
panda sunt 274
in febribus rarissime sunt vsur-
panda 464
num in malignis admittenda
sint 572
in febribus intermittentibus
num conducant 464. 645
febrem quartanam continu-
am in acutam inducunt 673.
674
num in apoplexia locum ha-
beant 894
quando locum habeant in li-
pothymia 916

Vomitioria in catarrho suffocati-
vo a *Langio* commendantur
900
exposcunt convulsiones per
philtia inducitur 442. 443
Vomitus 858
simplex, periodicus, in tertianis
& acutis critice contingens,
salutaris 860
num per vomitum curandus
sit 863
interdum sponte euenit scor-
buticis 749
pertinax quo modo sopiendus
861
Vomendi conatus in feminis vo-
mitus cruenti metum adfe-
runt 829
in colica semper suspecti sunt
828
quo modo tractandi 863
Vomitus biliosus in hepaticide
528
catarrbosorum quo modo tra-
ctandus 238
dysentericæ interdum condu-
cit 625 628
in febre tertiana salutaris 647.
650. 653
nonnumquam in febre ephe-
mera oritur 49
in febre continua obueniens
non reprimendus 483
maturus & copiosus in febr-
bus

INDEX.

- bus biliosis optimæ terminationis signum 500. 502
- Vomitus* intempestivus in febribus symptoma periculosum 460
- gravidarum* raro per totam gestationis periodum durat 967
- rarissime abortum causatur 977
- quomodo tractandus 862. 968
- infantum* 1008
- Vomitus niger* unde oriatur 55
- in acutis signum lethale est 531. 860
- in febribus inflammatoriis præsagium mortis 532
- versus dies criticos splenitidem soluere dicitur 538
- paraphreniticis euenit 516
- Vomitus cruentus* 52
- quo modo differat ab hæmoptysi 43
- copiosissima eruptione conspicuus, quæ pathemata caussetur 55
- - *periodicus* 54
- in iunioribus puellis facile repullulat 55
- nonnumquam scirrhum in feminis soluit 338
- sequitur hæmorrhoides suppressas 72
- Vomitus* ex malo hysterico provenit 320
- a causis violentis ortus deterioris consecutionis est 55
- vacuus* maiorem metum eruptionis sanguinis incutit quam repletus 321
- Vrina* calida ad clysterem extemporaneum commendatur 248. 429
- arthritico - rheumaticorum tartaream concretionem, sabuli instar, post refrigerium deponit 76. 366
- a sabulo calculosorum discernendum 589
- nephritidis simplicis arthriticorum similis est 348
- nephriticorum cum filamentis mucidis procedit 359
- hypochondriacorum limpida 316
- imprægnatarum atomos exhibet 962. 963
- aurantii coloris hæcticam indicat 333. 340. 346
- crassa & rubicunda in hydrope hæcticæ complicatæ signum est 704
- eius excretio in hæmorrhoidibus externis sæpe turbatur 80
- - larga in morbis quibusdam

INDEX.

dam critice eueniens non est confundenda cum dia- bete	799	<i>Vrtica vrens</i> specificè laudatur in asthma	276
<i>Vrina</i> : eius emissio hystericarum cum sensibilissimis dolori- bus	318	<i>mortua</i> in fluore albo	758
cruda vel cocta cum surditate in acutis quid portendat	223	<i>Vteri cancroso adrosio</i> ex lue ve- nerea	773
in febre diaria primo die co- cta adparet	469	coagula, concrementa, ulcera- tio a lochiis suppressis	135
eius frequens stimulus in gra- vidis	970	- quo remedio præoccupari possint	967
nigra in causo lethifera est	501	expurgatio quando necessaria	128. 130
eius mutatio in omni febre requiritur	459	vitio remoto feminæ inter- dum denuo concipere pos- sunt	109
purulenta renum vel vesicæ laxionem accusat	314	inflammatio quo modo tra- ctanda	540
falsedo eius in mictu cruento	61	prolapsus in parturientibus	987
suppressio eius temporaria in gravidis	970	localis translatio nulla est in malo hystérico	310
sana, pulsus sanus, æger mori- tur	459	<i>Vterina</i> in hystericis exfulare debent	327
eius vitia cum podagra con- iuncta sunt	421	nocent in lochiis plane sup- pressis	137
<i>leporis</i> vulgus vititur in surdi- tate	228	<i>Viticularis</i> hydrops	697
<i>Vrtica minor</i> : eius succus speci- fice laudatur in effera hæ- moptysi	48	<i>Vuulæ erosio</i>	773
- a <i>Borello</i> commenda- tur in hæmorrhagia narium	38		
		W.	
		W asser kneipen	984
		ist gesprungen	980
		<i>Wedelius</i> : eius arcanum dupli- catum catholicum in peste	639
		rad. scrophul. & fabar. speci- fice	
		Ffff fff	

INDEX.

fice laudat in hæmorrhoi-
 dibus tumentibus 84
Wehen, welche sich in die Höhe
 ziehen, und in den Kopf steigen
 981
Weisbachius commendat folia
 sambuci & sedum vermicu-
 lare in hæmorrhoidibus
 dolentibus 88
 eius collyrium 211
 - encheiresis de balsamicis
 immediate pulmonibus ad-
 plicandis 296
Wiesel-Sucht 596.992
Wiesen-Bad 738
Wildegansii pilulæ motus febri-
 les infringunt, & sudorem
 excitant 652
Willisus hirudinum adplicatio-
 nem venæ iugulari com-
 mendat in epilepsia infan-
 tum 451

Wind-und Wasser-Pocken 607
Wurm-Stöcke 844
Würgen 86:

Z.

Zacken 79-97
Zibethi odorem hysterici
 auersantur 31
Ziehe-Glas 100
Zingiber corrigit materiam & in-
 cidit serosam visciditatem
 70
 phlegmaticis commendatur i
 coryza & grauedine 23
Zwingeri causticum 17
Zwölfferi crocus martis aperit
 vus vt mitius adstringet
 in mictu cruento laudat

CORRIGENDA.

PAg 24. l. 20. l. particulari. p. 27 l. 12. l. phthificali. p. 56. l. 4. l. cruentum. p. 59. l. 23. l. adplicandæ. p. 62. l. 16. l. vasis. p. 82. l. 12. pro licet l. insuper. p. 85. l. 2. l. vsurpandam. p. 86. l. vlt. l. tolerare. p. 87. l. 16. l. euitentur. p. 89. l. 19. post obfirmat. adde: conf. num. 16. p. 91. l. 11. l. siue. p. 92 l. 33. l. ischiadici. p. 95. l. 10. l. scarificationes. p. 97. l. 25. l. iustum. p. 109. l. 5. l. p. 1076. p. 110. l. 12. l. nuce. p. 118. l. 22 l. prostant. p. 119. l. 9. l. taraxac. p. ead. l. 21. l. rubiæ. p. 127. l. 23. del. hoc. p. 129. l. 36. l. potione. p. 134. l. 34. l. puerperarum. p. 137. l. 16. l. quanto. ibid. l. 26. l. abdominis. p. 141. l. 15. l. constrictio. p. 142. l. 19. l. rheumatismis. p. 150. l. 20. l. sanguinis. p. 156. l. 23. l. accedunt. p. ead. l. 34. l. facculos. p. 157. l. 36. l. primarum. p. 158. l. 23. l. abscessionem. p. 159. l. 17. pro quod l. quo. p. 160. l. 26. l. metastasi. p. 161. l. 16. l. *externæ*. p. 163. l. 5. l. rubicundum. p. 166. l. 15. l. grauiorū. p. 167. l. 5. l. putrescit. p. ead. l. 32. l. tabum. p. 169. l. 32. l. quam. p. 172. l. 24. l. instillando. p. 173. l. 12. l. discutientibus. ibid. l. 28. l. meliloto. ibid. l. 35. l. 4. *postlematis*. p. 179. l. 21. l. præmittenda. p. 184. l. 12. l. hypochondriacos. p. ead. l. 26. l. euacuationes. p. 185. l. 15. l. foetida. p. ead. l. 16. l. foetidam. p. 186. l. 17. l. paroxysmo. p. 189. l. 35. l. comas. p. 190. l. 9. l. congestiones. p. 191. l. 19. l. cauendum. p. 192. l. 33. l. paroxysmo. p. 193. l. 2. l. ætati. p. 196. l. 17. l. admittit. p. 197. l. 34. l. quanto. p. 198. l. 14. l. inunctione. p. ead. l. 30. l. omnia. p. 199. l. 16. l. hemicrania. p. 200. l. 5. l. exoritur. p. 202. l. 7. l. pertinacior. p. ead. l. 9. l. melancholiam. p. 203. l. 3. l. *Cephalææ*. p. 213. l. 32. l. dentifriciis. p. 215. l. 4. l. grauiditatis. p. ead. l. 35. l. *symptomaticæ*. p. 220. l. 15. del. 7) & pon. 2. p. 221 l. 13. l. fufurri. p. 223. l. 6. l. *Læfionis*. p. 229. l. vlt. l. præcipuæ. p. 230. l. 3. post aliis add. aliis. p. ead. l. 16. l. sangtineæ substantiæ. p. 232. l. 23. l. hæmorrhagiæ. p. 233. l. vlt. l. principio. p. 238. l. 24. l. *coryza*. p. 242. l. 9. l. vinof. p. 245. l. 11. l. extendentis. p. 248. l. 4. l. *chirurg*. p. 250. l. pen. vlt. l. constitutione. p. 252. l. 3. l. colaturæ. p. 253. l. 30. l. extrorsum. p. 254. l. 27. l. resolventia. ibid. l. 28. l. adiuantia. p. 265. l. 7. l. commendat. p. 267. l. 21. l. cautus. p. 268. l. 2. l. *ἀσμάζω*. ibid. l. 36. l. quod. p. 271. l. 4. l. posset. p. 272. l. 4. l. humido. p. 294 l. 8. l. qua. p. 305. l. 16. l. prostratione. p. 311. l. 32. l. *Materia*. p. 319. l. 34. l. *sapores*. p. 324. l. 4. l. frustranea. p. 335. l. 9. l. taraxaci. p. 355. l. 11. l. præcedentibus. ibid. l. 19. sequi. l. illi necandi sunt ac eliminandi. ibid. l. 34. l. fantonici. p. 384. l. 30. l. augefcente. p. 386. l. 31. l. medio. p. 395. l. 32. l. subitaneam. p. 402. l. 14. l. metuenda. p. 406. l. 7. pro qui l. quæ. p. 407. l. 2. del. I. & l. 19. a) p. 409. l. 15. l. biliosam. p. 410. l. 17. l. volatilia. p. 423. l. 9. l. quæ. p. 424. l. 3. l. exagitantur. p. 438. l. 23. l. adliduntur. p. 440. l. 26. l. terror. p. 447. l. 13. l. spongioso. p. 454. l. 26. l. intermittens. p. 465. l. 13. l. potior. p. 467. tit. l. FEBRIBVS. p. 471. l. 5. l. hæc. ibid. l. 34. post e. g. add. e. p. 475. l. 21. l. cachecticas. p. 477. l. penult. l. adpetitus. p. 487. l. 15. l. insuperabilis. p. 490. l. 16. l. *τύφος*. p. 512. l. 22. l. contemperandus. p. 516. l. 14. pro Iunior l. Tumor. p. 521. l. 28. l. præcedunt. p. 525. l. 18. l. expectorantibus. p. 541. l. 7. l. tonsillas. p. 549. l. 4. l. quia. p. 550. l. 14. del. 1) ibid. l. 33. l. *prognoseos*. p. 554. l. 21. l. lenta. p. 558. l. penult. l. hæmorrhoides. p. 559. l. 19. l. siue. p. 586. l. 25. l. aquilegiæ. p. 610. l. 30. l. pustulæ. p. 612. l. 1. ante sæpissime pon. &. p. 627. l. 11. l. iugulati. p. 659 l. 7. del. dus. p. 673. l. 24. pro duæ l. quæ. p. 692. l. 3. l. hæmorrhoidalis. p. 696. l. 18. l. digestiua. p. 698. l. 23 l. *Anasarca*. p. 706. l. 3. l. remixta. p. 728. l. 11. l. sero. p. 742. l. 13. l. fauces. p. 760. l. 7. l. benigna. p. 794. l. 3. l. renum. p. 796. l. 23. l. considerationem. p. 805 l. 3. pro quid l. qui p. 807. l. 5. l. adpetitus. p. 838. l. 28. l. lipothymicis. p. 843. l. 26. l. laxa p. 847. l. 3. l. ridicula. p. 850. l. 2. l. dyspepti. p. 955. l. 29. l. cerussa. p. 958. l. 13. l. stimulantia. p. 983. l. 32. l. moschata.

